

A large yellow circle is positioned on the left side of the page, partially overlapping the main title text.

FESTIVALS & CONCOURSEN

MEERJARIGE
ACTIVITEITENSUBSIDIES
2013 - 2016

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND **NL**

MEERJARIGE
ACTIVITEITENSUBSIDIES
2013 - 2016

INHOUD

FESTIVALS & CONCOURSEN

2	ALGEMENE INLEIDING
24	VERANTWOORDING VAN ADVIESPROCES EN BESLUITVORMING
30	INLEIDING BIJ DE ADVIEZEN EN BESLUITEN FESTIVALS EN CONCOURSEN

	NAAM	AANGEVRAAGD (in euro's, per editie)	TOEKENNEN (in euro's, per editie)
42	5 Days off	125.000	0
46	Amersfoort Jazzfestival	125.000	0
50	Amsterdam Dance Event	150.000	*
54	Amsterdam Roots Festival	125.000	0
58	Amsterdams Kleinkunst Festival	50.000	*
62	Amsterdamse Cello Biënnale	125.000	*
66	Cement	150.000	*
71	Charles Hennen Concours	50.000	0
75	Circo Circolo	125.000	*
79	Cultura Nova	150.000	*
83	Dutch Jazz Competition	50.000	0
86	Eurosonic Noorderslag	150.000	125.000
90	Festival Oude Muziek	300.000	250.000
94	Flamenco Biënnale Nederland	150.000	*
98	Gaudeamus Muziekweek	150.000	*
103	Grachtenfestival Amsterdam	125.000	*
107	hetdansfestival.nl	150.000	*
112	Incubate	300.000	*
116	Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht	50.000	0
120	Internationaal Orgelfestival Haarlem	150.000	*
125	Internationaal Vocalisten Concours	50.000	*
129	De Internationale Keuze	125.000	*
133	Internationale Koorbiënnale	150.000	*
137	Its Festival	150.000	*
142	Jonge Harten Festival	125.000	*
146	Julidans	150.000	125.000
151	Liteside Festival	20.000	0
154	Metropolis Festival	150.000	0
158	Motel Mozaïque	125.000	*
162	Mundial	150.000	*
167	Music Meeting	150.000	125.000
172	Musica Sacra	150.000	125.000

CONCOURSEN

	NAAM	AANGEVRAAGD (in euro's, per editie)	TOEKENNEN (in euro's, per editie)
176	Nederlands Theater Festival	150.000	125.000
181	Nederlandse Dansdagen	150.000	*
186	Noorderzon Performing Arts Festival	300.000	250.000
190	November Music	150.000	125.000
195	Oerol	300.000	250.000
201	Operadagen Rotterdam	300.000	125.000**
206	Rotterdam Philharmonic Gergiev Festival	150.000	0
210	Rotterdam Unlimited	125.000	0
214	Sonic Acts	150.000	*
218	SPRING festival Utrecht	150.000	150.000
223	Theaterfestival Boulevard	300.000	*
228	Tromp Percussion Eindhoven	50.000	50.000
232	Tweetakt	300.000	300.000
237	De Violdagen	50.000	*
242	Bijlage: Overzicht honoreren voor zover het budget het toelaat		
244	Colofon		

** positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om volledig bedrag toe te kennen

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

ALGEMENE
INLEIDING
MEERJARIGE
ACTIVITEITENSUBSIDIES
2013 - 2016

DOOR GEORGE LAWSON (VOORZITTER) EN
HENRIËTTE POST, RAAD VAN BESTUUR FONDS PODIUMKUNSTEN

IN HET KORT

Anders dan die in andere landen ontlenen de Nederlandse podiumkunsten hun kracht zeker niet alleen aan de bekende, grootste boegbeelden van orkesten, opera- en dansgezelschappen. De typisch Nederlandse pluriformiteit van onafhankelijke initiatieven die actief zijn in de vele kleinere en middelgrote zalen, draagt aan die kracht minstens zo veel bij. Nu de basisinfrastructuur teruggebracht is tot alleen de grotere instellingen die de grote zalen bespelen en daarmee ook artistiek gezien een stuk eenvormiger is geworden, heeft het Fonds Podiumkunsten in de eerste plaats tot taak de pluriformiteit van dat kleinschalige en middelgrote aanbod ondanks de bezuinigingen zo goed mogelijk veilig te stellen.

In de vorige ronde was het aantal aanvragen voor een vierjarige subsidie bij het Fonds Podiumkunsten al ruim twee keer zo hoog als gehonoreerd kon worden. Deze keer moest daar bovenop gerekend worden met nog eens een groot aantal aanvragen van festivals, productiehuizen, en dans- en jeugdtheatergezelschappen die per 2013 hun subsidie van het ministerie zouden verliezen. Tegelijkertijd is voor die aanvragen een bijna 40% lager budget beschikbaar (zie figuur 3). De ronduit explosieve druk die het Fonds door dit alles te wachten stond, noopte daarom tot een drastische herziening van het subsidiesysteem. Het systeem van financiering van historisch gegroeide exploitatietekorten werd vervangen door een genuanceerd systeem van normbedragen voor objectieve prestaties. Daarnaast zijn er drempels en plafonds ingevoerd. Dit alles met de bedoeling de verwachtingen vooraf drastisch te temperen, aanvragen die niet in de regeling thuishoren te weren en het geld zo eerlijk en zo doelmatig mogelijk te kunnen verdelen. Heldere criteria en een transparant puntensysteem vormden de leidraad om scherpe, inhoudelijke keuzes te kunnen maken.

Kwaliteit was daarbij onverminderd belangrijk. Maar de overige criteria wogen zwaarder dan voorheen en waren bij de beoordeling gelijkwaardiger, om te waarborgen dat de keuzes maatschappelijk en economisch duurzaam zijn, de unieke, Nederlandse veelkleurigheid behouden blijft, en de podiumkunsten in een zo groot mogelijk deel van ons land kunnen worden waargenomen.

De bezuinigingen krijgen een gezicht. Het aantal instellingen dat het Fonds meerjarig kan honoreren loopt terug van 118 naar 80, terwijl op basis van de beoordeling bijna het dubbele van dit aantal voor subsidie in aanmerking komt (zie figuur 1 en 2). Ook zonder bezuinigingen zouden lang niet alle positief beoordeelde aanvragen daadwerkelijk voor subsidie in aanmerking zijn gekomen, maar wel een substantieel deel.

De eerder door het Fonds Podiumkunsten vierjarig gesubsidieerde festivals, muziekensembles en gezelschappen hebben daarbij stevig te lijden gehad van de concurrentie van instellingen uit de basisinfrastructuur en veelbelovende nieuwkomers. Van de laatste beschikt het grootste deel dankzij de tweejarige subsidies van het Fonds al over de nodige vliegreun. Bijna 60% van de 118 bestaande fondsinstellingen keert niet terug. Daaronder bevinden zich veel bekende en prominente namen zoals bijvoorbeeld de Appel, het Toneel Speelt, Carver, het Nieuw Ensemble en Theaterfestival Boulevard. We vinden er geen doekjes om: de schade door de bezuinigingen is groot.

Daar staat tegenover dat het beeld van de podiumkunsten dat uit de aanvragen oprijst dat van een vitale sector is die in staat is zichzelf telkens opnieuw uit te vinden, de actualiteit becommentarieert, de meest waardevolle tradities koestert door ze nieuw leven in te blazen, en het publiek overal in het land inpakt en beroert met onregelende vormen en verhalen. Het is vooral daaraan te danken dat de keuzes van het Fonds kunnen leiden tot een nieuw evenwicht en perspectief. De artistieke kwaliteit is hoog. En de artistieke veelkleurigheid is mede dankzij de grotere doelmatigheid van de nieuwe regeling nog steeds bijzonder, zij het dat de verflagen gevaarlijk dun zijn geworden.

De veerkracht van het midden- en kleinbedrijf van de podiumkunsten heeft zelfs geleid tot een aantal opmerkelijke stappen vooruit in ondernemerschap, onderlinge samenwerking, lokaal draagvlak, financieringsmix en zichtbaarheid in het land. De schade door de bezuinigingen is daarmee niet ongedaan gemaakt, maar wel zo veel mogelijk beperkt. Daar komt bij dat de projectenbudgetten met opzet worden ontzien om de komende vier jaar ruimte te houden voor experiment en talentontwikkeling. Het podiumkunstenveld heeft zijn toekomst duidelijk weer in eigen hand genomen.

VERWACHTINGEN GETEMPERD

In totaal heeft het Fonds 203 aanvragen van theater-, muziektheater- en dansgezelschappen, muziekensembles en festivals in behandeling genomen. Van de aanvragen zijn de meeste, 102 in totaal, afkomstig van instellingen die al vierjarig door het Fonds worden ondersteund, en 22 van rijksgefinancierde instellingen die hun vierjarig subsidie vanaf 2013 door de bezuinigingen verliezen. Het aantal 'nieuwe', dat wil zeggen nog niet vierjarig gesubsidieerde aanvragers, bedraagt 79. Het aandeel nieuwe aanvragen, inclusief eerder tweejarig door het Fonds gesubsidieerden, is bijna de helft minder dan vier jaar geleden.

Laatstgenoemde daling wordt vooral veroorzaakt doordat in de sectoren muziek en muziektheater veel minder nieuwe instellingen een aanvraag deden. Een verklaring hiervoor is deels dat in de muziek en het muziektheater relatief sterk projectmatig wordt gewerkt. Fulltime instellingen met een fulltime productie zijn eerder uitzondering dan regel. De vermindering lijkt daarom in ieder geval voor een deel terug te voeren op de drempelnormen, die aanvragen die niet in deze regeling thuishoren, weerden. Deels zal ook de sterke selectie vier jaar geleden een rol hebben gespeeld. Toen al werden veel aanvragers wegens het projectmatig karakter van hun activiteiten afgewezen. Tenslotte hebben veel nieuwe aanvragers zich ongetwijfeld ook laten ontmoedigen door het algehele bezuinigingsklimaat.

Voor zover de drempelnormen een barrière vormden, betreft dit niet de bestaande vierjarig door het Fonds gesubsidieerde instellingen. Daarvan vroeg 85% opnieuw aan (zie figuur 7). Niettemin heeft de regeling ook hier de verwachtingen getemperd. De gesubsidieerde aanvragers van Fonds en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vroegen bij elkaar ruim een derde minder subsidie aan dan ze nu hebben.

ZWARE CONCURRENTIE EN BEHOUD VAN DYNAMIEK

Ondanks de getemperde verwachtingen is het beschikbare budget van het Fonds 2,2 keer overvraagd. Daarmee was de druk even hoog als vier jaar geleden. Maar door het grote aandeel instellingen dat al op een of andere manier wordt gesubsidieerd en dus eerder scherpe selecties heeft doorstaan, was het niveau van aanvragen hoger en de onderlinge concurrentie onvergelijkbaar veel zwaarder. Dat geldt met name in de sector festivals, ondanks licht afgenomen druk op het totale festivalbudget. Dit keer werd er 3 keer meer subsidie aangevraagd dan er beschikbaar is; vorige keer was dat 3,4 keer. Het grote aantal kansrijke en financieel omvangrijke aanvragen uit de basisinfrastructuur echter (5, waarvan er 4 gehonoreerd worden) zorgde voor een aanzienlijke verdringing van andere aanvragers.

Toch heeft die scherpe concurrentie de sector niet op slot gezet. Met de in totaal zeventien toekenningen aan nieuwkomers, waarvan tien eerder tweejarig projectsubsidie van het Fonds kregen, is sprake van een substantiële nieuwe instroom in het bestel van ruim 20% (zie figuur 4).

VERDELING VAN HET BUDGET OVER DE SECTOREN

Het Fonds heeft het beschikbare budget zo over de afzonderlijke sectoren willen verdelen dat de drukverdeling hetzelfde zou blijven als vier jaar geleden. Voor een andere verhouding dan de historische waren geen beleidsmatige argumenten voorhanden. Wel is die verdeling voor een deel gecorrigeerd op grond van de verwachte extra belasting van aanvragers uit de basisinfrastructuur. Anders gezegd, er heeft enige correctie plaatsgevonden voor de mate waarin de pluriformiteit van kleinschalig en middelgroot aanbod in de basisinfrastructuur door bezuinigingen is aangetast.

De daadwerkelijke druk op het budget, zo blijkt na de indiening van de aanvragen, wijkt zowel gemiddeld als per afzonderlijke sector niet sterk af van de vorige keer. Een uitzondering vormt de dans. De verhouding tussen het aantal toekenningen en aanvragen pakt bij dans veel gunstiger uit dan in andere sectoren. De toeloop vanuit de basisinfrastructuur was weliswaar relatief hoog, maar toch beperkter dan mogelijk was geweest. Anders dan verwacht dienden Noord Nederlandse Dans, Scapino Ballet Rotterdam en Danshuis Station Zuid geen aanvraag in bij het Fonds. Dit terwijl de kans groot was dat minimaal twee van hen, maar mogelijk zelfs ook alle drie, niet in de basisinfrastructuur zouden terechtkomen. Een belangrijke verklaring is ook dat een grote instelling als het Internationaal Danstheater, dat een relatief groot beslag op het dansbudget legt, is afgefallen. Daarvoor zijn meerdere kleine instellingen in de plaats gekomen.

Ook in de muziek zien we, ondanks eenzelfde druk als vier jaar geleden, een opmerkelijke verandering in de samenstelling van de meerjarige portefeuille. Daar worden dit keer vooral (middel)grote gezelschappen gehonoreerd. Omdat grotere groepen ook een groter beslag op het budget leggen, is de beweging omgekeerd aan de dans en loopt het aantal instellingen dat meerjarig wordt gesubsidieerd relatief sterk terug.

EERLIJK EN DOELMATIG, GROTERE PLURIFORMITEIT

Het systeem van vaste bedragen per voorstelling en een subsidiemaximum betekende voor de aanvragers dat zij een realistische inschatting moesten maken van de normbedragen waarop zij aanspraak konden maken. Dat kwam in veel gevallen neer op een aanzienlijk lager subsidie dan ze nu hebben. Aanvragers blijken die omslag verrassend snel te hebben gemaakt. Er zijn over het algemeen geen hogere normbedragen aangevraagd dan op grond van de kosten noodzakelijk was. Dat blijkt uit het feit dat in bijna alle gevallen het door instellingen gevraagde subsidiebedrag door de adviescommissies ongewijzigd kon worden overgenomen.

Niet alleen zijn daardoor nu grote, onderlinge verschillen in subsidiehoogte waarvoor geen goede motivatie bestaat, verdwenen. Ook is de subsidiëring een stuk doelmatiger geworden. Het beschikbare budget is gedaald met bijna 40% terwijl het aantal instellingen dat het Fonds meerjarig kan honoreren, terugloopt met 30% (zie figuur 1 en 3). De grotere doelmatigheid betekent dat nu meer instellingen subsidie kunnen ontvangen dan op grond van de bezuinigingen mocht worden verwacht. Dat komt ten goede aan de pluriformiteit.

ARTISTIEKE KWALITEIT

Artistieke kwaliteit, zo blijkt uit de beoordelingen, is als selectiecriteria onverminderd belangrijk. Alle gehonoreerde instellingen beschikken over een positieve beoordeling op artistieke kwaliteit. De adviescommissies waren onder de indruk van het artistieke niveau in de verschillende sectoren en de nieuwe ontwikkelingen die daarin plaatsvinden.

Enkele van de meest in het oog springende daarvan zijn het sterke maatschappelijke engagement, en een zelfbewuste zoektocht naar meer directe manieren van communiceren met het publiek. Dat vertaalt zich in nieuwe thema's en een expressief idioom, maar ook in onconventionele presentatievormen en werkwijzen. Er wordt steeds meer samengewerkt met andere makers, met programmeurs, vrije producenten en collega's in de basisinfrastructuur, en met organisaties in andere maatschappelijke sectoren. Grenzen met andere disciplines, nieuwe en oude media en tussen speelcircuits worden met bravoure overschreden. Die overschrijding blijft niet beperkt tot vrijblijvende flirts, maar beïnvloedt het werk van makers blijvend. Ook ontstaat er steeds meer werk vanuit en voor specifieke locaties. Uit de succesvolle buitenlandse tournees van veel gezelschappen en muziekensembles die het Fonds de komende jaren meefinanciert, spreekt de internationale waardering voor de kwaliteit van dit aanbod. Het daarbij toenemende aantal coproducties met buitenlandse partners biedt niet alleen zakelijke, maar ook artistieke kansen.

VEELZIJDIGE SECTOR

Het is belangrijker dan ooit dat het podiumkunstenbestel als geheel een zo goed mogelijke vertegenwoordiging blijft bieden van uiteenlopende genres, inclusief een aantrekkelijk aanbod voor jeugd en jongeren. Het artistieke spectrum raakt door de bezuinigingen ontegenzeggelijk minder rijk bezet en dreigt aan nuance in te boeten, maar omvat gelukkig nog wel de belangrijkste kleuren. Bij het Fonds gaat het dan vooral om de

verschijningsvormen die niet in het commerciële circuit of in de basisinfrastructuur tot stand worden gebracht. De veranderingen in de basisinfrastructuur hebben, via het criterium pluriformiteit waarin de bijdrage aan de sector als geheel wordt meegewogen, ook tot consequenties bij het Fonds geleid. De enorme artistieke diversiteit van aanvragers maakte dit ook mogelijk.

Die consequenties verschillen per discipline. Het Fonds ondersteunt vanaf 2013 bijvoorbeeld relatief veel jeugddans en kleinere theatergezelschappen, verhoudingsgewijs meer grotere muziekensembles, minder teksttheater, geen opera en musical maar juist het nieuwere, vaak kleinschaligere muziektheater. In ieder van de belangrijkste genres ondersteunt het Fonds één festival. Ook culturele diversiteit is een vanzelfsprekend onderdeel van een pluriforme cultuur. Het was daarom een van de aspecten waarmee instellingen een hogere beoordeling op pluriformiteit konden verwerven. Toch heeft dit in niet alle disciplines geleid tot een goede vertegenwoordiging. Een aantal pioniers uit de begintijd blijkt in de beoordeling op belangrijke criteria niet opgewassen tegen de felle concurrentie. De nieuwe generatie loopt zich nog warm en vraagt nauwelijks meerjarig aan. Waar ze dat wel doen, zijn er ook honoreringen, zoals bij theater en dans. De discipline muziektheater, die vrijwel geen cultureel diverse aanvragen ontving, honoreert één instelling die actief is op dit vlak. In de programmering van festivals, waar grenzen steeds meer vervagen, is culturele diversiteit vaak goed geïntegreerd.

INNOVATIE EN TALENT

Innovatie en talentontwikkeling, zo blijkt uit de aanvragen, vindt op alle mogelijke manieren plaats in de podiumkunsten. Voor veel instellingen is dat zelfs een kerntaak. Dat geldt nu sterker dan vier jaar geleden. Nieuwe wegen inslaan, is voor veel ensembles, gezelschappen en makers inherent aan hun werk. Om die reden investeren ze in nieuw repertoire of gaan ze samenwerkingsverbanden aan met andere makers en met nieuw, veelbelovend talent.

De aanvragen laten zien dat talentontwikkeling en kunstpraktijk steeds sterker met elkaar verbonden raken. In de dans spreken we dan bijvoorbeeld over ICK, Conny Janssen, ISH en nu van Nicole Beutler. In het theater gaat het bijvoorbeeld om Orkater, Zep, Firma Rieks Swarte, Ulrique Quade Company en Via Rudolphi, en in de muziek over Oorkaan en het Nederlands Blazers Ensemble. Niet alleen producerende instellingen, maar ook festivals scheppen steeds meer een gunstige omgeving voor dat talent. Ze blijken zich in toenemende mate op een natuurlijke manier met de jongste artistieke ontwikkelingen te verbinden. Oerol, November Music, Spring en Tweetakt zijn sprekende voorbeelden. Opmerkelijk genoeg zet een aantal voormalige productiehuisen, zoals de Toneelschuur, Korzo, BonteHond, Zeelandia, Feikes Huis, Veem en Bellevue (voor theaterauteurs), en de postacademische instelling VocaalLAB zijn deskundigheid als innovator en talentontwikkelaar nu met succes in als producerende instelling. Omgekeerd zorgen zij zo voor een goede verbinding tussen kunstpraktijk en nieuw talent.

Hoewel de trend duidelijk wijst in de richting van meer innovatie en een steviger verbinding tussen talentontwikkeling en kunstpraktijk, heeft het Fonds de toeslag voor innovatie van het aanbod nog betrekkelijk weinig toegekend (zie figuur 9). De commissies hebben kritisch

gekeken of de plannen voor een toeslag bijdragen aan de ontwikkeling van de Nederlandse podiumkunsten in het algemeen. In de meeste gevallen was de onderbouwing hiervoor niet overtuigend. Vaak had de beoogde innovatie vooral betrekking op de ontwikkeling of uniciteit van het eigen gezelschap of ensemble, zonder dat andere delen van de discipline of sector hierdoor werden beïnvloed. Wanneer onvoldoende duidelijk werd hoe men de talentontwikkeling zou vormgeven of wie men op het oog had om te begeleiden, werd evenmin een toeslag toegekend.

GEZOND ONDERNEMERSCHAP

Het veranderende subsidieklimaat en de manier waarop de regeling is ingericht, hebben uitgedaagd tot stevige ambities op het gebied van publieksbereik en eigen inkomsten. Gemiddeld streven instellingen naar zeventien procent meer voorstellingen en concerten dan in de voorgaande vier jaar (zie figuur 10). Dat is in beginsel een positieve ontwikkeling. Het is ook realistisch. Vanaf 2013 krimpt immers het aantal instellingen in de basisinfrastructuur en bij het Fonds, waardoor de overblijvende instellingen de kans krijgen een groter deel van de publieksmarkt naar zich toe te trekken. Tegelijkertijd wordt er efficiënter gewerkt. Dat gebeurt bijvoorbeeld door de groeiende samenwerkingsverbanden, waarin instellingen faciliteiten delen en gezamenlijke marketing bedrijven of waarin meer coproducties tot stand komen. Ook is meer seriebespeeling van podia en festivals aan de orde en zoeken instellingen meer samenwerking met het bedrijfsleven.

Gemiddeld doen de aanvragers het op ondernemerschap goed. Wel is er op onderdelen sprake van grote, onderlinge verschillen. Vooral in de groep instellingen waarvan de aanvraag niet wordt gehonoreerd, is te vaak sprake van erg ambitieuze verwachtingen die niet door realistische plannen worden onderbouwd. Het Fonds realiseert zich daarbij dat de tijd voor veel instellingen erg kort is geweest om de organisatie al volledig op de nieuwe werkelijkheid voor te bereiden.

De bedrijfsvoering van vooral de gehonoreerde instellingen blijkt in de basis echter goed op orde. Opvallend is ook de sterke correlatie tussen kwaliteit en ondernemerschap. In bijna alle gevallen waar sprake is van een hoge waardering voor kwaliteit is ook het ondernemerschap dik in orde. Daarnaast kan worden vastgesteld dat de omvang van een instelling niet a priori veel zegt over haar financiële gezondheid. Klein is niet bij voorbaat kwetsbaarder: de aanvragers bij het Fonds doen het financieel gezien even goed, zelfs iets beter, dan de aanvragers in de basisinfrastructuur. Het Fonds heeft er daarom vertrouwen in dat de gehonoreerde instellingen in staat zullen zijn de bij hun ambities passende veranderingen in hun organisatie vorm te geven in de komende jaren, en om eventuele tegenvallers op te vangen.

FINANCIERINGSMIX EN LOKAAL DRAAGVLAK

Het goed ontwikkelde ondernemerschap bij de gehonoreerde instellingen vertaalt zich in een betere, en onderbouwde spreiding van financiële risico's over verschillende inkomstenbronnen. Waar het Fonds in de periode 2009-2012 gemiddeld nog tekende voor 45% van de begroting van vierjarig ondersteunde instellingen, vragen de gehonoreerde instellingen nu nog slechts 31% van hun totale baten aan bij het Fonds. Gedeeltelijk doen instellingen in plaats daarvan een wat groter beroep op betrokkenheid van provincies en gemeenten. Het gevraagde aandeel bij gemeenten stijgt van 12 tot 17%, en dat bij de provincies van 3 naar 4% (zie figuur 8).

De toenemende financiële betrokkenheid van lagere overheden bij fondsgesubsidieerde gezelschappen helpt niet alleen bij het opvangen van de gevolgen van de bezuinigingen en de spreiding van het ondernemingsrisico. Het betekent ook dat het podiumkunstenveld erin is geslaagd het lokale draagvlak in de samenleving te vergroten. Minstens even belangrijk voor het draagvlak is de constatering dat de afname van het aandeel fondssubsidie niet volledig wordt vervangen door andere subsidies, maar dat per saldo ook de eigen inkomsten van de gehonoreerde instellingen met bijna acht procent stijgen.

LANDELIJKE ZICHTBAARHEID

De aanvragen die het Fonds ontving voor de periode 2013-2016 komen, net als in de voorgaande periode uit alle delen van het land. De Randstad is daarbij sterk vertegenwoordigd. Circa tweederde van de aanvragen komt uit de grote steden, en nog eens een kleine tien procent uit de regio west.

Hoewel de aanvragers dus niet gelijkwaardig over het land zijn verdeeld, verbeterde de spreiding onder de gehonoreerde instellingen al in de vorige beleidsperiode licht. Het aandeel door het Fonds gesubsidieerde instellingen in de vier grote steden liep toen iets terug ten gunste van de regio's. In de periode 2013-2016 blijven die verhoudingen ongewijzigd. Het aantal door het Fonds gesubsidieerde instellingen neemt zowel in de grote steden als in de regio's met 32% af. Tussen de regio's en steden onderling zijn er wel flinke verschillen. De grootste krimp vindt plaats in de regio's Oost, Midden en West, en in Rotterdam. De regio Noord daarentegen blijft in aantal instellingen gelijk en de regio Zuid ziet een toename van het aantal fondshonoreringen. Amsterdam loopt in de pas met het gemiddelde (zie figuur 5 en 6).

Voor een brede toegankelijkheid van het landelijk aanbod is behalve de vestigingsplaats van instellingen minstens zo belangrijk waar zij hun voorstellingen en concerten spelen. Het Fonds heeft dan ook evenzeer meegewogen in welke mate instellingen hun voorstellingen verder het land in brengen dan de vier grote steden.

VOLGORDE VOOR SUBSIDIËRING

De nieuwe manier van beoordelen aan de hand van gelijkwaardig wegende criteria en een transparant puntensysteem, heeft het mede mogelijk gemaakt om ondanks de bezuinigingen en druk op het budget tot een evenwichtig eindbeeld te komen. Een essentieel onderdeel

daarin is de wijze waarop instellingen na beoordeling in een rangorde zijn geplaatst. Die rangorde trekt immers niet alleen de grens tussen instellingen met een positief en een negatief advies, maar ook tussen aanvragers met een positief advies die wel en niet kunnen worden gehonoreerd binnen het beschikbare budget. De prioriteiten zijn bepaald door instellingen na beoordeling in een aflopende volgorde te plaatsen van het totaal aan punten dat zij hebben behaald op alle criteria samen. Als instellingen gelijk eindigden, heeft de commissie een volgorde aangebracht op basis van de pluriformiteit. Daarbij is eerst gekeken naar het aantal punten op pluriformiteit in de oorspronkelijke beoordeling, dat wil zeggen in relatie tot de gehele sector, inclusief basisinfrastructuur en het vrije circuit. Waar nodig, is vervolgens ook de pluriformiteit onder de hoger geëindigde fonds aanvragers in het oordeel betrokken.

Zo is er in alle disciplines een onderverdeling ontstaan in een a-categorie die geheel wordt gehonoreerd, een b-categorie die in beginsel wel voor subsidie in aanmerking komt maar niet kan worden gehonoreerd en een c-categorie waarvan de totale waardering zo laag ligt dat zij ook bij voldoende budget zou moeten worden afgewezen. De eerste aanvraag in de b-categorie wordt gedeeltelijk gehonoreerd, tot het budget op is.

Een meer gedetailleerde beschrijving van het beoordelingsproces is hierna te lezen onder 'Verantwoording'. De rangorde binnen de positieve adviezen zonder honorering (b-categorie) is bovendien opgenomen achter de adviezen per sector. Het Fonds Podiumkunsten heeft er echter bewust van afgezien om in het kader van deze verantwoording de cijfermatige scores mee te publiceren. Die scores zijn geen geheim, maar het Fonds wil voorkomen dat de prestaties van de aanvragers te veel teruggebracht worden tot louter cijfers, en dat daarbij wordt gegaan aan de uitgebreide, inhoudelijke beoordeling die daaraan ten grondslag ligt.

TOT SLOT

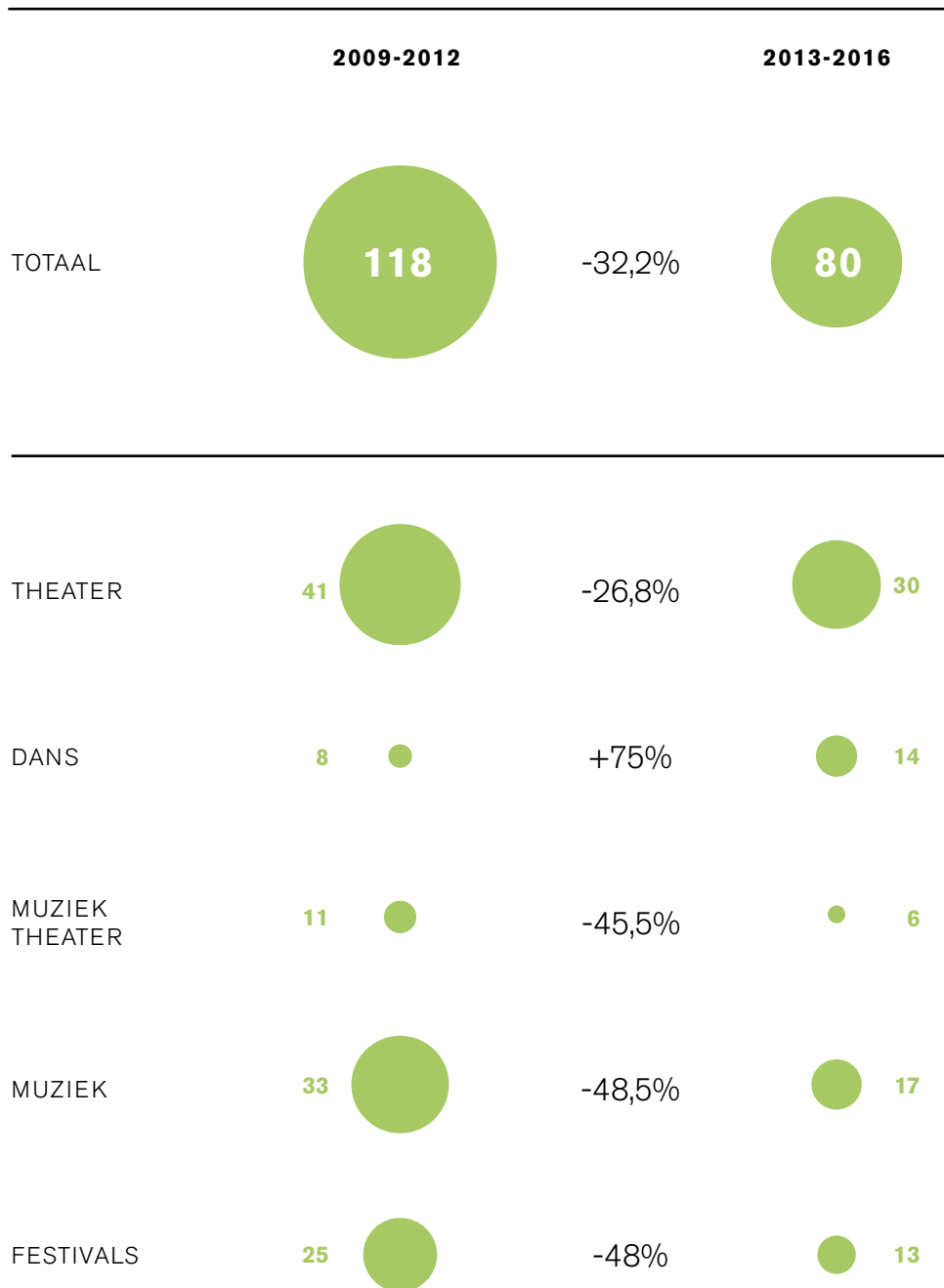
Nooit eerder werd er zoveel zo abrupt op de cultuur bezuinigd als nu. De schade is ongemeen groot, zo blijkt uit de beslissingen van het Fonds. Daarom stond deze subsidieronde volledig in het teken van een nieuw evenwicht en perspectief. Het midden- en kleinbedrijf van de podiumkunsten heeft zelf dat perspectief binnen bereik gebracht. Het heeft zichzelf niet toegestaan in een neerwaartse spiraal te belanden, maar integendeel waar nodig en mogelijk zelfs stappen vooruit gezet. De podiumkunsten hebben de toekomst in eigen hand genomen.

MEERJARIGE
ACTIVITEITENSUBSIDIES
2013 - 2016
IN **CIJFERS**

FIGUUR 1

AANTALLEN EN PERCENTAGES HONORERINGEN

● GEHONOREERDE ADVIEZEN

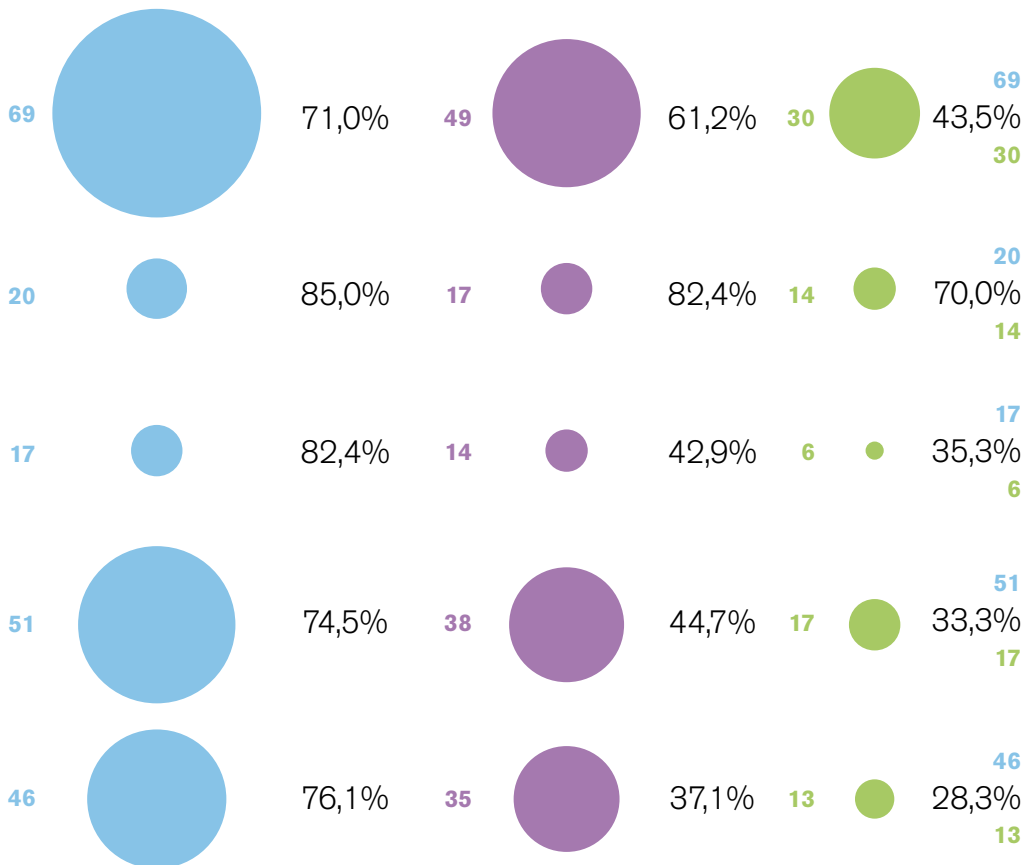
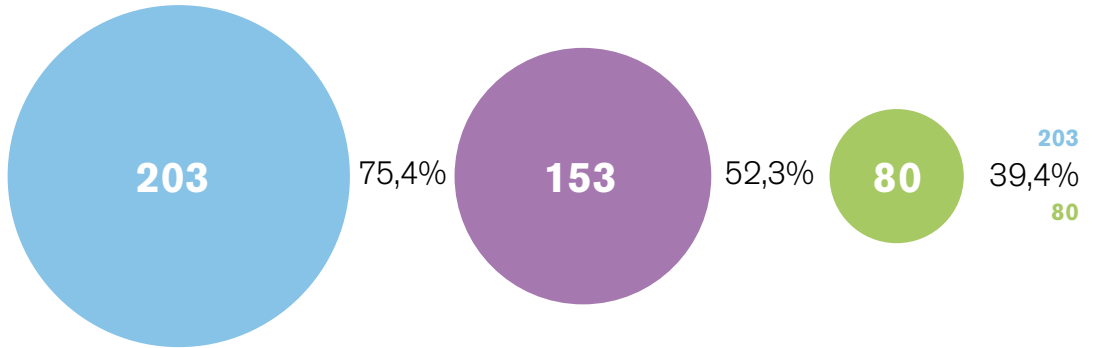

FIGUUR 2

AANTALLEN EN PERCENTAGES AANVRAGEN/ADVIEZEN/HONORERINGEN

● AANVRAGEN ● POSITIEVE ADVIEZEN ● GEHONOREERDE ADVIEZEN

2013-2016

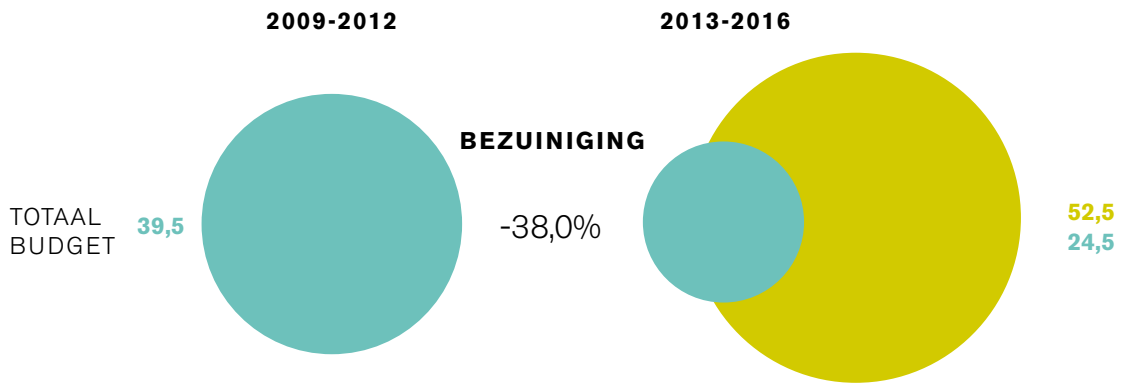

FIGUUR 3

BUDGET PER JAAR (IN MILJOENEN)

● TOEGEWEEZEN BUDGET

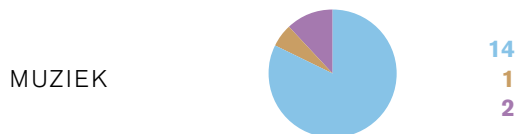
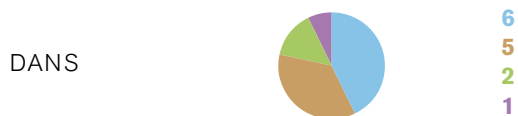
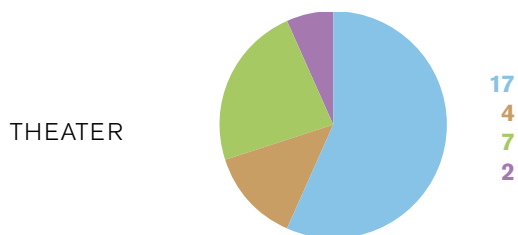
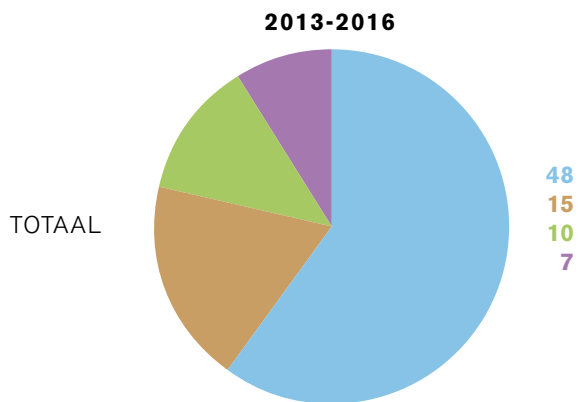
● AANGEVRAAGD BEDRAG

FIGUUR 4

HERKOMST VAN GEHONOREERDE INSTELLINGEN

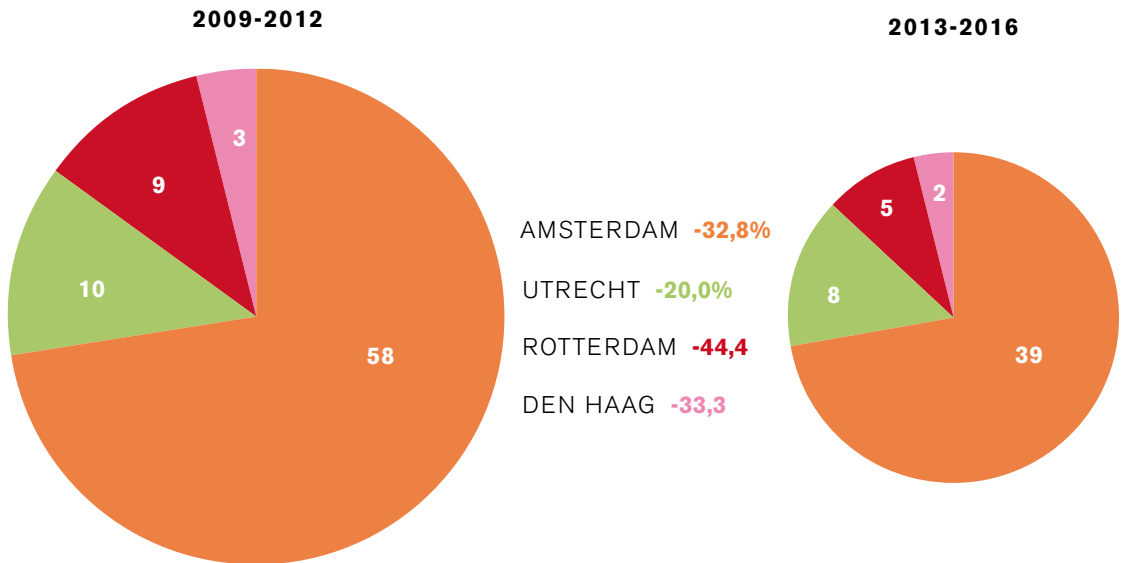
● 4-JARIG FONDS 2009-2012 ● BIS 2009-2012 ● 2-JARIG FONDS 2009-2012 ● NIEUWE INSTELLINGEN

FIGUUR 5

GEOGRAFISCHE SPREIDING HONORERINGEN

AANTAL GEHONOREERDE AANVRAGEN

TOTAAL AANTAL HONORERINGEN 4 GROTE STEDEN

80

-32,5%

54

TOTAAL AANTAL HONORERINGEN REGIO'S

38

-31,6%

26

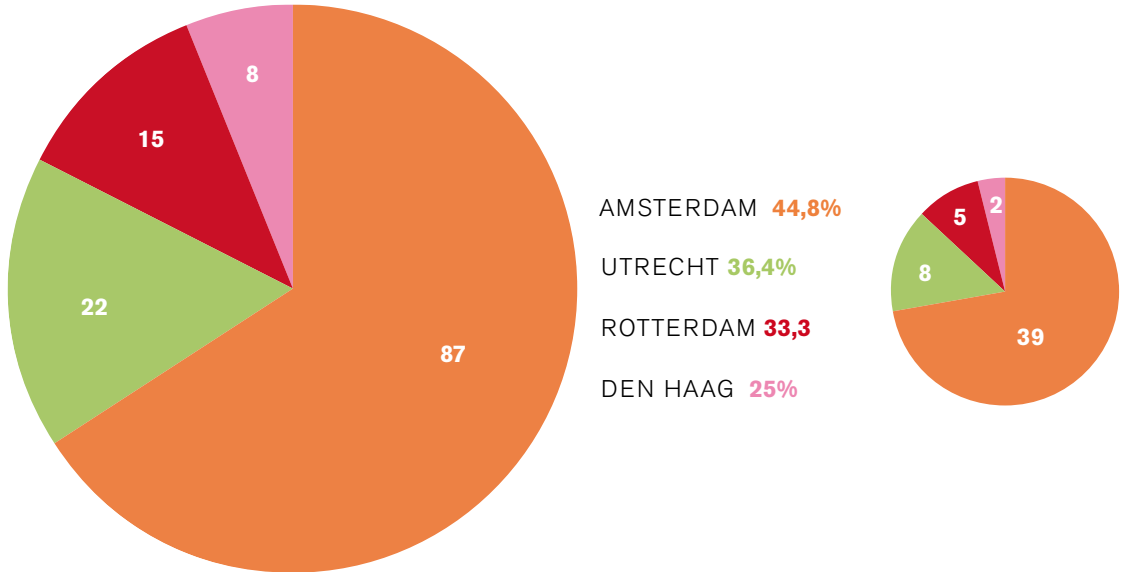
FIGUUR 6

GEOGRAFISCHE SPREIDING AANVRAGEN/HONORERINGEN 2013-2016

AANTAL AANVRAGEN TEN OPZICHTE VAN AANTAL HONORERINGEN 2013-2016

AANVRAGEN

HONORERINGEN

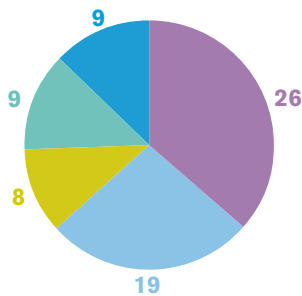

TOTAAL 4 GROTE STEDEN

132

40,9%

54

ZUID 38,5%

WEST 36,8%

NOORD 62,5%

OOST 22,2%

MIDDEN 22,2%

TOTAAL REGIO'S

71

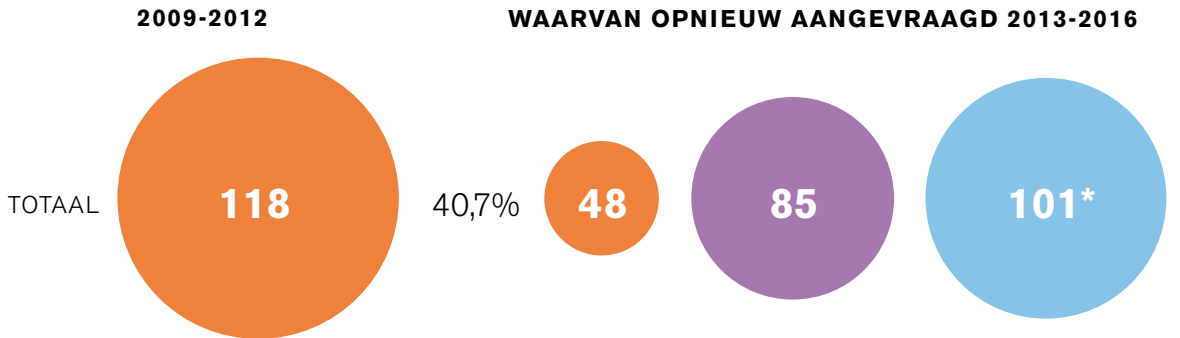
36,6%

26

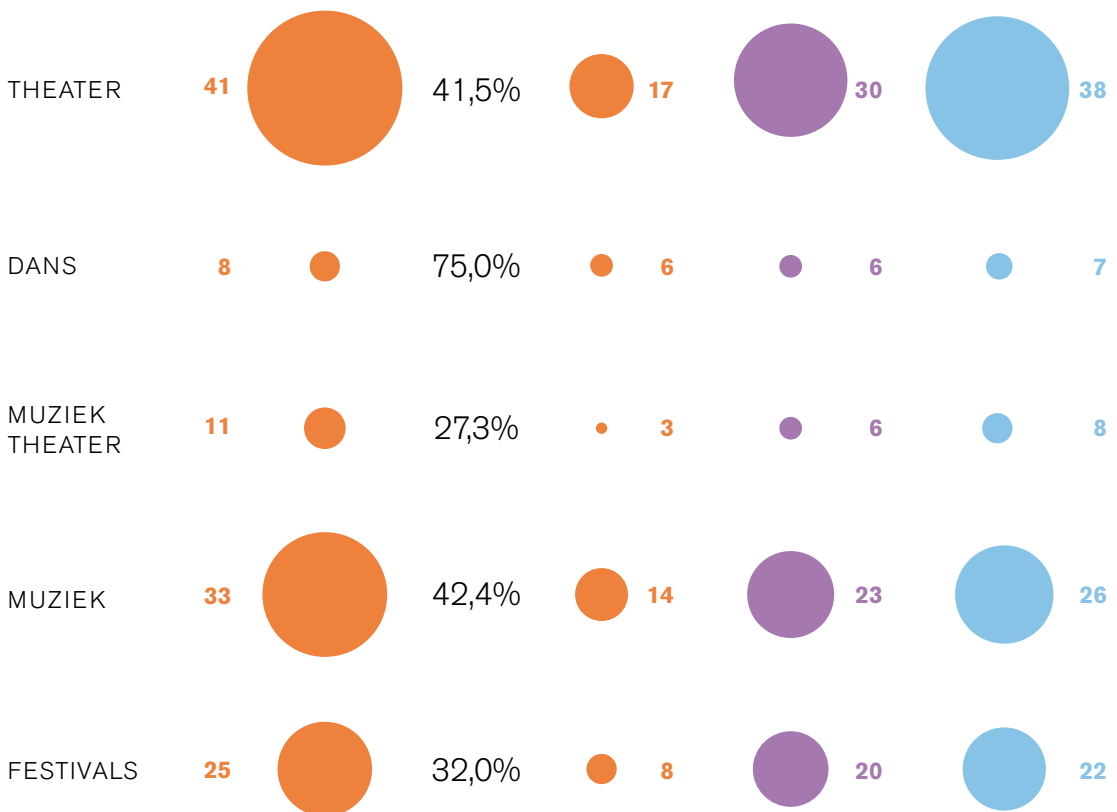
FIGUUR 7

TOEKOMST VAN DE HUIDIGE FONDSGESUBSIDIEERDEN

● GEHONOREERDE ADVIEZEN ● POSITIEVE ADVIEZEN ● AANVRAGEN

*102 aanvragen van 101 aanvragers. Eén instelling vraagt voor twee disciplines aan.

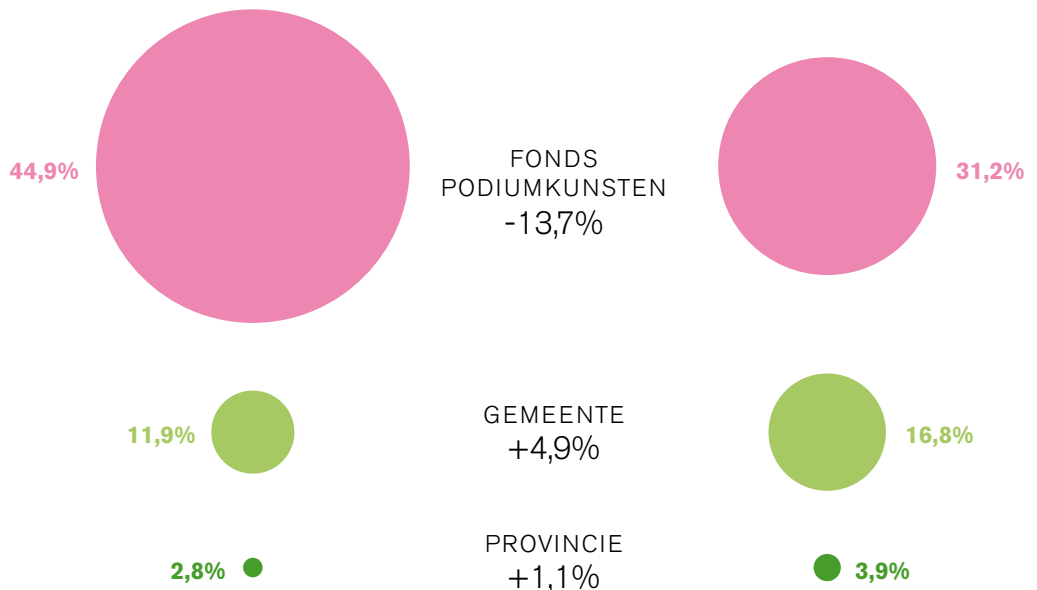
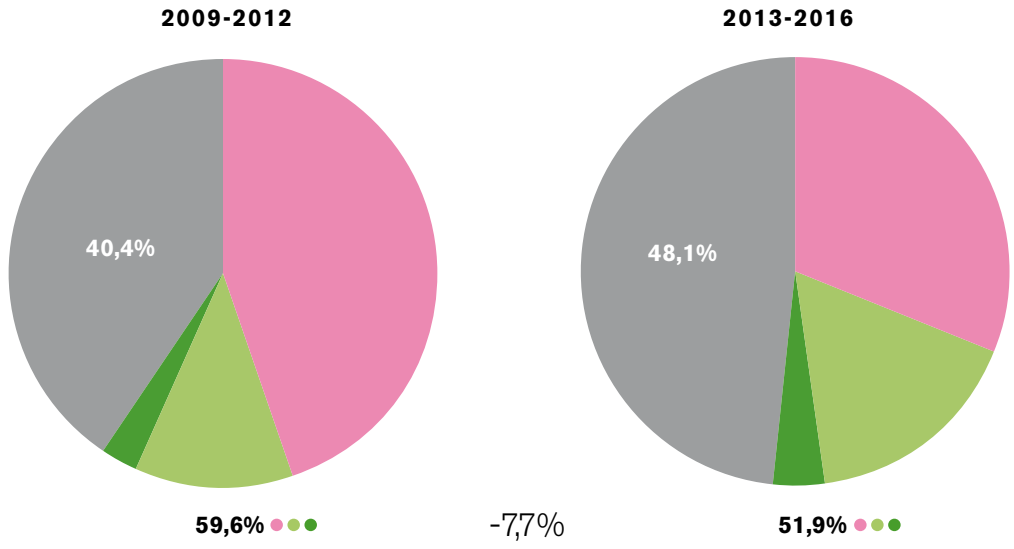

FIGUUR 8

FINANCIERINGSMIX FONDS, GEMEENTEN, PROVINCIES BIJ GEHONOREERDE INSTELLINGEN

- SUBSIDIE FONDS PODIUMKUNSTEN
- SUBSIDIE GEMEENTE
- SUBSIDIE PROVINCIE
- OVERIGE (O.A. EIGEN) INKOMSTEN

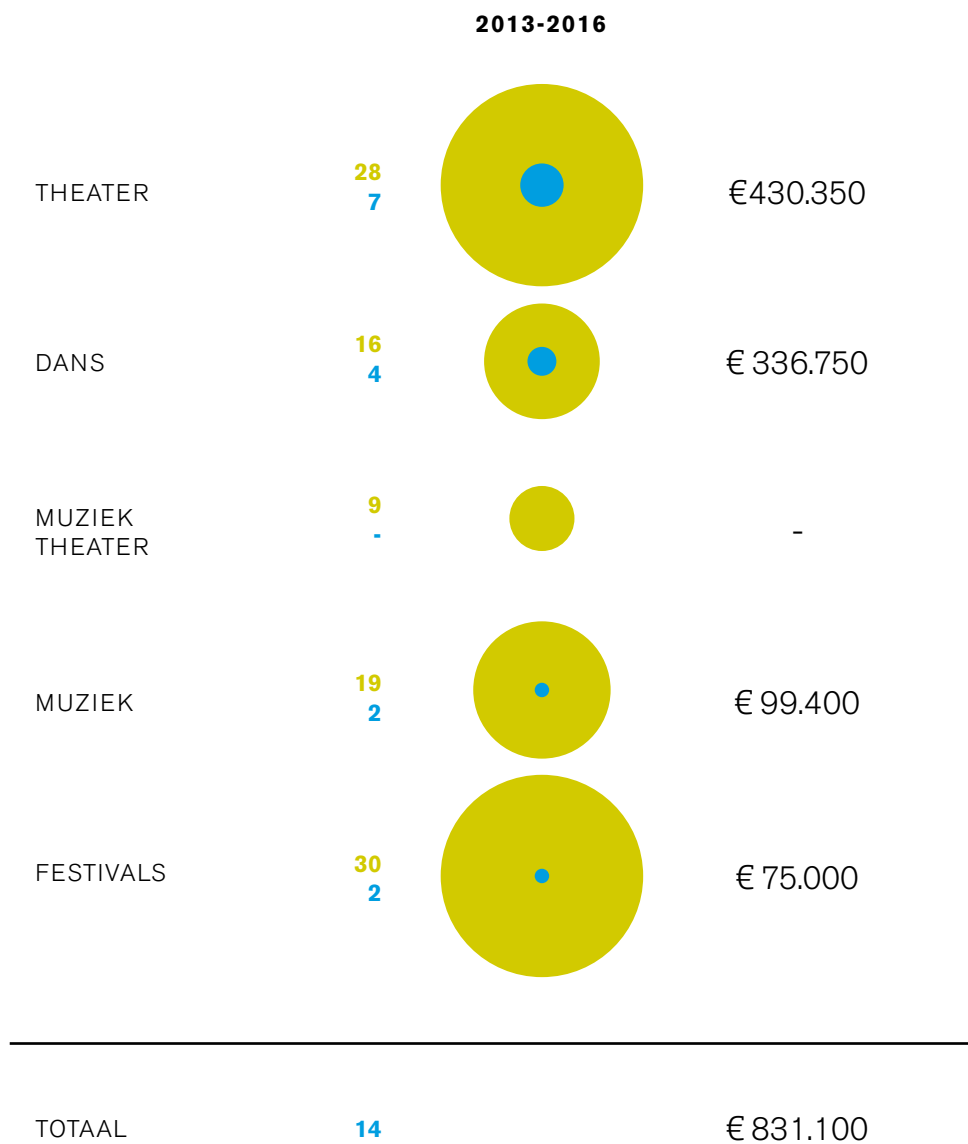
TOTAAL GEVRAAGD SUBSIDIE TEN OPZICHTE VAN DE BATEN

FIGUUR 9

TOESLAG VOOR INNOVATIE VAN HET AANBOD

● AANTAL GEVRAAGDE TOESLAGEN ● AANTAL TOEGEKENDE TOESLAGEN

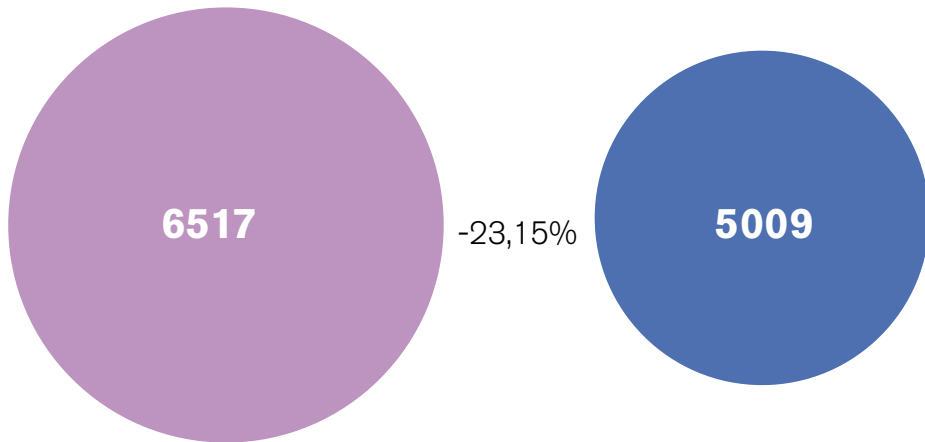

FIGUUR 10

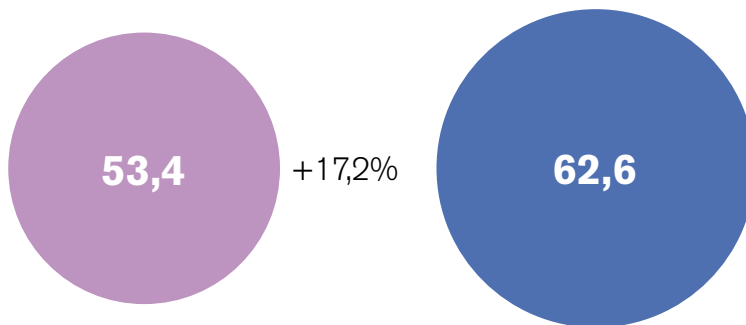
AANTAL VOORSTELLINGEN & CONCERTEN VAN PRODUCERENDE INSTELLINGEN PER JAAR (EXCL. FESTIVALS)

- GEREALISEERDE UITVOERINGEN 2010 FONDS 4-JARIG
- VOORGENOMEN UITVOERINGEN 2013 FONDS MEERJARIG*

TOTAAL AANTAL UITVOERINGEN PER JAAR (EXCL. FESTIVALS)

GEMIDDELD AANTAL UITVOERINGEN PER INSTELLING PER JAAR (EXCL. FESTIVALS)

* jaargemiddelde over 2013 en 2014

VERANTWOORDING VAN
ADVIESPROCES EN
BESLUITVORMING

PROCES

Alle aanvragen die in behandeling zijn genomen, zijn in hun geheel, inclusief alle bijlagen, voorgelegd aan een deskundige adviescommissie. Door het bureau van het Fonds Podiumkunsten is voorts voorzien in informatie over de historie, bijzonderheden en waar mogelijk ook in kwantitatieve analyses die ondersteunend konden zijn bij de beoordeling door de adviescommissie. Daarbij ging het in ieder geval om analyses met betrekking tot het ondernemerschap, matching door andere overheden en de bijdrage die een aanvrager levert aan de spreiding van het aanbod over het land.

Er waren aparte adviescommissies voor de aanvragen op het gebied van muziek, muziektheater, theater, dans en festivals. De adviescommissies bestonden uit inhoudelijk deskundige adviseurs. Deze adviseurs zijn door het bestuur benoemd, na een preselectie door de onafhankelijke selectieadviescommissie van het Fonds Podiumkunsten. In een aantal gevallen is een ad-hoc adviseur met specifieke kennis op het gebied van ondernemerschap aan de commissie toegevoegd om ook de kennis op dat terrein te waarborgen.

Iedere commissie had een onafhankelijk voorzitter, die niet heeft deelgenomen aan de beraadslaging. De voorzitters leidden de vergaderingen en hadden als taak de zorgvuldigheid van het besluitvormingsproces te bewaken. Zij waren afkomstig van buiten de discipline.

De beoordeling vond plaats aan de hand van de criteria uit de regeling en de toelichting daarop. Iedere aanvraag is daarbij op zijn eigen merites beoordeeld. Wel werd de individuele beoordeling telkens binnen het geheel van de beoordelingen geplaatst door terug te kijken naar eerder behandelde aanvragen. Dit om te verzekeren dat gedurende het hele beoordelingsproces dezelfde maatstaven werden gehanteerd. De Raad van Bestuur heeft er via secretarissen en bureau op toegezien dat in de toepassing van de criteria tussen de verschillende commissies geen verschillen konden ontstaan. Voorts zijn op onderdelen handvatten ontwikkeld om te verzekeren dat verschillende commissies daaraan op consequente en vergelijkbare wijze invulling konden geven.

De Raad van Bestuur heeft de advisering bestudeerd en gecontroleerd op consistentie, motivering en zorgvuldige totstandkoming. Er is op toegezien dat bij de voorbereiding en besluitvorming niemand invloed kon hebben die een persoonlijk belang heeft bij de uitkomsten. Waar nodig, zijn aanvullende vragen gesteld aan (voorzitters van) commissies over het adviseringsproces, de wijze waarop de regeling is toegepast in de beoordeling et cetera.

CRITERIA

ARTISTIEKE KWALITEIT

Bij het formuleren van een oordeel op kwaliteit is steeds een onderscheid gemaakt tussen de artistieke kwaliteit van de voorstellingen of concerten in de afgelopen periode (het retrospectief) en de te verwachten kwaliteit van de voorstellingen en concerten in de subsidieperiode zoals die kon worden afgeleid uit het beleidsplan (het prospectief). Als er een verschil was tussen deze twee oordelen heeft de commissie per saldo een eindoordeel geformuleerd op basis van de bevindingen over het retro- en prospectief.

Daarbij wogen beide gezichtspunten in beginsel even zwaar.

Bij het beoordelen van de kwaliteit in de afgelopen periode (retrospectief) is steeds een onderscheid gemaakt tussen instellingen die in de periode 2009-2012 een vierjarige subsidie hadden van het Fonds Podiumkunsten of het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap enerzijds en andere aanvragers anderzijds. De eerste groep is door het Fonds of door de Raad voor Cultuur in het kader van de monitoring van de lopende subsidierelaties intensief gevolgd. Daarbij hebben adviseurs voorstellingsbezoeken afgelegd, waarvan door hen ook verslagen zijn gemaakt. Deze verslagen stonden ter beschikking van de adviescommissies en hebben als basis gediend voor het oordeel over de kwaliteit van de activiteiten in de afgelopen subsidieperiode. In het advies wordt telkens aangegeven hoeveel voorstellingen of concerten zijn bezocht.

Bij de tweede groep is het oordeel over de artistieke kwaliteit primair gebaseerd op de ingezonden live-registraties.

In beide gevallen is aanvullend gebruikgemaakt van de eigen deskundigheid van commissieleden, die onder meer door concert- of voorstellingsbezoek is opgebouwd.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING VAN DE PODIUMKUNSTEN

Dit criterium is alleen bij festivals van toepassing, en heeft betrekking op de bijdrage aan de ontwikkeling van het podiumkunstenaanbod. Om tot een oordeel te komen, is steeds gekeken in hoeverre er in de afgelopen periode een bijdrage is geleverd en of de plannen die zijn voorgelegd aanleiding geven om een dergelijke bijdrage in de toekomst te verwachten.

ONDERNEMERSCHAP

Bij het ondernemerschap is telkens gekeken naar drie onderdelen:

- a. de bedrijfsmatige organisatie (kortweg ook wel bedrijfsvoering genoemd),
- b. de inkomstenwerving,
- c. de wijze waarop de aanvrager zijn publiek benadert, bereikt en ontwikkelt (ook wel aangeduid als marketing).

ad a: Bij het onderdeel bedrijfsvoering is gekeken naar de financiële gezondheid van de organisatie (liquiditeit en solvabiliteit), de verankering van de kennis van het ondernemerschap in de organen van de organisatie en de kostenstructuur.

ad b: Bij het onderdeel inkomstenwerving is gekeken naar de ontwikkeling van de publieksinkomsten en de overige eigen inkomsten en is de begroting getoetst op haar realiteitsgehalte. Ook is gekeken of er sprake is van risicospreiding door het aanboren van verschillende soorten inkomstenbronnen en is de verhouding tussen de eigen inkomsten en de subsidiehoogte beoordeeld.

ad c: Bij het onderdeel marketing is beoordeeld hoe de instelling zich positioneert, welke doelgroepen de instelling onderscheidt en hoe de koppeling wordt gelegd tussen doelgroep(en) en de te ontwikkelen voorstellingen of concerten en welke marketingacties en marketinginstrumenten de instelling hanteert.

Het eindoordeel is een resultaat van de beoordeling op deze drie onderdelen. Alleen als op

de onderdelen a, b en c goed wordt gescoord, volgt de hoogste beoordeling. Naarmate een aanvrager minder goed scoort op een of meer onderdelen, wordt het oordeel kritischer.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT VAN HET PODIUMKUNSTENAANBOD IN NEDERLAND

Bij het beoordelen van de pluriformiteit is als hulpmiddel steeds gekeken of een aanvrager in een bepaald genre of een bepaalde discipline geplaatst kon worden. Alle aanvragers in hetzelfde genre/dezelfde discipline scoren in beginsel gelijk op hun bijdrage aan de pluriformiteit. Vervolgens is gekeken of een aanvrager zich anderszins nog onderscheidt van andere instellingen in dat genre /die discipline. Dat kan tot een hogere waardering binnen een genre of discipline leiden. Daarbij is terughoudend te werk gegaan. Uitgangspunt is steeds geweest dat het moet gaan om voor het publiek relevante verschillen. In een enkel geval is een aanvrager niet goed in één genre/discipline te plaatsen. Dan is deze stap overgeslagen.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING IN NEDERLAND

Voor het beoordelen van de spreiding is steeds een onderscheid gemaakt tussen de vier grote steden – Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht – en de rest van het land. Vervolgens is er een onderscheid gemaakt tussen twee soorten spreiding: spreiding van instellingen over het land en spreiding van aanbod over het land. Daarbij geldt het volgende:

- Een producerende instelling draagt bij aan de spreiding van instellingen als zij gevestigd is buiten de vier grote steden. In dat geval is door de adviescommissie altijd beoordeeld of er ook werkelijk een binding is met de vestigingsplaats, blijkend uit activiteiten.
- Een producerende instelling draagt bij aan de spreiding van het aanbod als relatief veel voorstellingen of concerten buiten de vier grote steden worden verzorgd. In dat geval is de bijdrage aan de spreiding van het aanbod gerelateerd aan het totaal aantal voorstellingen of concerten zoals dat blijkt uit de aanvraag, mits dat ook realistisch is. Een instelling die weinig voorstellingen of concerten geeft, maakt dus evenveel kans op een positieve beoordeling van de bijdrage aan de spreiding van het aanbod, als een instelling die veel voorstellingen of concerten geeft.

Alleen als een instelling op beide manieren bijdraagt aan de spreiding, is de maximale score gegeven.

Bij festivals is alleen gekeken naar de vestigingsplaats. Ook hier is het vertrekpunt dat het organiseren van een festival in een van de vier grote steden geen bijdrage levert aan de spreiding. De hoogste score is alleen gegeven als het festival plaatsvindt op een plek waar in het geheel geen vergelijkbaar aanbod aanwezig is.

FINANCIËLE BIJDRAGE VAN PROVINCIE OF GEMEENTE

Hier is als uitgangspunt genomen het in de aanvraag opgenomen bedrag dat is gevraagd aan lokale of provinciale overheden. Daarbij is de volgende vuistregel gehanteerd:

- Als het bedrag minimaal 30.000 euro of minimaal 10% van de totale lasten bedraagt, is de waardering ruim voldoende gegeven.
- Als het bedrag minimaal 300.000 euro of minimaal 30% van de totale lasten bedraagt, is de waardering zeer goed gegeven.

Bij dit onderdeel is overleg gevoerd met andere overheden, om te controleren of de door de aanvrager opgevoerde bedragen ongeacht de stand van bestuurlijke besluitvorming ook werkelijk zijn aangevraagd of nog dit jaar aangevraagd konden worden. Alleen indien dat onomkeerbaar niet het geval was, is de in de aanvraag opgevoerde bijdrage niet betrokken in de beoordeling.

Omdat de formele besluiten tot medefinanciering door de betrokken overheden vaak pas eind van het jaar in het kader van de begrotingsbehandeling worden genomen, stond op het moment dat de besluiten door het bestuur werden genomen niet onomstotelijk vast of het aangevraagde bedrag ook werkelijk zou worden toegekend. Daarom is bij de honoreringen telkens gekeken of de aanvrager bij het geheel of gedeeltelijk ontbreken van de gevraagde financiële bijdrage van gemeente en/of provincie zodanig zou zijn gezakt in de rangorde dat het subsidie in gevaar zou komen. Aanvragers waar dit inderdaad het geval was, ontvangen een voorwaardelijke toezegging.

RANGORDE

De aanvragen zijn op basis van de toegekende waardering op alle criteria in drie categorieën onderverdeeld:

a: honoreren

b: honoreren voor zover het budget dat toelaat

c: niet honoreren.

Daar waar instellingen gelijk eindigden en een nadere ordening noodzakelijk was, is door alle commissies een volgorde aangebracht op basis van de pluriformiteit. Daarin was in eerste plaats de hoogte van de waardering van de pluriformiteit in de oorspronkelijke beoordeling leidend (bijdrage aan de pluriformiteit in het geheel van de sector). Indien daarna nog nodig, ging de commissie vervolgens over tot een beoordeling van de mate waarin de aanvrager in kwestie zich onderscheidde van de verzameling van aanvragers boven de te beoordelen aanvrager. Dat geldt dus niet voor instellingen die op basis van hun score direct voor subsidie in aanmerking komen, noch voor instellingen waarvan bij voorbaat duidelijk is dat deze niet voor subsidie in aanmerking komen.

De grens tussen a (honoreren) en b (honoreren voor zover het budget dat toelaat) is steeds getrokken boven de instelling die niet meer in zijn geheel kan worden gehonoreerd in verband met het ontbreken van voldoende budget. In alle disciplines is er dus sprake van een a-categorie die geheel wordt gehonoreerd, een b-categorie die in beginsel wel voor subsidie in aanmerking komt maar gelet op het budget niet meer kan worden gehonoreerd en een c-categorie waarvan de totale waardering zo laag ligt dat zij ook bij voldoende budget zou

moeten worden afgewezen. De eerste aanvraag in de b-categorie wordt gedeeltelijk gehonoreerd, tot het budget op is. De aanvragen daaronder worden afgewezen vanwege het ontbreken van budget.

INLEIDING
BIJ DE ADVIEZEN
EN BESLUITEN
**FESTIVALS &
CONCOURSEN**

FESTIVALS &

Festivals zijn een gezonde en bloeiende tak van het podiumkunstenveld. Ze hebben een vitale functie, beslaan zo goed als elk (sub)genre en vormen een belangrijk ijkpunt voor publiek en makers. Met hun compacte, flexibele artistieke formules hebben ze een groot bereik en veel impact op hun omgeving. Ze leggen verbanden tussen artistieke ontwikkelingen die plaatsvinden in uiteenlopende delen van de wereld en het land. Ze kunnen snel reageren op de actualiteit en hebben een fijne neus voor avontuurlijk nieuw werk, of ze tonen het beste van het beste in hun vakgebied. Festivals kunnen vanwege de lage drempel een brug slaan tussen bijzonder en minder toegankelijk werk en (nieuw) publiek. Daarnaast vormen ze een ontmoetingsplek voor professionals en een bakermat voor nieuwe samenwerkingsverbanden.

Het is pijnlijk te moeten constateren dat deze sector, waar maatschappelijk bereik, artistieke innovatie en ondernemerschap zo voorop staan, zo zwaar getroffen wordt door de bezuinigingen. De schadelijke gevolgen van de nieuwe afbakening van de basisinfrastructuur zijn enorm; van de zes podiumkunstenfestivals kan alleen het Holland Festival zijn plek behouden. Daarmee dreigt de basis weg te vallen van internationale platforms die toonaangevend aanbod zichtbaar maken voor een breed publiek en die actief investeren in de artistieke ontwikkeling van vele genres van podiumkunsten.

Bij de inrichting van de nieuwe regeling heeft het Fonds Podiumkunsten bewust rekening gehouden met deze verandering. Door nadruk te leggen op de bijdrage van festivals aan de ontwikkeling van de podiumkunsten biedt het Fonds soelaas voor het wegvallen van het grote aantal internationale platforms in de basisinfrastructuur. Deze keuze is niet zonder gevolgen. Ook het Fonds heeft immers te maken met een sterk geslonken budget. De gemaakte keuzes dienen te worden geplaatst tegen de achtergrond van het samenspel van de verschillende regelingen van het Fonds.

Om de verschillende functies die festivals vervullen recht te doen, kent het Fonds immers meerdere subsidiemogelijkheden op maat. Eind 2010 is de programmeringsregeling van start gegaan voor bestaande en nieuwe festivals. Deze regeling is in de eerste plaats bedoeld voor festivals die een bijzondere brugfunctie vervullen tussen publiek en kwaliteitsaanbod. Ze hebben een belangrijke rol in de regionale infrastructuur en een eigen gezicht, maar hoeven niet per se uniek in hun soort of onderscheidend van andere festivals te zijn. De regeling meerjarige activiteitensubsidies 2013-2016 biedt uitsluitend plaats aan festivals die dit wel zijn. Hier gaat het om festivals die naast een bijzondere brugfunctie ook een unieke inhoudelijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de podiumkunsten en die aan vakgenoten een plek bieden voor debat en reflectie.

Een bijkomende complicatie van de krimp van de basisinfrastructuur is dat de mogelijkheden voor talentontwikkeling in de hele sector afnemen, onder meer door het verdwijnen van productiehuisen. Weliswaar hebben de grote gezelschappen en orkesten een taak in de doorstroom van nieuw talent, maar het aantal plaatsen voor jonge makers bij deze organisaties heeft vanzelfsprekend grenzen. Het ligt voor de hand dat in de komende jaren niet alleen gezelschappen en ensembles die door het Fonds worden ondersteund, maar ook vakfestivals een grotere rol gaan spelen als broedplaats voor nieuw talent. De voorbodes daarvan zijn al zichtbaar in sommige aanvragen voor de meerjarige activiteitensubsidies. In dit

verband zij alvast vermeld dat het Fonds werkt aan extra mogelijkheden voor nieuwe makers in de projectenregeling, waarbij niet alleen de samenwerking tussen makers en gezelschappen, maar ook die tussen makers, podia en festivals een plek zal krijgen.

Talentontwikkeling vormt tevens de basis voor concoursen. Concoursen, die zich meestal op het terrein van de muziek richten, tonen en stimuleren excellentie van de jongste generatie podiumkunstenaars. Het zijn belangrijke springplanken voor jong talent. Concoursen konden, net als in de vorige beleidsperiode, een beroep doen op meerjarige ondersteuning van het Fonds. Dit maal zijn de aanvragen behandeld bij de discipline festivals in plaats van bij de betreffende vakdiscipline.

AANVRAGEN EN TOEKENNINGEN IN HET KORT

De commissie heeft een advies uitgebracht over 46 aanvragen, waaronder 27 muziekfestivals. Het budget per jaar is met ongeveer een derde geslonken van 3 miljoen naar 2,1 miljoen wat neerkomt op een daling van 30%. Gemiddeld over alle disciplines bedraagt de bezuiniging 38%. Het festivalbudget is relatief enigszins ontzien in verband met de verwachte extra belasting vanuit de basisinfrastructuur. Het huidige festivalbudget biedt nu plaats aan 12 festivals en 1 concours, waar er voorheen 22 festivals en 3 concoursen konden worden ondersteund.

Alle huidige vierjarig gesubsidieerde festivals en concoursen hebben opnieuw een aanvraag ingediend, tenzij het festival of concours inmiddels is gestopt. Een aantal festivals die vier jaar geleden een aanvraag indienden die toen niet werd gehonoreerd, opteren voor de programmeringsregeling, waarin ze in veel gevallen ook nu al worden ondersteund.

Vier aanvragen waren afkomstig van instellingen die op dit moment nog deel uitmaken van de basisinfrastructuur. Een vijfde instelling, Holland Dance Festival, heeft als instelling in de basisinfrastructuur niet zelfstandig subsidie aangevraagd, maar samen met Cadance een fusieaanvraag ingediend onder de naam hetdansfestival.nl.

Het Fonds ontving dit keer overigens meerderde fusieaanvragen, bijvoorbeeld van Festival aan de Werf en Springdance (onder de gezamenlijke naam SPRING festival); van Festival Mundial en het International Gypsy Festival (Mundial); en van het Rotterdamse Dunya Festival en het Zomercarnaval (Rotterdam Unlimited). De fusies zijn veelal ingegeven door de bezuinigingen, die de noodzaak vergroten om efficiënter te opereren.

DE BELANGRIJKSTE VERANDERINGEN

De combinatie van het pluriformiteitscriterium en het criterium dat de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten waardeert, heeft er toe geleid dat relatief veel festivalgenres vertegenwoordigd blijven, zij het vaak in enkelvoud. Dat heeft ook een schaduwzijde. Het gaat ten koste van veel huidige meerjarig gesubsidieerde festivals, van beloftevolle nieuwkomers en van de meer specialistische of experimentele festivals.

Zij belanden relatief wat lager in de rangorde waar het budget niet langer toereikend is.

Slechts acht van de gehonoreerde festivals en concoursen werden voorheen ook meerjarig door het Fonds ondersteund. Vier van hen (bijna een derde) zijn afkomstig uit de basisinfrastructuur. Er is slechts één nieuwkomer. Voor zeventien festivals en concoursen geldt dat ze niet langer meerjarige subsidie van het Fonds ontvangen en daardoor voor een groter deel op andere financieringsbronnen zijn aangewezen. Dat geldt ten dele ook voor de wel gehonoreerde festivals. Met de nieuwe normbedragen die het Fonds hanteert (250.000 euro voor grote festivals, 125.000 euro voor kleine en middelgrote festivals, en 50.000 euro voor concoursen) ontvangen vrijwel alle gehonoreerde instellingen minder ondersteuning dan in de huidige situatie.

ARTISTIEKE KWALITEIT

Het veld dat festivals en concoursen bestrijken is dermate breed dat er moeilijk specifieke artistieke trends te benoemen zijn, maar in algemene zin valt de toenemende aandacht voor het programmeren van internationaal aanbod op. Vrijwel alle festivals die deel gaan uitmaken van de regeling meerjarige activiteitensubsidies 2013-2016 bieden een in hoge mate internationale programmering.

De artistieke kwaliteit bij festivals is telkens gezien als de combinatie van de kwaliteit van de programmering en de kwaliteit van het festivalprofiel. Daarbij is de samenstelling van het programma een belangrijke beoordelingsfactor. Bij het beoordelen van aanvragen van gefuseerde instellingen heeft de commissie steeds ook gekeken naar de inhoudelijke meerwaarde van de fusie en de helderheid van het nieuwe festivalprofiel. Voor concoursen is de kwaliteit van de deelnemers het doorslaggevende criterium.

De kwaliteit van de ingediende aanvragen was over het algemeen bijzonder hoog. Dat blijkt uit het feit dat 35 van de 46 aanvragen een positieve beoordeling hebben gekregen, waarbij de commissie bij de helft bovendien nauwelijks kanttekeningen heeft geplaatst bij de artistieke kwaliteit van het geprogrammeerde aanbod en de samenstelling van het festivalprogramma. Er vallen dus ook veel festivals van uitstekende kwaliteit af.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING VAN PODIUMKUNSTEN

De regeling voor meerjarige activiteitensubsidies 2013-2016 richt zich in het bijzonder op festivals en concoursen die een bijzondere bijdrage aan het vak leveren en die van groot belang zijn voor de ontwikkeling van de sector. Dit is in de meerjarige regeling alleen voor festivals en concoursen vervat in een apart criterium waarin de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten wordt gewaardeerd. Van zo'n bijdrage is bijvoorbeeld duidelijk sprake bij festivals als November Music, dat van groot belang is voor het ontwikkelen van nieuwe werk van (Nederlandse) componisten; bij Tweetakt, dat het jaarlijkse ijkpunt is voor het jeugdtheater; en bij Eurosonic Noorderslag, waar de hele Europese popbusiness zich verzamelt.

De commissie woog daarbij onder meer af of een festival een beeld geeft van de state of the art op het betreffende podiumkunsterrein, of de programmering omlijst is met een rand- en verdieppingsprogramma dat uitnodigt tot reflectie, en of het festival of concours een springplank voor de carrière van artiesten is gebleken. Ook activiteiten buiten de festivalperiode kunnen hier een belangrijke rol in spelen. Een festival als Oerol onderscheidt zich bijvoorbeeld door het hele jaar door residenties voor makers op Terschelling aan te bieden om daar een nieuw, op het eiland geïnspireerd werk te ontwikkelen.

Soms kan de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten ook uit andere factoren blijken, bijvoorbeeld uit de speciale organisatievorm van een festival en de innovatieve marketing die daarbij komt kijken. Bij de toepassing van het criterium is niet alleen nagegaan hoe relevant de bijdrage is voor de specifieke niche, maar is juist ook gekeken naar de betekenis daarvan voor een breder podiumkunstenveld.

PLURIFORMITEIT

Pluriformiteit heeft zwaarder dan ooit meegewogen in de besluitvorming, om de wegvallende festivalfuncties in de basisinfrastructuur waar mogelijk en nodig op te vangen. Door het krappe budget bleek er daardoor slechts plaats voor een enkel festival per specifiek genre. Door deze pluriformiteit, in combinatie met het grotere aantal ondersteunde festivals in de programmeringsregeling, blijft ondanks het beperkte budget toch een basis gewaarborgd van festivals, die actief investeren in de artistieke ontwikkeling van vele genres van podiumkunsten. De genres die op de gehonoreerde festivals vertegenwoordigd zijn, lopen uiteen van bijvoorbeeld oude en hedendaags gecomponeerde muziek tot wereld- en popmuziek, van dans tot muziektheater, van jeugd- tot locatiegericht aanbod.

De spoeling is wel dun geworden. Zo heeft het Fonds daarbij weinig ruimte gevonden om nieuwe festivals te honoreren. De enige echte nieuwkomer is een concours (Tromp Percussion Eindhoven), naast het nieuwe samenwerkingsverband SPRINGfestival. SPRINGfestival gaat op zoek naar nieuwe en actuele vormen van podiumkunst die voortkomen uit de raakvlakken tussen zijn voorgangers Festival aan de Werf en Springdance.

INNOVATIE VAN HET AANBOD

Eigen aan festivals is dat zij een waaier van meer of minder uiteenlopend aanbod omvatten, met vaak ook een voorkeur voor het tonen van wat nieuw of onbekend is. Innovatie zit veelal in het DNA van de organisatie. Er zijn dan ook veel festivals die ieder op hun eigen wijze een bijdrage leveren aan de innovatie van het aanbod. Om die reden is de lat voor het toekennen van een toeslag hoog gelegd. Dat kan ook niet los worden gezien van de noodzaak scherp te kiezen, gelet op het beperkte budget. Aanvragen die alleen verwezen naar de innovatieve werkwijze die eigen is aan het festival, zonder een concreet uitgewerkt plan voor de toeslag, konden niet worden gehonoreerd. Ook het sec bieden van een podium aan jonge makers of het scheppen van nieuw repertoire was niet genoeg om voor deze toeslag in aanmerking te komen. Pas als de plannen ontegenzeggelijk uitstegen boven wat andere festivals doen, is een toeslag toegekend.

Van de 28 instellingen die de toeslag hebben aangevraagd, kwamen er maar 4 voor in aanmerking. Zij wisten op overtuigende wijze duidelijk te maken dat zij de komende jaren gaan investeren in de structurele vernieuwing van de programmering, waarbij de verwachte effecten instellingsoverstijgend zullen zijn. Festivals als SPRINGfestival en Tweetakt hebben bijvoorbeeld veelbelovende en goed uitgewerkte plannen ingeleverd om podiumkunstenars die radicaal ander werk willen gaan maken actief te begeleiden.

ONDERNEMERSCHAP

Festivals zijn van oudsher ondernemend. Over het algemeen liggen de eigen inkomstenpercentages ver boven de vereiste drempelnormen, met niet ongebruikelijke uitschieters naar ver boven de 50%. De inkomstenmix is meestal zeer gevarieerd. Festivals weten door kaartverkoop doorgaans hoge publieksinkomsten te bereiken en zijn ook ondernemend in het vinden van private financiering en sponsoring. Daarnaast wordt er goed op de kosten gelet en worden efficiencyvoordelen behaald door bijvoorbeeld scherpe afspraken te maken met leveranciers en samenwerkingspartners.

Dat bleek ook dit keer weer uit het feit dat alle aanvragende instellingen erin geslaagd zijn om te voldoen aan de eigeninkomsteneis van 20%. Zelfs de kleinere, op een niche gerichte festivals, die daar in het verleden nog moeite mee hadden, hebben dat nu gehaald. Desondanks blijft er ook ruimte voor verbetering. Wat betreft eigen inkomsten zijn er naar verwachting meer mogelijkheden voor vooral nauwere samenwerking met het bedrijfsleven en voor sponsoring. De commissie heeft de indruk dat er daarnaast aan de kostenkant van de bedrijfsvoering grotere voordelen te behalen zijn en dat sommige instellingen kritischer zouden mogen kijken naar hun overhead en opbouw van de organisatie. Bovendien worden grote veranderingen ten opzichte van het verleden niet altijd goed onderbouwd, bijvoorbeeld bij mutaties van de marketingkosten per bezoeker of de kosten per activiteit. Verder is het opvallend dat in bijna alle gevallen, waarin de – soms zeer vergaande – samenwerkingsverbanden met derden worden genoemd, de zakelijke motivatie en gevolgen daarvan niet aan de orde komen.

GEOGRAFISCHE SPREIDING

In aanvulling op de festivals in de programmeringsregeling is er sprake van een redelijk evenwichtige geografische spreiding. Met Tweetakt, Festival Oude Muziek en SPRINGfestival in het midden van het land, het Nederlands Theater Festival, Julidans en de Operadagen in het westen, Oerol, Noorderzon en Noorderslag in het noorden en November Music, Musica Sacra en Tromp Percussion Eindhoven in het zuiden zijn de door het Fonds gesubsidieerde festivals in die regio's gelijkmatig verspreid. In het oosten van het land wordt Music Meeting ondersteund, overigens ook de enige aanvraag voor festivals en concoursen die het Fonds uit die regio heeft ontvangen.

Festivals profileren zich daarnaast sterk internationaal. Een aanzienlijke hoeveelheid festivals heeft de afgelopen periode Europese subsidies weten te verkrijgen. Het gaat daarbij zowel om grote festivals als Oerol en Noorderzon, als om kleine en middelgrote festivals en

concoursen als Noorderslag, SPRINGfestival, Its, Gaudeamus en het International Gipsy Festival. Zij krijgen daarmee de mogelijkheid om internationaal te coproduceren of de ontwikkeling van een internationaal circuit te stimuleren, bijvoorbeeld door nieuwe makers een residentie te bieden in het buitenland.

NIEUW EVENWICHT

Met het eindbeeld van de te honoreren aanvragen voor festivals en concoursen, vooral ook van de aanvragen die ondanks een positief advies niet gehonoreerd worden, krijgen de bezuinigingen een gezicht. Zelfs de instellingen die geld krijgen, moeten het vaak met aanzienlijk minder doen. Steeds meer fungeert fondssubsidie eerder als aanjager om andere financiers over de streep te trekken dan als substantiële dekking van de begroting van een festival. Dit alles neemt niet weg dat de keuzes die zijn gemaakt toch, ondanks de wrange gevolgen van de bezuinigingen, in ieder geval een basis waarborgen voor een boeiend en divers festivalcircuit. Dit geldt zeker in combinatie met de andere regelingen van het Fonds, die aansluiten op de vitale functie die festivals in de podiumkunsten vervullen.

SAMENSTELLING
ADVIESCOMMISSIE
**FESTIVALS &
CONCOURSEN**

FESTIVALS &

CONCOURSEN

AD VERBRUGGE (VOORZITTER)
THEO ANDRIESSEN
ROSWITHA BERGMANN
ANNETTE EMBRECHTS
LINDA JANSSEN
RENEE JONKER
JAAP MULDER
RUTGER VAN OTTERLOO
MARITKA WITTE
JAN ZOBEL

FESTIVALS &

CONCOURSEN

SUBSIDIE
AANVRAGEN
**FESTIVALS &
CONCOURSEN**

5 Days Off

Stichting 5 Days off MEDIA

INLEIDING

5 Days Off is een vijfdaags festival dat jaarlijks in maart wordt georganiseerd in Amsterdam. Het stelt zich tot doel onderscheidende elektronische muziek en aanverwante kunstvormen te tonen aan een nieuwsgierig publiek van jongvolwassenen. Het festival, gestart in 2001, onderzoekt de raakvlakken tussen elektronische muziek en fotografie, audiovisuele kunst en diverse performancekunsten. Het wil de underground in contact brengen met het grote publiek. Daarbij vertrekt het vanuit het uitgaanscircuit; het festival vindt plaats in de Melkweg, Paradiso, De Balie en NIMk en op diverse wisselende locaties in Amsterdam. Het programmeert minimaal twintig acts en voorstellingen per dag, van vijf uur 's middags tot vijf uur 's nachts. Het festival wordt geleid door Daan Spoek.

5 Days Off programmeert onbekende Nederlandse en internationale acts die de potentie hebben door te groeien naar een groter publiek. Daarnaast kiest het voor meer mainstream acts, die zich binnen het festival op een nieuwe of meer experimentele manier laten zien. Gekozen wordt voor thematische invalshoeken om de programmering aan op te hangen, zoals participatie en interactie met het publiek binnen de populaire cultuur of uitgaan als identiteitsbepalende lifestyle. In het programma is ook ruimte ingebed voor niet-muzikale kunst onder de noemer 5 Days On, zoals tentoonstellingen voortkomend uit de huidige pop- en entertainmentcultuur of de combinatie van technologie met bijvoorbeeld mode, film of videokunst. Om jonge artiesten (Nederlands en internationaal) aan te sporen hun talent te ontwikkelen, worden compositieopdrachten verstrekt of programmaonderdelen op maat gemaakt, waarbij de artiesten worden ondersteund door 5 Days Off. Een aantal bezoekers wordt de aankomende periode tevens ingezet in denktanks, als ambassadeurs en als medeprogrammeurs. Hiertoe krijgen ze een training om kennis en vaardigheden te ontwikkelen.

De komende periode wil 5 Days Off meer risico's gaan nemen en nadrukkelijker ruimte vrijmaken voor experiment naast de grotere publiekstreckers. De scheiding tussen 5 Days Off en 5 Days On wordt verder vervaagd om een meerdimensionale ervaring te bieden op het gebied van vooruitstrevende muziek en kunsten. De organisatie beoogt vaker internationale, vernieuwende en uitzonderlijke audiovisuele acts programmeren, waarmee ze voorheen terughoudender omging vanwege de financiële en productionele risico's voor zulk aanbod. Ook zal de aandacht meer uitgaan naar niet-westerse ontwikkelingen en blijft 5 Days Off zijn ogen open houden voor nieuwe Nederlandse initiatieven. Het festival wil daarnaast op zoek gaan naar voor het festival nieuwe presentatievormen, zoals de presentatie van elektronische muziek in een orkestrale setting - gedacht wordt aan samenwerking met het Metropole Orkest of Het Concertgebouw -, het opnieuw arrangeren van underground technoklassiekers of het organiseren van verdiepingsprogramma's met theater, debat en discussie. Compositieopdrachten gaan een vast onderdeel worden van het festival, waarbij makers worden uitgedaagd nieuw terrein te ontginnen, bijvoorbeeld door een compositie voor stomme films, installaties, dans of theater te maken. De samenwerking met De Balie wordt de komende jaren verder verdiept. Daarnaast wil het festival samenwerken met andere kunstinstellingen rond het Leidseplein om jaarlijks een theater- of dansvoorstelling te programmeren die past bij het festival.

5 Days Off ontving in de periode 2009-2012 meerjarige ondersteuning van de gemeente Amsterdam.

De aanvraag voor ondersteuning in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten voor de periode 2009-2012 werd afgewezen. Wel ontving 5 Days Off voor verschillende edities in de afgelopen periode projectsubsidies van het Fonds Podiumkunsten in het kader van de programmeringsregeling voor festivals.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van 5 Days Off als voldoende. In eerdere edities bood het festival volgens de commissie een eigenzinniger en avontuurlijker programma waar de danceliefhebber nieuwe ontwikkelingen en nieuwe artiesten kon ontdekken. Inmiddels is het festival die oorspronkelijkheid kwijtgeraakt; het festivalprogramma van de afgelopen jaren biedt weliswaar een sterke line-up met gerenommeerde namen uit de elektronische dancescene, maar kenmerkt zich niet door vernieuwing of eigenzinnige keuzes. De meeste geprogrammeerde acts behoren tot de gevestigde orde; ze zijn de underground inmiddels ontstegen en hebben naam gemaakt in het club- en festivalcircuit. Dat oefent weliswaar een grote aantrekkingskracht uit op het uitgaanspubliek, maar het geeft het festival geen eigen artistieke signatuur.

Het festival beoogt echter meer te zijn dan een goed geprogrammeerd muziekfestival: het wil de kracht van de elektronische muziek koppelen aan de inhoud van de hedendaagse kunsten en zo tot een programmatische meerwaarde komen. In haar advies van vier jaar geleden constateerde de commissie dat ze deze crossmediale aanpak op zich zeer interessant achtte, maar dat de synergie tussen elektronische muziek en andere vormen van kunst, zoals fotografie, performancekunst en audiovisuele kunsten, nog niet tot stand was gekomen. Ze hoopte dat de organisatie dit in de komende edities zou realiseren, waarmee het festival door de crossmediale aanpak aan profilering zou winnen. Dat is echter niet gebeurd.

De commissie constateert dat de gepresenteerde kunstvormen in artistiek opzicht veelal los blijven staan van de geprogrammeerde muziek en daar niet mee worden geïntegreerd, waardoor ook op het vlak van versmelting tussen diverse kunstdisciplines minder gebeurt dan het festival ambieert. Zo was in de laatste editie van 2012 het aanbod van kunst zelfs zeer gering en volgens de commissie van onvoldoende artistieke kwaliteit en inhoud.

De commissie heeft kennisgenomen van de plannen van 5 Days Off om in de komende periode meer risico op te zoeken in de programmering en de combinatie van muziek en eigentijdse kunst wel verder uit te diepen. De summier uitgewerkte plannen en de manier waarop het festival deze ambities in de afgelopen periode invulde, geeft haar echter niet het vertrouwen dat deze plannen tot een aanscherping van het artistieke profiel zullen leiden. De verwante kunstvormen lijken eerder slechts als aankleding te dienen, waarmee het publiek, aldus de aanvraag, 'en passant' kennismaakt. Daarbij wil het festival de komende periode verder uitbreiden met andere disciplines zoals dans, theater en comedy. De commissie ziet, ook door de wat gemakkelijke voorbeelden, eerder een verdere verwatering van het festivalprofiel.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

zwak

De commissie beoordeelt de bijdrage die 5 Days Off levert aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als zwak. Het festival biedt het beste uit de clubscene, maar voor vakgenoten valt er op het vlak van elektronische muziek weinig nieuws te ontdekken, omdat het overgrote deel van de geprogrammeerde acts al eerder op podia in Nederland te zien was. Ook worden voor vakgenoten of professionals geen vakinhoudelijke ontmoetingen of speciale programma's georganiseerd.

Daarbij stelt de commissie dat de activiteiten zich vooral beperken tot het genre van de elektronische muziek. Uit de programmering en de randprogrammering blijkt dat het festival zich heel specifiek richt op het eigen genre en dat de andere kunstdisciplines hierin slechts een dienende of ondergeschikte rol vervullen. De samenwerkingsplannen met kunstenaars uit andere genres of disciplines zijn minimaal en tot dusverre minimaal uitgewerkt. Daar komt bij dat de speciaal voor het festival ontwikkelde producties volgens de commissie niet speciaal opvallend zijn geweest of een bijzondere betekenis hebben gehad voor de elektronische muziek of aanverwante kunstvormen.

Of dit het geval zal zijn bij de compositieopdrachten die de organisatie gaat verstrekken aan jonge talentvolle muzikanten of geluidskunstenaars, kan de commissie niet beoordelen, omdat deze zeer summier uitgewerkt zijn in de aanvraag en niet aangegeven is met wie en op welke manier zal worden samengewerkt. Dat euvel geldt voor meer onderdelen van het plan: veel wordt aangestipt, maar niet uitgewerkt, of krijgt een stempel die de lading niet dekt. Zo spreekt het festival van nieuwe presentatievormen als het gaat om het presenteren van andere disciplines, maar de commissie merkt op dat dan gaat over het presenteren van andere, bestaande podiumkunstdisciplines op het festival, die geen verband houden met de elektronische muziek. Verkennende gesprekken zijn bovendien nog niet opgestart.

De ontwikkeling van een verdiepingsprogramma 'Kamermans Kermis' in De Balie, met ruimte voor theater, debat en discussie voorafgaand aan de clubprogrammering, vindt de commissie potentie hebben. Toch meent de commissie dat de verdiepende onderdelen een te marginale rol vervullen binnen het festival, dat er in eerste instantie op is gericht een aanvulling te bieden op het bestaande uitgaansklimaat. 5 Days Off geeft een goede dwarsdoorsnede van de reguliere elektronische muziek van nu, maar is niet meer de plek waar progressieve en vernieuwende ontwikkelingen vandaan komen (of hun oorsprong hebben). De beknopte plannen uit de aanvraag stellen dit ook niet in het vooruitzicht.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van 5 Days Off als ruim voldoende. Het festival haalt hoge publieksinkomsten binnen en werkt samen met twee goede hoofdsponsors. De marketingmix zit goed in elkaar, met diverse online en offline communicatiemiddelen en vele grote mediapartners. Een uitgebalanceerde publiekscampagne zorgt voor een groot bereik binnen de Randstad en ook in het buitenland wordt publiek geworven via citymarketing en social media. Daarnaast vinden er verschillende activiteiten en evenementen plaats voorafgaand aan het festival om mensen alvast uit te nodigen tot een bezoek. In de marketing wordt stevig samengewerkt met de betrokken podia. Het festival haalde in 2010 20.000 bezoekers binnen, van wie 16.500 betaald.

Opvallend is wel dat in de komende periode, met een stijging van het aantal activiteiten en een forse verhoging van de kosten, maar een zeer kleine toename van publieksinkomsten wordt begroot. Relatief zal het aandeel publieksinkomsten zelfs dalen. De overige eigen inkomsten beslaan weliswaar een groot deel van de begroting, maar de commissie vindt het opmerkelijk dat ze de komende periode afnemen, vooral de bijdragen uit private middelen. Deze afname wordt niet verklaard in de aanvraag.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De bijdrage aan de pluriformiteit van het Nederlands podiumkunstenaanbod beoordeelt de commissie als neutraal. De activiteiten leveren volgens de commissie geen bijzondere bijdrage aan de pluriformiteit. De commissie merkt op dat er naast 5 Days Off enkele festivals en vele clubs en podia zijn in Nederland die door het jaar heen een vergelijkbaar aanbod van dance en elektronische muziek presenteren.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

5 Days Off vindt plaats in Amsterdam; hiermee wordt geen speciale bijdrage geleverd aan de spreiding van het podiumkunstenaanbod in Nederland.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

5 Days Off heeft in de afgelopen periode een bijdrage van ruim 54.000 euro ontvangen van de gemeente Amsterdam en vraagt daar voor de periode 2013-2016 een bedrag van 67.500 euro aan. Als de gemeente het gevraagde bedrag toekent, levert dat een beperkte lokale bijdrage op.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij positief is over het ondernemerschap van 5 Days Off. Ook beoordeelt ze de artistieke kwaliteit als voldoende, maar ze vindt dat het festival onvoldoende bijdrage levert aan de ontwikkeling van de podiumkunsten. Zij meent dat het festival primair een presenterende publieksfunctie heeft met een op zich kwalitatief goed programma van gerenommeerde danceacts. De bijdrage aan de pluriformiteit en de spreiding van podiumkunsten is beide neutraal. In de eindafweging tussen deze en andere ingediende aanvragen adviseert de commissie om die reden aanvragen die beter aansluiten bij de criteria prioriteit te geven. Zij adviseert de aanvraag niet te honoreren.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

250.000

Amersfoort Jazzfestival

Stichting Amersfoort Jazz

INLEIDING

Het Amersfoort Jazz Festival wordt sinds 1979 jaarlijks georganiseerd op diverse binnen- en buitenlocaties in de binnenstad van Amersfoort. Het gratis toegankelijke, driedaagse (per 2012: vierdaagse) evenement trekt gemiddeld 115.000 bezoekers. De organisatie is in handen van de Stichting Amersfoort Jazz met Alexander Beets als eindverantwoordelijke. Het festival biedt een podium aan 'de fine fleur van de Nederlandse jazz', met name ten behoeve van de internationale profilering van Nederlandse jazzartiesten. Hoofddoelstelling is het organiseren van een goed, gezond en professioneel jazzfestival met een aansprekende, brede programmering voor publiek van alle leeftijden. In zijn programmering kiest het voor de breedste ontwikkelingen op het gebied van jazz, met speciale aandacht voor nieuwe of vernieuwende jazz en improvisatie van Nederlandse bodem, muziekvormen die een integratie van jazz- en jongerencultuur laten zien (rap, r&b, hiphop, dance, dj'ing) en wereldmuziek. Op de grote pleinen in Amersfoort programmeert het festival publiekstrekkingen voor een breed publiek, in zalen en horecagelegenheden staan kleinere acts van artistiek complexer niveau. Behalve het organiseren van het jazzfestival stelt Amersfoort Jazz zich een bredere missie, namelijk Amersfoort te profileren als 'European Capital of Jazz'. Vanuit Amersfoort wil de organisatie het jazzklimaat in Nederland verder professionaliseren door het bevorderen van talentontwikkeling, (internationale) uitwisseling en samenwerking. Als opmaat naar het festival organiseert Amersfoort Jazz jaarlijks concerten in De Observant in Amersfoort en op andere plekken in de regio (onder de noemer 'Jazz aan de Amer') en ondersteunt het cultuur-educatieve projecten in de regio, zoals workshops, masterclasses en stages. Amersfoort Jazz vervult een voortrekkersrol in de Federatie van Nederlandse Jazz Festivals (FNJF), waarbij zo'n 35 festivals zijn aangesloten. Een vaste medewerker van Amersfoort Jazz houdt zich bezig met de twee jaarlijkse bijeenkomsten rond zaken als financiering, talentontwikkeling, kennisdeling en professionalisering. In 2011 werd ook de internationale conferentie en showcase 'Gateway to Global Jazz' van Stichting JazzNL geïntegreerd in Amersfoort Jazz, wat leidde tot een toename van het aantal optredende internationale artiesten. De conferentie brengt professionals uit de hele wereld (26 landen in 2012) samen voor een vierdaags programma met seminars, showcases, concerten en improvisaties. Amersfoort is bovendien host geworden van de Summit of International Jazz Festivals van de International Jazz Festival Alliance Foundation (IJFAF). De organisatie stelt dat er de laatste jaren meer ruimte is ontstaan voor concerten waarbij de nadruk ligt op artistieke vernieuwing en verdieping, cross-over en experiment. Deze ontwikkeling begon met een speciaal podium voor Nederlandse Jazz in 2007 en 2008 en leidde in 2009 tot de integratie van het innovatieve, experimentele Festival de Muzen in Amersfoort Jazz. In 2012 fuseert het festival met het Global Village Festival voor wereldmuziek. In de komende periode wil Amersfoort Jazz deze ingeslagen weg vervolgen en zijn positie als toonaangevend evenement in het Nederlandse festivallandschap verder versterken. De komende edities staan in het teken van verdere internationalisering en van de artistieke verrijking van het programma met wereldmuziek en experimentele muziekvormen als improvisatie, contemporary jazz en fusion. Ook de samenwerking met de Federatie van

Nederlandse Jazz Festivals (FNJF) wordt geïntensiveerd. In samenwerking met het Global Village Festival hoopt Amersfoort Jazz in 2014 bovendien op te treden als host voor de Dutch Jazz & World Meeting, een tweejaarlijks professionals-evenement voor de internationale promotie van Nederlandse jazz en wereldmuziek.

Het Amersfoort Jazz Festival ontving in de periode 2009-2012 structurele subsidie van de gemeente Amersfoort. Daarnaast ontving het in 2011-2012 van het Fonds Podiumkunsten een programmeringssubsidie binnen de regeling voor bestaande festivals.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van het Amersfoort Jazz Festival als voldoende. Met zijn lange geschiedenis is het Amersfoort Jazz Festival een van de grotere jazzfestivals in Nederland. De commissie constateert dat er een redelijk interessant samengesteld programma wordt gepresenteerd, gericht op een breed publiek.

Voor bezoekers is er voldoende variatie en avontuur te vinden in de programmering, met een mix van grotere, populaire acts en kleiner werk. De geprogrammeerde acts zijn doorgaans van goede kwaliteit.

De commissie concludeert echter dat het in de programmering ontbreekt aan een heldere artistieke lijn. Het Amersfoort Jazz Festival formuleert wel een zeer duidelijke visie op de manier waarop het wil bijdragen aan de profilering van de jazz en van Amersfoort als 'European Capital of Jazz', maar zet hiertegenover geen artistieke visie op basis waarvan het festivalprogramma tot stand komt. De commissie merkt op dat de programmering in het verleden doorgaans in de veilige hoek bleef. Daardoor meent ze dat het festival een groot deel van de ontwikkelingen binnen de jazz, daar waar jazz schuurt en zichzelf vernieuwt, laat liggen. De behoefte om jazz te bieden voor een zo breed mogelijk publiek ('voor ieder wat wils') gaat ten koste van een scherp artistiek profiel.

In de komende periode wil het festival weliswaar gaan vernieuwen door meer experimentele jazz aan het programma toe te voegen, maar de plannen daarvoor zijn onvoldoende concreet uitgewerkt. Over de doorgevoerde fusie met Festival De Muzen, dat de meer innovatieve jazz in het programma moet inbrengen, is de commissie gematigd positief. De artistieke kwaliteit van dit laatste festival vindt ze onvoldoende om nu vertrouwen te hebben dat dit zal bijdragen aan de kwaliteit van het Amersfoort Jazz Festival. Wel is de commissie positief over de fusie met het Global Village Festival, dat zich richt op wereldmuziek. Zij constateert echter tevens dat de drie festivals in de aanvraag niet als een geïntegreerd geheel worden gepresenteerd; De Muzen en Global Village blijven afzonderlijke onderdelen in het programma van het Amersfoort Jazz Festival. Integrale samenhang ontbreekt. Concluderend waardeert de commissie dat het festival inzet op een verdieping van de programmering, maar ziet zij in de eraan ten grondslag liggende visie onvoldoende waarborg voor voldoende artistieke kwaliteit.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

zwak

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten in Nederland als zwak. Het Amersfoort Jazz Festival wil bijdragen aan de (vakmatige)

ontwikkeling van de jazz- en wereldmuziek met enkele initiatieven die in de periode 2009-2012 in het festival zijn geïntegreerd: het conferentie- en showcaseprogramma Gateway to Global Jazz van Stichting JazzNL, Festival de Muzen dat artistiek onderbelichte genres toont als jazzrock, impro, electronical vintage, soundscapes en poetry, en talentontwikkelingsprogramma's als JazzFactor, Amersfoort Jazz Talent en Scholen in de Kunst. Daarnaast wijst Amersfoort Jazz op zijn voortrekkersrol in de Federatie van Nederlandse Jazz Festivals (FNJF), dat kennisdeling, samenwerking en professionaliteit in de jazzsector wil bevorderen.

De commissie heeft echter geen vertrouwen in de mate van samenwerking tussen de diverse onderdelen van het festival. De invulling van genoemde talentontwikkelingsprogramma's licht Amersfoort Jazz in zijn aanvraag niet toe. De overige genoemde activiteiten zijn op zichzelf staande initiatieven, die het festival weliswaar heeft binnengehaald, maar waar het niet zelf verantwoordelijk voor is.

Het programma van het festival zelf is met name gericht op het vermaken van een groot publiek en het bieden van speelbeurten aan musici en bands. Daarmee levert het geen bijzondere bijdrage aan de ontwikkeling van de jazz. Het festival levert geen state of the art-programmering op waar (inter)nationale programmeurs en vakmensen op afkomen om nieuwe ontwikkelingen te horen of op een andere wijze inspiratie op te doen. Tot slot heeft de commissie twijfels over de missie van Amersfoort Jazz om de stad te profileren als 'European Capital of Jazz'. Zij is van mening dat er hiervoor een beter uitgewerkt plan vereist is en dat het festival daarvoor zelf een beter uitgewerkte visie nodig heeft op de artistiek-inhoudelijke ontwikkelingen binnen de jazz.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van het Amersfoort Jazz Festival als ruim voldoende. De financiële gezondheid is goed. Het festival heeft in de loop der jaren een groot en trouw publiek aan zich gebonden. Het kent weliswaar weinig tot geen publieksinkomsten, maar het festival heeft wel een grote en vaste sponsor aangetrokken. Op het gebied van overige eigen inkomsten schiet Amersfoort Jazz in de ogen van de commissie enigszins tekort; een festival met zoveel draagvlak zou meer geld uit de markt kunnen halen, bijvoorbeeld door het aanboren van particuliere fondsen of door een gedifferentieerd prijsbeleid toe te passen door voor bepaalde onderdelen wel entree te heffen. De argumentatie waarom het festival nagenoeg alle concerten gratis aanbiedt ontbreekt in de aanvraag. De commissie meent dat het festival op die manier geen gebruik maakt van de potentie die het heeft gecreëerd door zoveel liefhebbers en samenwerkingspartners aan zich te binden.

De commissie is positief over de optredens die de organisatie door het seizoen heen organiseert in De Observant en over het programma Jazz aan de Amer, waarbij in de week vóór het festival publiek alvast warm wordt gemaakt voor wat er gaat komen. In het verleden had de organisatie een eigen regionale radiozender, Amersfoort Jazz FM. Sinds 2012 is de landelijke zender Arrow Jazz FM officieel mediapartner. De commissie mist daarnaast echter een gedegen visie op marketing, die ze noodzakelijk acht wil het festival zijn ambitie waarmaken om Amersfoort op de kaart te zetten als 'European Capital of Jazz'. Opmerkelijk is ook dat Festival De Muzen en het Global Village Festival elk hun eigen promotiecampagnes

voeren, wat onderstreept dat de drie festivals geen integraal geheel vormen.

De commissie constateert verder dat de bedrijfsmatige kant van de organisatie in de aanvraag summier is uitgewerkt. Dat het festival schrijft dat het de Code Cultural Governance naleeft maar 'nog geen officiële code heeft aangevraagd bij de bevoegde instantie' geeft de commissie weinig vertrouwen op dat vlak.

Tot slot is het de commissie niet duidelijk waarom de totale lasten in 2013-2014 met ongeveer een derde deel toenemen ten opzichte van 2011. Het festival voert extra kosten op voor marketing, beheerslasten, educatie en uitkoopsommen. Het geeft echter geen toelichting op deze kostenstijgingen en de commissie kan deze evenmin afleiden uit de gepresenteerde plannen.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

Jazzmuziek is niet vertegenwoordigd in de basisinfrastructuur en het aanbod is te zien in een beperkt, gespecialiseerd circuit. De activiteiten van het Amersfoort Jazz Festival vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. De commissie merkt op dat de programmering van het Amersfoort Jazz Festival overeenkomsten vertoont met die van veel andere jazzfestivals in Nederland. Door de grootschaligheid is het Amersfoort Jazz Festival daarbij wel in de gelegenheid om wat grotere acts te programmeren.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het festival vindt plaats in Amersfoort; daardoor is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd is er niet zoals in bepaalde regio's sprake van in het geheel ontbreken van een aanbod op het gebied van jazz- en wereldmuziek. In Amersfoort vinden ook andere festivals plaats en de stad kent een redelijke culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

neutraal

Het Amersfoort Jazz Festival vraagt geen subsidie aan bij de gemeente Amersfoort of bij de provincie Utrecht. Daarmee ontbreekt een lokale bijdrage.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

Concluderend is de commissie op de criteria artistieke kwaliteit, ondernemerschap, pluriformiteit en spreiding gematigd positief over de aanvraag. Zij oordeelt negatief over de bijdrage die Amersfoort Jazz levert aan de ontwikkeling van de podiumkunsten. Het festival is met name een publieksfestival dat bewezen kwaliteitsmusici en -bands presenteert aan een groot publiek maar geeft daarmee nauwelijks tot geen stimulans aan de ontwikkeling van de jazz op zich. Het bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag van het Amersfoort Jazz Festival niet te honoreren.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

250.000

Amsterdam Dance Event

Stichting Amsterdam Dance Event

INLEIDING

Het Amsterdam Dance Event (ADE) is een jaarlijks vijfdaags festival voor elektronische muziek, dat plaatsvindt op meer dan vijftig grote en kleine locaties in Amsterdam, gecombineerd met een internationale conferentie voor professionals uit de elektronische muzieksector. Het festival werd in 1996 opgericht om dj's, producers en platenlabels in staat te stellen muzieknamen uit te wisselen op een conferentie; daarnaast werd een internationaal festival voor liefhebbers op touw gezet. Tot 2008 werd het festival georganiseerd door Buma Cultuur; de afgelopen vier jaar wordt het georganiseerd door een eigen stichting en is ADE explosief gegroeid. Met 800 optredens van dj's en live acts in 220 programmaonderdelen en 146.000 bezoekers (2011) behoort het festival inmiddels tot de grootste clubfestivals ter wereld. Op de businessconferentie komen 3.000 professionals uit de internationale muziekindustrie samen, afkomstig uit 62 landen.

Het festival wil binnen het kader van de elektronische muziek de nieuwste artistiek-inhoudelijke ontwikkelingen op internationaal niveau signaleren en presenteren aan een eveneens internationaal publiek. Het presenteert zowel toonaangevende namen als aankomende talenten, waarmee de laatste een mogelijke springplank wordt geboden dankzij de aanwezigheid van vele belangrijke spelers uit de sector en de internationale pers. Tegelijkertijd wil ADE een platform zijn voor de internationale muziekindustrie, met als doel het ontwikkelen van talent, kennisoverdracht en de verkoop van elektronische muziek. Een nevenschikt doel is het stimuleren en promoten van Nederlands talent in deze internationale context.

ADE vraagt nadrukkelijk subsidie aan om het artistieke niveau binnen het platform ADE verder te ontwikkelen en wereldwijd toonaangevend te laten zijn. Daartoe wil het jaarlijks vijftiendertig kernactiviteiten programmeren van pioniers die behoren tot de wereldtop. Te denken valt aan James Blake, Björk, Chris Cunningham en Steve Reich. Het festival wil deze artiesten ook een rol laten spelen in de verdiepende onderdelen die het sinds 2011 organiseert onder de noemer ADE+, waarin het specifieke thema's uitdiept als muziektechnologie, carrièrevorming, talentontwikkeling, creatie of de hardere dancestijlen. Deze onderdelen worden de komende periode eveneens uitgebreid om zich bij een breder en gevarieerder publiek in de kijker te spelen. Bij het programmeren gaat het festival de komende periode verder op zoek naar bijzondere locaties om de muziek te presenteren, zoals in bouwputten in de stad of in het Red Light District, dat voor één keer zou moeten veranderen in een Yellow Light District. Ook wil ADE enkele bijzondere samenwerkingen tot stand brengen. De organisatie denkt bijvoorbeeld aan Het Concertgebouworkest en Jeff Mills, of aan een theatergezelschap en een producer van elektronische muziek.

Het Amsterdam Dance Event werd in de periode 2009-2012 ondersteund door het Fonds Podiumkunsten in het kader van de vierjarige subsidieregeling. Daarnaast ontving het festival incidentele financiële bijdragen van de gemeente Amsterdam vanuit het Evenementenfonds. Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende edities van het festival bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van het Amsterdam Dance Event als ruim voldoende. Het festival toont dance in de volle breedte, de hele stad is ermee doordrenkt en vele clubs en podia haken aan. Een groot aantal elektronische acts van belang maakt er zijn opwachting en een groot publiek krijgt er de gelegenheid te zien wat op dit moment hot is in de dancewereld.

Bij de artistieke kwaliteit van het programmaprofiel zet de commissie kritische kanttekeningen. ADE is vooral een showcasefestival en is in zijn samenstelling niet bijzonder oorspronkelijk. Daarvoor mist de commissie scherpe artistieke keuzes. Het festival in zijn totaliteit is een groot feest, waarbij in de hele stad clubs en podia onder de paraplu van ADE hun eigen danceprogrammering neerzetten. Een centrale regie, de hand van de programmeur, ontbreekt. Dat was ook de kritiek vier jaar geleden, maar de commissie vond destijds het plan om een programmacoördinator aan te stellen om meer afstemming en profiel te bewerkstelligen een reden voor subsidiëring. De commissie is echter van mening dat daar weinig van terecht is gekomen of dat de resultaten in elk geval weinig zichtbaar zijn geworden.

Nu vraagt het festival uitdrukkelijk subsidie aan voor een aantal vooruitstrevende, kwetsbare programmaonderdelen die het zelf tot de meer risicovolle programmering rekent. De commissie ziet genoemde onderdelen echter niet als artistiek risicovoller; ze merkt op dat het eerder gaat om topacts die gegarandeerd volle zalen trekken.

De commissie constateert voorts dat de nieuwste artistiek-inhoudelijke ontwikkelingen die ADE aankondigt nog weinig zijn uitgewerkt. Zo wil ADE met vele nieuwe partners gaan samenwerken, maar wordt dit nauwelijks toegelicht en verkeren gesprekken hierover veelal nog in een oriënterende fase – als ze al zijn opgestart. Ten slotte merkt de commissie op dat het niet bevorderlijk is voor het creëren van een overkoepelende festivalsfeer dat de mogelijkheid een festivalpas te kopen ontbreekt, waardoor bezoekers voor elk nachtelijk concert en voor elke locatie afzonderlijk toegang moeten betalen; een bezoek aan ADE verschilt daardoor niet wezenlijk van een normaal bezoek aan een clubavond.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de bijdrage die het Amsterdam Dance Event levert aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als ruim voldoende. Dat komt met name door het conferentiegedeelte van dit evenement. De conferentie wordt jaarlijks door een groot aantal professionals uit talloze landen bezocht. Voor de export van het Nederlandse danceproduct maakt ADE deel uit van het succes dat Nederlandse dj's en danceproducenten in het buitenland hebben. De commissie constateert dat de conferentie wereldwijd een sterke reputatie heeft als beurs; de professional bezoekt het ADE om daar zaken te doen. Daarnaast biedt de conferentie zeker ook een aantal interessante onderdelen rond actuele of belangrijke thema's in de sector, zoals nieuwe technologische ontwikkelingen in de elektronische muziek.

De commissie meent dat de bijdrage van ADE zich beperkt tot het conferentiedeel. In het festival vindt de commissie de bijdrage aan de artistiek inhoudelijke ontwikkeling van de

dance aanzienlijk minder, omdat hier primair de promotie van de dance in het algemeen een rol speelt. Daarbij staat voor een groot deel de reguliere mainstream dance geprogrammeerd waar de aandacht naar uitgaat. Voor opkomend jong talent is aanzienlijk minder ruimte. Ten slotte constateert de commissie dat de bijdrage beperkt blijft tot de dance en geen breder effect heeft op de podiumkunsten. Er worden bijvoorbeeld nauwelijks samenwerkingsverbanden aangegaan met andere genres of disciplines.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van het Amsterdam Dance Event als ruim voldoende. De afgelopen periode is het aantal bezoekers sterk gegroeid, van 80.000 in 2008 naar 146.000, vrijwel allemaal betalende, bezoekers in 2011. Het aantal conferentiebezoekers steeg in dezelfde periode van 2.000 tot 3.000. De organisatie voerde daartoe een succesvol marketingbeleid, waarin vooral de vele internationale mediapartners positief opvallen. Voor marketing en productie wordt tevens intensief samengewerkt met de deelnemende podia. Naar eigen zeggen levert het evenement Amsterdam ruim 43 miljoen euro op jaarbasis op.

De commissie zet een kritische kanttekening bij de subsidiebehoefte van deze organisatie. Het eigeninkomstenpercentage ligt zeer hoog, vooral dankzij een aantal grote sponsors en de deelnemersinkomsten van de conferentie. Daarnaast investeert Buma Cultuur in het evenement en is er een bijdrage van Sena. De commissie vindt het opvallend dat een festival met zo veel succes niet over een stevige financiële buffer beschikt. De constructie met Buma vindt de commissie daarbij weinig transparant. Buma vangt de financiële tegenvallers op. Formeel is het evenement nu een aparte stichting, los van oprichter Buma, maar het hele bestuur wordt gevormd door bestuurders van Buma. De commissie vindt niet dat hier sprake is van goede cultural governance en merkt op dat kritiek van het Fonds hierop in de afgelopen periode stelselmatig is genegeerd.

Voor de komende periode dalen de eigen inkomsten, zowel absoluut als relatief, hoewel sponsorgelden en publieksinkomsten groeien. De totale begroting stijgt echter door de toevoeging van activiteiten waarvan de toegevoegde waarde in de ogen van de commissie beperkt is. Deze tegengestelde beweging - een stijging van de kosten tegenover een daling van de eigen inkomsten - vindt de commissie niet van goed ondernemerschap getuigen.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De bijdrage aan de pluriformiteit van het Nederlands podiumkunstenaanbod beoordeelt de commissie als neutraal. De activiteiten leveren volgens de commissie geen bijzondere bijdrage aan de pluriformiteit. Het Amsterdam Dance Event is weliswaar het grootste dancefestival in Nederland, maar is wel een van de vele festivals - naast een aanzienlijk aantal clubs en podia - die door het jaar heen vergelijkbaar aanbod op het gebied van dance en elektronische muziek presenteren.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Amsterdam; daarmee wordt geen bijdrage geleverd aan de spreiding van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

Het Amsterdam Dance Event heeft in de afgelopen jaren geen structurele subsidies ontvangen van de gemeente Amsterdam. Voor de periode 2013-2016 vraagt de organisatie wel een bijdrage aan bij de gemeente van 140.000 euro. Als dit bedrag wordt toegekend, levert dat een beperkte lokale bijdrage op.

TOESLAG

Het Amsterdam Dance Event vraagt een toeslag aan voor het versterken van drie programma's in het kader van ADE+: ten eerste het driedaagse platform ADE Music and Bits, waar professionals op het gebied van muziek en technologie samenkomen om informatie uit te wisselen en zaken te doen; ten tweede het eendaagse seminar ADE Next, een programma vol workshops, masterclasses en panels waar talentvolle Nederlandse dj's en producers in contact worden gebracht met professionals; en tot slot de ADE University, een gratis programma van presentaties en lezingen op het Leidseplein, vooral bedoeld voor muziekstudenten en in 2011 onder anderen gehouden door Kluun en Afrojack.

De commissie constateert dat het in alle drie de gevallen gaat om activiteiten die zijn gericht op het verstevigen van onderlinge netwerken en op het uitwisselen van kennis en ideeën, en dat geen sprake is van het ontwikkelen van nieuw of inhoudelijk ander werk. De commissie ziet daarom onvoldoende aangetoond dat genoemde activiteiten leiden tot innovatie van het aanbod. Ze adviseert daarom de toeslag niet toe te kennen.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat ze de artistieke kwaliteit, de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten en het ondernemerschap van het Amsterdam Dance Event als ruim voldoende beoordeelt. Het festival draagt niet bij aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap of aan de spreiding van podiumkunstenaanbod in Nederland. Daarbij vindt de commissie het plan voor innovatie onvoldoende overtuigend aansluiten bij de doelstelling van dit onderdeel. Het bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag uitsluitend te honoreren als het budget dat toelaat en in dat geval een bedrag van 125.000 euro toe te kennen, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

300.000

Basissubsidie per editie

125.000

Toeslag

niet toekennen

Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar

0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Amsterdam Roots Festival

Stichting Amsterdam Roots

INLEIDING

Het Amsterdam Roots Festival is een muziekfestival dat jaarlijks plaatsvindt in Amsterdam. Het wil wereldwijde muzikale ontwikkelingen laten zien, vooral uit hedendaagse (multiculturele) wereldsteden. De hoofdmoot van het festival wordt gevormd door Roots Open Air, een gratis toegankelijk openluchtfestival met zo'n zestig acts in het Oosterpark. De drie dagen voorafgaand aan Roots Open Air vinden zo'n zestien optredens plaats in grote Amsterdamse zalen (de Melkweg, Paradiso, het Muziekgebouw aan 't IJ, het Bimhuis en het Tropictheater); deze zijn sinds enkele jaren financieel losgekoppeld van het centrale evenement Roots Open Air en worden tot stand gebracht in coproductie met de deelnemende zalen, die zelf de volledige financiële verantwoordelijkheid op zich nemen. Het voorliggende plan betreft derhalve het Roots Open Air festival. Directeur is Frans Goossens.

Waar op Roots Indoor de meer gevestigde namen uit de hele wereld staan, presenteert Roots Open Air volgens eigen zeggen groepen en muzikanten die voor de grote podia een risico behelzen omdat ze minder naamsbekendheid genieten. Vaak gaat het bij deze gratis toegankelijke optredens om Nederlandse primeurs van buitenlandse groepen. Door deze musici op een laagdrempelige manier aan het grote publiek te presenteren, hoopt het festival hun bekendheid en doorbraak naar grotere podia te bevorderen.

Bij de oprichting in 1983 was het Amsterdam Roots Festival gericht op muziek uit Afrika. Binnen een paar jaar groeide het uit tot een evenement voor wereldmuziek. Inmiddels heeft Roots Open Air zijn aandachtspunt verschoven naar muziek die zich aan het ontwikkelen is in de grote wereldsteden, waar de samensmelting van verschillende culturen leidt tot kruisbestuivingen en nieuwe muzikale mengvormen.

De komende tijd zal minder focus komen te liggen op genres die verwant zijn aan popmuziek. De programmering wordt uitgebreid met andere stijlen die ontsproten zijn aan de jazz en de klassieke muziek. Daartoe is Amsterdam Roots in gesprek met het Nederlands Blazers Ensemble, dat mogelijk een aandeel zal verzorgen in Roots Open Air. Ook overlegt het over een nauwere samenwerking met het Muziekgebouw aan 't IJ en het Bimhuis.

Het festival maakt deel uit van een netwerk van artistieke directies van zestig cultuurfestivals over de hele wereld, het European Forum of Worldwide Music Festivals, waarbij uit Nederland ook Music Meeting, het International Gypsy Festival en Festival Mundial zijn aangesloten.

De aanvraag van het Amsterdam Roots Festival in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten voor de periode 2009-2012 is niet gehonoreerd. Wel ontving Amsterdam Roots van het Fonds een projectsubsidie voor editie 2009; een aanvraag voor de programmeringsregeling van het Fonds voor de periode 2011 en 2012 werd afgewezen.

Het festival wordt structureel ondersteund door de gemeente Amsterdam.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

zwak

De commissie vindt het plan van Amsterdam Roots teleurstellen en noemt het weinig informatief. Net als vier jaar geleden vindt ze het gepresenteerde programmaprofiel flets. In zijn voorliggende aanvraag reflecteert Amsterdam Roots niet op de doorgemaakte artistieke ontwikkelingen in de afgelopen periode. Gezien het feit dat aanvragen van het festival herhaaldelijk door het Fonds zijn afgewezen, had de commissie een sterkere positiebepaling wel voor de hand liggend gevonden.

De kwaliteit van de afzonderlijke groepen en muzikanten vindt de commissie wisselend; naast enkele zeker kwalitatief sterke groepen treft de commissie ook veel mindere acts aan.

De samenstelling van het programma vindt de commissie van weinig oorspronkelijkheid getuigen. Tussen de acts onderling is weinig meer samenhang te bespeuren dan dat ze alle tot de wereldmuziek of de grootstedelijke muziek behoren. Dat resulteert in een breed, maar weinig gearticuleerd programma.

De organisatie zegt bij Open Air te kiezen voor onbekende artiesten en daardoor een wat risicovoller programmering, met als doel dergelijke artiesten een kans op een doorbraak te bieden. Dat risico vindt de commissie bij een gratis festival beperkt; daarnaast stelt ze vast dat een deel van de groepen op Open Air al eerder en vaker in Nederland te zien is geweest. In andere gevallen ziet de commissie vanwege de matige kwaliteit niet de potentie om zo'n doorbraak te maken na een optreden op Amsterdam Roots.

Voor de komende periode omvat het plan weinig uitgewerkte onderdelen en ontbeert het concrete voorstellen. De commissie leest in het plan niet hoe de cross-overs uit de smeltkroes van steden worden ingevuld, om welke opwindende muziekstijlen en mengvormen het dan gaat of aan welke namen en groepen het festival denkt in de komende periode.

Het festival wil in komende periode zijn focus wat verleggen naar andere stijlen en noemt in dat kader een mogelijke samenwerking met het Nederlands Blazers Ensemble, het Bimhuis en Muziekgebouw aan 't IJ. De commissie mist ook hier nadere toelichting of uitwerking. Bovenstaande leidt ertoe dat de commissie de artistieke kwaliteit van Amsterdam Roots Open Air zwak noemt.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

zwak

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als zwak. Amsterdam Roots Open Air biedt geen state of the art op het brede gebied van wereldmuziek; het festival biedt voor programmeurs of andere vakgenoten weinig nieuws of verrassingen, en een verdiepend programma voor professionals of een relevante randprogrammering ontbreekt. Aan de doorstroming naar andere festivals of podia levert het festival volgens de commissie geen bijdrage van belang. Enerzijds omdat een aantal groepen al volop op andere plekken heeft gespeeld, anderzijds omdat de kwaliteit nog onvoldoende is voor een professionele carrière.

De aanvrager schrijft dat hij de in opkomst zijnde muziek uit de wereldsteden aandacht wil geven en belangwekkende ontwikkelingen wil laten zien op het gebied van cross-overs en nieuwe mengvormen. Anders dan wellicht het bieden van een podium – maar in het plan ontbreekt een uitwerking van mogelijke programmering – levert het festival volgens de

commissie zelf geen bijdrage aan de artistiek-inhoudelijke ontwikkeling hiervan. De commissie waardeert op zich de plannen van de organisatie voor talentontwikkeling van jongeren, zoals in het programma Roots on the Road, dat musicerende jongeren workshops en een talententraject aanbiedt en dat wordt afgesloten op Roots Open Air. Maar ook deze plannen zijn niet nader uitgewerkt in de aanvraag, waardoor de commissie niet kan beoordelen of dit talententraject meer biedt dan reeds bestaande Amsterdamse coachingstrajecten op dit vlak, en evenmin kan beoordelen wat de professionele output hierbij is. Daarbij lijkt het meer te gaan om het ontwikkelen van talentvolle individuele jongeren dan dat verwacht mag worden dat dit zal leiden tot een bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten.

ONDERNEMERSCHAP

zwak

Over het ondernemerschap van de organisatie oordeelt de commissie negatief. Volgens de instelling vergt het organiseren van een gratis toegankelijk festival een speciaal ondernemerschap. Waar de commissie constateert dat het aandeel eigen inkomsten in de komende periode met 35% afneemt, de subsidieafhankelijkheid navenant toeneemt en de totale lasten met 40% stijgen terwijl het aantal activiteiten gelijk blijft, zet de commissie wel een groot vraagteken bij de aard van dit speciale ondernemerschap. De commissie mist reflectie op deze stevige trendbreuk. De commissie is van mening dat de keuze op welke wijze inkomsten geworven worden, hetzij uit entree, hetzij uit andere bronnen, uiteraard volledig voor rekening van de organisatie is. Ze constateert echter dat de organisatie er niet in slaagt om de afwezige publieksinkomsten te compenseren met andere inkomsten. In de aanvraag is wel aandacht voor de spreiding van verschillende inkomstenbronnen en wordt ingegaan op de sponsormogelijkheden en inkomsten uit verpachting van stands en afspraken met de horeca. Ook wil de organisatie in de komende tijd met een sponsorzoeker nieuwe sponsorconcepten testen en onderzoeken. De commissie ziet de mogelijke resultaten hiervan echter onvoldoende vertaald in de begroting en constateert dat het festival ruim 64.000 bezoekers trekt, maar relatief weinig horeca-opbrengsten weet te genereren.

De marketingvisie vindt de commissie ten slotte mager uitgewerkt. Aanvrager spreekt over een groot divers publiek van verschillende culturele origine; het publiek wordt verder niet nader geanalyseerd of gespecificeerd. De aanvrager gaat ervan uit dat het vanwege zijn gratis toegankelijkheid een nieuw en jong publiek aantrekt. Die aanname wordt verder niet onderbouwd. Dit alles maakt dat de commissie het ondernemerschap van Amsterdam Roots als zwak bestempelt.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van Amsterdam Roots vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap door zijn focus op wereldmuziek en grootstedelijke cultuuruitingen, maar is niet uniek. Nederland is meer festivals rijk op dit vlak en een aanzienlijk deel van het aanbod wordt ook elders in Nederland op festivals en podia gepresenteerd.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Amsterdam; daarmee levert het geen bijdrage aan de spreiding.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Amsterdam Roots ontving in afgelopen periode een structurele bijdrage van de gemeente Amsterdam van rond de 110.000 euro. Voor de periode 2013-2016 vraagt het 190.000 euro als bijdrage van de gemeente. Als de gemeente het gevraagde bedrag toekent, levert dat een stevige lokale bijdrage op.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij de artistieke kwaliteit, de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten en het ondernemerschap van Amsterdam Roots als zwak beoordeelt. Wel vindt ze dat het festival een bijdrage levert aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap. Dat leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag van Amsterdam Roots niet te honoreren.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

250.000

Amsterdams Kleinkunst Festival

Stichting Amsterdams Kleinkunst Festival

INLEIDING

Het Amsterdams Kleinkunst Festival (AKF) vindt jaarlijks plaats in een periode van circa twee weken in de theaters Bellevue en DeLaMar in Amsterdam. De hoofdactiviteit is het Concours om de Wim Sonneveldprijs. Daarnaast is binnen het AKF ruimte voor het bekronen van hoge kwaliteit en het eren van het verleden binnen de kleinkunst, door middel van muziektheatervoorstellingen, hommages en de uitreiking van de Annie M.G. Schmidtprijs. Evert de Vries is artistiek verantwoordelijk voor alle activiteiten.

Het AKF profileert zich als het belangrijkste podium voor kleinkunsttalent. Het Concours vormt een langdurig ontwikkeltraject voor aanstormende kleinkunstenaars, waarbij talentvolle makers inhoudelijk en zakelijk worden begeleid. Na voorrondes krijgen jaarlijks zes kandidaten de kans een Try-out Tournee te houden langs dertig theaters. Daarbij worden ze op maat intensief gecoacht door een gerenommeerd kleinkunstenaar volgens de traditionele meester-gezelverhouding. De drie finalisten wordt een eigen tournee aangeboden langs nog eens dertig theaters. Het Concours heeft in de vijftienvintig jaar van zijn bestaan een belangrijke bijdrage geleverd aan de instroom en doorstroom binnen de kleinkunst. Veel podiumkunstenaars zijn begonnen bij het Concours en hebben door het traject hun eigen professionele praktijk verder weten te ontwikkelen. Wezenlijk voor deze theatervorm is dat deze zelf scheppend is. Met de nieuwe aanwas levert de organisatie een bijdrage aan het laten ontstaan van nieuw repertoire.

De organisatie stelt zich tot doel om in de komende periode de kwalitatieve discussie over het genre te verstevigen door onder meer het (mede-)organiseren van een podium voor programmeurs, festivalorganisaties, producenten/impresariaten en makers. Daarbij wil het AKF samenwerken met het Bureau Promotie Podiumkunsten (verantwoordelijk voor de uitreiking van de jaarlijkse VSCD Cabaretprijzen Poelifinario en Neerlands Hoop) en het recent opgerichte discussieplatform POOCK.

Het AKF verwacht dat het Concours in de komende periode, waarbij het aantal speelplekken voor nieuwe talentvolle makers onder druk staat en de ruimte voor talentontwikkeling beperkt is, een rol van wezenlijk belang kan spelen.

Het AKF heeft een aantal jaren subsidie ontvangen in het kader van de verschillende Cultuurnota's. In 2008 werd de aanvraag als ontwikkelfunctie niet toegelaten tot de basisinfrastructuur omdat dat subsidieartikel niet openstond voor professionele podiumkunsten. Daarop is de aanvraag van het AKF voorgelegd aan en gehonoreerd door het Fonds Podiumkunsten. Sinds 2009 ontvangt het AKF subsidie als festival in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. Het AKF ontving in 2010, 2011 en 2012 een bijdrage van de provincie Noord-Holland voor de bespeeling van theaters in de provincie. Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende edities van het AKF bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

Het AKF presenteert een goed geschreven, enthousiasmerende aanvraag die de commissie met veel plezier heeft gelezen. Het AKF heeft in de afgelopen periode in zijn totaliteit meer samenhang gekregen, doordat het nu gebundeld rond het Leidseplein plaatsvindt. Met het DelaMar Theater heeft het er een mooie presentatieplek en goede samenwerkingspartner bijgekregen. Daarmee heeft het AKF aan zichtbaarheid en zeggingskracht gewonnen.

Dat geldt voor alle activiteiten die deze organisatie onderneemt, maar vooral voor de deelnemers en finalisten van het Wim Sonneveldconcours, die op deze plek een goede exposure in het veld krijgen.

De organisatie vraagt nu aan voor zijn kernactiviteit: het Concours om de Wim Sonneveldprijs. De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van dit concours positief, maar heeft wel een aantal punten van kritiek. Zij constateert dat de organisatie in afgelopen periode met het ontwikkelen van een Finalistentournee de vlieguren, die voor dit genre van groot belang zijn, stevig uitgebreid heeft. Winnaars uit het verleden hebben, weliswaar met wisselend succes, hun plek in het veld gevonden. Nu merkt de commissie op dat een concours zo goed is als zijn deelnemers en dat zijn niet alleen de winnaars. De kwaliteit van de deelnemers in het algemeen beoordeelt de commissie als sterk wisselend. Dat heeft zijn weerslag op zowel de tournee in aanloop naar de finale als op de finale zelf. De commissie constateert dat sommige deelnemers pas aan het begin staan van het ontwikkelen van hun vakmanschap; dit aspect vindt de commissie in dit concours meer verankerd in de begeleiding van de deelnemers dan bij de deelnemers zelf aanwezig.

De jury van de Wim Sonneveldprijs bestaat deels uit vaste deskundigen aangevuld met, volgens de commissie, verrassende andere bekende namen uit het theatervak. Uit het plan wordt overigens niet duidelijk welke criteria voor de bepaling van de winnaar gelden; wel heeft de commissie kunnen constateren dat deze criteria duidelijk tijdens de finale door de jury worden vermeld.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

goed

De commissie vindt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten zonder meer goed. Net als eerdere commissies van het Fonds en de Raad voor Cultuur is zij van mening dat het AKF een onmiskenbare invloed heeft op het vakgebied kleinkunst. Getuige het activiteitenplan wil de organisatie deze positie ook de komende jaren blijven innemen.

De missie van het AKF richt zich volledig op de ontwikkeling van de kleinkunst, waarbij het concours gericht is op de aanwas van nieuwe makers (en repertoire). De commissie is bijzonder te spreken over het uitgebreide persoonlijke coachingstraject, een een-op-eenbegeleiding volgens een meester-gezelprincipe. Het concours vormt duidelijk een springplank voor nieuw talent; het wordt nauw gevolgd door veel impresariaten en programmeurs. Het heeft status, men noemt de prijs prestigieus en vakgenoten kunnen meekijken met de huidige ontwikkelingen. Daarbij kan de organisatie aantonen dat ruim de helft van de deelnemers van de afgelopen vijftientig jaar nog steeds succesvol actief op het podium, radio en televisie is en naar schatting samen negenhonderd theatervoorstellingen per jaar spelen. Als punt van kritiek merkt de commissie op dat in het plan het

coachingstraject als zodanig verder niet beschreven is. Ook vermeldt het plan niet de namen van de "gerenommeerde kleinkunstenaars" die de coaching voor hun rekening nemen; volgens de commissie heeft de organisatie overigens wel de contacten om deze claim waar te maken.

ONDERNEMERSCHAP

goed

In 2008 constateerde de commissie dat het festival in de praktijk goed functioneerde, maar dat er zorg gedragen moest worden voor een professionaliseringstraject van de eigen organisatie. In de afgelopen periode is een nieuwe zakelijk leider aangetreden die, met de beperkte middelen die voorhanden waren, dit punt voortvarend heeft aangepakt. Het AKF heeft de bedrijfsmatige organisatie en de marketing inmiddels goed op orde. De cijfers spreken wat dat aangaat boekdelen: goede publieksinkomsten en heel hoge eigen inkomsten. In de afgelopen periode zijn de overige eigen inkomsten geleidelijk opgebouwd. Er worden samenwerkingsverbanden buiten de directe eigen kring gezocht en de organisatie ontwikkelt diverse activiteiten om andere inkomstenbronnen te creëren. Dit netwerk verwacht het AKF de komende periode uit te breiden.

Ook wat marketing betreft heeft het AKF in de afgelopen periode volgens de commissie een slag gemaakt. Maar de commissie constateert ook dat de organisatie in dat opzicht nog enigszins in de kinderschoenen staat. Zo heeft het VSBfonds een extra investering in publiciteit en marketing mogelijk gemaakt; door het duidelijke resultaat van die inspanning wil de organisatie nu voor komende periode structureel geld vrijmaken voor een speciale medewerker. Dat leidt volgens de commissie tot een grotere slagkracht op dit terrein. Het AKF beoogt een hogere bezettingsgraad door een vergroting van de marketinginspanningen; het festival werkt met het DeLaMar Theater sinds de opening nauw samen en kan van de expertise en de mogelijkheden daar profiteren.

De commissie oordeelt op basis van bovenstaande het ondernemerschap als goed.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De bijdrage aan de pluriformiteit van het Nederlands podiumkunstaanbod beoordeelt de commissie als neutraal. Het concours onderscheidt zich van andere festivals en concoursen door het intensieve coachingstraject, maar kleinkunst is een genre dat haast alomtegenwoordig is op de Nederlandse podia, festivals en televisie.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

De commissie vindt dat het concours geen bijzondere bijdrage aan de spreiding levert. Weliswaar behelst het coachingstraject dat de deelnemers vliegreuen maken op podia door het land, maar voor dit punt is gekeken naar de plaats waar het eigenlijke concours plaats vindt: Amsterdam.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

neutraal

Het AKF heeft in de afgelopen jaren geen structurele subsidies ontvangen van de gemeente Amsterdam en heeft daar ook nu geen bedrag aangevraagd.

TOESLAG

niet van toepassing.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten en het ondernemerschap van het AKF goed vindt. De artistieke kwaliteit vindt ze ruim voldoende. Het AKF levert echter geen bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap of aan de spreiding.

Het bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag alleen te honoreren als het budget dat toelaat en dan met een bedrag van 50.000 euro, zijnde het basisbedrag voor concoursen.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	100.000
Basissubsidie per editie	50.000
Toeslag	niet van toepassing
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Amsterdamse Cello Biennale

Stichting Amsterdamse Cello Biennale

INLEIDING

De Amsterdamse Cello Biennale is een negen dagen durend evenement dat tweejaarlijks plaatsvindt in het Muziekgebouw aan 't IJ en het Bimhuis. Het wordt geleid door initiatiefnemer Maarten Mostert, cellist, docent en tevens medeoprichter van Amsterdam Sinfonietta. De Biennale wil ontmoetingsplaats en bron van inspiratie zijn voor cellisten en muzikliefhebbers uit de hele wereld. Het festival richt zich op een breed publiek, van celloliefhebbers en bespelers (op amateur- en professioneel niveau) tot culturele omnivoren. In 2010 trok de Biennale 21.000 bezoekers voor zo'n zeventig evenementen, waaronder dertien wereldpremières en negen Nederlandse premières. Het festival positioneert zich als het grootste en belangrijkste cellofestival ter wereld en als het grootste evenement dat plaatsvindt in het Muziekgebouw aan 't IJ.

De Cello Biennale stelt zowel nieuwe als klassieke (cello)muziek centraal. Gelouterde professionals vinden er een aansprekend podium, maar ook stelt het festival zich als opdracht jong talent te stimuleren, van kinderen die net de cello leren bespelen tot bijna afgestudeerde conservatoriumstudenten. Daartoe beschikt het festival over een aantal instrumenten, waarvan het Nationaal Cello Concours voor gevorderde cellostudenten het belangrijkste is. Daarnaast zijn er masterclasses voor cellostudenten, een gevarieerd concertprogramma, het Mega KCO met 140 cello spelende kinderen, een voortraject op Amsterdamse basisscholen en een randprogramma met workshops, lezingen, debatten, muzikale experimenten, cd-presentaties en een informatiemarkt met instrumentenbouwers en strijktokkenmakers. Het festival geeft compositieopdrachten aan Nederlandse en buitenlandse componisten, die onder andere een concoursstuk componeren dat deelnemers aan het Nationaal Cello Concours moeten opvoeren.

Tijdens de Biennale is er van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat iets te doen rond de cello in Muziekgebouw aan 't IJ, van de bijeenkomst Bach & Breakfast in de ochtend tot – in de weekends – het Late Night concert in het Bimhuis. In 2012 wordt het slotevenement Cello Coupé geïntroduceerd. Voor het eerst wordt in 2012 ook samengewerkt met de Kronberg Academy (Duitsland), waarvan studenten een concert geven. Ook wordt de Kronberg Academy Master Class Prize in het leven geroepen, die de drie finalisten van het Nationaal Cello Concours in staat stelt masterclasses te volgen in Kronberg. Deze samenwerking wordt in latere edities gecontinueerd.

Aan de Amsterdamse Cello Biennale werken toporkesten en topmusici mee als het Orkest van de 18e Eeuw, Amsterdam Sinfonietta, Asko/Schönberg Ensemble, het Nederlands Blazers Ensemble, het Nieuw Ensemble, het Nederlands Philharmonisch Orkest, Holland Symfonia, het Orkest van het Oosten en het Residentie Orkest. Zo'n dertig cellisten uit het buitenland maken er hun opwachting. Het Nationaal Cello Concours werkt samen met een groeiende kring van Nederlandse concertorganisaties en festivals die de laureaten na het concours gelegenheid bieden concerten te geven. Ook bestaat er onder andere een samenwerking met het conservatorium in Amsterdam, waarvan vrijwel alle cellostudenten meedoen aan de Biennale of het Concours, en met de overige Nederlandse conservatoria.

De Amsterdamse Cello Biennale wordt niet structureel gesubsidieerd. De Biennale ontving

de afgelopen edities wel projectsubsidie van het Amsterdams Fonds voor de Kunst en subsidie uit de Evenementenregeling van de gemeente Amsterdam. Het Fonds Podiumkunsten heeft de Biënnale afgelopen edities ondersteund vanuit de programmeringsregeling voor festivals.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie beoordeelt de kwaliteit van de Amsterdamse Cello Biënnale als goed. In drie edities is de organisatie erin geslaagd hét wereldwijd belangrijkste cellofestival neer te zetten. De kwaliteit van de professionele uitvoerenden staat buiten kijf en het programmeringsprofiel van het festival noemt de commissie inspirerend. Met het dagelijkse randprogramma en de concertprogramma's die na elkaar staan geprogrammeerd ontstaat een festival waar bezoekers desgewenst van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat kunnen verblijven om zich onder te dompelen in muziek met de cello. Tegelijk wordt door het concours en de masterclasses jong talent gestimuleerd zich verder te ontwikkelen. Aan het concours nemen getalenteerde studenten deel en de compositieopdrachten leiden tot interessant nieuw werk. De commissie signaleert dat publieks- en vakonderdelen op de Biënnale een goed evenwicht hebben gevonden, waarbij sprake is van een natuurlijke overloop. Dat maakt dat het evenement op zowel vakgenoten als liefhebbers aantrekkingskracht uitoefent.

Wel merkt de commissie op dat de organisatie enigszins veilig programmeert. De Biënnale biedt nog weinig plek voor nieuwe en avontuurlijker muziek en hoewel ze in haar aanvraag aangeeft ook ruimte te bieden aan pop en jazz vindt de commissie dat aan die plannen weinig concrete invulling wordt gegeven. In de cross-overs met andere podiumkunsten, zoals de dans, maakt het festival charmante, maar vrij voor de hand liggende keuzes. Een festival dat zoveel bezoekers naar Muziekgebouw aan 't IJ trekt zou volgens de commissie iets meer durf mogen hebben om ook kwalitatief risicovoller werk te programmeren.

Desondanks vindt de commissie dat er sprake is van een goed opgezet festival voor vakmensen en publiek, waar bovendien vele musici van naam hun opwachting maken met kwalitatief sterke uitvoeringen. De commissie constateert dat de Amsterdamse Cello Biënnale in positieve zin aan het zoeken en aan het groeien is. Zijn blik op de toekomst wekt bij de commissie een groot vertrouwen.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als ruim voldoende. De Amsterdamse Cello Biënnale biedt een state of the art op het gebied van cellomuziek en fungeert als een van de belangrijkste cello-evenementen ter wereld, dat goed wordt bezocht door internationale professionals. Het randprogramma biedt hen tevens een interessante verdieping.

De commissie is positief over het concours. Finalisten krijgen een goede stimulans aangereikt in de vorm van een serie optredens op Nederlandse podia. Ook mogen ze masterclasses volgen bij de prestigieuze Kronberg Academy in Duitsland. De coaching die ze ontvangen zal worden aangescherpt in samenwerking met het Liszt Concours en de Young Pianist Foundation en kan zodoende bijdragen aan hun verdere ontwikkeling als cellist. Tot slot

draagt de Cello Biënnale bij aan de ontwikkeling van repertoire door het verstrekken van compositieopdrachten.

Het festival in combinatie met het concours draagt volgens de commissie bij aan de zichtbaarheid van de cello. Wel constateert de commissie dat de Biënnale door haar specifieke focus op dit instrument een beperkte rol speelt voor de ontwikkeling van de podiumkunsten in bredere zin.

ONDERNEMERSCHAP

goed

Het ondernemerschap van de Amsterdamse Cello Biënnale beoordeelt de commissie als goed. De organisatie staat er financieel gezond voor en geeft een duidelijk beeld van de financieringsmix van afgelopen edities en de financieringsmogelijkheden voor de komende jaren. Daarbinnen zal de private subsidiëring geleidelijk afnemen omdat steun van private fondsen naar verwachting afloopt en zullen sponsoring en mecenaat toenemen.

De organisatie geeft in haar plan echter geen verdere uitwerking van haar voornemen om een grote jaarlijkse sponsor te gaan vinden, waardoor de commissie er niet zonder meer op vertrouwt dat dit zal lukken. Ook de opvatting van het festival dat het de toegangsprijzen niet kan verhogen ziet de commissie onvoldoende onderbouwd. Verder valt op dat de marketingkosten vrij hoog zijn in relatie tot de publieksinkomsten. De samenwerking op dit vlak met het Muziekgebouw aan 't IJ en Festival Classique ziet de commissie niet vertaald in lagere begrotingsposten. Wel vindt zij dat er sprake is van een goede marketingmix, met interessante publieksacties met grote bedrijven en Sneak Previews in de tussenliggende jaren. Het festival laat een goede publieksontwikkeling zien en wil met een stevige marketing de komende periode een verdere publiekstoe name realiseren. Gezien de groei van het festival tot nu toe spreekt de commissie haar vertrouwen erover uit dat deze publieksgroei zal slagen.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De commissie vindt dat de activiteiten van de Amsterdamse Cello Biënnale geen bijzondere bijdrage leveren aan de pluriformiteit van het landschap. De Biënnale kenmerkt zich door een breed muziekaanbod rond de cello dat als zodanig, met name het klassieke repertoire, volop op podia en festivals in Nederland te horen is.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

De Amsterdamse Cello Biënnale vindt plaats in Amsterdam; daarmee levert ze geen bijdrage aan de landelijke spreiding.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

De Amsterdamse Cello Biënnale heeft in de afgelopen periode geen structurele subsidies ontvangen van de gemeente Amsterdam, maar heeft nu wel een bedrag van 100.000 euro per jaar aangevraagd bij de gemeente. Als deze aanvraag wordt gehonoreerd is sprake van een beperkte lokale bijdrage.

TOESLAG

De Amsterdamse Cello Biënnale vraagt geen toeslag aan.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij op de criteria artistieke kwaliteit, bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten en ondernemerschap positief is over de aanvraag. Het festival levert echter geen speciale bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap of aan spreiding. Bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert de aanvraag van de Amsterdamse Cello Biënnale alleen te honoreren als het budget dat toelaat en dan met een bedrag van 125.000 euro per editie, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	125.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet aangevraagd
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Cement

Stichting CEMENT

INLEIDING

Festival Cement is een zesdaags vak- en makersfestival dat een podium biedt aan talentvolle jonge of beginnende theatermakers, choreografen en schrijvers, de meesten met wortels in Zuid-Nederland of Vlaanderen. Het wil als ontmoetingsplek en platform een bijdrage leveren aan de ontwikkeling en doorstroming van talentvolle makers. Het festival bestaat dertien jaar en wordt jaarlijks georganiseerd in maart, afwisselend in 's-Hertogenbosch en Maastricht. Artistiek coördinator is Leonie Clement.

Het festival vertrekt vanuit de makers en kiest voor voorstellingen, onderzoekspresentaties en tekstlezingen van makers wier werk een grote mate van authenticiteit kent en een persoonlijke signatuur vertoont. Het gepresenteerde werk dient te getuigen van visie en reflectie op de omringende wereld en moet toeschouwers weten te raken. De voorkeur gaat uit naar makers die niet binnen een vaste structuur werkzaam zijn en hun weg zoeken naar podia en producenten. In principe gaat het festival meerjarige relaties met hen aan, zodat ze het festival als opstap kunnen gebruiken voor verdere ontwikkeling en presentatiemogelijkheden. Behalve reeds afgestudeerde makers presenteert Cement onder de noemer Turbulentie ook een selectie van werk van kunstvakstudenten van de Fontys Hogeschool voor de Kunsten en de Toneelacademie Maastricht. Festival Cement roept ook jaarlijks jonge en beginnende zuidelijke theatermakers, choreografen en schrijvers op om ideeën en plannen voor een voorstelling, performance of tekst in te dienen om mee te dingen naar de Dioraphte Stimuleringsprijs (7.500 euro). Tijdens Cement wordt deze prijs uitgereikt; de winnaar mag voor de volgende festivaleditie een uitwerking van zijn winnende plan presenteren.

In de afgelopen periode bracht Cement het aantal gepresenteerde makers terug van dertig tot ongeveer twintig. Iedere maker kan hierdoor drie keer spelen; de selectie krijgt een meer uitgesproken karakter. Dit beleid wordt voortgezet in de komende periode. Verder wordt het buitenlandse aanbod uitgebreid om een internationale kleur toe te voegen aan het festival. Eerder werd de focus op Vlaamse programmaonderdelen reeds verstevigd en werd in samenwerking met de Stichting Jheronimus Bosch 500 een meerjarentraject opgestart met Bosch Nursery, dat in 2012 bestond uit drie internationale dansvoorstellingen en een contextprogramma. In 2013 wordt in het kader van dit traject met een groep internationale makers een artist-in-residence-programma opgestart.

Cement wil zich de komende periode sterker profileren als vakfestival door binnen- en buitenlandse programmeurs, producenten, financiers en journalisten actiever bij het festival te betrekken als talentscouts, mentoren, gesprekspartners en sprekers. Het festival organiseert een randprogramma dat onder meer bestaat uit een dagelijkse talkshow, een speeddate, een makerslunch en een project met critici van het Domein voor Kunstcritiek. Daarnaast krijgen alle deelnemende makers een mentor toegewezen, met wie ze zelf hun wijze van samenwerken overeenkomen. Tot slot zijn er educatieprogramma's voor middelbare scholieren en kunstvakstudenten, die bij Cement kijkjes achter de schermen kunnen krijgen. Om de doorstroom van Cement-makers te bevorderen, treedt Cement op als leverancier voor Gloednieuw, een theaterroute in Zuid-Nederland langs diverse podia. De programmeurs van de zeven deelnemende podia (waaronder ook Theaterfestival Boulevard) selecteren op

Cement drie makers van wie de voorstelling zal deelnemen aan de theaterroute; een extra maker wordt gekozen door het publiek. Cement zoekt ook samenwerking met de organisaties verantwoordelijk voor de kandidatuur van Maastricht en Brabantstad/Eindhoven voor de titel van Culturele Hoofdstad 2018.

Cement ontving in de periode 2009-2012 meerjarige ondersteuning van de gemeenten 's-Hertogenbosch en Maastricht en de provincies Limburg en Noord-Brabant. Een aanvraag bij het Fonds Podiumkunsten in het kader van de vierjarige subsidieregeling voor diezelfde periode werd niet gehonoreerd. Voor de edities 2009 tot en met 2011 ontving Cement van het Fonds een subsidie in het kader van de regeling Festivals & Concoursen; in 2012 kreeg het festival bovendien een programmeringssubsidie voor bestaande festivals.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van Cement als ruim voldoende. Het festival presenteert oorspronkelijk werk van een jonge generatie makers uit het zuiden van Nederland en Vlaanderen. Deze makers zoeken naar nieuwe, originele uitingsvormen van theater en dans. De kracht van het festival ligt volgens de commissie vooral in de eigenzinnigheid en vasthoudendheid waarmee de organisatie nieuw werk van (redelijk) onervaren makers voor het voetlicht brengt. Hierin neemt Cement sterk zijn verantwoordelijkheid voor de jongste generatie makers in het veld; het festival steekt zijn nek uit voor onbekende talenten en doet recht aan hun originele signatuur. De opbouw van het festival, waarbij in kort tijdsbestek vele producties per dag kunnen worden bezocht, draagt bij aan de festivalsfeer.

Wel bemerkt de commissie dat het proeftuinkarakter van Cement regelmatig de overhand neemt: het aandeel onderzoeken, vooronderzoeken en proeven wil het aandeel voltooide voorstellingen in het programma nog al eens overschaduwen. Het festival toont werk van makers in alle mogelijke stadia, maar maakt volgens de commissie in zijn presentatie naar buiten toe nog te weinig onderscheid tussen de verschillende fasen waarin een productie zich bevindt. Als geïnteresseerde maar niet-ingevoerde bezoeker is het moeilijk het juiste momentum van een gepresenteerde voorstelling in te schatten. Deze bezoekers zouden actiever met heldere menu's door het gevarieerde programma heen gegend moeten worden, met een zorgvuldig opgebouwde mix van voltooide voorstellingen en work-in-progress. De vraag welk publiek je zinvol moet confronteren met work-in-progress kan meer ter harte worden genomen. Vier jaar geleden werd de organisatie in het advies met eenzelfde kritiek geconfronteerd. De commissie constateert wel een stap in de goede richting door de beperking tot twintig makers; dit noopt tot een strengere en meer uitgesproken selectie. De commissie is van mening dat de organisatie deze strengere selectie kan aangrijpen om het probleem van een te groot aandeel onvoltooid werk te ondervangen. De commissie vindt het voornemen om voorstellingen uit andere landen dan België (Vlaanderen) te presenteren weinig zinvol; deze koers is in 2012 ingezet. Dit verwatert volgens de commissie het artistieke profiel van Cement, dat nu wordt bepaald door de focus op beginnende makers uit zuidelijk Nederland en Vlaanderen. Het plan geeft onvoldoende motivatie voor deze keuze voor een 'inspirerende internationale kleur' en overtuigt de

commissie niet van de noodzaak om bijvoorbeeld buitenlandse artists-in-residence aan het werk te stellen of buitenlandse voorstellingen te programmeren. Het plan benoemt onvoldoende op grond waarvan deze kunstenaars en voorstellingen uit het buitenland worden geselecteerd en of dit ook beginnende makers zijn, en zo ja, wat wordt beoogd met een presentatieplek voor deze buitenlandse makers.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten beoordeelt de commissie als ruim voldoende. Met name voor de provincies Limburg en Noord-Brabant vervult Cement een belangrijke rol voor de presentatie en ontwikkelingskansen voor jonge makers. Het festival denkt vanuit het belang van de maker en fungeert als belangrijke ontmoetingsplek voor makers en programmeurs. Vaak worden getalenteerde makers uit de regio Zuid-Nederland door hun presentatie tijdens Cement opgepikt door media en/of programmeurs. Met het wegvallen van de productiehuisen, waaronder het aan Cement gelieerde Productiehuis Brabant en het Huis van Bourgondië, acht de commissie de rol van Cement als presentatieplek voor jonge makers van toenemend belang. In het licht van de doorstroming naar podia is de deelname van Cement aan de theaterroute Gloednieuw zinvol, met concreet resultaat en commitment. De komende tijd investeert Cement bovendien in het aantrekken van buitenlandse programmeurs, waardoor de kans op doorstroming elders groter wordt voor succesvolle Cement-makers.

De commissie is voorzichtig positief over de plannen van Cement om zijn positie als vakfestival voor programmeurs, producenten, financiers en journalisten de komende periode te verstevigen door deze groep professionals te vergroten en actiever te betrekken bij het festival als talentscouts, mentoren, gesprekspartners en sprekers. In het verleden vond de commissie het verdiepingsprogramma van wisselende kwaliteit, met als effect ook een wisselende bijdrage van Cement op het inhoudelijk discours over theater en dans. De commissie waardeert de plannen om dit verder aan te scherpen, maar mist in de aanvraag nog een concrete, aansprekende uitwerking.

De bijdrage van Cement aan de talentontwikkeling van jonge makers verschilt volgens de commissie sterk per maker en wordt nog niet ten volle benut binnen de mogelijkheden die een festival als Cement heeft. Ze waardeert de traditie van Cement om met makers meerjarige trajecten aan te gaan en meent dat het festival zich actiever kan opstellen in het gedifferentieerd aanbieden van talentontwikkelingstrajecten. De organisatie draagt de begeleiding en de coaching nu over aan een zelf in te vullen een-op-eenrelatie tussen maker en mentor – een programmeur, dramaturg, regisseur, wetenschapper of subsidiënt. Op zich kan zo'n mentorship zeer vruchtbaar zijn, mits door de organisatie in goede banen geleid en getoetst aan vooraf geformuleerde doelstellingen. Nu heeft dit proces nog een vrijblijvend en willekeurig karakter.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van Cement als voldoende. Zij plaatst een aantal kritische kanttekeningen. De afgelopen periode is het de organisatie nog niet gelukt een gezonde financiële basis op te bouwen; het negatieve eigen vermogen wordt volgens het

plan ook de komende jaren niet opgelost. Cement maakt hoge kosten en weet daar maar zeer beperkt eigen inkomsten tegenover te stellen. De beheerslasten zijn hoog en stijgen de komende jaren verder doordat de zakelijk en artistiek leider, de programmamedewerker en de communicatiemedewerker meer uren gaan werken. Dit hangt onder meer samen met het wegvallen van de productiehuizen die een deel van de organisatie voor hun rekening namen. De organisatie verklaart de stijging van de beheerslasten ook door de toename van het aantal activiteiten op het gebied van internationalisering en communicatie. Dat de totale kosten de komende periode bijna verdubbelen is bovendien toe te schrijven aan het feit dat Cement reële uitkoopsommen wil bieden aan makers – iets wat de commissie lovenswaardig vindt, waar het om voltooide voorstellingen gaat.

De commissie meent dat het festival tegenover de fikse kostenverhoging meer gevarieerde inspanningen dient te stellen om eigen inkomsten binnen te halen; het haalt maar net de streefnorm. Weliswaar verdubbelen de komende periode de publieksinkomsten bijna door een verhoging van de entreprijzen, maar verder blijft het festival erg afhankelijk van publieke ondersteuning. De organisatie benadrukt dat de eigen verdien capaciteit van een vakfestival gering is en slechts beperkt kan worden vergroot. Daarom wil ze haar inkomsten in eerste instantie vergroten door meer overheidsbijdragen te genereren van het Fonds Podiumkunsten, de provincies Noord-Brabant en Limburg en, in het kader van de internationale programmering, van Europa (in samenwerking met de Stichting Jheronimus Bosch). Daarnaast wil de organisatie het aandeel private gelden licht uitbreiden door middel van een partnerschap voor professionals en een prijsverhoging voor voorstellingskaarten. Dit vindt de commissie voor de hand liggende inspanningen. Ze meent dat een organisatie die zichzelf versterkt, meer kan inzetten op bijvoorbeeld sponsorwerving of andersoortig inhoudelijk en financieel commitment van derden. Het valt op dat het festival geen inkomsten binnenhaalt uit zaken als horeca, merchandise, programmaverkoop, advertentieverkoop of andere creatieve inkomstenbronnen.

Op het gebied van marketing richt Cement zich succesvol op professionals en kunstvakstudenten, maar blijft het aandeel cultuurliefhebbers uit potentieel publiek achter. Het totale aantal bezoekers is al jaren aan de geringe kant. Al eerder constateerde de commissie dat Cement zijn strategie dient te verbeteren voor het introduceren van jonge makers bij een geïnteresseerd publiek. Voor de komende periode wil Cement cultuurliefhebbers aan zich binden door onder meer een intensief gebruik van sociale en digitale media en door het versterken van de publiciteit. Maar hoewel hiervoor de communicatiemedewerker meer uren in dienst wordt genomen en de marketingkosten stevig worden opgevoerd, voorziet het festival vreemd genoeg geen toename van het aantal bezoekers; dat blijft volgens zijn eigen inschatting in 2013 en 2014 gelijk als in voorgaande jaren.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De bijdrage aan de pluriformiteit van het Nederlands podiumkunstenaanbod beoordeelt de commissie als neutraal. De activiteiten leveren volgens de commissie geen bijzondere bijdrage aan de pluriformiteit. De commissie merkt op dat er naast Cement meerdere festivals en podia in Nederland zijn die zich bezighouden met de presentatie van jonge makers in de disciplines dans en theater.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het festival vindt alternerend plaats in Maastricht en 's-Hertogenbosch; daarmee is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Anderzijds merkt de commissie op dat in en rond beide steden niet, zoals in bepaalde regio's, sprake is van het geheel ontbreken van vergelijkbaar aanbod. In 's-Hertogenbosch en Maastricht vinden diverse andere festivals plaats, en beide steden en omgeving kennen een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Cement heeft in de afgelopen periode structurele subsidies ontvangen van de gemeenten 's-Hertogenbosch en Maastricht en de provincies Noord-Brabant en Limburg. Voor de periode 2013-2016 vraagt het bij de gemeenten een bedrag aan van 52.000 euro en bij de provincies een bedrag van 140.000 euro. Als alle bedragen worden toegekend, is er sprake van een stevige lokale en regionale bijdrage.

TOESLAG

Cement vraagt een toeslag aan om jaarlijks vier jonge makers repetitieuimte en geld te bieden voor het maken van een coproductie. Daarmee stelt het festival de geselecteerde makers in staat nieuw werk te ontwikkelen. Het festival wil hiermee een bijdrage leveren aan hun zelfstandig ondernemerschap en (mede)verantwoordelijkheid nemen voor de ontwikkeling van talent binnen de keten van productie en presentatie. Dit coproduceren is een nieuwe lijn binnen Cement. De commissie mist in het plan echter een uitwerking van de plannen; Cement benoemt niet om welke makers het gaat, welke producties zij in grote lijn zullen maken en in samenwerking met wie ze dat zullen doen. Daardoor motiveert het plan onvoldoende om welke mogelijkheden het gaat die zouden kunnen bijdragen aan de innovatie van het aanbod.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat ze de artistieke kwaliteit en de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als ruim voldoende beoordeelt en het ondernemerschap voldoende acht. De bijdrage aan de pluriformiteit vindt ze neutraal. De bijdrage aan de spreiding is beter dan gemiddeld. Het plan voor innovatie vindt de commissie onvoldoende aansluiten bij de doelstelling van dit onderdeel. De commissie adviseert derhalve de aanvraag van Cement alleen te honoreren als het budget dat toelaat en in dat geval een bedrag van 125.000 euro toe te kennen, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

300.000

Basissubsidie per editie

125.000

Toeslag

niet toekennen

Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar

0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Charles Hennen Concours

Stichting Charles Hennen Concours

INLEIDING

Het Charles Hennen Concours is een internationaal concours voor strijk- en piano-ensembles, dat sinds 1986 jaarlijks wordt gehouden in Heerlen, Limburg. De organisatie is in handen van de muziekschool van Heerlen en de artistieke leiding berust bij het dagelijks bestuur van de Stichting Charles Hennen Concours en de concoursdirectie. Het concours wil het internationale belang van jonge musici en het nationale en regionale belang van een bloeiend kamermuziekleven met elkaar verbinden, aldus de aanvraag. De ambitie is om jonge nationale en internationale talenten een platform te bieden in Nederland, dat een springplank vormt naar de professionele topconcoursen in het buitenland. Naar eigen zeggen is het Charles Hennen Concours het enige internationale concours voor jonge professionele strijk- en piano-ensembles in Nederland.

Richtte het concours zich in het verleden nog grotendeels op amateurs, in de huidige formule is het concours bedoeld voor jonge aankomende professionele musici. Het concours duurt vier dagen en per editie bestaat het deelnemersveld uit ongeveer twintig ensembles uit Nederland en heel Europa. De maximale leeftijd van de deelnemers is 29 jaar. Voor de edities van 2013 en 2014 wordt gestreefd naar 25 activiteiten, bestaande uit de voorrondes (vijf dagdelen) en de finale, en een randprogrammering van een kleine twintig concerten.

Daarnaast worden randactiviteiten georganiseerd, zoals lezingen en workshops, en zijn er elke editie artists in residence. Vanaf 2013 betreft het concours nog uitsluitend de categorieën pianotrio en strijkkwartet, die elk jaar rouleren. Het spelen van een hedendaags kamermuziekwerk behoort tot de verplichte onderdelen. De jury bestaat uit vakkundige en internationale musici met als voorzitter Vera Beths.

De bezoekersaantallen laten een beperkte groei zien, met een uitschieter in 2010, toen het concours zijn 25-jarig bestaan vierde.

Het Charles Hennen Concours werd in de afgelopen periode meerjarig ondersteund door de gemeente Heerlen en de provincie Limburg. De aanvraag voor ondersteuning in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten voor de periode 2009-2012 werd niet in behandeling genomen, maar overgedragen aan het Fonds Cultuurparticipatie.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

voldoende

De commissie vindt de kwaliteit van het Charles Hennen Concours voldoende. Vier jaar geleden is de aanvraag van het concours niet in behandeling genomen door het Fonds Podiumkunsten, omdat het zich meer op het semiprofessionele vlak bewoog en met amateurensembles werkte. Na ruim 25 jaar heeft het concours de ambitie om een professionaliseringslag te maken en zich daarbij uitsluitend op professionele musici te richten.

De commissie is van mening dat de kwaliteit van de deelnemers voldoende is, maar niet bijzonder. Er is sprake van degelijkheid bij de uitvoeringen en de repertoirekeuze: het concours heeft een vrij traditionele uitstraling met een behoudende programmering. Het

concours heeft tot dusverre weinig grote namen voortgebracht; daarvoor werkt het nog te kort met professionele ensembles.

Het concours wil onder meer gaan samenwerken met het Orlando Festival, samenwerkingsverbanden aangaan met andere festivals en zich meer op hedendaagse muziek richten. Ook gaat het concours zich uitsluitend richten op pianotrio's en strijkkwartetten, hetgeen de commissie een goede keuze vindt. Met deze aanpak wil de organisatie het concours vernieuwen en meer allure geven. De commissie staat in de basis positief tegenover deze voorgenomen veranderingen, maar vindt de plannen hiervoor vooralsnog mager onderbouwd in de aanvraag. Niet duidelijk wordt bijvoorbeeld wat de artistiek-inhoudelijke meerwaarde zal zijn van de samenwerking met het Orlando Festival, dat zich voornamelijk op amateurmusici richt. De commissie is overigens positief over het voornemen om voor de jury internationale topmusici uit de kamermuziekwereld aan te trekken; ook deze stap kan een bijdrage leveren aan het niveau van het concours.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

voldoende

Bij concoursen wordt voor dit criterium gekeken naar de bijdrage die het concours levert aan de carrière van de deelnemers. Daarvan constateert de commissie dat die bijdrage nog beperkt is. Het Charles Hennen Concours is een schakel in een circuit, maar de ambitie om als springplank te fungeren voor musici ziet de commissie in het plan niet aannemelijk gemaakt. De commissie constateert daarbij dat het Charles Hennen Concours nog weinig aantrekkingskracht heeft in het veld, hetgeen ook blijkt uit de relatief beperkte deelname van Nederlandse ensembles aan het concours. Deelnemers komen vaak uit buitenland en stromen weinig door naar het Nederlandse circuit. De Nederlandse tournee voor winnaars bevat daarvoor ook weinig relevante podia, waardoor laureaten zichzelf niet in de kijker spelen. De tournee langs de andere drie Europese kwartetconcoursen waarbij het Charles Hennen Concours is aangesloten, vindt de commissie wat dat aangaat meer mogelijkheden bieden. De analyse van de stand van zaken op de Nederlandse conservatoria, die er volgens de aanvrager debet aan is dat er weinig Nederlandse ensembles meedoen, wordt niet gedeeld door de commissie. Naar haar mening wordt er wel degelijk op een aantal conservatoria aandacht besteed aan ensemblespel.

Ten slotte merkt de commissie op dat het concours de aansluiting bij de uitvoeringspraktijk in Nederland dreigt te missen. Met meer aandacht voor hedendaagse muziek, bijvoorbeeld door meer nieuw Nederlands werk te programmeren, zou het concours een belangrijkere rol in het veld kunnen gaan spelen. De commissie constateert wel dat het concours hier voorzichtige stappen in zet, onder meer door de verplichting voor elk ensemble om zich in de tweede ronde in te schrijven met werk gecomponeerd na 1975, van minimaal twee verschillende componisten.

Bovenstaande tegen elkaar afwegend beoordeelt de commissie de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als voldoende.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie staat positief ten aanzien van de beoogde professionaliseringsslag van het Charles Hennen Concours en de ambitie om uit te groeien tot een belangwekkend internationaal kamermuziekconcours. Zij constateert echter dat er in de organisatie beperkte kennis van het ondernemerschap aanwezig is. Het concours is altijd ingebed geweest in de muziekschool van Heerlen en de organisatie bestaat primair uit medewerkers met een muzikachtergrond en niet uit professionals met een marketing- of economische achtergrond. Hoewel de organisatie stelt dat marketing in het DNA van de organisatie zit, wordt dat niet gestaafd door een stevige visie op marketing of door duidelijke resultaten op dat vlak. Het concours heeft vooral uitstraling in de regio, maar vervult geen belangwekkende landelijke rol en de naamsbekendheid in andere delen van het land is gering. Ook op het terrein van het publiekswerving vindt de commissie de organisatie niet heel ondernemend. Er worden in de plannen geen concrete marketinginstrumenten genoemd en ook het doelgroepenbeleid is zeer algemeen verwoord. Voor de periode 2013-2014 zet het concours in op een aanzienlijke groei van de publieksinkomsten met 10.000 euro; ook hiervan constateert de commissie dat de mogelijke haalbaarheid van dit streven in het plan mager onderbouwd is.

De samenwerking met het Orlando Festival biedt volgens de commissie mogelijkheden om de zichtbaarheid te vergroten en om zowel amateur- als professionele kamermuziek gebundeld te presenteren. Wel had de instelling de consequenties van deze samenwerking op financieel gebied op of het terrein van de marketing beter moeten toelichten.

Alles in overweging nemende kwalificeert de commissie het ondernemerschap van het Charles Hennen Concours als voldoende.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De commissie is van mening dat er geen sprake is van een bijzondere bijdrage aan de pluriformiteit van het muziek aanbod. Hoewel het Charles Hennen Concours een van de weinige concoursen is in Nederland waarin strijkkwartetten en pianotrio's en het repertoire hiervoor centraal staan, is het concours zeker niet het enige podium waar dit soort aanbod wordt getoond. Kamermuziek wordt volop gepresenteerd door diverse theaters en festivals in Nederland.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het Charles Hennen Concours vindt plaats in Limburg; daardoor is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd merkt de commissie op dat er zeker niet, zoals in bepaalde plaatsen, sprake is van in het geheel ontbreken van aanbod. In Heerlen en het nabijgelegen Maastricht vinden meer festivals plaats en die steden kennen een redelijke tot goede infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

In de afgelopen jaren ontving het Charles Hennen Concours structurele subsidie van de gemeente Heerlen en de provincie Limburg. Voor de komende periode vraagt de organisatie 28.000 euro aan bij de gemeente en 30.000 euro bij de provincie. Als deze subsidies worden toegekend, levert dat een beperkte lokale en regionale bijdrage op.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie constateert dat de aanvraag van het Charles Hennen Concours op de meeste criteria weliswaar voldoende scoort, maar dat er daarbij steeds ook sprake is van een flink aantal kritische kanttekeningen. Verder levert het concours geen bijdrage aan de pluriformiteit. In de eindafweging tussen deze en andere ingediende aanvragen adviseert de commissie om die reden aanvragen die beter aansluiten bij de criteria prioriteit te geven. Zij adviseert daarom de aanvraag niet te honoreren.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

100.000

Circo Circolo

Stichting Briantelli

INLEIDING

Circo Circolo is een tweejaarlijks, tiendaags circustheaterfestival dat zich afspeelt op Landgoed Velder in Liempde, gelegen in het achterland van Eindhoven, 's-Hertogenbosch en Tilburg. Het festival is een initiatief van Stichting Briantelli, in 2005 opgericht met als doel circustheater en het nieuwe circus in Nederland te stimuleren, en wordt geleid door Wim Claessen. Tot nu toe vonden drie edities van het festival plaats (2007, 2008 en 2010), steeds in de zuidelijke herfstvakantie.

Circo Circolo wil tweejaarlijks de state of the art tonen op het gebied van het hedendaagse, internationale circustheater. Daartoe stelt het een internationaal programma samen met veel Nederlandse premières en aandacht voor artistieke vernieuwing. Het festival wil zich tegelijk als verdiepend vakfestival én als laagdrempelig, toegankelijk publieksfestival manifesteren. Publiek krijgt experimentele circusvoorstellingen te zien die iets toevoegen aan het bekende circusidoom door bijvoorbeeld de inzet van andere kunst disciplines, de integratie van nieuwe (multimediale) technieken of het gebruik van bijzondere settings.

Onder de noemer Circolo eXtra vindt een ontmoetingsprogramma plaats voor internationale professionals. Deze pijler wordt de aankomende periode verder aangescherpt om meer dan in het verleden een showcasefunctie te krijgen voor programmeurs en bij te dragen aan het debat rond beleid, scholing en ontwikkelingen op het vlak van de (circus)podiumkunsten. Zo staat in 2014 de najaarsvergadering van Circostrada in Liempde gepland. In de pijler Circolo Actief vinden activiteiten plaats op het gebied van educatie, talentontwikkeling en 'social circus', bijvoorbeeld ter bevordering van de sociale cohesie in wijken. In dit onderdeel vinden ook jeugdcircussen en studenten van de twee hbo-circusopleidingen in Tilburg (ACaPA) en Rotterdam (Codarts) een plek en worden workshops voor jong talent georganiseerd.

Circo Circolo volgt en toont makers in alle stadia van de keten van leren, produceren en presenteren en wil ervoor zorgen dat ze langs de drie pijlers van het festival omhoog kunnen klimmen. In de aankomende periode wil de organisatie haar rol als verdiepend en aanjagend vakfestival ter verdere professionalisering van de circuskunst steviger verankeren. In de edities 2014 en 2016 (met als thema's respectievelijk 'Circus en Vormgeving' en 'Circus en Theater') verwacht de organisatie een duidelijke invloed van de instroom op de arbeidsmarkt van de eerste afgestudeerden aan de Nederlandse circusopleidingen in Rotterdam en Tilburg, die het festival een artistiek-inhoudelijke impuls wil geven. Vanaf 2014 streeft het festival ernaar jaarlijks een coproductie uit te brengen met een Nederlandse of Vlaamse makersgroep om bij te dragen aan de ontwikkeling van het genre. Deze zal na het festival doorspelen in theaters en op binnen- en buitenlandse festivals.

Om de circuskunst verder te bevorderen werkt Circolo veelvuldig samen met andere culturele organisaties die actief zijn op het terrein van het nieuwe circus, bijvoorbeeld om de doorstroom van jeugdtheaterschoolleerlingen naar hbo-opleidingen te bevorderen of pas afgestudeerde circusmakers uit Nederland, Vlaanderen (Vlaams Circuscentrum) en Europa (Jeunes Talents Cirque Europe) te ondersteunen bij het ontwikkelen van professionele producties. Ook wordt met enkele Brabantse partners onderzocht of het mogelijk is een mbo-opleiding voor circus tot stand te brengen. Daarnaast heeft het festival het initiatief

genomen voor een geregeld Nederlands-Vlaams programmeursoverleg met theaters en festivals en maakt het deel uit van een netwerk van tien Brabantse festivals. In de tussenliggende jaren wil Circo Circolo in alle steden van Brabantstad internationale circusvoorstellingen presenteren of projecten organiseren. In 's-Hertogenbosch, Tilburg en Eindhoven gebeurt dat al; in Breda en Helmond moet de samenwerking de komende periode vorm krijgen. Ook werkt het festival alternerend samen met partnerfestivals in het Vlaamse Neerpelt (Theater aan de Markt) en Rotterdam (Festival Circusstad).

Circo Circolo is in de periode 2009-2012 structureel ondersteund door de provincie Noord-Brabant. Het festival ontving daarnaast diverse projectsubsidies van het Fonds Podiumkunsten vanuit de regelingen voor festivals en voor internationalisering.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van Circo Circolo als ruim voldoende.

Ze constateert dat het festival er in de eerste drie edities in is geslaagd zichzelf op de kaart te zetten. Het evenement vindt plaats in een speciaal opgebouwd circusdorp op een bijzondere plek; deze setting draagt sterk bij aan een echte festivalsfeer.

Circo Circolo is een van de weinige plekken in Nederland waar het hedendaagse circustheater wordt getoond en waar nieuwe ontwikkelingen op dat gebied worden uitgelicht. Het festival heeft een duidelijke artistieke signatuur en weet waar het voor staat: het wil de brede rijkdom van het nieuwe circus tonen in internationaal en nationaal perspectief.

Circo Circolo benadrukt de grote potentiële waarde voor publiek van het genre. Het festival markeert zijn programma als laagdrempelig en kwalitatief aantrekkelijk, hetgeen in de praktijk ook zo uitpakt.

Vooral de kwaliteit van de internationale programmering van Circo Circolo, die het grootste gedeelte van het festival beslaat, springt in het oog. Het festival slaagt er volgens de commissie in om op internationaal niveau de crème de la crème van het nieuwe circus binnen te halen. Wat er in dat opzicht wordt gepresenteerd, kenmerkt zich over het algemeen door een groot vakmanschap. Bij de kwaliteit van de Nederlandse programmering plaatst de commissie kanttekeningen. Het festival beoogt cross-overs tussen theatermakers en circusartiesten te presenteren en heeft hiervan tijdens de afgelopen edities resultaten getoond, met wisselend succes. De cross-overs van eigen bodem zijn nog dermate prematuur dat de kwaliteit ervan ook nog zichtbaar in ontwikkeling is. Het niveauverschil tussen de internationale en de nationale programmering is op het festival volgens de commissie duidelijk zichtbaar. De commissie merkt daarbij op dat het nieuwe circus in Nederland nog zo duidelijk aan het begin van zijn ontwikkeling staat, dat een inbedding van de jonge discipline in een verhelderende context noodzakelijk is om publiek hiervan zorgvuldig kennis te laten nemen. In het plan geeft de organisatie aan veel te verwachten van cross-overs tussen circus en andere kunst disciplines, maar de commissie mist concrete voorbeelden en namen van toonaangevende kunstenaars uit andere disciplines om hier richting aan te geven. Voor de eerste lichter afgestudeerde studenten aan de nieuwe hbo-opleidingen circustheater ontbreken bijvoorbeeld nog drama-turgen en regisseurs uit theater en dans die de ambitie hebben theatrale circusproducties te ontwikkelen.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

voldoende

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten in Nederland als voldoende. Zij vindt het festival van belang als aanjager van de nog prille en kleine nieuwe discipline die het op de Nederlandse hogescholen is. Het biedt een podium aan studenten en aan de eerste lichting afgestudeerde artiesten van de opleidingen in Tilburg en Rotterdam. Onder hen zijn vooral uitvoerende artiesten die zelf geen makers zijn.

De commissie heeft waardering voor de doelstelling van Circo Circolo om circustheater, dat al verder ontwikkeld is in landen als Frankrijk en Canada, ook in Nederland tot ontwikkeling te laten komen en is positief over het feit dat Circo Circolo daarbij aandacht wil schenken aan de hele keten van leren, presenteren en produceren. De enerverende artistieke ontwikkelingen die het festival op papier voorziet, manifesteren zich volgens de commissie in de praktijk nog maar mondjesmaat. Circo Circolo heeft in het stimuleren van de artistieke kwaliteit van het nieuwe circus in Nederland samen met de opleidingen nog een aantal slagen te maken.

Het festival maakt deel uit van een groot internationaal netwerk en toont tweejaarlijks een overzicht van het internationale nieuwe circus. Als inspiratiebron is het festival volgens de commissie van groeiend belang voor nieuwe Nederlandse circustheatermakers en theatermakers die zich op cross-overs met circus willen toeleggen. De commissie merkt daarbij op dat de katalyserende rol die het festival in Nederland ambieert voor de ontwikkeling van de podiumkunsten, gezien de geringe omvang van het genre, vooralsnog beperkt is. Dat maakt dat het programma van het festival voor internationale vakgenoten minder urgentie heeft dan de organisatie nastreeft.

ONDERNEMERSCHAP

goed

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van Circo Circolo als goed. Uit het plan van Circo Circolo spreekt een frisse ondernemersgeest. Er is sprake van een flexibele organisatie met een laag aandeel beheerslasten. Het festival kent stevige eigen inkomsten en een goed sponsorbeleid. De organisatie ontplooit bovendien activiteiten om ook naast het festival inkomsten te genereren, zoals door de verhuur van het terrein aan derden als vergader- of presentatielocatie of als plaats voor trainingen. Ook geeft de organisatie bijvoorbeeld adviezen over circus op congressen en presentaties van commerciële partijen.

Het festival wil zijn eigen inkomsten vergroten door bezoekers te verleiden langer op het festivalterrein te verblijven en meer gebruik te maken van de horecagelegenheden.

De commissie merkt op dat het festival in de afgelopen periode gegroeid is in dit opzicht, met een ambiance die hier ook zeer toe uitnodigt. De commissie vindt het opvallend dat de marketingkosten de komende editie licht afnemen, maar daartegenover wel een forse toename van publieksinkomsten wordt verwacht. Het plan dat de organisatie hiervoor heeft ontwikkeld, vindt de commissie echter overtuigend, mede gezien de stijgende lijn in de afgelopen edities. Circo Circolo verwacht hier baat te hebben bij de samenwerking voor marketing met partners uit de recreatieve sector en met collega-festivals uit Brabant. Het festival richt zich de komende periode op een groter geografisch gebied en wil een breder potentieel publiek benaderen, zoals toeristen, maar ook bijvoorbeeld leden van turn- en gymnastiekverenigingen.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van Circo Circolo vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. De commissie merkt op dat naast Circo Circolo nog een festival gericht is op het nieuwe circus. De commissie constateert daarnaast dat het soort aanbod dat het festival brengt, weliswaar beperkt, ook op andere podia en festivals in het land te zien is.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Circo Circolo vindt plaats op een landgoed in Liempde. De bijdrage aan de spreiding is daardoor beter dan gemiddeld. Tegelijk merkt de commissie op dat het niet gaat om een regio waar podiumkunstenaanbod ontbreekt; in steden in de directe omgeving van Liempde, zoals 's-Hertogenbosch en Eindhoven, vinden ook andere festivals plaats en is er sprake van een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

Circo Circolo ontving de afgelopen periode een bijdrage van de provincie Noord-Brabant en heeft voor de komende periode een bedrag van 187.500 euro aangevraagd. Als dit bedrag wordt toegekend, is er sprake van een beperkte regionale bijdrage.

TOESLAG

Circo Circolo vraagt geen toeslag aan.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij zeer positief is over het ondernemerschap van de organisatie en bovendien positief oordeelt over de artistieke kwaliteit en de bijdrage aan de pluriformiteit. De bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten acht zij voldoende, maar beperkt. Het bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert de aanvraag van Circo Circolo te honoreren als het budget dat toelaat en in dat geval een bedrag van 125.000 euro per editie toe te kennen, het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	125.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet aangevraagd
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Cultura Nova

Stichting Cultura Nova

INLEIDING

Cultura Nova zomerfestival Heerlen is een internationaal beeldend podiumkunstenfestival op buitengewone locaties in Zuid-Limburg, dat sinds 1991 jaarlijks tien dagen lang plaatsvindt in de voormalige oostelijke mijnstreek: het grootstedelijk gebied Parkstad Limburg en omgeving. Het organiseert ruim honderdvijftig activiteiten per jaar van zeker veertig deelnemende gezelschappen en kunstenaars, waarop zo'n 41.000 bezoekers afkomen. De organisatie wordt aangestuurd door Parkstad Limburg Theaters, met als zakelijke en artistieke leiding Rocco Malherbe en Fiedel van der Hijden.

Het festival wil op een laagdrempelige manier een groot en divers publiek in contact brengen met niet-alledaagse kunstvormen. Het presenteert theater, muziek, dans, beeldende kunst en mengvormen daarvan op uiteenlopende onalledaagse locaties, zoals zandgroeves, boerderijen, kerken, bedrijventerreinen of autogarages. Als centraal punt wordt voor het theater in Heerlen een festivalplein ingericht met een spiegeltent voor optredens en (pop) concerten. Er is zowel een volwassenen- als een jeugdprogrammering.

Het festival legt in zijn aanvraag sterk de nadruk op zijn betekenis in de regio, een oud mijngebied in het uiterste puntje van Nederland, de Euregio. Voorstellingen worden gepresenteerd op die locaties waar ze het beste tot hun recht komen en van makers wordt verwacht dat ze een duidelijke interactie bewerkstelligen tussen context en content. Daardoor wil het festival nieuwe artistieke vormen ontketenen en nieuwe relaties verkennen tussen techniek, kunst en ruimte.

De programmering bestaat uit voor de regio vernieuwende podiumkunsten, veelal beeldend theater, deels van internationale gezelschappen uit Frankrijk, Spanje, België en Duitsland. Daarnaast biedt het festival een platform voor kunststudenten en amateurs uit Limburg, die binnen het festival de mogelijkheid krijgen samen te werken met professionele gezelschappen. Door middel van coproducties wil Cultura Nova bijdragen aan de artistieke ontwikkeling van Nederlandse makers. Cultura Nova ziet zichzelf als coach en vraagbaak voor jonge makers, van wie volgens de organisatie velen vanuit het festival doorstroomden naar andere festivals en het zalencircuit.

In de komende periode wil Cultura Nova meer coproduceren, omdat er in de regio vrij weinig aan podiumkunsten wordt gemaakt. Van acht coproducties in 2010 wil het festival uitbreiden naar zestien in 2014. Daarbij gaat het voor een deel om samenwerkingen met producenten en partners in de regio (zoals Toneelgroep Maastricht, Het Laagland, Intro in Situ, Opera Zuid, Toneelacademie Maastricht, SCHUNCK*, VIA2018, Cinesud en Parkstad Limburg Theaters). Ook zullen enkele internationale coproducties tot stand worden gebracht in samenwerking met podiumkunstinstituten in Aken (Duitsland) en in Genk, Gent en Neerpelt (België). Verder heeft Cultura Nova vanaf 2013 met vier andere zomerfestivals (Over het IJ, Karavaan, Oerol en Boulevard) een intentieovereenkomst gesloten met enkele gezelschappen uit de basisinfrastructuur om de komende vier jaar elk een of twee locatieproducties te maken voor deze festivals om het aanbod aan kwalitatief, groot gemonteerd locatietheater te versterken.

Cultura Nova werd in de afgelopen periode meerjarig ondersteund door de gemeente Heerlen en de provincie Limburg. De aanvraag voor ondersteuning in het kader van de

vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten voor de periode 2009-2012 werd afgewezen. Wel ontving Cultura Nova de afgelopen jaren projectsubsidies van het Fonds uit de regelingen voor festivals en voor internationalisering.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van Cultura Nova als voldoende. De kwaliteit van de producties is wisselend, maar over het geheel genomen van een redelijke tot goede kwaliteit. Voor de regio is het een zeer aansprekend festival, enerzijds door de laagdrempelige, internationale grote spektakelproducties, anderzijds doordat het een plek biedt aan veel gezelschappen en makers uit Limburg en omstreken. Kanttekeningen zet de commissie bij de eigen artistieke signatuur en de samenstelling van het festivalprogramma. Cultura Nova legt naar eigen zeggen de nadruk op beeldend cross-overtheater van jonge en gevestigde makers uit binnen- en buitenland die een band willen aangaan met bijzondere locaties in de regio Parkstad. Net als in het vorige advies constateert de commissie dat het festival zwaar leunt op de context van de mijnstreek; in het plan geeft de organisatie aan te verlangen dat makers artistieke inhoud aan de regionale omgeving verbinden. Hoewel de commissie dit op papier een interessante invalshoek vindt, constateert ze tevens dat niet altijd zichtbaar is hoe geprogrammeerde voorstellingen refereren aan die band met de regio. Dat maakt dat de samenhang in de programmering minder sterk is dan het festival voorstaat. Volgens de commissie ontbreekt een integrale samenhang tussen wat er allemaal wordt getoond en daarmee een herkenbaar artistiek profiel.

In de aankomende periode wil Cultura Nova meer coproducties initiëren om het aanbod uit de regio te versterken en cross-overs tussen verschillende disciplines te bevorderen. Ook voor afgelopen periode had het festival deze ambitie geformuleerd. De artistiek-inhoudelijke onderbouwing die de commissie toen miste ontbreekt nog steeds, waardoor de commissie geen beeld krijgt van de noodzaak en kwaliteit van dit extra aanbod. Uit de aanvraag blijft bovendien onderbelicht welke makers zullen worden aangetrokken en voor welke projecten. Ook een artistieke reflectie op eerder gerealiseerde coproducties ontbreekt.

De commissie merkt verder op dat het festivalkarakter enigszins wordt ondermijnd doordat de voorstellingslocaties zeer ver uit elkaar liggen en daar in de programmering weinig rekening mee wordt gehouden. Er ontstaat op die manier ook geen typische zomerfestivalsfeer op een plek waar verschillende bezoekers elkaar kunnen spreken en waar meerdere voorstellingen en optredens achter elkaar bezocht kunnen worden. Dat maakt dat de commissie van mening is dat Cultura Nova een divers zomerfestivalprogramma biedt met deels opvallende producties, maar met een beperkte artistieke samenhang en uitstraling. Doordat het geen heldere vertaalslag weet te maken van zijn artistieke visie naar zijn feitelijke programmering, ontstijgt het festival volgens de commissie niet het regionale belang. Deze opvatting wordt ondersteund door het bezoekersprofiel; Cultura Nova haalt een aanzienlijk lager percentage publiek van buiten de regio binnen dan andere zomerfestivals.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

zwak

De commissie beoordeelt de bijdrage die Cultura Nova levert aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als zwak. Er is geen sprake van een state of the art op het gebied van locatietheater of beeldend theater. De commissie constateert ook dat het festival nauwelijks een plek is die professionals bezoeken om een indruk te krijgen van de stand van zaken binnen dat genre. Ook ontbreekt een verdiepend programma voor professionals met debat en discussie.

Makers op Cultura Nova krijgen de vrijheid hun werk te presenteren op een bijzondere locatie in de regio, maar het is, meent de commissie, een vrijheid zonder kaders, een speelruimte die niet is afgebakend. Binnen het festival lijkt weinig te worden gestuurd op ontwikkeling. Hoewel de aanvrager schrijft alle voorstellingen te willen laten aansluiten op de regio, wordt nergens concreet gerept van opdrachten om makers specifiek iets voor de mijnregio te laten maken en ze te begeleiden in hun zoektocht naar de juiste theatrale vorm op de juiste locatie. Daarmee beperkt de rol van Cultura Nova zich tot het bieden van een podium aan makers op een uitgelezen plek in de regio, meer dan aan het stimuleren van hun doorstroming en hun artistieke ontwikkeling of het werkelijk tot stand brengen van nieuwe theatrale vormen. Zelf benadrukt de aanvrager dat het festival van grote betekenis is voor andere culturele actoren in Heerlen en omgeving, tot over de grens met Duitsland. De commissie onderschrijft het belang van het festival voor deze instellingen, maar ziet hier voor het festival geen andere rol weggelegd dan die van podium.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van Cultura Nova als voldoende. Sinds 2011 heeft het festival een goede financiële gezondheid. Tussen 2009 en 2011 is het festival erin geslaagd het bezoekersaantal omhoog te brengen met zo'n 20% en de eigen inkomsten met bijna de helft te vermeerderen. Voor de komende periode zet het festival in op meer inkomsten uit horeca en het aanbieden van (bedrijfs)arrangementen. Met een sponsorcommissie wordt gewerkt aan nieuwe meerjarige sponsorcontracten, en het festival wil de inkomsten uit private cultuurfondsen verhogen. Gezien de resultaten uit het verleden heeft de commissie vertrouwen in de resultaten van deze inspanningen.

De commissie constateert dat in de aankomende periode de eigen inkomsten relatief gelijk zullen blijven (met een minimale daling in 2013) vanwege de kostbare ambitie van het festival om het aantal coproducties op te schroeven. Om dit te kunnen bekostigen moeten de publieksinkomsten stijgen en wel met meer dan 40%. De plannen die het festival hiervoor heeft, vindt de commissie onvoldoende. Los van een tweejaarlijks publieksonderzoek zet het festival in op een meer gerichte marketing, waarvoor een CRM-systeem de bouwstenen moet aanreiken. De commissie merkt op dat een dergelijk systeem zich, net als overigens een publieksonderzoek, enkel richt op bestaande bezoekers. De marketingparagraaf is verder vrij summier uitgewerkt. Behalve de geijkte publiciteitsmiddelen en benadering van de landelijke en regionale media past Cultura Nova alleen prijsdifferentiatie toe. De commissie mist een pakket aan stevige maatregelen om daadwerkelijk de grote beoogde publiekstoename te bereiken en merkt op dat de marketing erg is gericht op het huidige, regionale publiek. Dit stemt niet overeen met de ambitie juist meer landelijk publiek binnen te halen.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van Cultura Nova vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap door de grote beeldende producties die het presenteert, maar is niet uniek. Het is een van de vele zomerfestivals die Nederland rijk is en presenteert veel aanbod dat ook elders in Nederland op festivals en podia te zien is.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Cultura Nova vindt plaats in Heerlen en de regio rond Heerlen; daarmee is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. In deze regio is sprake van een beperkt aanbod. Tegelijkertijd vinden in Heerlen en het nabijgelegen Maastricht meer festivals plaats en kennen die steden een redelijke tot goede infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Cultura Nova ontving in de periode 2009-2012 bijdragen van de gemeente Heerlen en de provincie Limburg. Voor de aankomende periode is in totaal 412.000 euro aangevraagd. Als dit bedrag wordt toegekend, is er sprake van een stevige lokale bijdrage.

TOESLAG

Cultura Nova vraagt een toeslag aan om meer te gaan coproduceren. Van acht coproducties in 2010 wil het festival uitbreiden naar zestien in 2014. Deze moeten een link hebben met de thematiek uit de eigen regio, en speciale interesse gaat uit naar cross-overs van nieuwe makers. De commissie vindt echter dat Cultura Nova onvoldoende informatie verstrekt over de beoogde coproducties, waardoor ze niet kan beoordelen of het hier gaat om producties die iets teweeg kunnen brengen voor de makers of voor de podiumkunsten in algemenere zin. Zij adviseert daarom de toeslag voor innovatie van het aanbod niet toe te kennen.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij de artistieke kwaliteit, het ondernemerschap en de bijdrage aan de pluriformiteit van Cultura Nova voldoende vindt, maar dat het festival geen bijdrage levert aan de ontwikkeling van de podiumkunsten. Het plan voor innovatie vindt zij onvoldoende uitgewerkt. Het bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag alleen te honoreren als het budget dat toelaat en dan met een bedrag van 125.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

300.000

Basissubsidie per editie

125.000

Toeslag

niet toekennen

Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar

0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Dutch Jazz Competition

Stichting Dutch Jazz Competition

INLEIDING

De Dutch Jazz Competition is in 2000 opgericht op initiatief van musici, podia en instellingen uit de jazzwereld. Het betreft een tweejaarlijks, landelijk concours voor Nederlandse jazzmusici met een open inschrijving, voor alle stijlen jazz en geïmproviseerde muziek. Met dit concours wil de organisatie naar eigen zeggen de wezenlijke kenmerken van jazz bij een breed en deels nieuw publiek onder de aandacht brengen en daarnaast jonge en talentvolle Nederlandse jazzmuzikanten een belangrijke maatschappelijke en artistieke stimulans bieden. Het concours is een effectief instrument om de doorstroom van jong talent naar een maatschappelijk bestaan bevorderen, aldus de aanvraag. Het streven is om een representatieve staalkaart van nieuw Nederlands talent te bieden.

Het concours duurt negentien dagen en bevat voorrondes, halve finales en de finale die in 2014 zal plaatsvinden tijdens de slotavond van North Sea Round Town te Rotterdam. De halve finales zijn in jazzclub Bird (Rotterdam) en het BIMhuis (Amsterdam) en op een nog nader te bepalen podium. In de jaren dat het concours niet plaatsvindt, organiseert de gelieerde Stichting European Jazz Competition de Europese versie van het festival. De organisatie is in handen van Stichting Dutch Jazz Competition met Cees Gog als uitvoerend producent.

De jury bestaat uit leden die vanuit verschillende achtergronden met professionele jazz bezig zijn. De verschillende jury's (voor de voorrondes en de finale) worden samengesteld door een artistieke commissie. Winnaars in het verleden waren onder anderen Oene van Geel en Izaline Calister.

De prijs bestaat uit een optreden op het North Sea Jazz Festival en een ('double-bill')-tournee in het najaar, die tevens als promotie dient voor de, door de Dutch Jazz Competition geproduceerde, cd van de winnaar. De organisatie van het concours biedt de deelnemers een coachingstraject bestaande uit activiteiten die gericht zijn op het realiseren van een professionele carrière, zoals training, informatie en een natraject.

De Dutch Jazz Competition werd in de periode 2009-2012 ondersteund in het kader van de vierjarige subsidieregeling.

Adviseurs van het Fonds hebben in de afgelopen periode het concours bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

voldoende

De commissie beoordeelt de kwaliteit van het concours als voldoende. Zij onderschrijft het belang van een niet-commercieel concours binnen de jazzmuziek. Het concours biedt het publiek een mooie gelegenheid om kennis te maken met jonge talentvolle Nederlandse jazzmuzikanten. Het niveau van de deelnemers is over het algemeen hoog, naar de mening van de commissie. Hoewel in de aanvraag geen namen van juryleden worden genoemd, heeft de commissie op grond van de informatie op de website vertrouwen in de jury, die bestaat uit vakmensen uit verschillende stromingen binnen de jazz.

Over de gepresenteerde plannen is de commissie minder positief. Hoe de selectie en

begeleiding van de deelnemers is georganiseerd, wordt in de aanvraag mager uitgewerkt. De organisatie zegt zich te willen richten op het maatschappelijk bestaan van artistiek toptalent, maar hoe men dit gaat aanpakken wordt onvoldoende uitgelegd. De winnaars krijgen een tournee door Nederland aangeboden op een beperkt aantal podia. Waaruit de begeleiding verder bestaat blijft echter onbelicht.

Waar de commissie vier jaar geleden positief was over de zorgvuldige wijze waarop gescout en geselecteerd werd, constateert zij nu dat dit aspect onderbelicht blijft in de aanvraag. Van de driehonderd inschrijvingen op het concours gaan tien deelnemers naar de halve finale, maar de aanvraag gaat niet in op de kwaliteitscriteria die er bij het selecteren van de deelnemers worden gehanteerd.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

voldoende

In het verleden heeft de Dutch Jazz Competition zeker een stimulans weten te geven aan de carrière van verschillende musici. Hoewel de kwaliteit van het deelnemersveld over het algemeen goed is, halen de winnaars van de laatste edities volgens de commissie echter niet het niveau dat in voorgaande jaren gebruikelijk was. De commissie constateert dan ook dat de springplankfunctie die het concours vervulde aan betekenis heeft ingeboet.

Daarnaast ontbeert de aanvraag een sterke visie op de status van de jazz, aan de hand waarvan de organisatie de meerwaarde van het concours formuleert. De commissie stelt vast dat de jazz en de geïmproviseerde muziek binnen het huidige Nederlandse culturele klimaat een zwakke positie innemen en dat daardoor voor de nieuwe generatie spelers de weg naar het podium lastig is. De commissie mist een reflectie op de rol die de Dutch Jazz Competition zou kunnen spelen binnen de huidige jazzpraktijk.

Vanwege de mogelijkheid voor nieuwe jazztalenten om zich te presenteren op een landelijk podium en de mogelijkheid voor de winnaars om in het kader van de Young Vip Tour te toeren langs jazzpodia in Nederland, beoordeelt de commissie de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als voldoende.

ONDERNEMERSCHAP

zwak

De commissie heeft op zich vertrouwen in de bedrijfsvoering van de Dutch Jazz Competition. Zij merkt echter op dat de aanvraag een onderbouwde visie op de risicospreiding tussen de inkomstenbronnen ontbeert. De organisatie is bovendien tamelijk afhankelijk van subsidies en private fondsen. De aanvrager stipt wel een aantal mogelijke nieuwe inkomstenbronnen aan, zoals crowdfunding en sponsoring van prijzen, maar deze worden niet verder uitgewerkt in de aanvraag. Opvallend is verder dat er noch in het exploitatiemodel van het Fonds, noch in de jaarrekening 2010 sprake is van inkomsten uit recettes. Hoewel de aanvrager in het presentatieoverzicht aangeeft om in 2013-2014 wel meer betalende bezoekers te willen genereren, ziet de commissie deze ambitie niet vertaald in de begroting.

Wat de marketing betreft vindt de commissie de visie en doelstellingen erg algemeen verwoord. Zij mist in het plan een heldere profilering van het concours. De aanvrager geeft aan dat de Dutch Jazz Competition zich onderscheidt, doordat het concours voortkomt uit de jazzwereld zelf. Dat vindt de commissie op zich belangrijk, maar deze achtergrond draagt echter weinig bij aan het neerzetten van een sterk profiel voor het publiek. Daarbij stelt het

concours zich wat de publiciteit betreft wel heel afhankelijk op van het North Sea Round Town Festival. De commissie is positief over het streven om meer (jong) publiek te bereiken, maar stelt tevens vast dat dit, door het gebrek aan profiel, lastig te bereiken is. Het aanbod van de deelnemers beslaat immers een breed spectrum aan jazzgerelateerde genres, en van te voren is niet duidelijk welke muzikanten de (halve) finale halen en welke genres er aan bod zullen komen tijdens het concours. Een belangrijk kritiekpunt van de commissie betreft het feit dat de Dutch Jazz Competition in de afgelopen periode relatief weinig zichtbaar is geweest. Naar de mening van de commissie heeft het concours de laatste jaren onvoldoende gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de inbedding in het North Sea Jazz Festival had kunnen bieden. Zij beschouwt de overstap naar het North Sea Round Town dan ook als een stap terug, zowel voor de exposure van het concours als voor de deelnemers. Op grond van bovenstaande kwalificeert de commissie het ondernemerschap als zwak.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van de Dutch Jazz Competition vindt de commissie onderscheidend. Jazz en geïmproviseerde muziek zijn niet vertegenwoordigd in de basisinfrastructuur en het aanbod is vooral te zien in een beperkt, gespecialiseerd circuit. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. Het aanbod dat gepresenteerd wordt tijdens de Dutch Jazz Competition is, weliswaar beperkt, ook op andere podia en festivals in het land te zien.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

De Dutch Jazz Competition vindt plaats in Rotterdam en deels in Amsterdam. Daarmee is er geen sprake van een bijdrage aan de landelijke spreiding van het aanbod.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

neutraal

De Dutch Jazz Competition vraagt geen subsidie aan bij gemeente of provincie.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij positief is over de bijdrage van de Dutch Jazz Competition aan de pluriformiteit van het podiumkunstenaanbod. Het ondernemerschap van de Dutch Jazz Competition beoordeelt ze negatief. Op artistieke kwaliteit en de bijdrage aan de ontwikkeling van podiumkunsten scoort de aanvraag weliswaar positief, maar met een flink aantal kritische kanttekeningen. De bijdrage aan de spreiding van podiumkunsten is neutraal. In de eindafweging tussen deze en andere ingediende aanvragen adviseert de commissie om die reden aanvragen die beter aansluiten bij de criteria prioriteit te geven. Zij adviseert de aanvraag niet te honoreren.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

50.000

Eurosonic Noorderslag

Stichting Noorderslag

INLEIDING

Eurosonic Noorderslag is een Europees geïntereerd popmuziekfestival dat jaarlijks plaatsvindt in Groningen. Het bestaat uit het driedaagse, internationale festival Eurosonic, waar zo'n 250 Europese artiesten en bands zich presenteren in zo'n dertig Groningse zalen, het eendaagse festival Noorderslag, waar nieuwe Nederlandse artiesten zich in de kijker spelen bij publiek, programmeurs en distributeurs, en een vierdaagse conferentie voor vakgenoten wereldwijd. Daarnaast vinden tijdens het festival diverse prijsuitreikingen plaats, met als belangrijkste prijzen de EBBA Awards, de European Festival Awards en de Popprijs. Het festival stelt zich tot doel de Europese popmuzieksector onder de aandacht te brengen, verder te ontwikkelen en te versterken. Het presenteert oorspronkelijk werk van nieuwe Nederlandse en Europese artiesten van wie de organisatie meent dat ze toe zijn aan een groter en internationaal publiek. Tijdens de conferentie staat jaarlijks de actuele stand van zaken binnen de popmuziek in een focusland centraal; van dit land zijn extra artiesten vertegenwoordigd op Eurosonic.

Door de samenwerking met ETEP (European Talent Exchange Program) wordt het festival jaarlijks bezocht door programmeurs van meer dan zestig grote en een aantal kleinere internationale festivals. Vanuit een speciaal ingerichte media compound in de Oosterpoort verzorgen tijdens het festival 24 Europese EBU-radiostations uitzendingen van het festival met live concerten, interviews en specials. Alle opnamen en uitzendingen worden opgenomen in een openbare mediatheek.

Mede door de samenwerking met ETEP en EBU vormt Noorderslag jaarlijks een vaste ontmoetingsplaats voor zo'n drieduizend (inter)nationale professionals en media, die op Eurosonic Noorderslag de beste nieuwe artiesten komen ontdekken.

De belangrijkste artistieke ambitie die Eurosonic Noorderslag zich in de komende periode stelt is de effectiviteit – de spin-off – voor de gepresenteerde artiesten nog verder vergroten. Daartoe streeft het festival naar meer publieksbereik en naar een versterking en verbreding van de platformfunctie. Ook wil het festival de Zuid-, Centraal- en Oost-Europese landen nauwer bij het festival betrekken om een vollediger afspiegeling te bieden van de Europese popmuziek. Er wordt gestreefd naar een uitbreiding van het aantal speelplaatsen.

Ook het nieuwe festivalonderdeel Eurosonic Air, gestart in 2011, krijgt een vervolg. Hier krijgen de grotere artiesten de gelegenheid zich naast hun optredens op Eurosonic op een openluchtpodium te presenteren voor zo'n 12.000 extra toeschouwers. Met betrekking tot de conferentie wordt nog steviger ingezet op het binnenhalen van kwalitatief relevante deelnemers en een blijvend hoog aandeel internationale deelnemers. Het aantal deelnemende festivals binnen ETEP groeit van zestig naar honderd, waarmee ook het aantal buitenlandse conferentiedeelnemers stijgt dat Eurosonic Noorderslag bezoekt.

Stichting Noorderslag ontving in de periode 2009-2012 subsidie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de culturele basisinfrastructuur. Daarnaast werd het festival structureel ondersteund door zowel de gemeente als de provincie Groningen. Het festival ontving de afgelopen periode ook Europese subsidies. De Raad voor Cultuur heeft het festival in de periode 2009-2012 gemonitord.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van Eurosonic Noorderslag als goed.

Door de focus op oorspronkelijk werk van nieuwe Europese artiesten heeft het festival een herkenbare artistieke signatuur. De commissie vindt dat de organisatie een goede neus heeft voor aankomend talent dat klaar is door te stromen naar de grotere podia en festivals.

Hoewel de kwaliteit van de gepresenteerde artiesten niet altijd even constant is, zijn jaarlijks op Eurosonic Noorderslag meer dan voldoende nieuwe artiesten te ontdekken. Het festival biedt een unieke showcase van de artiesten die het popmuzieklandschap van de toekomst mede zullen bepalen, waarvoor zowel professionals als liefhebbers naar Groningen komen. Het programma waarin deze artiesten worden gepresenteerd vindt de commissie erg aansprekend. De combinatie van Noorderslag en Eurosonic biedt volgens de commissie een goede staalkaart van wat er op landelijk en Europees niveau gaande is in de popmuzieksector. De twee festivals zijn duidelijk te onderscheiden – Eurosonic presenteert Europese artiesten, Noorderslag Nederlandse artiesten – maar worden geïntegreerd doordat beide festivals nieuwe artiesten centraal stellen met eigen, oorspronkelijk werk. De samenhang van de programmering wordt nog extra versterkt doordat jaarlijks de nadruk in de conferentie ligt op een focusland, waaruit extra artiesten staan geboekt op Eurosonic.

In het verleden kwam er wel kritiek uit het veld dat Eurosonic Noorderslag vooral oog had voor rockmuziek en weinig aandacht besteedde aan andere genres, maar de laatste jaren heeft het festival zijn programmering verbreed met onder andere hiphop en biedt het ook een podium voor bijvoorbeeld cross-overs, waar veel van de vernieuwing op dit moment vandaan komt. Deze verbreding heeft een extra impuls geleverd aan de kwaliteit, omdat het festival daarmee een completer beeld geeft van de nieuwste ontwikkelingen binnen de Nederlandse en Europese popmuziek.

Tot slot heeft de commissie vertrouwen in de ambitie van Eurosonic Noorderslag om de spin-off voor deelnemende artiesten te vergroten en de manieren waarop het festival dat wil waarmaken, ook met het oog op de manier waarop de organisatie in eerdere subsidieperiodes erin is geslaagd zijn geformuleerde ambities te bewerkstelligen.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

goed

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten in Nederland als goed. Zij stelt vast dat Eurosonic Noorderslag mede dankzij zijn hoge promotiewaarde een bijdrage levert aan de ontwikkeling van de popmuziek in Nederland en Europa.

Eurosonic Noorderslag is jaarlijks een belangrijk moment voor de Nederlandse en Europese popsector. Door de verzekerde aanwezigheid van een paar duizend vakgenoten slaagt het festival erin als belangrijke schakel te functioneren in de keten van aanbod tot afname. Internationale doorstroming van geprogrammeerde artiesten vindt in toenemende mate plaats, onder andere door de grootschalige samenwerking met EBU en ETEP. In het kader van ETEP wordt het festival jaarlijks bezocht door programmeurs van meer dan zestig internationale festivals (onder andere Roskilde, Glastonbury en Sziget). In de komende periode wordt dit aantal nog uitgebreid en stijgt het aantal aangesloten festivals naar

honderd, wat een extra toestroom van buitenlandse professionals zal opleveren. Door het creëren van een gigantisch platform in de stad en de omvangrijke samenwerking met de media bood het festival al vele Nederlandse artiesten een springplank naar andere podia en festivals. Van hen is Kytteman in de afgelopen periode wel het meest aansprekende voorbeeld. De commissie merkt op dat het festival actief optreedt als talentscout door nieuwe artiesten in wie het gelooft een podium te bieden. Publiek, vakgenoten en media krijgen hierdoor de kans nieuwe bands, zangers en muzikanten in een vroeg stadium van hun loopbaan te ontdekken.

Tot slot heeft de commissie waardering voor de conferentie, waar jaarlijks talloze internationale professionals samenkomen. Behalve als belangrijke ontmoetingsplek dient deze conferentie ook als plek voor kennisvergarig. In het verdieppingsprogramma kunnen professionals informatie uitwisselen over actuele zaken rond distributie, auteursrecht, verspreiding, marketing en media. Concluderend stelt de commissie dat Eurosonic Noorderslag zijn bewering meer dan waarmaakt dat het teweegbrengen van een vakmatige ontwikkeling de *raison d'être* is van het festival.

ONDERNEMERSCHAP

goed

De commissie is positief over het ondernemerschap van Eurosonic Noorderslag, dat zij goed noemt. De organisatie heeft een duidelijk beeld van zowel het vakpubliek als het algemene publiek en weet dat te bereiken door onder andere de grootschalige samenwerking met EBU. De manier, waarop het festival een eigen media compound organiseert en daarmee actief zorgt voor internationale media-aandacht en archivering van al het uitgezonden materiaal, ziet de commissie als een sterke, actieve manier om publiek en pers aan zich te binden. De commissie is ook positief over de toevoeging van het openluchtpodium Open Air, waardoor een groter publiek live kan kennismaken met hoogtepunten uit het Eurosonic programma. De marketinggedachte maakt onderdeel uit van de opzet van het hele festival, waarmee Eurosonic Noorderslag zijn ambities waarmaakt om Nederlandse en Europese popmuziek ruimer onder de aandacht te brengen. Daarnaast loopt het festival voorop in het ontwikkelen van innovatieve marketingtools, zoals de interactieve polsbandjes voor publiek waardoor het bezoekgedrag kan worden gemonitord.

De komende periode wil Eurosonic Noorderslag een sterke groei realiseren in het aantal activiteiten en toeschouwers. De commissie heeft vertrouwen in de manier waarop het festival zijn publieks- en sponsorinkomsten wil vergroten. Zij zet echter vraagtekens bij de stijging van de beheerslasten die met de uitbreiding gepaard gaat en die niet in verhouding staat tot de toename van het aantal fte's. Opmerkelijk is ook dat in de periode 2009-2012 de activiteitenlasten jaarlijks stegen, bij een afname van het aantal activiteiten en van de uitkoopsommen. Deze stijging licht Noorderslag in zijn aanvraag niet toe.

Los van deze punten van kritiek is de commissie erg te spreken over de afspraken die Noorderslag jaarlijks maakt met (culturele) partners, die meten, expertise, materieel en media-coverage zonder vergoeding inzetten voor het festival. Eurosonic Noorderslag is daarmee een festival dat grotendeels door het veld zelf wordt gefinancierd.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van Eurosonic Noorderslag vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap door zijn exceptionele vorm: de combinatie van vakconferentie en state of the art-publieksevenement. Het getoonde aanbod is echter niet uniek. De commissie constateert dat er naast Eurosonic Noorderslag veel podia en festivals zijn in Nederland die zich richten op popmuziek. Ook het aanbod van Eurosonic Noorderslag vindt zijn weg hier naartoe.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het festival vindt plaats in Groningen; daardoor is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd is er zeker niet, zoals op bepaalde plekken, sprake van in het geheel ontbreken van vergelijkbaar aanbod. In Groningen vinden ook andere festivals plaats en de stad kent een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Eurosonic Noorderslag heeft in de afgelopen periode bijdragen ontvangen van gemeente en provincie Groningen en vraagt voor de periode 2013-2016 een soortgelijk bedrag aan. Als de provincie en de gemeente de gevraagde subsidies toekennen, levert dat een stevige lokale en regionale bijdrage op.

TOESLAG

Eurosonic Noorderslag schrijft in zijn aanvraag voor de toeslag dat innovatie en ontwikkeling in het fundament van zijn missie en werkwijze zitten. Het festival presenteert nieuwe onbekende artiesten en brengt deze onder de aandacht van professionele internationale talentscouts en media. Dat levert als zodanig volgens de commissie geen bijdrage op aan de ontwikkeling of innovatie van het aanbod.

De andere activiteiten die het festival in dit kader noemt komen niet in aanmerking voor een toeslag, omdat het gaat om infrastructurele aanpassingen of om ontwikkelingen op het gebied van marketing.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij op alle criteria positief oordeelt. Alleen het plan voor innovatie vindt zij onvoldoende aansluiten bij de doelstelling van de regeling. De commissie adviseert derhalve een bedrag toe te kennen van 125.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	300.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	250.000

Festival Oude Muziek

Stichting Organisatie Oude Muziek

INLEIDING

Utrecht is de thuisbasis van het Festival Oude Muziek, dat in 2011 zijn dertigste editie had. Het festival is het grootste ter wereld op dit vlak. Het Festival Oude Muziek is de kernactiviteit van de Organisatie Oude Muziek; de voornaamste nevenactiviteit van de organisatie is het Seizoen Oude Muziek (voorheen Netwerk Oude Muziek) met zo'n honderd concerten op (bij voorkeur historische) podia door het hele land.

Organisatie Oude Muziek heeft als missie het stimuleren en uitdragen van de oude muziek. De organisatie houdt de vinger aan de pols van de lokale, landelijke en internationale oudemuzieksector; de nadruk ligt op research en development, terwijl de uitwerking publieksgericht is. Het festival is gegroeid van ruim 37.000 in 2009 naar haast 50.000 bezoekers in 2011 voor gratis en betaalde programmaonderdelen. Sinds 2009 staat de organisatie onder leiding van Xavier Vandamme.

Het festival heeft een brede (inter)nationale erkenning en is volgens eigen zeggen 'aan zijn tweede jeugd begonnen' en keert zich nadrukkelijk af van de 'authenticiteitspolitie' van de beginjaren van de oude muziek. Organisatie Oude Muziek wil in de komende periode voortbouwen op de verworvenheden van de pioniers en een nieuwe golf van innovatie en creativiteit opstuwen. Daarbij zet het festival in op groei, met meer grotezaalproducties, die nodig zijn om voorbereid te zijn op het Muziekpaleis. Dit zal een belangrijke partner van het festival vormen, naast andere lokale, landelijke en internationale partners. Het Festival Oude Muziek is met zijn ruim zestig fringeconcerten een kweekvijver voor internationaal talent. Met de Nederlandse conservatoria zet de organisatie een 'Early Music Summer Academy' op. Organisatie Oude Muziek wil met een pedagogische partner het educatiebeleid verder ontwikkelen. Dat beleid beperkt zich niet tot jeugd en jongeren, ook in het snelgroeiende aantal pensioengerechtigden ziet de organisatie een in educatie geïnteresseerde doelgroep.

Organisatie Oude Muziek heeft in afgelopen jaren subsidie ontvangen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de verschillende Cultuurnota's en de basisinfrastructuur. Ook ontvangt het structurele subsidie van de gemeente en provincie Utrecht.

De Raad voor Cultuur heeft het festival in de periode 2009–2012 gemonitord.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

zeer goed

De commissie is zonder meer positief over het festival. Het festival staat in zijn genre werkelijk op eenzame hoogte en maakt volgens de commissie zijn internationale reputatie, uitstraling en betekenis volledig waar. Uit het plan spreekt een goede visie en een eerlijke blik op zichzelf; de commissie constateert dat het festival na een wat turbulente periode in een opgaande lijn zit. De commissie waardeert de uitgangspunten van de organisatie; zonder modieuze te willen zijn, zoekt het festival vernieuwing op en is breder en minder dogmatisch geworden in de opvattingen over stijlzuiverheid. De wijze waarop het begrip oude muziek opgerekt wordt, terwijl tegelijkertijd de kern in stand blijft, vindt de commissie belangwekkend.

Ze vindt de hand van de nieuwe directeur duidelijk zichtbaar in de keuze voor bredere thema's, maar ook heel duidelijk in de grotere aandacht voor de festivalsfeer en -belevnis. Het festival profiteert daarbij van het feit dat de uitvoeringspraktijk op het terrein van de oude muziek in de afgelopen jaren zoveel beter is geworden. Het hoog academische gehalte, waarbij bij wijze van spreken het stof van de bibliotheken nog niet van de partituren was afgeblazen, heeft tot een professionalisering van het genre geleid, dat door een nieuwe generatie musici met veel elan en een frisse blik wordt opgepikt. De commissie vindt dat het festival daar een spilfunctie in vervult.

In termen van vakmanschap, oorspronkelijkheid en zeggingskracht scoort het festival zeer goed. Het festivalprogramma laat een breed spectrum van de actuele ontwikkelingen zien op het terrein van oude muziek en biedt aan zowel gerenommeerde makers als jonge talenten de kans zich aan het publiek te presenteren. De kwaliteit van de uitvoeringen is hoog; de samenstelling van het programma is oorspronkelijk, veelzijdig en aanvullend door de manier waarop bijzondere projecten uit verschillende stromingen naast en tegenover elkaar geprogrammeerd worden. Dat maakt het festival ook aantrekkelijk voor een veel breder publiek. Ten slotte merkt de commissie op dat ze de thematiek voor de komende jaren goed en inspirerend uitgewerkt vindt.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

goed

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als goed. Het festival presenteert een state-of-the-art op het terrein van de oude muziek, dat aantrekkelijk is voor buitenlandse programmeurs. De betekenis van het festival is voor vakgenoten en experts groot; het wordt volgens de commissie terecht beschouwd als het invloedrijkste oudmuziekfestival ter wereld. Het festival heeft een interessant randprogramma dat de nieuwste ontwikkelingen op dit gebied belicht.

Bij de gratis concerten in de stad weet een nieuwe generatie musici zich in de kijker van de aanwezige programmeurs te spelen. Daarbij stroomt een aantal van hen door naar het Seizoen Oude Muziek, dat de organisatie door het jaar heen in Nederland programmeert. Ook krijgen de jonge deelnemers, na een selectieprocedure, advies op allerlei vlak ter ondersteuning van hun beginnende carrière. Overigens vindt de commissie de benaming 'fringe' voor de gratis concerten niet juist gekozen; de concerten liggen in het verlengde van het hoofdprogramma en vormen niet het tegendraadse alternatief dat bij het fringeprincipe hoort. De commissie merkt op dat de organisatie zeker oog heeft voor jong talent, maar dat ze de bijdrage aan talentontwikkeling van beperkt belang vindt. De kracht van de organisatie zit in het ontsluiten van repertoire. Het onderzoek dat de organisatie doet, onder meer samen met de Universiteit van Leiden, acht ze van groot belang voor de ontwikkeling van de oude muziek. Daarnaast zijn het de samenwerkingsverbanden met andere disciplines die de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten aanzienlijk maken.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van de organisatie als voldoende. Het festival heeft in de afgelopen periode het negatief eigen vermogen weten om te zetten in een substantieel eigen vermogen dat als buffer kan dienen. De publieksinkomsten zijn in deze

periode fors toegenomen als gevolg ook van het groeiende publiek voor het festival. Ze heeft waardering voor de mate waarin uit het plan strijdlust klinkt om de nieuwe subsidiereality tegemoet te treden. Maar tegelijkertijd vindt de commissie dat de organisatie die met weinig ondernemerszin aanpakt. Het festival legt het verwachte subsidieverlies volledig op het bord van gemeente en provincie, waar het bij beide overheden een aanzienlijk hoger bedrag aanvraagt dan in de vorige subsidieperiode. Dat lijkt de commissie een (te) zware belasting van de Utrechtse kunstbudgetten die ook onder druk staan. De commissie vindt de financieringsmix voor een festival met deze omvang smal: slechts een beperkt deel van de inkomsten komt uit andere bronnen dan fondsen of publieksinkomsten. Uit de aanvraag blijkt dat de mogelijkheden van fundraising wel worden onderzocht en dat de nadruk op mecenaat en vriendenstichtingen komt te liggen. Resultaten hiervan zijn nog niet in de begroting verwerkt.

Het bedrag dat de organisatie in de komende jaren aan sponsorinkomsten verwacht toont de ambitie van de organisatie op dit gebied. De commissie moet echter constateren dat de organisatie tot dusverre op dit vlak geen activiteiten heeft ondernomen, dan wel resultaten heeft geboekt. Dat maakt het weinig realistisch te verwachten dat het de organisatie zal lukken om dit op zo'n korte termijn te realiseren. Nodig is dat volgens de commissie wel, want het festival heeft als een van de weinige grote festivals een eigen inkomsten percentage van minder dan 50%.

Ten slotte constateert de commissie in dit kader dat de beheerslasten van de organisatie niet alleen ver boven vergelijkbare festivals liggen, maar ook in de komende periode zeer aanzienlijk stijgen. De noodzaak van deze personeelsuitbreiding, waar deze niet substantieel wordt opgevangen door een groei van de eigen inkomsten, vindt de commissie niet overtuigend.

De commissie is verder positief over de mediapartners die het festival heeft. Daarnaast is zij te spreken over de ontwikkeling van aanbod voor de snel groeiende en welvarende doelgroep van jong gepensioneerden in de vorm van educatie en ontmoeting. De commissie is wel kritisch over de marketingparagraaf die niet heel concreet is uitgewerkt, maar gezien de resultaten lukt het de organisatie goed om een groeiend publiek aan zich te binden.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

zeer goed

De activiteiten van Festival Oude Muziek vindt de commissie zeer onderscheidend. Het is het belangrijkste landelijke festival voor oude muziek, met bovendien een sterke internationale uitstraling. Een groot deel van het (internationale) aanbod dat op het festival staat wordt door het jaar heen niet of nauwelijks op reguliere podia of op andere festivals getoond. Festival Oude Muziek levert daarmee een zeer belangrijke bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Utrecht; hiermee wordt geen speciale bijdrage geleverd aan de spreiding van het podiumkunstenaanbod in Nederland.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Organisatie Oude Muziek heeft in de afgelopen periode structurele subsidies ontvangen van de gemeente en provincie Utrecht; voor de komende periode vraagt de organisatie een forse verhoging aan, van 275.000 euro aan de provincie en 455.000 euro aan de gemeente. Als de gevraagde subsidies worden toegekend, levert dat een stevige lokale en regionale bijdrage op.

TOESLAG

niet toekennen

De innovatietoelage wordt aangevraagd om meer te kunnen investeren in research en development: nieuw repertoire en lopend onderzoek moet worden geïnventariseerd en zijn weg vinden naar de monothematische festivals, al dan niet in de vorm van volledige podiumklare presentaties. Daarvoor wil het festival investeren in een artistiek coördinator, die zowel wetenschappelijk als muzikaal sterk staat, en er wordt ad hoc advies ingewonnen bij gespecialiseerde internationale adviseurs. Vervolgens wordt geïnvesteerd in de uitwerking en presentatie van onderzoekstrajecten met parallelle symposia voor wetenschappers, uitvoerders en publiek. De commissie is van mening dat het onderzoek van de organisatie zeker van belang is als bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten. Ze is echter van mening dat deze activiteiten niet in aanmerking komen voor de toeslag, omdat het hier gaat om onderzoek naar en blootleggen van bestaand repertoire en mogelijke nieuwe uitvoerings- en presentatievormen van dit aanbod. De commissie is niet overtuigd dat hiermee een bijdrage wordt geleverd aan de innovatie van het podiumkunstenaanbod.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij op alle criteria (zeer) positief is over de aanvraag. Alleen het plan voor innovatie vindt zij onvoldoende overtuigend aansluiten bij de doelstelling van dit onderdeel. De commissie adviseert derhalve een bedrag toe te kennen van 250.000 euro, zijnde het basisbedrag voor grote festivals. Zij adviseert daarbij om de gevraagde toeslag niet toe te kennen.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	600.000
Basissubsidie per editie	250.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	500.000

Flamenco Biennale Nederland

Stichting PerpetuumM

INLEIDING

De Flamenco Biennale is een tweejaarlijks muziek- en dansfestival dat in 2013 voor de vierde keer plaatsvindt in Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en met ingang van de nieuwe periode ook in Den Haag. Het wordt georganiseerd door Stichting PerpetuumM en staat onder artistieke leiding van Ernestina van de Noort. In de tussenliggende jaren is er de serie Intermezzo Flamenco, kleinschalige concerttournees met jong talent in Nederland en buurlanden. In de afgelopen zes jaar heeft de Biennale zich nationaal en internationaal op de kaart weten te zetten als festival voor flamencoliefhebbers ('aficionados') en -professionals en voor nieuwe toeschouwers.

Uitgangspunt voor de Flamenco Biennale is dat het de nieuwste ontwikkelingen rond de flamenco presenteert; het wil de flamenco ontdoen van "(nog steeds heersende) clichés van noppenjurken en vurige zigeunerpassie" en de stand van zaken en de ontwikkeling tonen van flamenco als hedendaagse kunstvorm, in interactie met andere actuele podiumkunsten.

De Biennale zet in op innovatie en herwaardering van het genre en interesseert zich daarbij met name voor een nieuwe generatie flamencomakers die bezig is met het ontwikkelen van eigentijdse vormen.

In het festivalprogramma wordt de flamenco gekoppeld aan andere muzikale tradities en aan verscheidene vormen van dans. Er wordt zowel internationaal als Nederlands talent geprogrammeerd. Een uitvoerig rand- en educatieprogramma met lezingen, workshops, openbare masterclasses, een filmprogramma, een fototentoonstelling en beeldende kunst kadert de voorstellingen in. Voor het educatieve programma werkt de Flamenco Biennale samen met de conservatoria in Rotterdam en Amsterdam en met Nederlandse amateurverenigingen. Ook is er een kinderprogramma en is er een begin gemaakt met 'Flamenco Light', een serie clubavonden om een jong publiek aan te trekken.

In de aankomende periode is de Flamenco Biennale van plan haar basis te stabiliseren en haar artistieke rol als aanjager van spannende muzikale allianties te versterken. Nationale en internationale netwerken voor uitwisseling van expertise en coproducties worden versterkt om een artistieke voortrekkersrol te blijven vervullen. Ook zullen eigen creaties worden geïnitieerd, zoals een samenwerking tussen een internationaal gewaardeerde Nederlandse choreograaf en een Spaanse, hedendaagse flamencodanser/choreograaf. Het programma van workshops, masterclasses en educatie wordt geprofessionaliseerd, waarbij er meer variëteit komt in het aanbod ter bevordering van talentontwikkeling. Hiertoe ambieert de Biennale een samenwerking met danswerkplaatsen als Dansmakers Amsterdam.

Ter versterking van het rand- en educatieprogramma wordt samenwerking gezocht met organisaties op het vlak van andere disciplines, zoals beeldende kunst, film en literatuur. Zo is er al contact gelegd met EYE voor een Spaanse filmweek en met Cinedans voor een kort dansfilmprogramma rond de flamenco.

In de Biennale van 2013 wordt minder gefocust op dans, maar wordt meer ingezet op cross-overs met bijvoorbeeld muziek (jazz, Balkanmuziek, Indiase klassieke muziek).

Een nieuwe Amsterdamse locatie is gevonden in de Tolhuispoort waar de Flamenco Biennale haar functie als platform voor Nederlands flamencotalent meer kan ontwikkelen.

Het festival ontving in de periode 2009-2012 geen structurele publieke ondersteuning. Wel ontving voor de verschillende edities projectsubsidies van het Fonds Podiumkunsten vanuit de programmeringsregeling en voor internationalisering.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van de Flamenco Biennale zonder meer als goed. De geprogrammeerde internationale artiesten zijn van het hoogst denkbare niveau.

De organisatie geeft blijk van een goede neus voor de nieuwste ontwikkelingen.

De commissie constateert dat de Flamenco Biennale zich ontwikkelt in de richting van een wereldmuziekfestival, met flamenco als kapstok. De Biennale presenteert gedurfde combinaties met andere disciplines en genres in een oorspronkelijk programma, waar volgens de commissie een grote liefde voor deze kunstvorm uit spreekt. De commissie is overtuigd van de manier waarop flamenco in het festival als open kunstvorm en in samenhang met andere disciplines wordt benaderd en vindt dat dit een sterk programmaprofiel oplevert.

De commissie merkt wel op dat de kracht van de Flamenco Biennale met name geldt voor de muzikant van dit genre en minder voor de dans. In de afgelopen edities heeft het festival zeer bijzondere (co)producties op dat vlak gerealiseerd die veel waardering hebben opgeleverd. Het plan voor de komende editie vindt de commissie in dit opzicht ook veelbelovend. Het festival wil de interdisciplinaire benadering expliciet meer zoeken in de richting van deze muzikale dwarsverbindingen waar, aldus de organisatie, op dit moment ook de meest bruisende ontwikkelingen gaande zijn.

Als kritische kanttekening merkt de commissie op dat de organisatie een stortvloed aan plannen en ideeën presenteert. Hier en daar is de aanvraag zo wijdbloepig dat nog moeilijk te achterhalen valt wat nu eigenlijk de concrete plannen zijn die zullen worden uitgewerkt. Veel genoemde samenwerkingsverbanden verkeren nog in de ideeënfase, waarbij onduidelijk is of er al contacten gelegd zijn of dat de Flamenco Biennale slechts een intentie uitspreekt om met bepaalde mensen of organisaties te gaan samenwerken. Dit vertroebelt enigszins het zicht op het uiteindelijk te verwachten festivalprogramma. Ten slotte merkt de commissie op dat de Biennale ervoor moet waken zijn festivalprofiel niet kwijt te raken door in te veel steden slechts een fractie van het eigenlijke festival te presenteren.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

voldoende

De commissie beoordeelt de bijdrage die de Flamenco Biennale levert aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als voldoende. Voor wie geïnteresseerd is in dit genre is de tweejaarlijkse Biennale dé gelegenheid om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen op het gebied van flamenco: het festival geeft daar een goed overzicht van. De commissie is van mening dat de Biennale een toegevoegde waarde heeft voor de ontwikkeling van het genre zelf door de nieuw gelegde combinaties tussen makers en disciplines.

Tegelijkertijd signaleert de commissie dat de flamenco zich weliswaar gretig kan laven aan andere disciplines, maar dat voor die andere disciplines de noodzaak om zich te laten beïnvloeden door de flamenco minder aanwezig is en dat flamencokunst maar een heel klein

gedeelte bestrijkt van de podiumkunsten in hun totaliteit. Dat maakt de bijdrage die de Flamenco Biënnale levert aan de ontwikkeling van de podiumkunsten groot op haar eigen specifieke terrein, maar beperkt voor de podiumkunsten in bredere zin. Ten slotte is de commissie weinig overtuigd van de plannen op het gebied van workshops en educatie. Ze vindt ze in de aanvraag onvoldoende uitgewerkt, en ziet er voor deze Biënnale ook maar een beperkte toegevoegde waarde in. Daarbij merkt ze op dat overal in het hele land al flamencoworkshops worden aangeboden.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van de Flamenco Biënnale als ruim voldoende. De organisatie is ondernemend, durft risico te nemen en timmert ambitieus aan de weg. Dat vertaalt zich ook in een enorme groei in het aantal activiteiten voor komende editie, in de uitbreiding naar een vierde stad en in de plannen om meer dan in het verleden als een soort impresario de kostbare internationale programmering in het land af te zetten. De commissie constateert echter dat deze ontwikkeling leidt tot een stevige groei van de begroting, maar dat de publieksinkomsten daar relatief sterk bij achter blijven. Ook de verwachte stijging van het aantal (betalende) bezoekers houdt geen tred met de grote toename van het aantal activiteiten. Dat leidt er onder meer toe dat de eigen inkomsten in de komende periode naar verwachting afnemen tot het net aanvaardbare minimum. Wel wil de organisatie de komende periode een commercieel sponstraject opzetten en trekt daarvoor een medewerker aan op basis van 'no cure, no pay'.

Op het gebied van marketing gaat de Flamenco Biënnale zijn beleid aanscherpen door zich te verbinden aan meer locaties, satelietorganisaties, partners, sponsors, flamencoverenigingen, dansscholen, broedplaatsen en vakmedia – alles om met weinig middelen meer publiek te attenderen op het festival. Daarnaast past de Biënnale de geijkte publiciteitsmiddelen toe en spoort ze deelnemende theaters aan om vooral te investeren in de marketing van het festival. Gezien de behaalde resultaten in eerdere edities, die op zich goed waren, en de voorgenomen inspanningen ten aanzien hiervan per 2013 heeft de commissie vertrouwen in de plannen om dit beoogde publiek ook daadwerkelijk te bereiken.

Verder merkt de commissie op dat de organisatie op dit moment grotendeels rust op de artistiek leider; een zakelijk leider wordt slechts freelance ingehuurd rond subsidieaanvragen en in de festivalperiode. Daarbij waren op het moment van beoordeling van de aanvraag nog niet alle bestuursfuncties ingevuld, waardoor de kennis van ondernemerschap in de organen zeer beperkt is. Bedrijfsmatig is er daarom sprake van een risicovolle positie.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De commissie meent dat de Flamenco Biënnale een aanzienlijke bijdrage levert aan de pluriformiteit van het landschap, maar niet geheel uniek is. De commissie merkt op dat er weliswaar geen andere festivals in Nederland zijn die zich uitsluitend richten op de flamenco, maar wel op het bredere vlak van wereldmuziek en -dans waarbij flamenco een onderdeel uitmaakt van de activiteiten. Ook is het aanbod met enige regelmaat op podia in het land te zien.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag; hiermee wordt geen bijzondere bijdrage geleverd aan de spreiding van podiumkunsten in het land.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

neutraal

De Flamenco Biënnale ontving in de periode 2009-2012 geen structurele bijdragen van provincie of gemeente en vraagt die voor de aankomende periode ook niet aan. Daarmee is geen sprake van een lokale bijdrage.

TOESLAG

De Flamenco Biënnale vraagt een toeslag aan vanwege haar grote aantal innovatieve activiteiten, die de organisatie bij elke editie verder aanscherpt. Dat heeft de commissie in zijn oordeel ook tot uiting laten komen bij het criterium van artistieke kwaliteit. De toeslag zou de organisatie specifiek willen gebruiken voor vernieuwende (dans)programma's, de eigen producties, programmering en projecten waarmee de Flamenco Biënnale zich nationaal en internationaal wil blijven onderscheiden. De aanvraag geeft hiertoe ook een lijst met (co) producties waaraan het festival wil bijdragen, zoals een herneming van een productie van Frank Groothof met een live flamenco-ensemble of een productie van het Blazersensemble met een Spaanse zangeres. De commissie vindt bij al deze projecten niet overtuigend aangetoond dat het zal gaan om ontwikkelingen die de effecten van het eigen werk van deze makers zullen overstijgen of die van blijvende invloed zullen blijken.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

Concluderend is de commissie met name positief over de artistieke kwaliteit. Daarnaast is ze voldoende positief over het ondernemerschap van de Flamenco Biënnale en vindt ze de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten voldoende. Het festival draagt verder bij aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap. Over de aanvraag voor de toeslag adviseert ze negatief. Bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert de aanvraag van de Flamenco Biënnale alleen te honoreren indien het budget dat toelaat, en dan met een bedrag van 125.000 euro per editie, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	150.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Gaudeamus Muziekweek

Stichting Gaudeamus Muziekweek

INLEIDING

De Gaudeamus Muziekweek is een internationaal festival voor jonge componisten en nieuwe muziek dat jaarlijks in de eerste week van september plaatsvindt. In 2011 maakte het festival de overstap van Amsterdam naar Utrecht. De Gaudeamus Muziekweek maakte van 2008 tot en met 2010 deel uit van Muziek Centrum Nederland, sectorinstituut voor muziek, als onderdeel van de inmiddels al 65-jarige stichting Gaudeamus. Directeur was en is Henk Heuvelmans. De verzelfstandiging van de Gaudeamus Muziekweek, los van het sectorinstituut, en de daarmee gepaard gaande overstap naar Utrecht heeft geleid tot een verdubbeling van het aantal activiteiten naar ruim veertig, waarvan ruim twintig tot de kernprogrammering worden gerekend. Het festival verwacht een groei van het aantal bezoekers van 8.500 in 2011 naar 10.000 in 2014, en een groei van het aantal verkochte kaarten van 1.200 naar 2.000.

De Gaudeamus Muziekweek toont de diversiteit van het werk van de jongste generatie componisten wereldwijd en beoogt daarmee een zo breed mogelijk publiek aan te spreken. Rode draad door de programmering is de compositiewedstrijd, waar jaarlijks zo'n vierhonderd werken voor worden ingestuurd door componisten uit de hele wereld. De selectie geschiedt door een jury van vermaarde componisten en mikt op een goede representatie van die diversiteit. De winnaar ontvangt een geldbedrag en een opdracht voor het schrijven van een nieuw werk voor het volgende festival.

Daarnaast beoogt het festival een overzicht te geven van de staat van het componeren in Nederland en de wereld. Vanaf 2012 wordt nauw(er) samengewerkt met de compositieafdelingen van de conservatoria in Den Haag, Amsterdam, Rotterdam en Utrecht en zal het beste wat de compositieopleidingen in Nederland te bieden hebben worden gepresenteerd in een reeks lunchconcerten, gespeeld ook door jonge ensembles. Naast concerten presenteert de Gaudeamus Muziekweek in de openbare ruimte een breed palet aan klankkunst die het publiek tijdens de concerten kan bezoeken of overdag in een uitgestippelde klankroute. De organisatie ziet de aanwezigheid van veel buitenlandse componisten en professionals als een bijzondere meerwaarde voor het publiek, die versterkt wordt door inleidingen, componistenontmoetingen en live radioprogramma's. Tijdens de Muziekweek wordt jaarlijks een symposium opgezet over relevante thema's binnen de nieuwe muziek. Daarnaast is het festival gastheer voor diverse internationale bijeenkomsten, zoals de Ulysses-netwerkvergadering met 25 Europese programmeurs. Vanaf 2012 wordt de Gaudeamus Muziekweek New York en vanaf 2013 een jaarlijks festival onder de titel Gaudeamus Rusland georganiseerd. Met de partners binnen het Ulysses-netwerk zijn diverse afspraken over coproducties gemaakt voor de jaren tot en met 2016, waarbij zowel spelers als repertoire uit Nederland in Europa rondtrekken.

Stichting Gaudeamus heeft een aantal jaren subsidie ontvangen in het kader van de verschillende Cultuurnota's. In 2008 is Stichting Gaudeamus samen met andere landelijke muziekorganisaties opgegaan in Muziek Centrum Nederland (MCN), het landelijke sectorinstituut voor muziek. Omdat een festival niet past bij de door de overheid gestelde besteltaken, besloot MCN dit onderdeel te verzelfstandigen. Tot en met 2012 ontvangt de

Gaudeamus Muziekweek een deel van de subsidie van MCN en sinds 2011 ontvangt Gaudeamus subsidie van de gemeente Utrecht. Gaudeamus ontving voor afgelopen edities veelvuldig subsidie van het Fonds Podiumkunsten voor composities. Gaudeamus heeft in 2012 subsidie van de Europese Commissie ontvangen.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

Stichting Gaudeamus Muziekweek is een instelling, die door het jaar heen activiteiten in Utrecht organiseert, die op een breder vlak 'oude' besteltaken zoals de internationale promotie van Nederlandse nieuwe muziek vervult, concoursen organiseert en nu voor een daarvan, de Gaudeamus Muziekweek, een aanvraag heeft ingediend. In de aanvraag buitelen de verschillende activiteiten over elkaar heen, maar wat de commissie niet overtuigend uit de aanvraag vindt blijken is het festivalgehalte van de Gaudeamus Muziekweek. Het centrale focuspunt van het plan is het concours, de wedstrijd en de vertolkingen in dit kader. Het concours wordt ook als de rode draad door de hele programmering gepresenteerd, waarbij de overige onderdelen als randactiviteiten fungeren. Concours en festivaldeel worden in het plan niet als een geïntegreerd geheel gepresenteerd; een overkoepelende artistieke programmeringsvisie is niet geformuleerd. De commissie concludeert hieruit dat de Gaudeamus Muziekweek vooralsnog primair een concours is en als zodanig beoordeeld moet worden.

Over het concours is de commissie positief. Voor de jonge generatie componisten is het concours van groot belang en het concours heeft internationaal een uitstekende reputatie. De juryleden zijn componisten van naam. Tegelijkertijd heeft de commissie een aantal punten van kritiek. De commissie merkt op dat het plan weliswaar het concours als centrale activiteit neemt, maar weinig loslaat over bijvoorbeeld de samenstelling van de jury en de verschillende kwaliteiten die daarin vertegenwoordigd moeten zijn. Ook over de selectie en de criteria, die daarbij gehanteerd worden, wordt niets geschreven; de commissie constateert dat een paar juryleden in enkele dagen vierhonderd composities moeten beoordelen en vraagt zich af of deze werkwijze tot de beste keuzes kan leiden. De commissie vindt het niveau van de composities wisselend. Positief vindt de commissie overigens dat de organisatie aan de uitvoering van deze werken vaak de betere Nederlandse ensembles weet te koppelen. Ten slotte merkt de commissie op dat de overstap naar Utrecht, het loskomen van MCN en het Muziekgebouw aan 't IJ en de samenwerkingsverbanden die de verhuizing naar Utrecht heeft opgeleverd, een positief effect lijken te hebben op de organisatie, die daardoor een opener uitstraling heeft dan in het verleden. De commissie is daarbij van mening dat dit nieuwe elan op termijn het perspectief biedt dat de Gaudeamus Muziekweek zich kan ontwikkelen tot een volledig en samenhangend geprogrammeerd festival. Daarvoor zijn de mogelijkheden die Utrecht biedt, ook door de wijze waarop meer activiteiten op andere locaties aan het concours kunnen worden toegevoegd, veelbelovend.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

goed

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als goed. Het winnen van de Gaudeamus Prijs staat zonder meer goed op het cv van een componist. Het is een prestigieuze prijs. De Gaudeamus Muziekweek is een visitekaartje voor beginnende componisten en biedt een staalkaart van de state of the art. De aansluiting die de organisatie nu ook met de afdelingen van de conservatoria heeft, vindt de commissie een goede uitbreiding.

De Gaudeamus Muziekweek is daarbij van groot belang als netwerkmoment: hier komen Nederlandse en buitenlandse componisten, gerenommeerde namen naast studenten, musici en organisatoren bijeen om elkaar te leren kennen en zaken te doen. Voor deelnemers aan het concours betekent het dat ze opgenomen worden in het netwerk. Dat is de grote kracht van de organisatie als promotor van Nederlandse componisten en nieuwe muziek:

Gaudeamus beschikt over een enorm internationaal netwerk dat veel mogelijkheden biedt voor uitwisseling binnen de internationale muziekwereld. De uitbreiding van de Gaudeamus Muziekweek met de New Yorkse en verwachte Moskouse versie vergroot dit netwerk en de impact van de organisatie.

De rij (Nederlandse) componisten die de Gaudeamus Prijs heeft gewonnen is indrukwekkend, maar de commissie is van mening dat er de laatste tijd sprake lijkt van enige inflatie van het niveau van de nieuwe laureaten. Daarbij zet de commissie de kanttekening dat het concours in Nederland een beperkte uitstraling heeft. Volgens de commissie is het meer trendvolgend dan trendsettend in de keuze van de composities.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie vindt het ondernemerschap van de instelling nog wel positief, maar constateert dat er een flinke verbetering mogelijk is. In 2009 en 2010 was Gaudeamus nog een onderdeel van de MCN en was als zodanig in de jaarrekening verweven. Dat maakt de beoordeling in die jaren moeilijk, anders dan dat er geconstateerd kan worden dat het percentage aan eigen inkomsten in die jaren schrikbarend laag ligt. 2011 is het eerste jaar dat het festival als zelfstandige stichting heeft gefunctioneerd. Dat jaar is financieel gezond afgesloten. De afhankelijkheid van subsidies lijkt met de verzelfstandiging en de overstap naar Utrecht verbeterd, maar dit komt vooral doordat de organisatie in 2011 en 2012 een flink legaat bij deze inkomsten kon optellen. Door deze incidentele inkomstenbron heeft de instelling de drempelnorm weten te halen, maar dit scheidt geen stevige basis voor de toekomst. In het plan mist de commissie een nadere visie op diversificatie en risicospreiding van inkomstenbronnen. De organisatie wil de publieksinkomsten in de komende periode verdriedubbelen en het betalende publiek uitbreiden van 1.200 naar gemiddeld 1.875 per jaar. Die ambitie moet volgens de commissie haalbaar zijn, waarbij de gemiddelde ticketprijs dan op 8 euro uitkomt. Dat dit, zoals de aanvraag vermeldt, het binnen de doelgroep maximaal haalbare resultaat betreft, vindt de commissie voor een gespecialiseerd concours verdedigbaar; voor een festival dat een publieksfunctie ambieert zou dit een te beperkt voornemen zijn. Daarbij merkt de commissie op dat de marketing in het plan primair gericht is op het concours en het bereiken van de eigen doelgroep van een (professioneel) publiek; ook dat vindt ze niet rijmen met het forse marketingbudget. De commissie vindt in het algemeen

de kostenstructuur van de Gaudeamus Muziekweek uit balans, met hoge beheerslasten en kwetsbare eigen inkomsten.

Positief vindt de commissie de samenwerkingen die de organisatie in Utrecht is aangegaan. Ook de nauwe samenwerking met Vredenburg op het gebied van marketing en productie kan op termijn een gunstige weerslag hebben op de publieksopbouw en -binding. Ook vindt de commissie dat de organisatie met de VPRO een goede mediapartner heeft. Bovenstaande maakt dat de commissie het ondernemerschap van de organisatie als voldoende beoordeelt.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van Gaudeamus vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. De commissie constateert dat er naast Gaudeamus in Nederland nog een (klein) aantal instellingen is dat zich met het stimuleren en ontwikkelen van nieuwe muziek bezighoudt. Dat geldt niet voor het concours, dat echter naar het oordeel van de commissie door zijn focus een beperktere uitstraling heeft.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Utrecht; dit levert geen bijzondere bijdrage aan de spreiding.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

De Gaudeamus Muziekweek heeft sinds de overstap naar Utrecht een bijdrage ontvangen van de gemeente Utrecht en vraagt voor de periode 2013-2016 een forse verhoging van dit bedrag aan, naast de subsidie die de instelling aan de provincie Utrecht vraagt. Als de gemeente en provincie het gevraagde subsidiebedrag toekennen, levert dat een stevige lokale bijdrage op.

TOESLAG

Allereerst merkt de commissie op dat, aangezien aanvrager primair als concours moet worden aangemerkt, er geen ruimte is voor toekenning van de toeslag. De regeling gaat immers uit van een vast bedrag voor concoursen zonder de mogelijkheid van een toeslag. Ten overvloede merkt de commissie op dat zij, als de Gaudeamus Muziekweek als festival zou worden aangemerkt, zou adviseren geen toeslag toe te kennen. De Gaudeamus Muziekweek vraagt de toeslag aan om op de ingeslagen weg voort te kunnen gaan. Daarmee bedoelt de organisatie de artistieke toevoegingen aan locaties om publiek naar het concertprogramma toe te leiden en scherp en fris te houden voor zowel de gepresenteerde klankkunst als de volgende concertervaring. Voorts gaat het om compositieopdrachten voor specifieke locaties, projecten met beeldende kunstenaars, het inrichten van een aparte ruimte als muzikale crèche voor baby's en The Night of the Unexpected.

Wat The Night of the Unexpected betreft merkt de commissie op dat het hier gaat om een zelfstandig georganiseerd festival en niet om een innovatief project van de Gaudeamus Muziekweek, ook al zijn de onderlinge verbanden evident. Het gaat daarbij om een festival dat in zijn kern bedoeld is om te experimenteren met korte acts binnen zeer uiteenlopende

genres voor een ander publiek. Dit festival bestaat als zodanig al vele jaren en de activiteiten binnen dit festival leveren ook geen innovatie van het aanbod op.

Voor de andere projecten waarmee Gaudeamus voor deze toeslag in aanmerking wil komen merkt de commissie op dat de aanvraag weinig concreet is in de onderbouwing voor de komende periode; de genoemde projecten hebben in eerdere edities reeds plaatsgevonden en in die lijn wil het festival verder. Dat vindt de commissie een te magere uitwerking om te kunnen beoordelen of het hier mogelijk gaat om het scheppen van nieuw repertoire dat ook na dit festival een eigen weg vindt of iets teweegbrengt in de podiumkunsten.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij met name op het criterium van de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten zeer positief is, naast de positieve beoordeling van de criteria artistieke kwaliteit en pluriformiteit. Bij het ondernemerschap zet ze een aantal zeer kritische kanttekeningen. Die betreffen onder meer de werving van eigen inkomsten, de bedrijfsvoering en de wijze waarop het publiek wordt benaderd. Het bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag alleen te honoreren als het budget dat toelaat en dan met een bedrag van 50.000 euro, zijnde het bedrag voor concoursen.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	300.000
Basissubsidie per editie	50.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Grachtenfestival Amsterdam

Stichting Grachtenfestival

INLEIDING

Het Grachtenfestival is een jaarlijks terugkerend, tiendaags festival met klassieke muziek op bijzondere locaties in de binnenstad van Amsterdam, met uitlopers langs de IJ-oeveren en naar andere stadsdelen zoals Noord. Het festival staat sinds 2010 onder leiding van Lidy klein Gunnewiek. Het Grachtenfestival stelt elk jaar een ander thema centraal, dat dient als inspiratiebron en uitdaging voor de musici om daarop gebaseerd hun programma samen te stellen en daarbij op zoek te gaan naar iets nieuws.

Het festival wil uitgroeien tot het nationale podium voor jong Nederlands muzikaal toptalent. Daarbij gaat de aandacht van het festival in eerste instantie uit naar in Nederland studierend of werkend toptalent binnen het klassiekemuziekrepertoire. Een belangrijke pijler van het artistieke concept van het Grachtenfestival wordt gevormd door de verbinding die de muziek aangaat met het werelderfgoed van de stad. De unieke locaties op en rond de Amsterdamse grachten zijn integraal onderdeel van de performance en voegen volgens aanvrager een essentiële dimensie toe aan het kunstwerk en aan de ervaring van zowel de uitvoerenden als het publiek. Om deze verbinding te benadrukken voegt het festival vanaf 2013 Amsterdam aan zijn naam toe.

Elk jaar worden nieuwe speellocaties toegevoegd. Veel concerten zijn gratis of tegen een lage toegangsprijs toegankelijk. De kernprogrammering van het Grachtenfestival bestaat uit circa 90 activiteiten. Daarnaast presenteert het festival diverse overige activiteiten, zoals het Junior Grachtenfestival met producties voor baby's en peuters tot en met tieners, presentaties, rondvaarten, architectuurwandelingen, masterclasses en workshops. Jaarlijks reikt het de GrachtenfestivalPrijz uit. De komende jaren wordt ingezet op een groei van het totale festivalpubliek van haast 47.000 in 2011 naar 58.750 in 2014. Het Grachtenfestival Amsterdam gaat zich voor een deel van die groei richten op een jonger en internationaler publiek.

Vanaf 2012 wil het festival in samenwerking met dienstverlener Conclusion het platform The Talent Channel ontwikkelen, waar de jonge Nederlandse toptalenten zich presenteren aan een groot publiek. Het wordt een internetplatform en online radiostation in één. Het Grachtenfestival beoogt hiermee zijn internationale uitstraling en bereik te vergroten. Daarnaast wordt The Talent Channel ingezet om de top van de nieuwe generatie Nederlandse topmusici internationaal te promoten. Dit nieuwe platform dient uit te groeien tot een platform waar op termijn ook buitenlandse toptalenten een plaats krijgen.

Het Grachtenfestival heeft in de afgelopen periode geen subsidie ontvangen in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. Wel ontving het festival jaarlijks projectsubsidies van het Fonds Podiumkunsten vanuit de programmeringsregeling van het fonds. Het festival ontvangt structurele subsidie van de gemeente Amsterdam.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie is positief over de kwaliteit van het Grachtenfestival. In de afgelopen periode heeft het festival een turbulente tijd doorgemaakt; de commissie constateert dat de organisatie zich goed heeft herpakt en waardeert de heldere en realistische wijze waarop in de aanvraag deze problemen zijn benoemd. Het Grachtenfestival heeft als evenement een duidelijk gezicht: het biedt een podium aan jong, net afgestudeerd muziektalent in een fraaie setting. Musici en zangers, die vaak dicht op de huid van het publiek zitten, doen hier een bijzondere podiumervaring op. Op het festival staan interessante vertolkers, en de kwaliteit van de uitvoerenden, het vakmanschap, is goed. De brede programmering kent een aantal aantrekkelijke onderdelen, zoals de baby- en peuterconcerten. De eigen herkenbare signatuur van het festival wordt volgens de commissie echter primair gevormd door het decor van het Amsterdamse erfgoed. Dat maakt dat het festival een grote aantrekkingskracht heeft op een breed publiek en in die zin ook zeker zeggingskracht heeft.

Het artistieke profiel vindt de commissie aanzienlijk minder helder. Net als in het advies van vier jaar geleden constateert de commissie een gebrek aan een oorspronkelijke, overkoepelende artistieke visie op de samenstelling van het festivalprogramma. Het festival heeft jaarlijks een thema, maar de commissie vindt dat vooral een kapstok om de programmering aan op te hangen. Inhoudelijk vindt ze het van weinig meerwaarde, waar een centrale regie op dit vlak lijkt te ontbreken. De verantwoordelijkheid voor de programmering, volgens de commissie toch een essentieel onderdeel om tot een scherp artistiek programmeringsprofiel te komen, is een ondergeschoven onderdeel van de aanvraag van het Grachtenfestival. De deelnemers worden deels voorgedragen door de organisaties waarmee het festival samenwerkt, maar over het programma zelf, de keuze voor de werken, vermeldt het plan niets. Volgens het festival komen muzikaal en monumentaal erfgoed samen, waarbij door de verbinding met jong talent dit erfgoed een nieuwe betekenis krijgt. Daar had de commissie dan graag meer over willen lezen. In artistiek opzicht bestaat het plan volgens haar meer uit intenties en minder uit concrete plannen. Daarbij merkt de commissie op dat de programmering een weinig landelijk gezicht heeft, waar deze vrijwel geheel gebaseerd is op Amsterdamse instellingen. Op basis van bovenstaande beoordeelt de commissie de artistieke kwaliteit over het geheel genomen als ruim voldoende.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

voldoende

De rol die het festival speelt binnen de podiumkunsten vindt de commissie beperkt. Bepaalde gelegenheidsoptredens tijdens eerdere edities van het festival hebben volgens de commissie niet geleid tot nieuwe trends binnen de klassieke muziek. In de komende periode beoogt het Grachtenfestival uit te groeien tot hét nationale podium voor jong muzikaal talent en maakt het (de ontwikkeling van) jong talent tot zijn core business. De commissie onderschrijft dat het bieden van een podium aan jong talent van belang is. Dat heeft het Grachtenfestival altijd gedaan en er kan geconstateerd worden, dat veel van de op dit moment succesvolle musici aan begin van hun carrière ook op dit festival hebben gespeeld. Daarin vervult het festival zeker een functie. Dat het festival nu ook drie pas afgestudeerde componisten een plek in de programmering gaat geven, past in dit kader. Maar het bieden van podiumervaring in een

andere setting dan in de concertzaal gebeurt op veel andere plaatsen ook en is volgens de commissie van een andere orde dan het ontwikkelen van talent. Het Grachtenfestival is volgens de commissie niet de plek dat jong talent gericht lanceert of ontwikkelt. Scouting en coaching zijn bijvoorbeeld twee vraagstukken waarover het plan geen helderheid verschafft. De toegevoegde waarde van de coaching in het kader van het Grachtenfestival Conservatorium Concours – gericht op conservatoriumstudenten – vindt de commissie mager; presentatietraining en hulp bij de keuze van het te spelen programma zijn aspecten die binnen de conservatoria zelf aan de orde (moeten) komen. De beoogde ontwikkeling van The Talent Channel vindt de commissie ten slotte veelbelovend, omdat het Grachtenfestival daarmee nieuw talent veel breder en internationaal onder de aandacht kan brengen. De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als voldoende.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie is positief over het ondernemerschap van het Grachtenfestival, dat ze ruim voldoende vindt. Het elan waarmee de nieuwe directeur de organisatie een doorstart heeft laten maken, vindt ze bewonderenswaardig. Het plan geeft blijk van een kritisch reflecterend vermogen, wat vertrouwen geeft in de versteviging van de nieuwe organisatiestructuur. Het festival heeft een zeer goed percentage eigen inkomsten, waarvoor een andere strategie is ontwikkeld. Er is nu sprake van een redelijk gedifferentieerde financieringsmix, waardoor de te groot gebleken afhankelijkheid van een of twee hoofdsponsors wordt voorkomen. De nadruk ligt nu bij in feite gekapitaliseerde sponsoring in natura en private fondsen. Daarnaast heeft het festival twee steunstichtingen die zich richten op fondsenwerving onder particulieren en bedrijven. Daarmee komen de overige eigen inkomsten in de komende periode weer praktisch op hetzelfde bedrag uit als voor de doorstart van het festival. Op basis van reeds in 2011 behaalde resultaten op dit gebied is het aannemelijk dat de organisatie ook in 2013-2014 in staat is deze inkomsten te realiseren.

De commissie heeft er minder vertrouwen in dat ook de publieksinkomsten in de komende periode met de begrote 20% zullen stijgen. De organisatie verwacht een stijging van 50% van het aantal betalende bezoekers in de komende periode, maar een visie op dit publiek - juist het onderscheid tussen de betalende en niet-betalende bezoekers - ontbreekt. Er wordt wel een prijsbeleid aangegeven, maar de vraag hoe inkomsten gegenereerd kunnen worden uit het publiek wordt niet beantwoord. De commissie constateert dat het festival goed in staat is om een zeer grote media-exposure te genereren en dat de grote aandacht voor activiteiten die de match met het Amsterdamse werelderfgoed maken voor een groot publiek zorgt, maar is er door het plan niet van overtuigd geraakt dat dit ook in die mate tot een betalend publiek zal leiden. Daarvoor mist het plan een duidelijke marketingstrategie gericht op dit publiek of een positionering ten opzichte van andere soortgelijke muziekfestivals.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De activiteiten van het Grachtenfestival leveren volgens de commissie geen bijzondere bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenaanbod. Het repertoire dat op het festival wordt gepresenteerd, onderscheidt zich niet wezenlijk van het aanbod dat ook elders op podia en festivals in Nederland gepresenteerd wordt.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Amsterdam; hiermee wordt geen speciale bijdrage geleverd aan de spreiding van het podiumkunstenaanbod in Nederland.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

Het Grachtenfestival heeft in de afgelopen periode een bijdrage ontvangen van de gemeente Amsterdam en vraagt voor de periode 2013-2016 een fors hoger bedrag aan, 215.000 euro. Het betreft nog altijd een bescheiden bedrag in relatie tot de totale omzet van de aanvrager. Als de gemeente het gevraagde subsidiebedrag toekent, levert dat een beperkte lokale bijdrage op.

TOESLAG

Het Grachtenfestival vraagt geen toeslag aan.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij positief is over de artistieke kwaliteit en het ondernemerschap van het Grachtenfestival. De bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten en aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap vindt ze gering. Het bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag uitsluitend te honoreren als het budget dat toelaat en dan met een bedrag van 125.000, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	250.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet aangevraagd
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

hetdansfestival.nl

Stichting HETdansfestival.nl

INLEIDING

De beide Haagse dansfestivals Holland Dance Festival en CaDance presenteren een gezamenlijk plan voor een nieuw festival, hetdansfestival.nl, dat vanaf 2013 jaarlijks gedurende twee en een halve week in februari zal plaatsvinden. De samenwerking heeft tot doel om elk jaar één spraakmakend, toonaangevend dansfestival te organiseren met een breed publieksbereik, waarmee Nederland zich kan profileren als dansland. Artistiek verantwoordelijk voor dit nieuwe festival worden de huidige artistiek directeurs van Holland Dance Festival en CaDance, Samuel Wuersten en Leo Spreksel.

Dansinhoudelijk is het belangrijkste uitgangspunt dat er geen restricties in stijl zijn. Hetdansfestival.nl wil een programma presenteren dat een beeld geeft van de recente artistieke ontwikkelingen in de hedendaagse dans, dat meer is dan een dwarsdoorsnede van de Nederlandse of internationale dans. Het festival focust op de kunstvorm dans, die het lichaam-in-beweging als belangrijkste expressiemiddel inzet. De ambitie is om in de komende periode (inter)nationaal de reputatie te verwerven dat in Nederland hetdansfestival.nl hét festival is om te bezoeken, wil je weten wat er gaande is in de dans, zowel in Nederland als daarbuiten. Volgens aanvrager is dit een reputatie die onder handbereik ligt daar CaDance en Holland Dance sterke merknamen zijn met elk reeds een groot publieksbereik. Het festival komt in twee edities uit: een nationale en een internationale. De eerste (2013, 2015) toont een 'state of' van de eigentijdse dans in Nederland en is een premièrefestival, waarbij er speciale aandacht is voor bezoekersprogramma's voor buitenlandse programmeurs. De andere editie toont een internationale staalkaart (2014, 2016) van gerenommeerde gezelschappen en makers naast nog opkomend internationaal talent. Voor komende internationale edities zal het festival zich richten op Zuid-Amerika, Australië, Nieuw Zeeland. Waar de profielen van CaDance en Holland Dance Festival inhoudelijke raakvlakken hadden (de een was niet alleen Nederlands georiënteerd, de ander niet alleen internationaal georiënteerd) is nu voor een striktere scheiding gekozen. De twee edities zullen sterk complementair zijn en beogen samen een evenwichtig totaalbeeld van de (ontwikkelingen in de) dans te geven. Hetdansfestival.nl blijft producerend van aard, hoewel de internationale editie de komende jaren primair zal presenteren en alleen met steun van derden eigen producties wil ontwikkelen. Het is voorts de bedoeling dat een best of-selectie van de nationale editie op tournee door Nederland gaat. Ook voor sommige gezelschappen in de internationale editie wordt een tournee in Nederland opgezet.

Holland Dance Festival ontvangt als internationaal festival een structurele subsidie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de basisinfrastructuur (BIS). In 2010 heeft het festival daarnaast in het kader van de tijdelijke regeling 'aanvulling eigen inkomsten cultuurinstellingen' (Matchingsregeling) 185.705 euro extra ontvangen in aansluiting op de extra eigen inkomsten die Holland Dance Festival in 2009 heeft verworven ten opzichte van de gemiddelde eigen inkomsten over de jaren 2005-2008.

CaDance Festival is een onderdeel onderdeel van productiehuis Korzo, dat als zodanig in de afgelopen periode structurele subsidie heeft ontvangen van het ministerie van OCW in het kader van de BIS.

Zowel Holland Dance Festival als Korzo ontvangen structurele subsidie van de gemeente Den Haag.

Aangezien beide festivals in de periode 2009-2012 structureel werden gesubsidieerd door het ministerie van OCW zijn de activiteiten gevolgd door de Raad voor Cultuur.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

Het plan dat deze voormalige BISinstellingen nu bij het Fonds hebben ingediend, behelst volgens de commissie het samengaan van twee biënnales waarbij de huidige situatie grotendeels wordt gecontinueerd. Hetdansfestival.nl beoogt het ene jaar een nationale (lees: CaDance) en het andere jaar een internationale (lees: Holland Dance Festival) editie te presenteren. De fusiegedachte berust op de gedachte dat beide festivals complementair zijn; die constatering wordt echter te weinig verder uitgewerkt. De synergie wordt vooral publicitair en nauwelijks artistiek benoemd, een integrale visie of artistieke verbindingslijn binnen de beoogde programmering ontbreekt. Het wegdraaien van de nadruk op het Europees perspectief, door de oriëntatie naar Zuid-Amerika, Cuba, Australië en Nieuw Zeeland te verschuiven is al eerder in Holland Dance ingezet en heeft nog te weinig tot heldere programmalijnen geleid. Welke aanknopingspunten CaDance daarin ziet, maakt het plan onvoldoende duidelijk.

Raakpunten, nationaal en internationaal, worden volgens de commissie juist scherper gescheiden in afzonderlijke edities. Een mogelijke inhoudelijke kruisbestuiving wordt in het plan onvoldoende artistiek uitgewerkt en blijft nu vooralsnog als intentie besproken. De commissie constateert derhalve dat er in deze opzet te weinig sprake is van één nieuw festival, dat met een duidelijk en aansprekend programmaprofiel het beste van beide werelden in zich verenigt. Ook voor het publiek levert deze constructie weinig meerwaarde of nieuwe inzichten op.

Op zich is de commissie positief over beide festivals afzonderlijk. Holland Dance Festival programmeert kwalitatief hoogstaande (inter)nationale producties in diverse genres en kiest daarbij voor virtuositeit en de toegankelijkheid van dans. Daar heeft het festival een stevige reputatie mee opgebouwd. De keuzes voor gezelschappen beoordeelt de commissie wisselend, maar over de hele linie vindt ze het festival sterk in het presenteren van een programma dat een breed publiek aanspreekt. Hier viert vakmanschap doorgaans hoogtij. CaDance is in afgelopen periode een belangrijk presentatiepodium gebleken voor een bepaald segment van opkomende choreografen. De commissie vindt die functie van belang. Wel is ze van mening dat het festival zijn focus zou kunnen verbreden; het festival is in haar ogen erg nauw verbonden met het profiel van het productiehuis. Het plan om in de komende periode (meer) landelijk te gaan scouten vindt de commissie dan ook veelbelovend. Ten slotte merkt de commissie op, dat ze de manier waarop beide festivals (locatie)projecten in Den Haag hebben ontwikkeld en daarmee de band met de stad en bewoners hebben verstevigd goed vindt.

De kwaliteiten uit het verleden worden in dit plan overschaduwd door de tekorten van het voorliggende plan dat de commissie vooralsnog onvoldoende heeft weten te overtuigen van de profielversterkende functie van deze fusie. Dat maakt dat de commissie dit criterium over het geheel genomen als ruim voldoende beoordeelt.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten vindt de commissie ruim voldoende. Als productiehuis heeft Korzo de belangrijkste jonge makers in de etalage gezet en een bijdrage geleverd aan hun verdere ontwikkeling. En daarmee, door het samenbrengen van deze choreografen, ook bijgedragen aan nieuwe ontwikkelingen binnen de dans. Door de combinatie van produceren en presenteren is het een plek waar (buitenlandse) programmeurs komen kijken om op de hoogte te blijven van deze nieuwste ontwikkelingen in Nederland. Met de plannen voor de editie in 2013, met opdrachten aan een aantal interessante choreografen, verwacht de commissie dat hetdansfestival.nl deze bijdrage ook in de toekomst tweejaarlijks zal leveren. De commissie is van mening dat de internationale editie deze functie als zodanig veel minder vervult. Het festival is in de ogen van de commissie voornamelijk gericht op presentatie en minder op de ontwikkeling van de danskunst. Het Holland Dance Festival heeft in het verleden zeker een aantal buitenlandse choreografen in Nederland geïntroduceerd, maar is niet het tweejaarlijkse festival waar vakgenoten de nieuwste ontwikkelingen komen bekijken. Op de activiteiten voor vakgenoten tijdens het festival, waar Holland Dance Festival in het verleden sterk in was, wordt in de aanvraag nauwelijks ingegaan. De mogelijke meerwaarde van een gezamenlijk festival als ontmoetingsplek en wederzijdse inspiratiebron voor nationale en internationale makers is in dit plan slechts algemeen geschetst.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie is op zich positief over de plannen die de Haagse dansinstellingen – waarbij ook het Nederlands Dans Theater is betrokken – neerleggen voor nauwere samenwerking. Inhoudelijk en financieel kan dit tot grote voordelen leiden. Bij het voorliggende fusieplan en daarbij behorende begroting vindt de commissie dat echter minder duidelijk naar voren komen. Enerzijds rust de aanvraag vooral op de gegevens van Holland Dance Festival – maar dan alleen op het festivaldeel en niet de activiteiten in de periode buiten het festival; anderzijds zweven de cijfers van CaDance, nog als integraal onderdeel van productiehuis Korzo, op de achtergrond. De commissie mist in het plan een daadwerkelijke fusiebegroting, gebaseerd op wat een nieuw festival van deze omvang nodig heeft. De organisatie presenteert nu een begroting met merkwaardige resultaten, waarbij onder meer publieksinkomsten en publieksaantallen van de twee verschillende festivals door elkaar zijn gehaald. Dat maakt het beoordelen van een aantal gegevens moeilijk. De fusie is deels ingegeven om de efficiency van de organisatie te vergroten. Besparingen zijn onder meer gericht op het delen van de back-office. Het festival schroeft zijn kernactiviteiten terug, van gemiddeld 58 naar 43, maar deze worden in de nieuwe opzet relatief veel duurder. Materiële lasten dalen percentueel sterk ten opzichte van de personele lasten. Het zijn constateringen die de commissie ervan overtuigen dat er een scherpere efficiëncyslag te maken valt. De commissie constateert voorts dat de plannen van hetdansfestival.nl op het gebied van publieksbenadering en marketing nog niet verankerd zijn in de nieuwe opzet van het festival. Daarbij zit het grootste probleem in de nieuwe positionering: met twee verschillende festivals onder een gemeenschappelijke paraplu is het moeilijk een helder profiel te communiceren. Hetdansfestival.nl is nog zoekende naar deze nieuwe identiteit en vraagt zich in het plan ook

af of beide merknamen überhaupt overboord gegooid moeten worden. Daar zal in 2012 met een extern adviesbureau naar gekeken gaan worden. Bij gebrek aan een gezamenlijke basis ontbreekt in het plan een uitwerking; de commissie heeft niet op de voorhand vertrouwen dat hier een adequate oplossing voor gevonden zal worden. Naast de profilering is ook het bijbehorend ondernemerschap nog niet op vlieghoogte. Hierbij merkt de commissie wel op dat het Holland Dance Festival in het verleden als zelfstandig festival een stevig publieksbereik heeft opgebouwd, met bijbehorende inkomsten. Samenvattend stelt de commissie dat het ondernemerschap van het nieuwe dansfestival voldoende is.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van hetdansfestival.nl vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. Het festival is in zijn nieuwe vorm een van de vier bekendere dansfestivals die Nederland kent. Het festival kenmerkt zich onder meer door de presentatie van Nederlandse dans. Dit aanbod is deels ook te zien op Nederlandse podia en wordt incidenteel ook op andere festivals getoond. Voor wat betreft het aanbod van internationale dansproducties speelt het festival een rol, naast de reguliere internationale dansprogrammering van een aantal grotere schouwburgen.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Den Haag; hiermee wordt geen speciale bijdrage geleverd aan de spreiding van het aanbod in Nederland.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Holland Dance Festival en Cadance Festival via Korzo hebben in de afgelopen periode bijdragen ontvangen van de gemeente Den Haag; ook voor de komende periode heeft het festival subsidie aangevraagd. Als de gemeente de gevraagde subsidie toekent, levert dat een stevige lokale bijdrage op.

TOESLAG

Hetdansfestival.nl heeft het plan om in de periode 2013-2016 de talentontwikkeling van nieuwe choreografen met grotezaalambities een extra impuls te geven door zelf projecten op te zetten. In elke editie krijgt een bewezen talent de kans om onder begeleiding van gerenommeerde choreografen, die door het festival worden aangetrokken, een dansstuk voor de grote zaal te maken. Om tegelijk ook de (artistieke, interculturele) uitwisseling in de internationale wereld van de dans te bevorderen en Nederlandse makers met een bredere markt te laten kennismaken, is voor de volgende opzet gekozen: in de nationale editie (2013, 2015) wordt een veelbelovende buitenlandse choreograaf uitgenodigd om bij een Nederlands gezelschap/met dansers in Nederland een stuk te maken voor de grote zaal dat vervolgens in het festival in première gaat; in de internationale editie (2014, 2016) wordt de weg andersom bewandeld, en werkt een veelbelovende Nederlandse choreograaf met een gezelschap in het buitenland, dat vervolgens met de première naar Den Haag komt. De

commissie is van mening dat dit innovatieplan uitzicht biedt op het ontwikkelen van nieuw repertoire door makers die een andersoortige ontwikkeling ambiëren. Maar tegelijkertijd moet ze constateren dat van dit plan alleen heel grove contouren zijn geschetst zonder een uitwerking van de aanpak. Om die reden adviseert de commissie om het verzoek om een toeslag in het kader van deze meerjarige activiteitenregeling niet te honoreren.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij op de criteria artistieke kwaliteit, bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten en pluriformiteit positief is over de aanvraag maar kritische kanttekeningen zet bij het ondernemerschap. Het plan dat de instelling heeft ingediend voor de toeslag vindt de commissie onvoldoende uitgewerkt. Bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag alleen te honoreren als het budget dat toelaat en dan met een bedrag van 125.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	300.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Incubate

Stichting Incubate

INLEIDING

Incubate is een multidisciplinair festival voor grensverleggende cultuur. Het vindt jaarlijks in september plaats in Tilburg gedurende een week. Het festival programmeert muziek, beeldende kunst, dans, theater en film met wortels in de populaire cultuur. Behalve optredens op reguliere plekken als podia, musea en kroegen programmeert het festival ook op locaties als kerken, kraakpanden of boerderijen. Meer dan driehonderd artiesten staan jaarlijks op het festival, met optredens van black metal tot free jazz en van street art tot academische dans. Artistiek leider van het festival is Vincent Koreman.

Incubate startte in 2005 onder de naam ZXWX, een tegenfestival ontstaan uit de popcultuur dat een community wilde creëren op het gebied van 'independent culture'. Inmiddels is het een festival dat zich expliciet toelegt op 'grensverleggende cultuur'. Bij de programmering laat het zich voeden door wat er op creatief gebied wordt ontplooid binnen de populaire cultuur. Als uitgangspunt voor het programmeren en samenstellen van het festival laat de artistieke leiding zich inspireren door zijn achterban. Ze stelt daarom veel in het werk om een brede, open community te creëren, zoals via de internationale weblog Generation Bass. Selectie van de artiesten vindt plaats door de wensen van het publiek af te zetten tegen praktische mogelijkheden en de balans in het programma. Om scherp te blijven boekt Incubate artiesten in principe nooit voor een tweede keer, tenzij zij op een wezenlijk andere manier kunnen bijdragen aan het programma of zichzelf drastisch hebben vernieuwd.

Het festival wil inhoudelijke innovatie nastreven door middel van een hoge artistieke kwaliteit, talentontwikkeling, een open festivalformule en lokalisatie en socialisering van grensverleggende cultuur tijdens het festival. Het wil een innovatieve cultuurmarketing voeren door hoge kwaliteit informatie te leveren, klantrelaties te verdiepen en te verbreden, een positieve totaalbeleving te creëren en participanten aan te zetten tot eigen initiatief. Daarbij wil Incubate naast festivalproducent een "cross-mediale contentproducent" worden. Als derde doelstelling heeft Incubate een innovatieve culturele bedrijfsvoering met een hoge kwaliteit.

Voor de periode 2009-2012 stelde Incubate zich ten doel een community te worden. Daarin ziet het zichzelf geslaagd. Digitale methoden van delen en communiceren past de organisatie analoog toe, waarmee het meer mensen aan het festival verbindt. In de komende periode wil Incubate inzetten op een versterking van zijn artistieke, sociale en economische functie. Daarbij wil het helderder gaan omschrijven waar het voor staat, wat het doet en wat het drijft, om ook mensen "buiten de cultuurbubbel" in staat te stellen kunst en cultuur te begrijpen. Het kiest in de komende periode voor meer (informele) samenwerking met mensen en bedrijven buiten de sector. Om cutting edge te blijven legt Incubate nog geen samenwerking vast met artiesten voor 2013 en later.

Incubate ontving in de periode 2009-2012 meerjarig ondersteuning van de gemeente Tilburg en de provincie Noord-Brabant. De aanvraag voor ondersteuning in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten voor de periode 2009-2012 werd afgewezen. Incubate ontving de afgelopen jaren wel bijdragen uit de programmeringsregeling van het Fonds.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van Incubate als goed. Zij constateert dat de artistieke visie van Incubate met name spreekt uit de manier waarop de organisatie het festival vormgeeft. Bij het samenstellen van het programma treedt de festivalorganisatie op in een curerende rol; zij neemt de behoeftes en voorkeuren van haar publiek als uitgangspunt voor de samenstelling. Hiermee spreekt de organisatie een heel eigen opvatting uit over wat een festival is en wat je daarmee kunt doen in een stad. De commissie constateert dat het festival door deze organisatievorm een sterke achterban heeft gekweekt in de vorm van een (online) community. De commissie zet daarbij wel de kanttekening dat deze community een drempel opwerpt voor regulier, niet ingevoerd publiek, waardoor het festival voor hen moeilijk toegankelijk is. Een tweede probleem met deze community-aanpak is, dat de overall kwaliteit van de geprogrammeerde acts diffuus wordt. Wat de commissie betreft zouden de programmeurs soms kritischer keuzes mogen maken uit de ideeën die het uit de community krijgt aangereikt. Door geen nadrukkelijke keuzes te maken voor bepaalde artiesten, maar zich primair te laten leiden door ontwikkelingen van kunstenaars zelf, wordt het voor potentiële bezoekers moeilijk een goede keuze te maken uit het overvolle programma. Wel merkt de commissie op dat op Incubate vele geëngageerde artiesten staan die door hun compromisloosheid iets losmaken bij het publiek. Daarbij heeft ze vooral waardering voor de muziekprogrammering. Incubate haalt undergroundmuziek uit een niche en zoekt op dit vlak overtuigend de rafelranden op. Ook legt het festival mooie combinaties van vernieuwende muziekvormen met vertakkingen naar nieuwe media. Uit de programmering op het gebied van theater spreekt volgens de commissie minder de eigen identiteit van het festival. Wat betreft de komende periode noemt Incubate bewust nog geen namen van artiesten die het wil vastleggen. Hierdoor krijgt de commissie geen helder beeld van de concrete toekomstplannen.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten in Nederland als ruim voldoende. Het festival biedt een state of the art van nieuwe, onafhankelijk geproduceerde muziek en is vooral voor dit genre van belang voor programmeurs en andere vakmensen. Wel meent de commissie dat het op dit vlak vooral een functie vervult in het tonen van nieuwe ontwikkelingen en niet zozeer in het aanjagen ervan. De bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten ligt vooral in de manier waarop Incubate wordt georganiseerd en minder op het inhoudelijke aspect van artistieke ontwikkeling. De manier waarop een open source-platform wordt geboden aan de eigen community zou elders in het veld navolging kunnen krijgen. Het festival houdt de underground levendig en injecteert die met inspiraties en impulsen, terwijl het zich op zijn beurt zelf laat inspireren door het veld. Het festival draagt met zijn online en offline activiteiten in stevige mate bij aan de discussie over bijvoorbeeld de rol van internet en de verbinding tussen kunst, economie en samenleving. De commissie signaleert dat het randprogramma opmerkelijke lezingen en symposia biedt op deze terreinen. Daarmee heeft Incubate een toonaangevend karakter op het gebied van social media en het actief betrekken van publiek.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van Incubate als voldoende, hoewel er zeer kritische opmerkingen te plaatsen zijn bij de hoge kosten van het festival. Per bezoeker behoort dit underground festival tot de duurste in vergelijking met soortgelijke festivals. Dat vindt de commissie overigens ook op wat gespannen voet staan met de uitgangspunten van onafhankelijkheid en ongebondenheid die de organisatoren van Incubate voorstaan.

De commissie is positief over het marketingbeleid. Online wordt een community aangesproken en gemobiliseerd waarmee het festival het hele jaar in nauw contact staat. In deze community zijn bijvoorbeeld vijfhonderd vrijwilligers, duizend artistieke tipgevers, tientallen logeerplekken en vele artiesten vertegenwoordigd. De commissie merkt wel op dat het festival zich hiermee vooral richt op bestaande bezoekers en op fans van de geprogrammeerde artiesten. De commissie ziet niet duidelijk onderbouwd hoe het festival nieuw publiek wil werven, terwijl het wel aangeeft de bezoekersaantallen te willen laten stijgen. Daarbij streeft het naar een nieuwe verhouding tussen betaalde en onbetaalde bezoeken, waarbij het aandeel betaalde bezoeken fors toeneemt, leidend tot een ruime verdrievoudiging van de publieksinkomsten. Deze grote stijging ziet de commissie met de huidige marketinginspanningen onvoldoende onderbouwd.

De organisatie verwacht voorts een stijging van de overige bijdragen uit private middelen. De commissie is positief over de oprichting van een business/vriendenclub, maar merkt op dat de opbrengsten hiervan nog zeer ongewis zijn. Daarnaast gaat de organisatie ervan uit dat de samenwerkingspartners meer bijdragen zullen leveren, maar licht ze niet toe waarop deze aanname gebaseerd is. Het forse bedrag dat de organisatie van private fondsen denkt binnen te halen vindt de commissie erg optimistisch begroot en is weinig gestoeld op eerdere behaalde resultaten. De commissie constateert derhalve dat Incubate een weinig overtuigend onderbouwd plan presenteert voor het verwerven van eigen inkomsten. Hiertegenover staat een verdubbeling van de totale festivalkosten in 2013-2014. Het aantal activiteiten neemt met krap een derde toe en het festival wil een buitenpodium toevoegen, te financieren uit horeca en sponsoring. De commissie mist in het plan een onderbouwing van de noodzaak voor deze groei. Evenmin is duidelijk waarom die verhoudingsgewijs met zoveel extra kosten gepaard gaat. Wel moet worden opgemerkt dat het festival effectief omgaat met het zoeken van partnerorganisaties van wie het geldelijke steun of ondersteuning in natura ontvangt. Goede voorbeelden daarvan vindt de commissie dat voor de festivalgasten slaapplekken worden geregeld bij Tilburgers thuis en dat ook opbrengsten uit lezingen en presentaties die door het jaar heen worden georganiseerd als festivalinkomsten worden opgevoerd.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van Incubate vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. De commissie merkt op dat Incubate zich met zijn bijzondere organisatievorm onderscheidt, maar dat het gepresenteerde aanbod, zeker op theatergebied, ook op andere podia en festivals in Nederland wordt geprogrammeerd.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het festival vindt plaats in Tilburg; daardoor is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd merkt de commissie op dat er zeker niet, zoals in bepaalde plekken, sprake is van in het geheel ontbreken van aanbod. In Tilburg vinden ook andere festivals plaats en de stad kent een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

Incubate heeft in de afgelopen periode bijdragen ontvangen van gemeente Tilburg en provincie Noord-Brabant; voor de periode 2013-2016 vraagt de instelling respectievelijk 100.000 en 150.000 euro aan. Als de gevraagde subsidiebedragen worden toegekend, levert dat een stevige lokale en regionale bijdrage op.

TOESLAG

Incubate vraagt een toeslag aan om intensief te kunnen samenwerken met gastprogrammeurs, ter ondersteuning van zijn doelstelling om in constante conversatie met de buitenwereld te blijven, zoals de organisatie dit omschrijft. Dit betreft een activiteit die niet in aanmerking komt voor een toeslag, omdat het als zodanig geen bijdrage levert aan de ontwikkeling van het aanbod op het gebied van podiumkunsten.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij positief is over de kwaliteit van het festival en over de bijdrage aan de ontwikkeling en de pluriformiteit. Het ondernemerschap beoordeelt ze als voldoende. De commissie oordeelt voorts negatief over de aanvraag voor toeslag voor de innovatie van het podiumkunstenaanbod. Het bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag van Incubate alleen te honoreren als het budget dat toelaat en dan met een bedrag van 250.000 euro, zijnde het basisbedrag voor grote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	600.000
Basissubsidie per editie	250.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht

Stichting Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht

INLEIDING

Het Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht is een festival dat jaarlijks plaatsvindt tussen kerst en nieuwjaar. Het festival wil een evenement zijn waar een groot, breed en jong publiek zich thuis voelt en waar internationale topmusici graag willen spelen. Uiteenlopende locaties, van oude stadskastelen en regentenkamers tot openbare ruimtes, kerken en de grote zaal van het nieuwe Muziekpaleis vormen de decors van het festival. Het festival wordt sinds 2003 geleid door violiste Janine Jansen. Het festival streeft ernaar kamermuziek te ondoen van het elitaire stempel dat het genre volgens de aanvrager draagt door concerten op een frisse, enthousiaste manier te presenteren op ongebruikelijke locaties of in ongebruikelijke vorm. Ook wil het festival de ontwikkeling van jong muzikalent bevorderen door het een gelijkwaardig podium te bieden naast gearriveerde internationale musici en door projecten te ontwikkelen waar professionals hun expertise en ervaring delen met jonge musici en amateurs. Uitvoeringen door bekende musici uit binnen- en buitenland gaan hand in hand met concerten door jong talent, masterclasses, kinderconcerten, filmvoorstellingen en evenementen, die kamermuziek vanuit een ander perspectief belichten. Bekend en geliefd repertoire staat naast onbekendere werken en nieuwe, speciaal voor het festival geschreven composities. Het festival kiest weliswaar voor thema's maar de inbreng van de door Jansen geïnviteerde musici is ook belangrijk in de samenstelling van de programmering. In 2003 vond de eerste editie plaats van het festival. Verspreid over drie dagen vonden dat jaar negen concerten plaats in de kleine zaal van Vredenburg. In 2007 verhuisde Vredenburg naar Leidsche Rijn, waarna de zaalbezetting terugliep. Sinds 2009 heeft het festival sterker ingezet op de binnenstad. In 2011 bestond het festival uit 37 concerten op 21 verschillende locaties in Utrecht verspreid over vijf dagen. Er werd een bezoekersaantal bereikt van 10.000. De organisatie onderging de afgelopen jaren een verregerende verzelfstandiging, waarbij de programmering bijna geheel los werd gemaakt van de series van Vredenburg. Momenteel onderzoekt het festival met het Festival Oude Muziek de mogelijkheid gezamenlijk een productiekantoor op te richten. Ook met het Liszt Concours en Gaudeamus wordt gesproken over manieren om samen meer draagvlak voor muziek te creëren in de stad. Voor de komende periode zal het festival grotendeels vasthouden aan de programmering die de afgelopen jaren is ontwikkeld, met concerten in de grote en kleine zaal van Vredenburg en op zo veel mogelijk bijzondere locaties in de Utrechtse binnenstad. De Krasconcerten, de Broadway Bar, de Kerkenmarathon, de serie Verborgene Juwelen en projecten voor kinderen zullen belangrijke festivalonderdelen blijven. De opening van het Muziekpaleis stelt de organisatie in staat om extra en nieuwe activiteiten te ontwikkelen en om projecten te organiseren die een gebouw behoeven met diverse ruimtes. Op dit moment zijn alleen de contouren hiervoor bekend, zoals een grote gratis kamermuziekdag voor inwoners van provincie en gemeente Utrecht, een amateurdag, een barok clinique, lounge concerten, Tussen Kunst & Kitsch en het grootste vioolorkest. De aanvraag van het Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten 2009-2012 is niet gehonoreerd. Wel ontving het festival van het Fonds voor verschillende edities projectsubsidies vanuit de afdelingen Festivals en Internationalisering.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van het Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht als ruim voldoende. Het festival heeft zich de uitstraling verworven een sprankelend kamermuziek festival te zijn. Het plezier dat de artistiek leidster van het festival heeft in het spelen met bevriende en gerenommeerde musici, spat ervan af en daarmee oefent het festival een grote aantrekkingskracht uit op een groot en jong publiek. Dat maakt het vakmanschap en de zeggingskracht van dit festival groot.

De commissie plaatst daarentegen een kanttekening bij de samenstelling van het programma, omdat ze een duidelijke, artistieke signatuur vindt ontbreken. In haar advies over de periode 2009-2012 had de commissie dezelfde kritiek; ook toen vond ze dat het festival artistiek gezien geen scherpe of oorspronkelijke keuzes maakte. Het netwerk waar de artistiek leidster uit kan putten is groot, maar de commissie vindt dat er verrassender en avontuurlijker geprogrammeerd kan worden. De programmering draait meer om namen dan om het uitlichten van specifieke muzikale ontwikkelingen of om een koppeling van repertoire met bepaalde musici. De rode draad is de passie voor muziek, maar dat maakt de festivalprogrammering volgens de commissie inhoudelijk niet tot een samenhangend geheel. De aandacht die het festival genereert wordt primair getrokken door de grote concerten met de buitenlandse musici. Nederlandse musici en ensembles treden op in de serie Verborgene Juwelen. Dat maakt dat het festival zeker aandacht heeft voor jonge Nederlands talent, maar dit impliciet kwalificeert als kennelijk nog niet van internationaal niveau. Dat laat onverlet dat het festival juist buiten de grote concerten een aantal aantrekkelijke onderdelen kent, zoals de Krasconcerten, waar publiek van tevoren niet weet welke vier korte concerten het te horen krijgt en op pad gaat met een routekaart en een tasje met proviand. Het festival maakt daarbij goed gebruik van het decor dat de stad Utrecht voor dergelijke kleinere concerten biedt. De plannen voor de komende periode zijn voor de organisatie sterk verbonden met de opening van het Muziekpaleis; de organisatie ziet een toekomst in dit nieuwe gebouw met veel enthousiasme en vertrouwen tegemoet. De inhoudelijke uitwerking van de plannen laat de organisatie nog achterwege, omdat ze de impact van het nieuwe gebouw nog niet scherp heeft. In grote lijnen zal het festival vasthouden aan het soort programmering van de afgelopen periode. Wel presenteert het festival een uitgebreide wensenlijst met componisten, aan wie aandacht besteed zal worden, zoals Bach, Brahms en Sjostakovitsj, een veelheid aan werken die uitgevoerd kunnen worden – werken van Gershwin en Piazzolla tot octetten van Mendelssohn en Schubert, nieuwe composities en retrospectieven, onder meer van Pärt, Penderecki en Adès. De commissie verwacht voor de komende jaren dat het festival qua vakmanschap en zeggingskracht goed zal blijven, maar ziet uit deze veelheid aan losse ideeën opnieuw geen artistiek scherp festivalprofiel ontstaan.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

zwak

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als zwak, niet in de laatste plaats omdat de organisatie in haar plan nergens op dit criterium ingaat. De commissie constateert dat het festival, anders dan een aantal goede concerten, geen state of the art op het gebied van kamermuziek geeft. Daarnaast merkt zij op dat het ook niet

de plek is waar (inter)nationale vakgenoten zich verzamelen; daarvoor ontbreekt volgens de commissie een verdiepend randprogramma. De commissie is wel positief over het voornemen om een masterclass voor amateurensembles te organiseren.

ONDERNEMERSCHAP

goed

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van het Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht als goed. Het festival heeft een gezonde financiële positie met een ruim positief eigen vermogen. Ondernemerschap is ook goed geborgd in het bestuur, met goede contacten in het bedrijfsleven, wat zich ook vertaalt in een stevige sponsorbasis.

De commissie heeft waardering voor de wijze waarop de organisatie in de afgelopen periode, waarin sponsors zich terugtrokken, in staat is gebleken om het festival zonder al te grote overheidsbijdragen te blijven organiseren en zelfs aanzienlijke reserves heeft opgebouwd.

Het eigeninkomstenpercentage is, na een inzinking in 2009, weer buitengewoon hoog. De commissie constateert daarbij dat de subsidiebehoefte van het festival ook aanzienlijk lager ligt dan het subsidiebedrag dat voor kleine en middelgrote festivals mogelijk is; het festival heeft dan ook een lager bedrag aangevraagd.

De commissie merkt op dat de positionering van het festival ten opzichte van vergelijkbare festivals in Nederland ontbreekt en ook het marketingplan bestaat meer uit een opsomming van verschillende acties; een strategie of visie wordt niet geformuleerd. De commissie constateert echter ook dat het festival een groot publiek weet te trekken voor kamermuziek. In 2011 kwamen er 10.000 bezoekers, van wie 9.000 betalende bezoekers.

Het festival beschikt daarnaast over een goed netwerk van partnerorganisaties, waaronder het Festival Oude Muziek, het Internationaal Franz Liszt Piano Concours en Gaudeamus, waarmee het overleg voert over het binnenhalen van extra financiële middelen en het delen van expertise in productie en marketing. Met het Festival Oude Muziek gaat het Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht mogelijk een productiekantoor delen. Ook zal intensief worden samengewerkt met het Muziekpaleis. De commissie merkt wel op dat de financiële consequenties van al deze samenwerkingen niet zichtbaar zijn in de begroting.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De commissie vindt dat de activiteiten van het Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht geen bijdrage leveren aan de pluriformiteit van het Nederlands podiumkunstenaanbod.

Naast dit festival zijn er in Nederland meer festivals die zich richten op kamermuziek.

Daarnaast wordt kamermuziek met grote regelmaat gepresenteerd op Nederlandse podia en festivals.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Utrecht; daarmee wordt geen bijdrage geleverd aan de spreiding van podiumkunstenaanbod in Nederland.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

Het Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht heeft in de afgelopen periode een bijdrage van 25.000 euro per jaar ontvangen van de provincie Utrecht en vraagt voor de periode 2013-2016 eenzelfde bedrag aan. Daarnaast vraagt het 50.000 euro aan bij de gemeente Utrecht. Als beide aanvragen worden gehonoreerd, levert dat een beperkte lokale bijdrage op.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij op de criteria artistieke kwaliteit en ondernemerschap positief is over de aanvraag, maar niet over de bijdrage van het festival aan de ontwikkeling van de podiumkunsten. Ook draagt het festival niet bij aan pluriformiteit of spreiding. De commissie adviseert daarom de aanvraag niet te honoreren.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

100.000

Internationaal Orgelfestival Haarlem

Stichting Internationaal Orgelconcours

INLEIDING

Het Internationaal Orgelfestival Haarlem is een veertiendaags festival dat eens per twee jaar in juli plaatsvindt in Haarlem en omgeving. Het festivalprogramma omvat het Internationaal Orgel improvisatie Concours, de internationale Zomeracademie voor Organisten en tientallen recitals, concerten, masterclasses, lezingen, presentaties en excursies. De festival-programmering is in handen van een artistieke raad, voorgezeten door Stephen Taylor. Het festival wil improvisatie op het orgel stimuleren, hedendaagse muziek voor en met orgel bevorderen en integratie van het orgel en orgelmuziek met diverse instrumentale bezettingen en kunstdisciplines bevorderen.

Het Internationaal Orgelfestival Haarlem was sinds zijn oprichting in 1951 vooral gericht op orgelkenners. Sinds 2008 is het aanbod voor publiek uitgebreid en is er sprake van een artistiek brede programmering. Nieuw element in 2012 is de multidisciplinaire improvisatie-opdracht in het concours en de multidisciplinaire improvisatiecursus in het academie-programma. Vanaf 2012 vindt het Internationaal Orgel improvisatie Concours gelijktijdig met de Zomeracademie voor Organisten plaats om de onderlinge relatie te versterken. Kenmerkend voor het Internationaal Orgelfestival Haarlem is de uitvoering en beschouwing van kwalitatief hoogstaand orgelrepertoire, dat vierhonderd jaar omspant, en daarnaast gerichte stimulering van eenentwintigste-eeuwse muziek en improvisatie. De stimulering van compositie en uitvoering van hedendaagse muziek ligt hiermee in lijn. De organisatie vindt improvisatie van zeer groot belang voor de bevordering van muziekontwikkeling en -perceptie. Als enige orgelconcours wereldwijd dat zich uitsluitend richt op hedendaagse improvisatie neemt de instelling volgens de aanvrager wereldwijd een unieke positie in. Door het gebruik van het Müller-orgel (en in toenemende mate het Cavallé-Coll-orgel) heeft het festival naar eigen zeggen een seculier en grensverleggend karakter in vergelijking met concert- en festivalprogrammering elders in en buiten Nederland. Het festival vindt alternerend plaats met het Orgelfestival Holland.

Het festival streeft ernaar vanaf 2013-2014 samen te werken met het Orgelpark in Amsterdam om voor de programmering tot een selectie te komen van gebleken bijzondere Nederlandse orgelproducties. Artistiek leider Johan Luijmes van het Orgelpark zal vanaf 2012 inbreng bieden voor het eerste multidisciplinaire thema.

In 2014 vindt de vijftigste editie van het concours plaats. Onder de titel 'Bavo to Go – Haarlem Organ Horizons' zal het festival dat jaar een treffen worden tussen orgel en publiek. Het festival wordt zichtbaar op onverwachte plekken in de stad. Er zal gebruik worden gemaakt van kleine en verplaatsbare orgels. Het beoogde aantal publieksevenementen zal dit jaar aanzienlijk hoger zijn. Een aantal compositieopdrachten zal een leidraad in de programmering vormen.

Vanaf 2014 zal het festival bovendien producties van Hollandse bodem gaan presenteren rondom het orgel. Zo krijgt in deze periode een improvisatieproject onder leiding van Merlijn Twaalfhoven gericht op jongeren een vervolg. Het festival biedt publiek en cursisten een jubileumprogramma aan ter stimulering van de improvisatiekunst: twaalf bekende orgel improvisatoren zullen dagelijks optreden in openbare presentaties in de Grote Zaal van de Philharmonie.

De organisatie wil zich in de jaren tussen de festivals actief manifesteren in het buitenland. Voor 2013 zal er een korte docufilm worden gemaakt waarin het concours en de zomeracademie van 2012 centraal zullen staan. In tweede instantie wordt gedacht aan Haarlemse gastdocenten met 'typisch Haarlemse' onderwerpen als het klassieke repertoire, de modernen en improvisatie. Dit laatste ook als middel om improvisatietalent op te sporen voor het concours.

Het Internationaal Orgelfestival Haarlem ontving in de periode 2009-2012 als concours subsidie van het Fonds Podiumkunsten in het kader van de vierjarige subsidieregeling. Daarnaast ontving het subsidie van de gemeente Haarlem.

Adviseurs van het Fonds hebben in de afgelopen periode het concours bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van het Internationaal Orgelfestival Haarlem als ruim voldoende. De commissie maakt daarbij een onderscheid tussen de verschillende onderdelen van het festival: het improvisatieconcours, de zomeracademie en het festival zelf als overkoepelend geheel. Wereldwijd gezien staat het improvisatieconcours voor organisten zeer hoog aangeschreven. De kwaliteit van het improvisatieconcours en van de deelnemers is naar het oordeel van de commissie buitengewoon hoog en levert bijzondere concerten op. De zomeracademie is een organisch onderdeel van het festival. De commissie stelt vast dat door deze academie ook jongere generaties organisten actief bij het festival worden betrokken.

Over het festival als geheel is de commissie daarentegen kritisch. Orgelspel wordt veelal in een religieuze context beleefd, maar in toenemende mate ook binnen een kring van muziekliefhebbers als seculiere kunstvorm gewaardeerd. Het festival legt in zijn programmering het zwaartepunt bij de waardering van het orgel als muziekinstrument, maar vertaalt dit naar het oordeel van de commissie primair nog altijd naar een aanbod voor een relatief kleine kring van kenners en liefhebbers. De organisatie heeft in de afgelopen periode wel het aantal publieksactiviteiten binnen het festival uitgebreid. Ook in het nieuwe plan lijkt de organisatie van het festival zich rekenschap van dit spanningsveld te geven. De commissie constateert echter dat het Internationaal Orgelfestival Haarlem in de afgelopen periode nog niet heeft laten zien in staat te zijn het beleid in die zin succesvol aan te passen. In het plan ziet de commissie weliswaar aanzetten tot een programmering die hogere verwachtingen schept, maar mist een meer geprononceerde artistieke visie, bijvoorbeeld door verbanden binnen het programma aan te brengen tussen oeuvres of genres die ook een publiek dat niet louter uit kenners of liefhebbers bestaat kunnen aanspreken.

De commissie is positief over de intenties in het voorliggende plan om met het festivalprogramma zowel letterlijk als figuurlijk meer buiten de eigen kerk te treden.

De commissie waardeert het idee om dit te doen door bijvoorbeeld verplaatsbare orgels op onverwachte locaties in de stad nieuw werk te laten spelen. De commissie meent dat dit kan bijdragen aan een grotere openheid van het festival, een groter en gevarieerder publiek en een steviger festivalkarakter. Ook de plannen om meer verbindingen te leggen met andere muziekvormen noemt de commissie interessant. De commissie oordeelt eveneens positief

over het idee om in de toekomst de eerste rondes van het concours en de eerste week van de zomeracademie te verplaatsen naar Parijs. Hiermee wordt impliciet een nevenschikking van de Nederlandse en Duitse orgelschool aan de dominante Franse orgelschool zichtbaar gemaakt in de opzet en programmering van het festival.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De commissie is van mening dat het festival door het verstrekken van compositieopdrachten bijdraagt aan de vernieuwing van het repertoire. De commissie ziet daar een aantal interessante keuzes gemaakt worden voor componisten die niet eerder of slechts sporadisch voor orgel hebben geschreven. Het improvisatieconcours heeft internationaal een groot aanzien. Een prijs op dit concours is belangrijk voor de carrière van laureaten. Het festival, en met name het improvisatieconcours en de zomeracademie, vormt een internationaal ontmoetingspunt in de orgelsector. Met verdiepende debatten, lezingen en ontmoetingen krijgt de ontwikkeling van de orgelpraktijk hier een stimulans. Het festival betekent veel voor de ontwikkeling van de orgelpraktijk, maar heeft zich de afgelopen jaren naar het oordeel van de commissie toch vooral als rimpel in de vijver van het rijke aanbod van podiumkunsten in Nederland laten zien. De mogelijkheden om bijvoorbeeld door samenwerking met andere disciplines binnen de kunsten een bredere ontwikkeling te bieden dan uitsluitend die voor het orgel, zijn nauwelijks benut. Zelfs binnen het zo op samenwerking gerichte Nederlandse muziekleven opereren veel organisten in een praktijk die veel weg heeft van een besloten genootschap van kenners. Het Internationaal Orgelfestival Haarlem heeft daar nauwelijks verandering in weten te bewerkstelligen. De commissie concludeert daarom dat het festival een grote bijdrage levert aan de ontwikkeling binnen de orgelmuziek, maar op het vlak van de podiumkunsten in zijn totaliteit een beperkte rol speelt. De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten derhalve als ruim voldoende.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van het Internationaal Orgelfestival Haarlem als voldoende. Na in de vorige meerjarenperiode kritiek te hebben gekregen op het gebrek aan marketing en publiekswerving, heeft het festival de afgelopen jaren zijn marketingbeleid aangepast, met bescheiden resultaat. Er is sprake van een toename van de bezoekersaantallen (van 5.000 naar 8.100). Maar sterker dan de aanwas van publiek is het aantal publieksactiviteiten toegenomen: meer dan een verdubbeling in drie jaar tijd. De commissie stelt vast dat daarmee het aantal bezoekers per activiteit gemiddeld gesproken is afgenomen en dat de inspanningen van het festival zich de afgelopen periode meer op het verbreden van het aanbod hebben geconcentreerd dan op het vergroten van het publiek per concert. Orgelspel behoeft een zeker volume als het gaat om de akoestische ruimtes waarin deze kunstvorm tot klinken komt. Dat zijn ruimtes die gemaakt zijn voor grote aantallen bezoekers. Het plan zoekt die bezoekers nu vooral buiten de kerk, maar geeft weinig zicht op hoe die bezoekers binnengehaald kunnen worden om het orgel ook in volle glorie in zijn eigen omgeving te waarderen. De commissie is van mening dat hier voor de organisatie nog veel winst te behalen valt. Voor de editie 2014 staat een veel ruimere toename van bezoekers

gepland, die de organisatie mogelijk kan behalen door extra marketinginspanningen in verband met het jubileum en de wat laagdrempeliger jubileumprogrammering in de stad. Volgens de commissie moet dan echter de marketingmix wel steviger vorm krijgen dan uit de aanvraag blijkt.

Van de plannen voor de manier waarop het Internationaal Orgelfestival Haarlem eigen inkomsten verwerft, krijgt de commissie geen duidelijk beeld. De publieksinkomsten lijken te verdubbelen. De commissie stelt vast dat het plan hierover onvoldoende inzicht verschaft en daarmee in gebreke blijft. De overige eigen inkomsten zullen in 2014 fors dalen ten opzichte van de editie 2010. De begrote sponsorinkomsten nemen met 85% af, zonder dat daarvoor een verklaring wordt gegeven.

Op het gebied van samenwerking spreekt de aanvrager van speellocaties die ofwel gratis, ofwel tegen een sterk gereduceerd tarief hun plaatsen ter beschikking stellen. Hiertegenover zet het festival dat de betreffende locaties zelf de eventuele recettes mogen incasseren. Het werkelijk financiële voordeel van deze constructie vindt de commissie in het plan onduidelijk en illustratief voor de kennelijk onwettige rol van de festivalorganisatie als ondernemer.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van het Internationaal Orgelfestival Haarlem zijn volgens de commissie onderscheidend. Aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit, maar is daarin niet uniek. Het concours onderscheidt zich internationaal doordat improvisatie hier centraal staat. Het festival zelf onderscheidt zich in mindere mate ten opzichte van andere festivals en concertseries die de kunst van het orgelspel in een seculiere context brengen en ook hedendaagse orgelmuziek programmeren.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het festival vindt plaats in Haarlem; daardoor is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd merkt de commissie op dat er zeker niet, zoals op bepaalde plaatsen, sprake is van in het geheel ontbreken van (vergelijkbaar) podiumkunstenaanbod. In Haarlem en de directe omgeving van Haarlem vinden ook andere festivals plaats en de stad kent een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Het Internationaal Orgelfestival Haarlem ontving in de periode 2009-2012 een structurele bijdrage van de gemeente Haarlem van zo'n 34.000 euro. Voor de aankomende periode vraagt het een vergelijkbaar bedrag aan, 39.500 euro. Als deze subsidie wordt toegekend, is er sprake van een stevige lokale bijdrage.

TOESLAG

Het Internationaal Orgelfestival Haarlem vraagt een toeslag aan om in het jubileumjaar vier compositieopdrachten te verstrekken die het repertoire voor en rond het orgel vernieuwen. Drie daarvan plaatsen het orgel in nieuwe combinaties met andere instrumenten en kunstdisciplines. Deze werken zullen niet alleen deel uitmaken van het jubileumfestival, maar

ook worden besproken in openbare sessies van de zomeracademie. Ze worden deels op onverwachte locaties uitgevoerd.

De commissie is positief over de plannen voor vernieuwing van de programmering die het Internationaal Orgelfestival Haarlem aanvoert om in aanmerking te komen voor de toeslag. Het voorstel is goed uitgewerkt en het project is duidelijk beschreven. De combinaties van componisten en orgels die in het plan worden voorgesteld, vindt de commissie verrassend. Een dergelijk opdrachtenbeleid draagt er wezenlijk toe bij dat het orgel een prominere rol kan vervullen in de uitvoeringspraktijk van hedendaagse muziek. Volgens de commissie kan dit plan leiden tot innovatie van het aanbod dat festivaloverstijgend is.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

Concluderend is de commissie positief over de artistieke kwaliteit, de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten en de bijdrage aan de pluriformiteit van podiumkunstenaanbod in Nederland. Het ondernemerschap acht ze voldoende, maar ze plaatst hier een aantal kritische kanttekeningen bij. Bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert de aanvraag van het Internationaal Orgelfestival Haarlem alleen te honoreren indien het budget dat toelaat, en dan met een bedrag van 125.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals. Ze adviseert in dat geval ook de toeslag van 25.000 euro toe te kennen.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	150.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	25.000
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Internationaal Vocalisten Concours

Stichting s-Hertogenbosch Muziekstad

INLEIDING

Stichting 's-Hertogenbosch Muziekstad is de organiserende instelling van het Internationaal Vocalisten Concours in 's-Hertogenbosch, dat in 2014 zijn vijftigste editie beleeft. Het concours behoort naar eigen zeggen tot de meest befaamde concoursen van de wereld en zet daarmee ook 's-Hertogenbosch op de kaart. Het concours trekt zangers uit de hele wereld en is van groot belang voor de carrière van de laureaten.

De doelstelling van de stichting is vierledig: het promoten van klassieke vocale muziek, het ontdekken van jong talent, het ontwikkelen en begeleiden van jong talent en het overdragen van jong talent aan de markt.

Het tweejaarlijkse concours vindt plaats in de even jaren in Theater aan de Parade in 's-Hertogenbosch en duurt tien dagen. Het programma omvat voorrondes, kwart- en halve finales en de finale waarbij de zangers begeleid worden door het Brabants Orkest. In de oneven jaren worden de voorrondes gehouden; er zijn nationale, internationale en YouTube-voorselecties. Er is een uitgebreide randprogrammering bestaande uit concerten, workshops, een Summer School en masterclasses. In 2014 zal een groot deel van deze activiteiten samen met het concours gepresenteerd worden als Festival Internationale Tiendaagse van de Stem. De artistieke leiding is in handen van mezzosopraan Annett Andriesen. De internationale jury, met als voorzitter Ioan Holender, adviseur van de Metropolitan Opera, bestaat uit gerenommeerde musici en zangers.

Voor de komende periode wil de organisatie de begeleiding van de laureaten intensiveren en zich daarnaast meer richten op jongeren. Het Internationaal Vocalisten Concours heeft samenwerkingsverbanden met onder meer het Brabants Orkest, Opera Zuid, de Orfeo Foundation en veel andere (opleidings)instellingen voor zang en klassieke muziek.

Tot 2008 ontving het Internationaal Vocalisten Concours subsidie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In de afgelopen jaren heeft het concours subsidie ontvangen in het kader van vierjarige regeling van het Fonds Podiumkunsten 2009-2012. Daarnaast ontving de instelling structurele subsidie van de gemeente 's-Hertogenbosch en de provincie Noord-Brabant. Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2011 de verschillende edities van het concours bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van het Internationaal Vocalisten Concours als ruim voldoende. De kwaliteit van de zangers vindt de commissie voldoende tot ruim voldoende, met in de afgelopen jaren uitschieters naar beide kanten. Dat ligt volgens de commissie niet aan het vakmanschap, dat bij alle kandidaten zonder meer gedegen genoemd kan worden. Maar in dit veld, waar veel concurrentie is en vooral in het traditionele klassieke repertoire waar het concours zich op richt, gaat het juist ook om de bijzondere, specifieke kleur van de stemmen die nodig is om op te vallen en door te breken. De commissie mist voor dat segment de internationale top aan kandidaten.

De commissie is positief over het ingezette beleid om actief deelnemers te werven door het bijwonen van audities en presentaties van jonge zangers in het land en door het mogelijk maken van het auditeren via YouTube. Dat er in de afgelopen jaren sprake is van een duidelijke groei van het aantal potentiële kandidaten geeft aan dat het concours zich ook internationaal heeft weten te profileren. Hoewel in de aanvraag geen namen van juryleden worden genoemd, vindt de commissie op grond van de informatie op de website dat de jury van hoog niveau is.

De zeggingskracht van het concours is onverminderd is groot: er is sprake van een betrokken en enthousiast publiek. De commissie waardeert het streven van het concours om zowel het zingen te stimuleren als het creëren van hedendaags repertoire door voor elke editie een opdracht te verstrekken aan een Nederlandse componist voor het schrijven van een verplicht werk. Hiervoor heeft de organisatie steeds gerenommeerde componisten weten aan te trekken. De inzet op dit eigentijdse verplichte werk acht de commissie een goede stap in het streven naar vernieuwing en het openbreken van de bestaande praktijk, waarvan de aanvraag gewag maakt. Die vernieuwing heeft het concours ook nodig, volgens de commissie, om de aansluiting bij de uitvoeringspraktijk in Nederland te behouden. De commissie is van mening dat het concours daar verder in kan gaan, bijvoorbeeld door het toevoegen van een jurylid met expertise op het gebied van de hedendaagse muziek en door nog eens kritisch naar de grens voor de moderne werken te kijken.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De commissie is overtuigd van de waarde die het Internationaal Vocalisten Concours heeft voor de deelnemers in Nederland; het concours slaagt erin om voldoende aandacht voor het vak en de kandidaten te genereren en is van wezenlijk belang voor de carrière van de laureaten. De commissie is wel van mening dat het concours meer van belang is voor de Nederlandse zangwereld dan voor de internationale top op dit vlak. De commissie vindt de randactiviteiten, waaronder een liedcursus en een Summer School, een inhoudelijke meerwaarde aan het concours geven.

De concertreeks die de laureaten wordt aangeboden, biedt de finalisten een mooie kans om zich in het Nederlandse circuit te presenteren. De commissie is positief over het stevige netwerk dat de organisatie in dit opzicht heeft weten te creëren. Naast de concertreeksen vindt de commissie ook de overige programmaonderdelen, zoals de workshops, masterclasses en de evaluatiegesprekken met juryleden, waardevol voor de kandidaten. Dat leidt ertoe dat de commissie de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten ruim voldoende vindt.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie constateert dat het Internationaal Vocalisten Concours een financieel stabiele organisatie is. Door de vorm van het concours en de uitgebreide selectie van kandidaten en het natraject is er sprake van relatief hoge beheerslasten; de commissie merkt daarbij op dat deze ook ten opzichte van andere concoursen aan de hoge kant zijn. De afgelopen jaren zijn de eigen inkomsten tot ruim boven de drempelnorm gestegen. De organisatie verwacht voor komende jaren een stijging van de inkomsten uit particuliere middelen; dit wordt echter niet

toegelicht in de plannen. Wat de publieksinkomsten betreft wil de organisatie de komende periode het aandeel betalend publiek vergroten, onder meer door een stringenter vrijkaartenbeleid te voeren.

De publieksontwikkeling was in het advies van vier jaar geleden een bron van zorg; de commissie constateert dat hier vooruitgang is geboekt. De commissie is voorts positief over het streven om meer jong publiek aan te trekken en ziet de jongerenjury van Fontys-studenten als een goed middel om hieraan bij te dragen. De randprogrammering, waaronder de ook door het publiek goedbezochte Summer School, is uitgebreid en kan eveneens bijdragen aan een groter publieksbereik. In het kader van de zichtbaarheid en samenhang vindt de commissie het een goed initiatief om de randactiviteiten te bundelen onder de noemer van het Festival Internationale Tiendaagse van de Stem.

De verschillende samenwerkingsverbanden die de organisatie is aangegaan, bijvoorbeeld met November Music, het Liszt Pianoconcours Concours en het Tromp Concours, worden door de commissie als waardevol gezien. Niet alleen op artistiek inhoudelijk gebied, maar ook op organisatorisch vlak worden krachten gebundeld, bijvoorbeeld door het gezamenlijk aanstellen van een productiemanager. In de aanvraag wordt echter niet beschreven hoe deze samenwerkingsverbanden mogelijk bijdragen aan hogere baten of aan lagere kosten. Al met al beoordeelt de commissie het ondernemerschap als ruim voldoende.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De commissie is van mening dat er geen sprake is van een bijzondere bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenaanbod. Hoewel het Internationaal Vocalisten Concours een van de weinige concoursen in Nederland is waarin de stem en het operarepertoire centraal staan, is het concours zeker niet het enige podium waar dit aanbod wordt getoond. Liedkunst en opera wordt volop gepresenteerd door diverse theaters en festivals in Nederland.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het Internationaal Vocalisten Concours vindt plaats in 's-Hertogenbosch; daardoor is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd merkt de commissie op dat er zeker niet, zoals in bepaalde plaatsen, sprake is van in het geheel ontbreken van aanbod. In 's-Hertogenbosch vinden ook andere festivals plaats en de stad kent een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

In de afgelopen periode ontving het Internationaal Vocalisten Concours structurele subsidie van de gemeente 's-Hertogenbosch en van de provincie Noord-Brabant. Voor de komende periode vraagt de organisatie 35.000 euro aan bij de provincie en ruim 164.000 euro bij de gemeente. Als deze subsidies worden toegekend, levert dat een stevige lokale en regionale bijdrage op.

TOESLAG

niet van toepassing

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie adviseert de aanvraag van het Internationaal Vocalisten Concours te honoreren, voor zover het budget dat toelaat.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	50.000
---	---------------

Basissubsidie per editie	50.000
--------------------------	--------

Toeslag	niet van toepassing
---------	---------------------

Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*
---	----

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

De Internationale Keuze

Stichting De (Internationale) Keuze

INLEIDING

De Internationale Keuze van de Rotterdamse Schouwburg bestaat sinds 2001. Het festival toont een selectie uit de internationale en interdisciplinaire podiumkunsten en zet recente ontwikkelingen in de podiumkunsten, hun thema's en tendensen in een context. Het festival stond in de afgelopen periode onder artistieke leiding van Jan Zoet en Annemie Vanackere. Voor de laatste twee edities was laatstgenoemde het artistieke gezicht van het festival. Met ingang van dit jaar zal Mark Yeoman, tevens artistiek leider van Noorderzon, samen met Jan Zoet artistiek eindverantwoordelijk zijn.

De Internationale Keuze kenmerkt zich door de presentatie van uitgesproken en onderscheidende nieuwe theatermakers naast inspirerende iconen en lokale producties. In de afgelopen jaren presenteerde het festival uiteenlopende makers en gezelschappen, zoals Rimini Protokoll, Alvis Hermanis, Christoph Marthaler, Frank Castorf, Romeo Castellucci en vele anderen. De samenhang tussen verschillende programmaonderdelen wordt zichtbaar door een overkoepelend motto. Met het organiseren van gesprekken en een jaarlijks debat geeft het festival aandacht aan de betekenis van dat specifieke werk in de wereld. Zo toonde het festival in voorgaande jaren specials rondom makers uit Wit-Rusland, Afrika of, zoals vorig jaar onder het motto 'Lessons in Revolting', rondom makers die direct of indirect betrokken waren bij de Arabische Lente. Het festival heeft voorts als springplank gefungeerd voor aan de Rotterdamse Schouwburg en Productiehuis Rotterdam verbonden theatermakers. De Rotterdamse coproducerende samenwerking wordt in de komende periode voortgezet in de coalitie Theater Rotterdam.

De ambitie is om de komende jaren opnieuw een voorhoedefunctie in te nemen. De Internationale Keuze wil zich vernieuwen, naar eigen zeggen voor een nieuwe tijd en voor een groter en jonger publiek. Dat gaat ze onder meer doen door een uitgebreid randprogramma te organiseren op het gebied van muziek, mediakunst, mode, beeldende kunst en grootstedelijk entertainment. Daarin zal het festival intensief samenwerken met verschillende initiatieven in Rotterdam. De contextprogramma's krijgen een breder perspectief en zullen ook via andere kanalen dan het theater worden aangeboden. De periode van het festival wordt ingedikt tot een dag of tien en zal zich daarbij vooral afspelen in de Rotterdamse Schouwburg, naast het Ro Theater, op locaties en in het theater in de Gouvernestraat.

De Internationale Keuze ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. De Internationale Keuze heeft in de afgelopen periode Europese subsidie ontvangen als partner in het NXTSTP festivalnetwerk. Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festival edities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie is in grote lijnen positief over de kwaliteit van het programma. De artistieke signatuur is sterk neergezet door de festivalleiding van de afgelopen periode, met bijzonder geëngageerd en intellectueel uitdagend theater. Excentrieke, spannende en in ieder geval voor Nederland meestal unieke voorstellingen, waarbij op een zinvolle wijze aandacht voor theatermakers uit andere culturen en continenten werd geschonken. De commissie vindt dat De Internationale Keuze een programma presenteert dat soms ook heel ongemakkelijk durft te zijn en geen compromissen sluit. Dat leest de commissie ook in het plan terug, met een sterke maatschappelijke reflectie.

Kritisch is de commissie echter over de samenstelling van het programma als festivalprogramma, die zij tekort vindt schieten. Hier is volgens de commissie het geheel minder dan de som der delen. De stuk voor stuk bijzondere voorstellingen verdringen elkaar in een topzwaar totaalprogramma. Het soort voorstellingen dat het festival biedt blijkt te intellectuaalistisch voor de plek waar het plaatsvindt. De aansluiting met het (Rotterdamse) publiek, waar de organisatie in het afgelopen beleidsplan sterk op inzette, is niet gelukt; de commissie constateert dat er onvoldoende voedingsbodem is gecreëerd om het festival echt in de stad te laten landen.

Dat onderkent De Internationale Keuze ook zelf in het plan. De organisatie zoekt naar een manier om een festivalsfeer neer te zetten en om het engagement waarmee het festival is samengesteld te delen met publiek. De 'R-factor', zoals het vier jaar geleden genoemd werd, heeft het festival niet verworven. Of het aanvrager in de komende periode wel zal lukken is een vraag die de commissie niet op voorhand met 'ja' durft te beantwoorden. Het plan geeft een aantal goede aanzetten daartoe, zoals het inkorten van de festivalperiode, het organiseren van meer activiteiten op een dag en een intensiever gebruik van het schouwburgplein.

Het festival zit in een transitiefase, tussen artistieke leidingen in. De organisatie heeft nu een zeer ervaren festivalleider bij De Internationale Keuze betrokken wiens staat van dienst wat betreft het creëren van een aansprekend festivalprofiel zonder meer goed is. De commissie merkt echter op dat de situatie in Rotterdam niet te vergelijken is met die in Groningen; daarbij zijn naast Yeoman twee relatief onervaren jonge programmeurs aangesteld. Ten slotte constateert de commissie dat het plan weinig inzicht geeft hoe de vervolgedities eruit zullen zien. Deze onzekerheid over de toekomst, de kritiek op het festivalprofiel, maar ook de bewezen grote kwaliteit van de programmering tegen elkaar afwegend komt de commissie tot het oordeel dat het festival op dit punt ruim voldoende scoort.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

Ook de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten in Nederland beoordeelt de commissie als ruim voldoende. De Internationale Keuze is een voorloper op het gebied van internationale programmering geweest. Het festival toont de voorhoede van het internationale, geëngageerde theater, waar gezelschappen of makers in Nederland worden geïntroduceerd om later bij bijvoorbeeld het Holland Festival bij een breder publiek door te breken. Afgelopen jaren maakte De Internationale Keuze deel uit van het door de Europese

commissie gesteunde NXTSTP netwerk van internationale producerende festivals, dat een podium biedt aan de nieuwe generatie theaterkunstenaars die interdisciplinair werken en internationaal georiënteerd zijn. De aanwezigheid van belangrijke makers gedurende het festival heeft artistieke samenwerkingen opgeleverd tussen buitenlandse makers en Nederlandse groepen en omgekeerd zijn via NXTSTP groepen naar het buitenland gegaan. De commissie is positief over de aandacht die het festival geeft aan het belang voor het vak, met programma's voor vakstudenten en dramaturgen. Wel merkt de commissie op dat de uitwerking van het debat en de discussie tijdens het festival kleinschalig is en het belang wat dat aangaat beperkt.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap als ruim voldoende. Stichting De Internationale Keuze is een zusterstichting van de Rotterdamse Schouwburg. Het festival heeft een voldoende vertrouwen wekkende mix aan financieringsbronnen, waarbij voor tegenvallende inkomsten een voorziening gecreëerd is bij de Rotterdamse Schouwburg. Aanvrager begroot een flinke stijging van het eigen inkomstenpercentage, van bijna 30 naar 45 procent. Die stijging ziet de commissie in het plan niet overtuigend onderbouwd. Wel waar het veroorzaakt wordt door een stevige bijdrage voor 2013 en 2014 uit een Rotterdams particulier fonds, maar de nieuwe sponsorinkomsten en de groei van de publieksinkomsten vindt de commissie optimistisch ingeschat. De commissie waardeert de manier waarop De Internationale Keuze in het plan een kritische zelfanalyse geeft over het achterblijvende publieksbereik. Dat leidt in de zoektocht naar publiek tot een flink pakket aan maatregelen. Behalve dat de duur van het festival sterk wordt geconcentreerd zal het zich duidelijk gaan richten op bezoek in de leeftijd van 25 tot 35 jaar. Het festival gaat het marketingbeleid omzetten van productgerichtheid naar klantgerichtheid. Samen met een gedifferentieerde prijsbeleid, met een grote nadruk op de verkoop van passe-partouts voor alle festivalvoorstellingen, wil de organisatie een verdubbeling van de publieksinkomsten bewerkstelligen. Op papier vindt de commissie dat er sprake is van een sterke marketingparagraaf. De afgelopen twee edities trok het festival in totaal rond de zesduizend bezoekers, waarvan respectievelijk 3.700 en 3.100 betalende bezoekers. De commissie is er niet van overtuigd dat de maatregelen afdoende zijn om de teruglopende bezoekersaantallen van de afgelopen jaren te keren en het aantal betalende bezoekers daarbij haast te verdubbelen naar zesduizend.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van De Internationale Keuze vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. Er zijn weinig festivals in Nederland die zich richten op dit specifieke internationale aanbod dat ook op de reguliere podia vrijwel niet te zien is. Tegelijkertijd constateert de commissie dat er in de afgelopen jaren bij veel meer schouwburggen een goede internationale programmering door het jaar heen te zien is. Het festival onderscheidt zich wat dat aangaat minder dan in het verleden van het aanbod in de Rotterdamse Schouwburg zelf. Daarbij merkt de commissie op dat Schouwburg en festival in de aanvraag wel vaak samenvallen.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Rotterdam; hiermee wordt geen speciale bijdrage geleverd aan de spreiding van podiumkunsten in Nederland.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

neutraal

De Internationale Keuze ontvangt geen structurele subsidie van de gemeente Rotterdam.

TOESLAG

De Internationale Keuze heeft geen toeslag aangevraagd.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij de artistieke kwaliteit, bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten, ondernemerschap en pluriformiteit als ruim voldoende beoordeelt. Het festival ontvangt verder geen financiële bijdrage van de lokale overheid en levert geen speciale bijdrage aan de spreiding van podiumkunsten in Nederland. De commissie adviseert derhalve om de aanvraag van De Internationale Keuze alleen te honoreren als het budget dat toelaat en dan met een bedrag van 125.000 euro, zijnde het bedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	250.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet aangevraagd
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Internationale Koorbiennale

Stichting Internationale Koorbiennale Haarlem

INLEIDING

De Internationale Koorbiennale is een tiendaags festival dat tweejaarlijks aan het begin van de zomer in Haarlem wordt georganiseerd. Het festival wil een internationaal brandpunt voor koormuziek zijn, hét kruispunt in Europa waar vocale ensemblemuziek van wereldniveau, koorpedagogie en vooruitstrevende presentatievormen elkaar ontmoeten. Het festival biedt per editie ruim twintig concerten door gerenommeerde (inter)nationale professionele vocale ensembles in kerken en podia en organiseert sinds de editie van 2009 een groot aantal gratis Hofjes- en buitenconcerten. De Eric Ericson Masterclass voor aankomende professionele koordirigenten, in 2001 geïnitieerd door het Nederlands Kamerkoor en het Groot Omroepkoor, maakt onderdeel uit van de Koorbiennale. Door educatie en participatieactiviteiten beoogt het festival een brug te slaan naar het landelijke (gevoerde) amateurveld. Het festival toont talentontwikkeling van de jongste Nederlandse beroepskoren en consorten. Het festival – bakermat van het internationale TENSO-netwerk – wil ook bijdragen aan het landelijke en internationale debat over het (leren) zingen.

Als artistieke uitgangspunten noemt het festival onder meer het ontdekken en presenteren van de wereldtop in de koormuziek in Haarlem c.q. Nederland voor het grootst mogelijke publiek; het presenteren van 1200 jaar koormuziek als een fris en geëngageerd muzikaal genre al haar culturele diversiteit; het verstrekken van compositieopdrachten en het presenteren van (wereld)premières; en het zoeken naar uitdagende presentatievormen. Van belang is verder de lokale worteling in Haarlem; het biedt aan amateur en professional de kans om zich bezig te houden met ensemblezang, met dirigeren en met (samen)zingen. Het festival kiest vanaf 2013 voor meer actuele invalshoeken, waarbij het gebruik zal maken van de vele raakvlakken van tien eeuwen koorrepertoire met de thema's die zich in de actuele samenleving voordoen. Voor de komende edities kiest het festival in 2013 als thema 'licht' – samenhang fungeert als licht in de duisternis. In 2015 zal het aandacht besteden aan het historisch en hedendaags maatschappelijk belang van zingen.

De Internationale Koorbiennale ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. Ook van de gemeente Haarlem ontvangt het festival een structurele subsidie van 50.000 euro per editie. De provincie Noord-Holland en het Fonds voor Cultuurparticipatie droegen bij in de financiering van de Hofjesconcerten. Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festival edities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De Internationale Koorbiennale presenteert een sterk plan, waarin de organisatie een duidelijk artistiek weerwoord geeft op de ontwikkelingen waarvoor ze zich geplaatst ziet. De commissie heeft waardering voor zowel de kwaliteit van de programmering als de oorspronkelijkheid van de samenstelling van het festival. Beide noemt ze goed. De koren die het festival presenteert, behoren tot de internationale top. Daarbij vindt de commissie de

ontwikkeling die het festival toont met een stevig hedendaags profiel goed. Het festival kiest voor grote, canonische werken van deze tijd, waarbij een wat beperkte rol is weggelegd voor echte vernieuwers van het repertoire en stemgebruik.

De commissie noemt het festival een mooi voorbeeld van 'glocal'; het heeft een internationale uitstraling en is tegelijkertijd goed in de haarvaten van Haarlem verankerd. Op die lokale inbedding was in het vorige advies de nodige kritiek. De Koorbiënnale heeft dit punt opgepakt en in de afgelopen jaren veel energie gestoken in een betere worteling in Haarlem. Er is een betere samenwerking met de Haarlemse instellingen tot stand gebracht. Ook heeft het festival een laagdrempelig programma ontwikkeld met gratis Hofjes- en buitenconcerten, die een groot succes zijn gebleken. Minder enthousiast is de commissie over de keuzes van de afgelopen periode in wereldmuziek genres. Deze vond zij van een mindere kwaliteit en daardoor afsteken bij de rest van het programma. Overigens vindt ze de invulling op dat vlak voor de komende periode aanzienlijk beter.

Het festival beoogt nadrukkelijk het wat statische imago van de koorwereld af te stoffen. Dat doet het door de programmering alsook door het zoeken naar uitdagende presentatievormen. Op dat vlak vindt de commissie het festival nog altijd vrij behoudend, waar zij constateert dat de zoektocht naar andere presentatievormen bij andere genres aanzienlijk grotere resultaten heeft opgeleverd. De plannen van het festival om zelf compositieopdrachten te verstrekken vindt de commissie minder sterk ingevuld en uitgewerkt dan de plannen voor de programmering. De commissie is zonder meer positief over de kwaliteit van De Internationale Koorbiënnale, die zij goed noemt.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De Internationale Koorbiënnale biedt een goede combinatie van een festival en een masterclass. De commissie stelt vast dat de Eric Ericson Masterclass een bijdrage levert aan de ontwikkeling van jonge koordirigenten. Daartegenover meent de commissie ook dat deze bijdrage beperkt blijft tot het aanscherpen van individuele kwaliteiten, maar dat de Eric Ericson Masterclass niet de plek is waar de carrière van deze koordirigenten een bijzondere vlucht neemt. Voor vakgenoten organiseert het festival rond de masterclass verder lezingen van bekende (inter)nationale dirigenten. De betekenis voor een mogelijke vernieuwing van de koorzang vindt de commissie beperkt; daarvoor vindt de commissie ook de plannen voor opdrachtwerk te bescheiden en weinig spectaculair. Over de gekozen nieuwe presentatievormen heeft de commissie al opgemerkt deze weinig vernieuwend te vinden, ook niet binnen het eigen genre. Andere festivals en gezelschappen zijn hierin de Koorbiënnale al voorgedaan. Ten slotte merkt de commissie op dat de staalkaart van de hedendaagse koorwereld die het festival tweejaarlijks presenteert van belang is voor iedereen die zich hier vakmatig mee bezig houdt. De commissie beoordeelt dit aspect dan ook als ruim voldoende.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De aanvraag geeft blijk van ondernemerszin en in het plan is een aantal ambitieuze doelstellingen geformuleerd. Die waardeert de commissie, maar zij zet bij de uitwerking ervan wel een aantal kanttekeningen. Zo stijgt de begroting fors met bijna een derde. Daarbij is de financieringsmix vrij gevarieerd, maar steunt ze erg op bijdragen van particuliere fondsen. De

organisatie zegt in 2011 een grote slag te hebben gemaakt bij het binnenhalen van private financiering en verwacht dit in de toekomst te continueren. De commissie constateert dat de organisatie niet alleen verwacht dat de inkomsten uit private fondsen in de komende periode gehandhaafd zullen blijven, maar dat zij zelfs fors zullen toenemen, met nog eens 46 procent ten opzichte van 2011. In de aanvraag wordt dit verder niet onderbouwd en de commissie lijkt deze aanname, met de toenemende druk op de private fondsen in de komende jaren, aan de optimistische kant.

Ook de groei van de publieksinkomsten met ongeveer 70 procent vindt de commissie rooskleurig ingeschat. De commissie constateert dat de marketingaanpak in de afgelopen periode weliswaar aanzienlijk is verbeterd en dat het aantal bezoekers ook relatief is vergroot, maar dat het hierbij nog altijd om een slechts bescheiden toename van het aantal betalende bezoekers gaat. Voor de komende periode presenteert de organisatie een duidelijk en veelbelovend marketingplan, waarbij ze inzet op het binnenhalen van nieuwe groepen met een gedifferentieerd prijsbeleid. De aanvrager wil, zoals het in het plan staat, het publiek 'opleiden', maar daar zijn wellicht meer stappen voor nodig om het publiek van de gratis buitenconcerten naar de betaalde programmering te krijgen. De commissie mist de programmadiifferentiatie in de betaalde programmering. Zij is van mening dat de compromisloosheid van de programmering, die zij bij de artistieke kwaliteit juist zo waardeert, de drempel voor de beoogde nieuwe en vooral jongere publieksgroepen hoog en misschien te hoog legt. Daarbij blijft het marketingbudget voor komende periode op hetzelfde bescheiden niveau, en daalt dus percentueel en per beoogde bezoeker. Dat alles maakt dat de commissie onvoldoende vertrouwen heeft in de capaciteit van het festival om de noodzakelijke vertaalslag te kunnen maken om het potentieel grote publiek – want er wordt veel in Nederland gezongen – ook daadwerkelijk naar het festival te trekken. Positief is de commissie tenslotte over de samenwerking met Radio 4, waardoor het programma voor een groot publiek wel beschikbaar is. Voors en tegens afwegend beoordeelt de commissie het ondernemerschap als ruim voldoende.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van de Internationale Koorbiënnale vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. Het aanbod dat het festival presenteert - koren en deels ook het repertoire - is in Nederland ook vaker op de verschillende festivals en podia te beluisteren. Wel valt het festival zelf ook internationaal op door niet, zoals de meeste korenfestivals, een religieuze grondslag te hebben.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het festival vindt plaats in Haarlem; daardoor is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd merkt de commissie op dat er zeker niet, zoals op bepaalde plekken, sprake is van in het geheel ontbreken van (vergelijkbaar) podiumkunstenaanbod. In Haarlem en de directe omgeving van Haarlem vinden ook andere festivals plaats en de stad kent een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

De Internationale Koorbiënnale heeft in de afgelopen periode een bijdrage van 50.000 euro per editie ontvangen van gemeente Haarlem en vraagt voor de periode 2013-2016 eenzelfde bedrag aan. Mocht die aanvraag worden gehonoreerd, dan betekent dat een bescheiden bedrag in relatie tot de totale omzet van de aanvrager, wat een beperkte lokale bijdrage oplevert.

TOESLAG

De Koorbiënnale wil in aanmerking komen voor de toeslag om de koorconcerten op een verrassende en vernieuwende wijze te presenteren. De commissie is van mening dat hier geen sprake is van vernieuwing van het aanbod. Het gaat volgens de commissie om de aankleding en belichting van de concerten en niet om een mogelijke inhoudelijke wisselwerking die het werk zelf beïnvloedt, anders dan dat het op een mogelijk atypische plek wordt gepresenteerd. Over het zoeken naar een mogelijk wezenlijker invloed laat de aanvraag zich niet uit; in de keuze voor de lichtontwerper ziet de commissie ook geen aanleiding om te mogen verwachten dat er sprake zal zijn van iets anders dan een ongetwijfeld mooi en goed lichtontwerp.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij zeer positief is over de artistieke kwaliteit van het festival, en positief, maar met een aantal punten van kritiek, over de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten en het ondernemerschap. De commissie zet daar onder andere kanttekeningen bij de verwachte groei van de publieksinkomsten. De bijdrage aan pluriformiteit en spreiding van het aanbod is beter dan gemiddeld. Over de aanvraag voor een toeslag adviseert de commissie negatief. Het bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag van de Internationale Koorbiënnale alleen te honoreren met een bedrag van 125.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals, als het budget dit toelaat.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	150.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Its Festival

Stichting ITs Festival

INLEIDING

Het ITs Festival Amsterdam is een jaarlijks, negendaags festival op diverse Amsterdamse locaties waar afstuderende theatermakers, acteurs, choreografen en dansers zich aan het eind van hun opleiding voor het eerst presenteren aan elkaar en aan een publiek van theaterliefhebbers en vakgenoten. ITs presenteert werk van binnen- en buitenlandse opleidingen. Het omschrijft zijn rol als die van springplank naar een succesvolle professionele carrière. Artistiek directeur is Theu Boermans.

Het festival wordt gedragen door zes Nederlandse theaterscholen en dansacademies: de Theaterschool Amsterdam, de ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten in Arnhem, de Toneelacademie Maastricht, de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, Codarts Rotterdam en de Fontys Dansacademie in Tilburg. Er wordt samengewerkt met de opleidingen toneel, toneelschrijven, regie, mime, dans en choreografie. ITs is opgenomen in het curriculum van de scholen; studenten van het tweede en derde jaar bezoeken de voorstellingen en nemen deel aan nagesprekken en workshops. Daarnaast geven de Nederlandse Film en Televisie Academie en opleidingen voor muziektheater acte de présence tijdens het festival. In 2011 werkte ITs samen met in totaal veertien Nederlandse en dertien buitenlandse opleidingen. Behalve afstudeervoorstellingen worden ook samenwerkingspresentaties getoond tussen Nederlandse en buitenlandse scholen en staat op het festival derdejaarswerk van dansstudenten. Tijdens het festival worden zeven stimuleringsprijzen uitgereikt, waaronder de ITs Choreography Award (voor de beste choreografie) en de ITs Ton Lutz Award (voor de beste regie). Naast het festival (ITs On Stage en de (inter)nationale tournee ITs On Tour) organiseert ITs een randprogramma (ITs Off Stage) met verdiepende activiteiten voor studenten en publiek. Verder maken een interviewprogramma, CJP-dansworkshops voor jongeren, dagelijkse afterparty's en een castingdag deel uit van het programma.

Onder de noemer ITs Internationaal, ondersteund door de Europese Commissie, vervult ITs een coördinerende rol in het platform ITsINSTED voor jonge, internationale theaterregisseurs. Ook nodigt ITs internationale programmeurs uit, organiseert het een internationaal netwerk van twaalf Europese festivals (de International Young Maker's Exchange) en biedt het door activiteiten als het Students Visitor's Programme jonge podiumkunstenaren de kans hun internationale netwerk uit te breiden, kennis uit te wisselen en voor het eerst internationaal te werken. Het onderdeel ITs On Tour organiseert tournees van ITs-voorstellingen in (binnen- en) buitenland.

Om bij te dragen aan de professionele ontwikkeling van de deelnemers, in aanvulling op de curricula van de scholen, wil ITs de komende jaren zijn impresariaatfunctie versterken door via ITs opdrachten binnen te halen voor jonge makers. Hiermee wil het ten dele de functie overnemen van de wegvallende productiehuzen om het dreigende gat te helpen dichten tussen opleiding en beroepspraktijk. ITs wil de jonge makers die net van de opleiding komen de kans geven door het jaar heen in het Compagnietheater hun voorstellingen te tonen. De doorstroming via Nederland gaat het festival verder stimuleren in samenwerking met Theaterzaken Via Rudolphi, waarmee in 2011 een meerjarige samenwerking werd aangegaan voor het organiseren van binnenlandse tournees.

Het ITs Festival ontving in de periode 2009-2012 subsidie van het Fonds Podiumkunsten in het kader van de vierjarige subsidieregeling. In deze periode ontving het tevens subsidie van de gemeente Amsterdam. Voor enkele edities ontving het festival aanvullende gelden van het Fonds in het kader van de deelregeling voor projectsubsidies op het gebied van internationalisering. Ook verwierf het festival in deze periode twee Europese subsidies. Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festival edities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van het ITs Festival als ruim voldoende.

Door de keuze voor Nederlands afstudeerwerk kent ITs een duidelijk profiel. Jaarlijks levert de programmering een breed overzicht van afstuderende regisseurs, acteurs, choreografen, dansers en andere podiumkunstenaren van Nederlandse hbo-opleidingen. ITs laat daarmee zien hoe de nieuwste generatie professionele podiumkunstenaren is opgeleid en waar die artistiek en inhoudelijk mee bezig is. Dat verschaft het festival een eigen signatuur.

Dat het programmeren van afstudeerwerk ook leidt tot voorstellingen van sterk wisselende kwaliteit is inherent aan de formule van ITs. De commissie onderschrijft dat dit risico hoort bij een bezoek aan ITs, maar meent wel dat het publiek hierbij beter gediend kan worden, zowel het vakpubliek als het vrije publiek, door het meer en actiever te informeren over de achtergrond van een productie. De gepresenteerde routes richten zich vooral op professionals. Voor een geïnteresseerde buitenstaander zouden er meer handreikingen moeten komen om het festival optimaler te kunnen genieten.

De commissie is ook minder overtuigd van de kwaliteit van het buitenlandse aanbod en vindt het binnen het profiel van het festival van beperkte artistieke meerwaarde. ITs wil meer ruimte maken voor internationaal aanbod. De reden hiervoor wordt volgens de commissie onvoldoende gemotiveerd. In ieder geval kan de organisatie het gehanteerde selectie criterium 'onderscheidende kwaliteit' naar het oordeel van de commissie hierbij strenger toepassen. ITs geeft ook aan een grotere rol te willen spelen bij het stimuleren van internationale coproductions van kunstvakopleidingen in binnen- en buitenland. Hoewel de opleidingen hierin zelf de voortrekkersrol moeten vervullen, is het volgens de commissie zinvol dat ITs hierbij als katalyserend podium werkt.

De commissie mist bij ITs doorverwijzingen naar interessante voorstellingen van afstuderende makers die om diverse redenen niet in Amsterdam staan, maar wel elders zijn te zien. Gezien het voornemen van ITs om zijn rol als schakel tussen opleiding en praktijk te vergroten, meent de commissie ook hierin meer te mogen verwachten van ITs. Dat vergroot tevens de betekenis van het festival voor geïnteresseerden buiten Amsterdam.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als ruim voldoende. Het ITs Festival toont het afstudeerwerk van de Nederlandse vakopleidingen.

Door de uitreiking van prijzen licht het getalenteerde afstuderende makers extra uit, hetgeen bijdraagt aan hun zichtbaarheid. Het winnen van de Ton Lutz Prijs geldt daarbij zeker als een

kwaliteitsstempel. Het verdiepende programma is sterk gericht op contact tussen opleiding en beroepspraktijk en zorgt voor onderlinge kennisuitwisseling. Door de aanwezigheid van buitenlandse studenten en de organisatie van de International Young Maker's Exchange draagt ITs bij aan internationale kennisdeling en uitwisseling. De commissie heeft waardering voor de plannen van ITs om zich de komende periode nog sterker te richten op programmeurs van podia en gezelschappen, castingbureaus, impresariaten en vakfestivals in binnen- en buitenland om de doorstroming en werkgelegenheid voor net afgestudeerde theatermakers te bevorderen. Zo wordt bijvoorbeeld gestreefd naar de aanwezigheid van scouts van Festival d'Avignon en de Wiener Festwochen op ITs, die beide jongemakertrajecten kennen. Tegelijkertijd blijft de commissie, net als vier jaar geleden, uitgesproken kritisch over de grote rol die het festival zichzelf toedicht als springplank voor jong talent binnen Nederland. Hierin overschat het festival volgens de commissie zijn eigen betekenis en invloed. De commissie merkt op dat gezelschappen jonge makers en uitvoerenden veelal in een eerder stadium scouten, meestal ook in de regio waar opleiding en beroepenveld opereert. Daarbij vindt de commissie het ontwikkelen van workshops voor net afgestudeerde studenten om in te springen op gesignaleerde hiaten in het curriculum bij de beroepsopleiding niet juist; volgens haar zijn studenten er meer bij gebaat wanneer dit door de opleidingen zelf goed opgepakt wordt. Een deel van het verdiepingsprogramma bestaat volgens de commissie uit een extrapolatie van curricula van kunstvakopleidingen. Uit het plan blijkt onvoldoende hoe het ITs een sterker commitment van opleidingen hierin wil afdwingen. Voor deelnemers is het verdiepingsprogramma meer van belang dan voor vrij publiek. Het festival geeft daarmee volgens de commissie te weinig invulling aan de rol van presentatiepodium voor the state of the art op het gebied van jong podiumtalent. Het bestaansrecht van ITs schuilt volgens de commissie vooral in de synergetische en katalyserende werking van een gezamenlijke presentatie en in de eerste confrontatie van afgestudeerden met publiek. De springplankfunctie ziet de commissie vooral als verlengstuk van deze presentatiefunctie.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van het ITs Festival als ruim voldoende. Het festival slaagt er goed in, naast subsidies van het Fonds, de gemeente Amsterdam en de Europese Commissie, extra gelden te genereren uit private fondsen en sponsoring. Veel sponsoring vindt ook in natura plaats. Dit leidt tot een hoog percentage aan eigen inkomsten. Het festival heeft goede mediapartners aan zich weten te binden. Minder succesvol is het festival in het binnenhalen van publieksinkomsten. De publieksaantallen zijn de afgelopen jaren gedaald en bijgevolg de inkomsten eveneens, waarbij de commissie opmerkt dat de zeer hoge marketingkosten klaarblijkelijk weinig effect hebben gesorteerd. De commissie leverde vier jaar geleden ook al kritiek op de disbalans tussen marketing en publieksinkomsten.

Ook nu is een forse stijging van de marketingkosten begroot zonder de bijbehorende publieksinkomsten. De stijgende lijn van het publieksbereik wordt veroorzaakt doordat de organisatie de voorstellingen en bezoekers van ITs ON TOUR meetelt als eigen producties en eigen publiek. Dit vertekent het publieksbereik van de organisatie, niet in de laatste plaats omdat de inkomsten van de reizende producties niet in de begroting van de organisatie terugkomen. Het festival geeft aan dat het zich nog meer dan in eerdere jaren op vakpubliek

wil richten en zijn marketingmix meer wil richten op het bereiken van professionals; deze marketingmix bestaat onder meer uit kortingen, routekaarten voor studenten, tienrittenkaarten voor professionals, combinaties van theatermenu, voorstelling en nagesprek/afterparty voor extern publiek en divers online en offline publiciteitsmateriaal. Het plan beargumenteert echter onvoldoende waarom hiervoor bijna een verdubbeling van de marketingkosten nodig is.

De organisatie gaat nauw samenwerken met het Compagnietheater. De algemeen directeur van het festival is ook aangetreden als zakelijk leider bij dit theater, waardoor deze functie voor het ITs Festival in wezen gehalveerd wordt. De commissie is positief over deze ontwikkeling, omdat hiermee de personele beheerslasten van het festival meer in overeenstemming komen met die van vergelijkbare festivals.

Het ITs Festival noemt zichzelf een festival voor en door scholen en studenten. De commissie is van mening dat het festival de betrokkenheid van de scholen in onvoldoende mate tot uiting laat komen in de begroting. Waar de organisatie zegt dat het festival als het belangrijke visitekaartje (inter)nationaal voor de betrokken opleidingen fungeert, zou daar volgens de commissie een steviger prijskaartje aan mogen hangen dan wat de scholen nu bijdragen.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De commissie beoordeelt de bijdrage die het ITs Festival levert aan de pluriformiteit van het landschap als neutraal. Het gaat om afstudeervoorstellingen die zeker niet in alle gevallen rijp zijn om ook buiten deze context getoond te worden; het soort aanbod dat getoond wordt verschilt niet wezenlijk van wat ook op andere festivals en op reguliere podia wordt gepresenteerd.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Amsterdam; daarmee levert het geen bijzondere bijdrage aan de spreiding.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

Het ITs Festival ontving in de afgelopen periode een bijdrage van de gemeente Amsterdam. Voor de periode 2013-2016 vraagt het festival een bedrag aan van 112.500 euro. Als de gemeente dit bedrag toekent, levert dat een beperkte lokale bijdrage op.

TOESLAG

Het ITs Festival geeft in het aanvraagformulier voor deze toeslag te opteren, maar werkt in zijn aanvraag niet uit waarom het festival voor een toeslag in aanmerking zou moeten komen en waarvoor het die wil gebruiken. Omdat de aanvraag op dit punt niet is uitgewerkt, stelt de commissie vast dat niet is aangetoond dat de toeslag zal worden aangewend voor activiteiten die de effecten van het eigen werk overstijgen. Ze adviseert daarom de toeslag niet toe te kennen.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat ze positief is over de artistieke kwaliteit, de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten en het ondernemerschap van het ITs Festival. De bijdrage aan de pluriformiteit en aan de spreiding zijn neutraal. Het plan voor een toeslag in het kader van innovatie ontbreekt. Derhalve adviseert de commissie de aanvraag van het ITs Festival alleen te honoreren indien het budget het toelaat en in dat geval een bedrag van 125.000 euro toe te kennen, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	300.000
---	----------------

Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Jonge Harten Festival

Stichting Jonge Harten

INLEIDING

Jonge Harten is een jaarlijks, negendaags festival in Groningen dat in november 2012 zijn vijftiende editie beleeft. Het toont theater- en dansvoorstellingen uit binnen- en buitenland voor jongeren van 12 tot en met 29 jaar. Het festival wil een vruchtbare plek zijn voor experiment en nieuwe vondsten om bij te dragen aan de creatieve ontwikkeling van jonge mensen. In 2011 trok het festival ruim 10.000 bezoekers, waarvan 8.800 betalend. Sinds oktober 2011 is Marga Kroodsmma artistiek verantwoordelijk voor het festival.

Jonge Harten zoekt met zijn programmering aansluiting bij de leefwereld van jonge mensen. Het festival speelt in op het gevoel van autonomie onder jongeren door een uitnodigende context te creëren waarin de keuze om een voorstelling te bezoeken organisch ontstaat.

Op alle gebieden wil Jonge Harten jonge mensen bij zijn activiteiten betrekken.

De organisatie wil bijdragen aan een beter vestigingsklimaat in Groningen door een kwalitatief hoogwaardig actueel cultureel aanbod te bieden, zich op te stellen als innovatieve en ondernemende partij, te fungeren als schakel tussen jonge mensen, het theater en het bedrijfsleven en hen te verbinden aan het culturele leven in de stad. Tot zijn kernactiviteiten rekent Jonge Harten, behalve de programmering van de festivalweek in november, ook activiteiten op het gebied van marketing, educatie, cultureel ondernemerschap en talentontwikkeling.

Jonge Harten biedt naar eigen zeggen een stevige artistiek-inhoudelijke programmering op een ontvankelijke, laagdrempelige en feestelijke manier. Het toont werk voor de vlakke vloer en de grote zaal gemaakt door studerende of net afgestudeerde makers, makers uit Groningen en regio, internationale makers en jongeren op semiprofessioneel niveau. Het festival verstrekt opdrachten en maakt eigen producties, met het Grand Theatre als producent. Daarnaast is er een randprogramma en zijn er workshop- en educatiepresentaties. Elke twee jaar organiseert Jonge Harten verder een expertmeeting voor professionals uit het (inter)nationale veld rond actuele thema's.

Jonge Harten omschrijft zichzelf als netwerkorganisatie die steeds opnieuw vitale verbanden aangaat met partners in de keten van produceren, programmeren, publieksonwikkeling en kennisdeling. Het festival wil aanjager zijn van spannende kunstinitiatieven voor jonge mensen. Het vervult een scoutende functie en een rol als podium in het project Station Noord van De Noorderlingen, Grand Theatre, Citadel en het NNT, waarbij jonge theatermakers een jaar lang een traject krijgen aangeboden. Nieuw in de komende periode is het project Avalanche in samenwerking met Noorderzon en Sign, waarin jonge multimediale kunstenaars de kans krijgen zich te presenteren op de verschillende festivals, waarbij elk festival een eigen opdracht formuleert. De muziekprogrammering, gericht op cross-overs van muziek en theater, wordt uitgebreid in samenwerking met muziekopleidingen (zoals de Academie voor Popcultuur), De Oosterpoort en de Stadsschouwburg. Ook wil Jonge Harten de komende jaren het aantal verdiepende workshops uitbreiden en daarbij het bedrijfsleven betrekken. De educatie voor studenten wil het festival verstevigen, naast de al bestaande voorstellingseducatie voor jongeren.

Tot slot wil Jonge Harten in de aankomende periode zijn werkzaamheden uitbreiden en het hele jaar door in de stad Groningen activiteiten ontplooiën op het gebied van jongeren- en

studentenmarketing en educatie. Zo wil de organisatie haar expertise uitbouwen en extra inkomsten genereren. Jonge Harten gaat in dit kader bijvoorbeeld zijn kennis en expertise op het terrein van jongeren- en studentenmarketing beschikbaar stellen door middel van lezingen, workshops en documentatie op de eigen website. Het festival is van plan ambitieuze studenten en innovatieve bedrijven te gaan samenbrengen in een Jonge Harten Pioniersclub en het wil een Jonge Harten Café opzetten, een ruimte die het hele jaar kan worden ingezet als bijvoorbeeld kantoor, festivalcentrum, ontmoetingsplek of workshoplocatie.

Jonge Harten ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. Daarnaast ontving het festival in deze periode structurele subsidie van de provincie en de gemeente Groningen.

Adviseurs van het Fonds hebben in de afgelopen periode verschillende edities van het festival bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van Jonge Harten als ruim voldoende. Jonge Harten biedt een fris, dynamisch programma voor jongeren en jongvolwassenen, maar het is vooral de manier waarop jongeren bij de organisatie worden betrokken – als makers, als actieve toeschouwers, als gesprekspartners of community-leden – die het festival een stevig eigen gezicht geeft.

De commissie merkt op dat de functie van het festival vooral een regionale is en dat de artistieke kwaliteit van de voorstellingen sterk uiteenloopt, mede door de programmering van semiprofessionele podiumkunsten. De commissie is van mening dat de organisatie zich in haar artistieke keuzes vooral volgend opstelt; het toont wat veelal ook in de rest van Nederland al te zien is, of te zien is geweest. Het festival toont eerder een staalkaart aan jongerentheater dan dat het een oorspronkelijk, toonaangevend programma neerzet dat zich kenmerkt door het leggen van eigen artistieke accenten. De keuze om zo veel mogelijk genres en disciplines te tonen, van klassieke dans tot hiphop en van professioneel tot semiprofessioneel, geeft jongeren dan wel een totaaloverzicht van de podiumkunsten, maar leidt volgens de commissie niet tot een festivalprogramma dat op artistiek niveau de toon aangeeft. De commissie meent dat de vernieuwing en de kracht van Jonge Harten vooral zitten in de aard en opzet van het festival, meer dan in het gepresenteerde werk. In deze lijn ligt ook haar kritiek op de uitbreiding met de muziekprogrammering, die niet artistiek onderbouwd wordt, maar slechts fungeert als publiekstrekker.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

voldoende

De commissie beoordeelt de bijdrage die Jonge Harten levert aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als voldoende. Deze bijdrage is volgens de commissie niet zozeer van artistiek-inhoudelijke aard, maar is gelegen in de manier waarop het festival communiceert met zijn achterban en een wisselwerking probeert te creëren in de keten produceren, programmeren, publieksontwikkeling en kennisdeling binnen Groningen. In die zin acht ze de coproducties die het festival ontwikkelt op regionaal vlak van belang.

De plannen die de organisatie ontwikkelt om het hele jaar actief te zijn als kenniscentrum op het gebied van jongeren- en studentenmarketing vindt de commissie op zich interessant, hoewel ze niet bijdragen aan de versterking van het festival zelf. Daarbij plaatst de commissie kanttekeningen bij de rol die de organisatie tegenwoordig landelijk speelt op het vlak van jongerenmarketing; in haar ogen is die de laatste jaren minder geworden. Van het werken aan een sterkere bundeling van kennis op dit gebied met andere organisaties die ook dit vlak actief zijn, zou de commissie een groter effect verwachten.

Ten slotte merkt de commissie op dat Jonge Harten op het gebied van de jongerentheater geen state of the art presenteert waarbij vakgenoten samenkomen om kennis te nemen van de nieuwste ontwikkelingen op dit gebied.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van Jonge Harten als ruim voldoende. Het festival heeft van jongerenmarketing zijn core business gemaakt. Dat gaat van communitybuilding tot docentenvoorlichting, van een werkgroep marketing bestaande uit studenten en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven tot guerrilla-acties en van hippe publiciteit tot uitvoerige doelgroepanalyses. Wat de commissie hierbij opmerkelijk vindt, is dat ondanks deze sterke inzet op marketing en het vergroten van het aantal activiteiten in 2013-2014, het aantal bezoeken (betaalde en onbetaalde) nauwelijks stijgt.

Jonge Harten heeft in de loop der jaren bewezen in staat te zijn de juiste partners te kiezen voor samenwerkingen die wederzijds inhoudelijke en financiële voordelen met zich meebrengen. In de aankomende periode gaat dat bijvoorbeeld gebeuren door samen met een horecaondernemer een Jonge Harten Café te creëren in een tijdelijk leegstaande ruimte, die tevens zal worden gebruikt als kantoor, ontmoetingsplek of workshoplocatie. Door verhuur aan bedrijven en (gedeelde) horeca-inkomsten draagt dit bij aan het werven van eigen inkomsten.

Minder vertrouwen heeft de commissie in de overige manieren waarop het festival eigen inkomsten wil vergaren. Het festival wil het aandeel eigen inkomsten fors vergroten door onder andere het opzetten van een expertisecentrum, door deel te nemen aan het project Cultuurcollecte en door bedrijven te gaan aanspreken door middel van een businessclub. De commissie vindt dit veelbelovende stappen, maar constateert tegelijkertijd dat de organisatie in het verleden weinig resultaten heeft behaald op het gebied van sponsorwerving of het opzetten van alternatieve activiteiten voor het bedrijfsleven. In de veelheid van initiatieven om extra middelen te vergaren mist de commissie een goed uitgewerkte focus. Om die redenen vindt zij de voorgenomen stijging te optimistisch en ziet ze die weinig onderbouwd. Eveneens kritisch is de commissie over de bedrijfsmatige kant van de organisatie. De begroting stijgt ten opzichte van 2009-2011 met ruim een kwart, vooral door een toename van activiteiten op het gebied van randprogrammering (muziek), maar tegelijk zorgt deze toename nauwelijks voor extra inkomsten.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De bijdrage aan de pluriformiteit van het Nederlandse podiumkunstenaanbod beoordeelt de commissie als neutraal. De commissie merkt op dat het festival zich niet kenmerkt door nieuw of wezenlijk andersoortig aanbod dat niet ook elders op festivals en podia te zien is of was. Het aanbod is in die zin niet onderscheidend ten opzichte van wat er in Nederland nog meer is te zien.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

De bijdrage die Jonge Harten levert aan de spreiding is beter dan gemiddeld. Het festival vindt plaats in Groningen, waarmee het een bijdrage levert aan de spreiding. Tegelijkertijd merkt de commissie op dat er niet zoals in bepaalde regio's sprake is van in het geheel ontbreken van vergelijkbaar aanbod. In Groningen vinden ook andere festivals plaats en de stad heeft een goede infrastructuur op het gebied van podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

Jonge Harten ontving in de periode 2009-2012 een bijdrage van gemiddeld 57.000 euro van de gemeente Groningen en vraagt daar voor de komende periode 60.000 euro aan. Daarnaast ontving het festival in de afgelopen periode zo'n 17.000 euro van de provincie Groningen; eenzelfde bedrag vraagt het daar voor de komende periode aan. Als bovengenoemde bedragen worden toegekend, is er sprake van een beperkte lokale bijdrage.

TOESLAG

Jonge Harten doet geen beroep op een toeslag.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat ze de artistieke kwaliteit en het ondernemerschap van Jonge Harten ruim voldoende vindt. De bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten vindt ze beperkt. Ook levert Jonge Harten geen bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap. Bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert de aanvraag van Jonge Harten alleen te honoreren indien het budget dat toelaat en in dat geval een bedrag van 125.000 euro per jaar toe te kennen, het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	250.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet aangevraagd
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Julidans

Stichting Julidans

INLEIDING

Julidans wordt jaarlijks gedurende twee weken in Amsterdam op en rond het Leidseplein georganiseerd. Sinds 2010 is een (deels) nieuw artistiek team verantwoordelijk voor het festival, twee programmeurs van de Stadsschouwburg, Anita van Dolen en René van der Pluijm, en impresario Jaap van Baasbank.

Het festival zet internationale makers centraal met een sterke maatschappelijke visie en met een voorkeur voor een theatrale, multidisciplinaire aanpak. Het festival beoogt nieuwe ontwikkelingen in de internationale hedendaagse dans in een toegankelijk kader van gevarieerde stijlen en informatieve randprogrammering te plaatsen. Binnen het programma vormt de niet-westerse programmering een vast onderdeel, een diversiteit die zowel artistiek-inhoudelijk als vanuit publieksbereik wordt gemotiveerd. Na een eerdere focus op onder meer China en Korea wil het festival in de komende periode specifiek in Zuid-Amerika scouten. Naast de theaters rond het Leidseplein speelt het festival zich af in het Vondelpark, het Bijlmer Park Theater in Zuid-Oost en Podium Mozaiek in Amsterdam-West.

Het festival presenteert enerzijds groot gemonteerde voorstellingen van iconen van de hedendaagse dans (Pina Bausch, Wim Vandekeybus, Marie Chouinard, Lloyd Newson, Sidi Larbi Cherkaoui, Akram Khan, Jan Fabre, Saburo Teshigawara) en vernieuwers van dit moment (Dave St-Pierre, David Wampach, Alain Buffard) naast een nieuwe generatie dansmakers in het NEXT programma, zoals Ann van den Broek en Lisbeth Gruwez. Talentontwikkeling en doorstroming heeft het festival voorts belegd bij I Like To Watch Too, een programma in Paradiso onder artistieke leiding van Suzy Blok en gericht op 'instappers' in de dans, en in het Artist's Lab, een uitwisseling en samenwerking tussen (jonge) danskunstenaars.

Het informatieve onderdeel van de programmering, Julidans Talks en Julidans Meet and Eat, bestaat uit nagesprekken of diners met publiek en choreografen. In samenwerking met de Henny Jurriens Stichting organiseert het festival technische workshops. In 2011 is samenwerking gezocht met de Summer Academy We Live Here, opgericht door Nicole Beutler, Marijke Hoogenboom en Andrea Božić, een ontmoetingsplek voor Julidansgasten en anderen die geïnteresseerd zijn in theoretische verdieping.

Met ingang van 2013 wil Julidans optreden als vertegenwoordiger of ambassadeur van Nederlandse dansmakers en dansgezelschappen door een showcaseprogramma voor buitenlandse programmeurs te organiseren. De showcase is primair bedoeld voor kleine groepen en aankomende makers, maar ook voor choreografen die al een zekere bekendheid genieten in het buitenland, vooropgesteld dat hun werk binnen de artistieke kaders van het festival past.

Julidans heeft een aantal jaren subsidie ontvangen in het kader van de basisinfrastructuur en ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. Julidans ontvangt structurele subsidie van de gemeente Amsterdam. Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festivaledities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

zeer goed

De commissie is zeer positief over het plan dat Julidans presenteert en dat een helder beeld schetst van het profiel, de opbouw van het festival en de wijze waarop de diverse programmaonderdelen zich organisch tot elkaar verhouden. De commissie vindt de artistieke kwaliteit van dit festival zeer goed en vindt het op dansgebied te beschouwen als complementair aan het Holland Festival. Julidans laat een mooi programma van internationale hedendaagse dansgezelschappen zien naast een programma van jonge talenten. De commissie is van mening dat het gaat om internationale gezelschappen die toonaangevend zijn op het terrein van de theatrale dans. Ze is ook zeer te spreken over de wijze waarop het festival zorgvuldig aandacht besteedt aan een jonge generatie dansmakers en deze aan het publiek presenteert: op uitnodiging van de grote namen uit het hoofdprogramma. De meerwaarde van het op deze manier presenteren is groot volgens de commissie, omdat het voor een niet ingewijd publiek interessant is om de inhoudelijke verwantschap tussen de verschillende (generaties) choreografen te ontdekken. Dit versterkt bovendien de samenhang in de programmering, die ook door thematische keuzes (zoals centraal gestelde landen) al geprofileerd is.

Binnen het spectrum van de dans waar Julidans zich op richt, de hedendaags theatrale dans, zoekt de programmering alle mogelijkheden op. De commissie heeft de indruk dat het festival daarbij meer loskomt uit de biotoop van het mede-organiserende impresariaat. Dat vindt de commissie een goede ontwikkeling, omdat door de trouw aan bepaalde namen de doorstroming beperkt was.

Positief is de commissie over de gebundelde presentatie in I Like To Watch Too. Dit biedt een podium aan zowel Nederlandse als internationale jonge choreografen die niet, of bijna niet, eerder in Nederland te zien waren. Dit concept, gecombineerd met de plek waar het plaatsvindt, is aantrekkelijk gebleken voor een jong en nieuw publiek voor dans.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

Het festival presenteert met zijn (inter)nationale programmering een state of the art op het gebied van de hedendaagse dans, waarbij het als ontmoetingsplek voor het vak geldt. Binnen- en buitenlandse programmeurs zien Julidans als een festival waar nieuwe ontwikkelingen te ontdekken zijn. De commissie constateert dat het festival zich sterker begint te profileren als een organisatie die meer wil met dans dan alleen een voorstellingsprogramma presenteren. Uit de programmering en de randprogrammering blijkt dat Julidans zich primair richt op het eigen genre, maar dat daarnaast ook samenwerkingsverbanden worden aangaan met kunstenaars uit andere genres of disciplines. Daarbij vindt de commissie de uitbreiding van de randprogrammering, zoals de Summer Academy, voor vakmensen van belang; voor het publiek zelf vindt ze het verdiepingsprogramma beperkt en meer gericht op de experimenteren met de vorm dan met de inhoud. De commissie acht het op zich waardevol dat de programmeurs van Julidans zich meer als vertegenwoordiger en ambassadeur van Nederlandse dansgezelschappen gaan opstellen, waardoor de artistieke kwaliteit van Julidans en de naam die het festival heeft, afstraalt op jongere makers. Wel merkt de commissie op dat het Nederlandse aandeel op het

festival beperkt is. Ze mist in het plan ook een analyse van de noodzaak om een showcaseprogramma te starten of reflectie op bestaande of recent ontwikkelde initiatieven op dit vlak. Bij Artist's Lab is tot dusverre geen of weinig plaats voor in Nederland werkende dansmakers. Op basis van bovenstaande beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten in Nederland als ruim voldoende.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie is positief over het ondernemerschap, maar met een aantal punten van kritiek. De organisatie van Julidans is, zoals het in de aanvraag wordt geformuleerd, bijna virtueel. Het festival wordt vanuit een netwerk van bestaande instellingen georganiseerd, waardoor er nauwelijks sprake is personele beheerslasten of andere structurele overheadkosten. De commissie ziet op het oog een financieel gezonde organisatie. Wel vindt ze daarbij de diversificatie van inkomstenbronnen beperkt, waar het voor een groot deel gaat om de bijdrage van de schouwburg en minder om andere inkomsten. In 2008 was de toenmalige commissie zeer kritisch over dit aspect; ook de huidige commissie constateert dat de organisatie er in de afgelopen periode slechts beperkt aandacht aan heeft besteed. Wel wil Julidans een professionele fondsenwerver inzetten en gaat het festival op zoek naar een hoofdsponsor. De commissie vindt de plannen op dit punt, ook gezien het verleden, echter weinig overtuigend.

Zorgelijk vindt de commissie de ontwikkeling van de publieksinkomsten en de zeer conservatieve schatting op dit vlak voor de komende periode. Julidans had in afgelopen periode gemiddeld genomen relatief hoge inkomsten, zeker in vergelijking met soortgelijke (dans)festivals. De tegenvallende resultaten uit 2011 zijn nu maatgevend voor de komende periode, maar liggen dan zo'n 30 procent beneden het peil uit 2009. Dat kan de commissie moeilijk rijmen met de verwachte stijging van het aantal bezoekers. De laag ingeschatte publieksinkomsten suggereren dat de gemiddelde kaartprijs in 2013 dan aanzienlijk lager wordt dan in de voorgaande periode. Het dynamische prijsbeleid dat de organisatie wil introduceren zou volgens de commissie juist tot andere resultaten moeten leiden.

Veel werk maakt Julidans van het marketingplan en publieksonderzoeken, waarbij de organisatie aangeeft een zeer grote merkbekendheid te hebben onder het eigen publiek, namelijk 85 procent. De commissie constateert dat blijkbaar 15 procent weinig idee heeft waar het zich op dat moment dan bevindt. Los van deze kritische kanttekening vindt de commissie met name de wijze waarop het festival specifieke doelgroepen benadert en daar ook programmering voor ontwikkelt sterk.

De commissie merkt ten slotte op dat Julidans onverminderd doorgaat met het implementeren van het festival in andere delen van de stad Amsterdam dan direct rond het Leidseplein. De commissie waardeert de manier waarop het festival zich al jaren hard maakt om, ook op deze wijze, een ander, cultureel diverser publiek te bereiken, ook met een diverse programmering.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van Julidans vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. Julidans is

een van de vier bekende dansfestivals in Nederland. Het aanbod dat het festival programmeert is beperkt op andere festivals en podia in Nederland te zien. Daarbij tekent de commissie wel aan dat de trouw van Julidans aan bepaalde choreografen er ook toe leidt dat de onderscheidendheid van het festival op dat vlak minder wordt. Werk van deze nu in Nederland doorgedrongen choreografen wordt nu vaker door het jaar heen in de Nederlandse theaters geprogrammeerd.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Amsterdam; hiermee wordt geen bijzondere bijdrage geleverd aan de spreiding.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

Julidans heeft in de afgelopen periode een bijdrage van rond de 120.000 euro ontvangen van de gemeente Amsterdam en vraagt voor de periode 2013-2016 een bedrag van 140.000 euro aan. Het betreft een bescheiden bedrag in relatie tot de totale omzet van de aanvrager; als de gemeente het gevraagde subsidiebedrag toekent, levert dat een beperkte lokale bijdrage op.

TOESLAG

Julidans draagt twee projecten voor die, zoals de organisatie het omschrijft, bijdragen aan het algehele innovatieve karakter van het festival. Allereerst I Like To Watch Too, een zelfstandig door derden georganiseerd project, dat het festival wil opnemen in de eigen begroting. De commissie constateert dat de innovatie niet bedoeld is om het wegvallen van andere subsidiemogelijkheden, zoals bij I Like To Watch Too het geval is, op te vangen. Bij I Like To Watch Too gaat het daarbij om het ondersteunen van een project, dat in zijn kern bedoeld is om te experimenteren met andere presentatievormen voor een ander publiek, en dat als zodanig al ruim zeven jaar bestaat. De commissie vindt het een als zodanig waardevol project, maar vindt dat er geen sprake van een andersoortige bijdrage aan de innovatie van het aanbod dan wat er al jarenlang gebeurt.

Daarnaast stelt Julidans haar activiteiten in het Artist's Lab voor, waarbij Julidans en partnerfestivals in onder meer India en Libanon volgen jonge makers ondersteunen en begeleiden het creatieproces. De commissie vindt dit talentontwikkelingsprogramma als zodanig interessant, maar merkt op dat het niet te verwachten is dat het zal leiden tot effecten die het eigen werk zullen overstijgen en navolging krijgt.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij met name de artistieke kwaliteit van Julidans hoog waardeert, en dat ze ook verder over alle criteria voldoende positief is. Alleen het plan voor innovatie vindt zij onvoldoende overtuigend aansluiten bij de doelstelling van dit onderdeel. De commissie adviseert derhalve een bedrag toe te kennen van 125.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	300.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	250.000

Liteside Festival

Stichting New European Collaborations

INLEIDING

Het LiteSide Festival is een driedaags multidisciplinair festival dat de afgelopen jaren op het Westergasterrein in Amsterdam heeft plaatsgevonden. Het wordt georganiseerd door de stichting New European Cultural Collaboration, die zich sinds 2006 richt op de oriëntaalse cultuur en die cross-overs tussen de oriëntaalse en westerse cultuur als uitgangspunt neemt. Algemeen directeur is Gail Pilgrim.

Naast het festival organiseert NECC onder meer Shimmy Shakes, een ontwikkelingstraject voor cross-over-buikdans. Het LiteSide Festival trok afgelopen jaren tussen de 1.000 en 2.500 betalende bezoekers.

De organisatie beoogt nieuw talent in de schijnwerpers te zetten en het moderne gezicht van jonge Nederlandse oriëntaalse burgers te tonen. Het accent ligt daarbij op artistieke vernieuwingen voortkomend uit de kruisbestuiving van hedendaagse oriëntaalse en westerse cultuur. Belangrijke onderdelen van de doelstellingen zijn talentontwikkeling en cultuurparticipatie, waarbij de organisatie een bijdrage wil leveren aan de sociale cohesie in Nederland. De activiteiten hebben diversiteit en transculturaliteit als kernwaarden.

Het festival beschouwt zichzelf als lanceerplek voor jong talent en als een plaats waar kunstenaars nieuw werk kunnen uitproberen. Het werkt samen met partners die de doorstroming van talenten kunnen faciliteren. Daarnaast gebruikt de organisatie haar internationale netwerk, dat een belangrijke rol in de artistieke ontwikkeling van de plannen speelt en dat de mogelijkheid biedt om topkwaliteit te presenteren. Dit netwerk wordt ook gebruikt voor de uitwisseling van kennis op het gebied van trends/ontwikkelingen en beroepspraktijk.

Het festival brengt voor de komende periode een aantal veranderingen aan, vooral in de werkwijze die gebruikt is bij het programmeren, de gehanteerde uitgangspunten en criteria en uiteindelijk het programma waarin deze tot uiting komen, waarbij meer samenhang tussen de programmaonderdelen wordt beoogd en een compacter ('downsized') festivalprogramma. De organisatie wil daarbij een meer toegankelijke programmering en meer locatie- en participatievoorstellingen, wat zich onder meer vertaalt in het voornemen het publiek online een concert te laten kiezen.

Vanaf 2013 vindt het LiteSide Festival plaats in de Tolhuistuin in Amsterdam Noord, waarbij 'Think Global, Act Local' het algemene thema van de komende festivalédities wordt.

In de afgelopen periode ontving het festival een driejaarlijkse trajectbijdrage van het Amsterdams Fonds voor de Kunst ter versterking van de professionalisering van de organisatie.

In 2009 en 2010 heeft LiteSide bijdragen ontvangen uit de festivalregeling van het Fonds Podiumkunsten.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

onvoldoende

De commissie heeft op zich waardering voor de ambitie van het LiteSide Festival om een festival te organiseren gericht op de oriëntaalse cultuur. Zij constateert echter dat het de organisatie de afgelopen periode niet is gelukt om de goede ideeën die ten grondslag lagen aan dit festival te vertalen naar een stevig en oorspronkelijk samengesteld festival met de omvang en zeggingskracht die het ambieert. De commissie meent dat de programmering te mager is en de kwaliteit zeer wisselend en dat het profiel van het festival in het vage blijft. Al eerder plaatste de commissie deze kritische kanttekeningen bij het festival, wat er sinds 2011 in resulteerde dat aanvragen niet meer werden gehonoreerd. De commissie constateerde dat de realiteit van het festival niet overeenkwam met de omschreven plannen. In het voorliggende plan vindt zij zelfs dat goede ideeën ontbreken. Het plan is slecht uitgewerkt en kent vele onduidelijkheden, zoals op welke disciplines het festival zich richt, welke kwaliteit het programma beoogt te presenteren of wat de artistieke motivatie voor de artiesten is.

De organisatie geeft in het plan aan dat het de komende periode veranderingen zal aanbrengen in uitgangspunten en criteria van de programmering. De commissie meent echter dat de genoemde veranderingen in onduidelijke bewoordingen worden omschreven en dat de artistieke motivatie onduidelijk is. Zo schrijft de organisatie dat de veranderingen de werkwijze betreffen, maar licht dat niet nader toe. Ook zouden ontwikkelingen en trends worden geïncorporeerd die de organisatie omschrijft als dynamische vrijetijdsbesteding en nieuwe verdienmodellen, met het besef dat er minder draagvlak is voor experiment. Duidelijk is vooral dat het festivalprogramma kleiner wordt en dat er laagdrempelig zal worden geprogrammeerd. Daarnaast wil het festival zich meer richten op families en zal het daarvoor een 'divers artistieke en pedagogisch verantwoorde kinderprogrammering' opzetten. Het zijn dergelijke algemeenheden die de commissie ertoe hebben gebracht het plan op het gebied van de artistieke kwaliteit als onvoldoende te beoordelen.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

zwak

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als zwak. Het festival is volgens de commissie geen aanjager voor mogelijke ontwikkelingen in de sector, een rol die het festival wel zegt te vervullen. Ook is het niet de plek gebleken waar professionele kunstenaars met een multiculturele achtergrond geïntroduceerd zijn. De spin-off van het programma, de impact op een veranderend podiumkunstenveld, is nauwelijks zichtbaar. De plannen die het festival nu presenteert, kunnen wellicht wel van belang zijn voor individuele semiprofessionele talentontwikkeling, maar niet voor de professionele podiumkunstenpraktijk.

ONDERNEMERSCHAP

onvoldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van LiteSide als onvoldoende. De commissie moet constateren dat het professionaliseringstraject dat de organisatie de afgelopen jaren heeft gevolgd, zich niet vertaalt in de bedrijfsmatige kant van de organisatie.

De beheerslasten voor het personeel stijgen zeer fors ten opzichte van 2011, zonder dat daar in het plan een onderbouwing voor wordt gegeven. In de begroting halveren daarnaast de eigen inkomsten en verdriedubbelt de subsidie. De commissie meent dat het festival daardoor in een te grote mate afhankelijk wordt van subsidies en constateert dat er weinig diversificatie is in de eigeninkomstenmix. Daarnaast kloppen meerdere begrotingscijfers niet of leiden die tot vreemde resultaten. Zo zou de gemiddelde ticketprijs in 2009 en 2010 ruim onder de 5 euro hebben gelegen, in 2011 naar ruim 25 euro schieten en ook komende periode boven de 20 euro blijven. Dit lijkt de commissie een onrealistische weergave. Ook de wijze waarop de organisatie publiek wil bereiken vindt de commissie weinig overtuigend. Tot dusverre is het festival er slechts heel beperkt in geslaagd het beoogde publiek aan zich te binden. In de komende periode legt de organisatie de nadruk op online marketing, waarbij de plannen zich in eerste instantie lijken te richten op het bestaande (beperkte) publiek. De verhuizing naar de Tolhuistuin in Amsterdam-Noord kan volgens de commissie wel een impuls betekenen voor het bezoek, hoewel de organisatie niet aangeeft hoe het zijn publiek over het IJ denkt mee te nemen.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van LiteSide vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert door zijn specifieke focus op de oriëntaalse cultuur een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is daarin niet uniek. De commissie merkt op dat naast LiteSide meer festivals en podia een aanbod programmeren uit de landen rond de Middellandse Zee en de Arabische wereld.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Amsterdam; hiermee wordt geen speciale bijdrage geleverd aan de spreiding.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

LiteSide heeft in de afgelopen jaren geen structurele subsidies ontvangen van de gemeente Amsterdam, anders dan de bijdrage van het Amsterdams Fonds voor de Kunst, maar heeft nu een bedrag van 100.000 euro aangevraagd bij de gemeente Amsterdam. Mocht die aanvraag worden gehonoreerd, dan is er sprake van een beperkte lokale bijdrage.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij op de criteria artistieke kwaliteit, ontwikkeling van de podiumkunsten, en ondernemerschap negatief is over de aanvraag, maar dat het festival wel een bijdrage levert aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap. Alles overziend adviseert de commissie om de aanvraag niet te honoreren.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

40.000

Metropolis Festival

Stichting Nemesis

INLEIDING

Metropolis is een gratis toegankelijk popfestival dat in 2013 zijn vijftienvingjarig jubileum viert. Het vindt jaarlijks op een zondag in de zomer plaats in het Zuiderpark in Rotterdam en programmeert een mix van pop, rock, hiphop, wereldmuziek en dance. In 2011 trok het festival zo'n 42.000 bezoekers. De organisatie is in handen van Stichting Nemesis; verantwoordelijk voor de programmering zijn Marcel Haug en Niels Post.

Het festival wil als springplank dienen voor talent en een staalkaart tonen van het beste wat de jongerencultuur aan muziek te bieden heeft. Het programma omvat acts van relatief onbekende en opkomende talenten die worden geselecteerd vanwege hun vernieuwende, verrassende en gedurfde karakter. De afgelopen jaren toonde het artiesten uit onder andere Canada, Groot-Brittannië, Frankrijk, Benin, Zuid-Afrika, Syrië en de Verenigde Staten, die later vaak doorbraken naar een breder circuit. Ook Nederlands en met name Rotterdams talent staat in de schijnwerpers.

In de komende periode wil het festival zijn profiel op een aantal terreinen aanscherpen en zich zowel offline als online als anarchistisch, gedurfd en onconventioneel label profileren.

Het festival wil een breder aanbod brengen en behalve de grote podia ook wat kleinere, intiemere podia neerzetten. In de nieuwe opzet – zelf spreekt het festival in zijn aanvraag van 'Metropolis 2.0' – zullen meerdere disciplines bij het festival worden betrokken. Het festival wil een internationale garde aan kunstenaars, vormgevers, fotografen, ontwerpers en muzikanten gaan presenteren om het festival meer te laten aansluiten bij de omnicultuur van jongeren. Daarvoor zal het samenwerking zoeken met organisaties op het gebied van street art, sport, skaten, hiphop en overige popcultuur en met bestaande muziekorganisaties, podia en instellingen. Jaarlijks wil het festival een aantal bands gaan uitwisselen met andere Europese festivals, zoals het Exit Festival in Servië, het Melt Festival in Oost-Duitsland of Haldern Pop in Duitsland. Daarnaast wil het festival meer inbedding vinden in de multiculturele stad Rotterdam.

Tot slot onderzoekt het festival de mogelijkheid uit te breiden. Naast het gratis toegankelijke zondagprogramma komt er mogelijk ook een betaald programma op zaterdag waar acts zullen staan die eerder op Metropolis stonden en inmiddels zijn doorgebroken. Hiervoor zal Metropolis op zoek gaan naar een bestaande promotor. Op een ander moment in het jaar wordt een jaarlijkse indoor-editie toegevoegd aan Metropolis, met een kleinschalige programmering in lijn met de artistieke visie. Deze zou moeten plaatsvinden in het gebied rond de Rijnhavenbrug.

De organisatie ontving in de periode 2009-2012 meerjarige ondersteuning van de gemeente Rotterdam. De aanvraag voor ondersteuning in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten voor de periode 2009-2012 werd afgewezen. Wel ontving Metropolis in 2011 en 2012 een projectsubsidie van het Fonds in het kader van de programmeringsregeling voor bestaande festivals.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van Metropolis als ruim voldoende.

Ze constateert dat Metropolis de afgelopen periode een enthousiasmerend festival heeft neergezet voor een breed publiek van popliefhebbers. De programmeurs hebben een neus voor kwaliteit en de geprogrammeerde bands zijn een weerspiegeling van hun vakmanschap. Het festival heeft een wat roerige tijd achter de rug, maar heeft volgens de commissie in de afgelopen edities weer nieuw elan getoond. De diverse genres die het festival toont, zitten elkaar niet in de weg en zorgen samen voor een afwisselende reis door de diverse muzikale stromingen.

Waarin de commissie het festival minder geslaagd vindt, is het creëren van een scherp gearticuleerd festivalprofiel. In de afgelopen jaren was de programmering weliswaar bij vlagen verrassend en eigenzinnig, maar in de samenstelling van het totale programma vindt de commissie dat een duidelijk eigen profiel ontbreekt. Het doel van het festival om de vernieuwing binnen de muziek op te zoeken, is ook in de afgelopen jaren niet gehaald. In die zin luidt de kritiek van de commissie niet anders dan in haar eerdere adviezen: Metropolis mist een sterk eigen artistiek gezicht.

De komende periode gaat Metropolis de programmering uitbreiden naar andere genres en disciplines. De organisatie wil de focus op muziek gedeeltelijk loslaten en het festival tot een representatief platform maken voor de internationale populaire jongerencultuur. De commissie begrijpt dat het festival zich verder wil ontwikkelen, maar vindt de in het plan geschetste verbreding niet bijdragen aan een scherper artistiek profiel. De commissie vindt de plannen hiertoe mager uitgewerkt in de aanvraag; de voorbeelden in het plan wekken de indruk dat het vooral om randprogrammering en aankleding gaat. Ook meent de commissie dat het festival met deze nieuwe focus de beoogde verdieping binnen de vernieuwende (jongeren)muziek laat liggen. Wil Metropolis werkelijk een breder jongerenfestival worden, dan acht de commissie scherpere, beter omschreven keuzes noodzakelijk.

Waarover de commissie positief is, zijn de plannen van het festival om zijn zichtbaarheid te vergroten door het toevoegen van een extra (betaalde) festivaldag met Metropolis-artisten die inmiddels zijn doorgebroken en een indoor-editie op een ander moment in het jaar. Ook het toevoegen van extra podia kan op haar waardering rekenen. Wel merkt de commissie op dat ze ook deze plannen beter uitgewerkt had willen zien.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

zwak

De commissie meent dat het festival door zijn wijze van programmeren geen nieuwe ontwikkelingen teweegbrengt binnen de jongerencultuur of de podiumkunsten en vindt de activiteiten op het gebied van talentontwikkeling niet van dien aard dat het dergelijke ontwikkelingen aanjaagt. De commissie merkt op dat Metropolis in het verleden een belangrijke positie vervulde in de keten bij de doorstroming van talent naar de belangrijke podia in het land. Die rol is het festival vier jaar geleden kwijtgeraakt en het heeft daar in de afgelopen periode geen oplossing voor gevonden. Als springplank voor nieuw talent heeft Metropolis niet meer gefungeerd. Voor de komende periode lijkt de organisatie hiertoe een nieuwe poging te willen ondernemen; de aanvrager schrijft dat hij de doorstroom van bands

en artiesten wil bevorderen. De commissie mist in het plan echter de daarbij behorende activiteiten. Zo worden er geen ontmoetingen georganiseerd tussen bands en programmeurs. Ook anderszins biedt het festival geen ruimte voor vakmatige verdieping. Het festivalprogramma presenteert niet de state of the art waar programmeurs en andere mensen uit het vak naartoe komen om op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen en om bewust bands te scouten. Primair heeft het festival vooral een presenterende publieksfunctie. Dat maakt dat de commissie de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als zwak beoordeelt.

ONDERNEMERSCHAP

zwak

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van Metropolis als zwak. In de afgelopen jaren haalde het festival zeer weinig eigen inkomsten binnen. Behalve een gebrek aan publieksinkomsten wist de organisatie ook geen substantiële sponsors aan te trekken. Dat maakte het festival grotendeels afhankelijk van subsidies. De financiële gezondheid is mede daardoor slecht; het festival heeft een flink negatief vermogen.

Voor de komende jaren schrijft het festival minder afhankelijk te willen worden van publieke financiering en zich te willen inspannen om sponsors te werven, crowdfunding te organiseren en een betaalde editie te organiseren. De commissie staat echter om meerdere redenen kritisch tegenover deze voorgenomen inkomstenstijging. Ten eerste zijn de plannen slecht uitgewerkt; zo wil het festival potentiële sponsors aantrekken met behulp van een bezoekersprofiel, maar moet de eerste bezoekersenquête om dit profiel samen te stellen nog plaatsvinden.

De commissie is positief over de plannen van het festival om zijn zichtbaarheid te vergroten door het toevoegen van een extra (betaalde) festivaldag met Metropolis-artiesten die inmiddels zijn doorgebroken en een indoor-editie op een ander moment in het jaar. Wel merkt de commissie op dat ze ook deze plannen beter uitgewerkt had willen zien. De aanvrager benadrukt verder hiervoor afhankelijk te zijn van het tourschema van artiesten die in dezelfde periode vaak op goed betaalde festivals staan, en van een externe promotor die het financiële risico voor deze editie voor zijn rekening zou moeten nemen. Deze promotor is nog niet gevonden. De commissie betwijfelt daarom of deze editie wel gerealiseerd zal kunnen worden.

Een tweede, belangrijker kritiekpunt is dat geen van bovengenoemde plannen om de eigen inkomsten te verhogen zijn verwerkt in de begroting. Daar wordt het aandeel eigen inkomsten de komende jaren zelfs beduidend lager dan in de voorgaande periode. De commissie stelt daarom vast dat de ambities op het vlak van sponsorwerving, crowdfunding en een betaalde editie nog in een te prematuur stadium verkeren om het vertrouwen te wekken dat ze tot extra inkomsten zullen leiden.

Ook het marketingplan vindt de commissie erg beperkt. Om meer en diverser publiek te trekken en zijn bekendheid te vergroten, wil Metropolis zijn marketing meer dan voorheen op culturele omnivoren en op passanten richten in plaats van vooral op de eigen fans. Acties die daartoe worden ondernomen, zijn echter enkel het verspreiden van pr-materiaal via internet en social media, het informeren van een aantal mediapartners en sterk vormgegeven publiciteitsmateriaal. Hoewel Metropolis hier zelf van een voortrekkersrol spreekt, vindt de commissie dit plan weinig overtuigend.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De activiteiten van Metropolis leveren volgens de commissie geen bijzondere bijdrage aan de pluriformiteit. Metropolis is een van de vele popfestivals die Nederland rijk is, waarbij het aanbod dat Metropolis presenteert ook in de rest van Nederland te zien is. Daardoor levert Metropolis volgens de commissie met zijn activiteiten geen bijzondere bijdrage aan de pluriformiteit.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Metropolis vindt plaats in Rotterdam; daarmee levert het geen bijdrage aan de spreiding.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Metropolis heeft in de afgelopen periode een bijdrage ontvangen van de gemeente Rotterdam en vraagt daar voor de periode 2013-2016 een bedrag aan van 134.000 euro. Als de gemeente het gevraagde bedrag toekent, levert dat een stevige lokale bijdrage op.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie is positief over de artistieke kwaliteit van Metropolis, maar negatief over de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten en het ondernemerschap. Ook levert Metropolis geen bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap of de spreiding van het aanbod. Op grond van het bovenstaande adviseert de commissie de aanvraag van Metropolis niet te honoreren.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

300.000

Motel Mozaïque

Stichting Motel Mozaïque

INLEIDING

Het meerdaagse meerkunstenfestival Motel Mozaïque onder leiding van Harry Hamelink vindt jaarlijks in Rotterdam plaats in de maand april in een groot aantal kunstinstellingen en clubs, op openbare pleinen en verborgen plekken in de stad. Motel Mozaïque wil een organische mix van de kunstdisciplines popmuziek, theater, performance en beeldende kunst presenteren, waarbij het thema gastvrijheid in het programma is verweven en wordt gekoppeld aan actuele maatschappelijke onderwerpen en grootstedelijke ruimtelijke issues. Het festival beoogt hiermee zesduizend betalende en negenduizend gratis bezoekers te trekken.

De programmering van popmuziek is het grootste onderdeel van het aanbod van Motel Mozaïque. Het festival streeft ernaar een staalkaart te tonen van de huidige stand van zaken, met een accent op nieuwe en hernieuwde stromingen binnen de pop en dance. De programmering bestaat uit grotere internationale publiekstrekkingen naast volledig onbekende groepen. Waar de popprogrammering hoofdzakelijk internationaal gericht is, is de programmering van beeldende kunst sterk stedelijk gericht. De theatervoorstellingen en performances worden in samenwerking met de Rotterdamse Schouwburg geprogrammeerd. Ook wil het festival zich profileren met speciale artist-in-residence projecten, in lijn met de uitgangspunten gastvrijheid en multidisciplinair programmeren. Eerder waren dat Stef Kamil Carlens (ex-dEUS, Zita Swoon) en de IJslandse Benni Hemm Hemm. De organisatie wil de komende jaren onder meer de bands Animal Collective (USA) en Sigur Ros (IJsland) verleiden tot het presenteren van een speciaal project.

In de komende periode ambieert Motel Mozaïque jaarlijks een tweetal buitenprojecten te organiseren, onder de naam Plaza Mozaïque en Perron Mozaïque, die fungeren als festivallocaties, waar architectuur, popmuziek, ontmoeting, performance, gastvrijheid, horeca, levendigheid, overnachten, 'place-making', routes en beeldende kunst samenkomen. Plaza is het Schouwburgplein, dat al sinds 2010 een vast onderdeel van het festival is; Perron Mozaïque is gelegen rond het voormalige treinstation Hofplein te Rotterdam en is eerder in 2007 gepresenteerd.

Onder de naam Laboratoire Mozaïque zijn ook de overige activiteiten van de Stichting geschaard, zoals Bazar Curieux, Fabrique Mozaïque, Club Mozaïque en een jaarlijkse serie grote popconcerten. Daarnaast wil de organisatie samen met een aantal andere festivals in de komende jaren een speciaal muziekproject produceren dat achtereenvolgens ook op Oerol, Metropolis en Into the Great Wide Open zal spelen.

Motel Mozaïque heeft een aantal jaren subsidie ontvangen in het kader van de verschillende Cultuurnota's en ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. Motel Mozaïque ontvangt structurele subsidie van gemeente Rotterdam.

Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festivalredities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

Motel Mozaïque is naar het oordeel van de commissie in staat gebleken als festival een eigen signatuur te ontwikkelen. Gastrijheid zit in de genen van het festival en draagt in belangrijke mate bij aan die signatuur. De commissie waardeert de wijze waarop een oorspronkelijk en doordacht mozaïek wordt gelegd met de verschillende onderdelen. Motel Mozaïque is een relatief klein festival, maar in de paar dagen dat het zich afspeelt, gebeurt er veel: bezoekers kunnen slapen in kunstuitingen, de gidsentochten, de interventies in de stad. Dit zijn allemaal activiteiten die een 'buzz' opleveren die in de ogen van de commissie een meerwaarde aan het festival geeft. De kwaliteit van de muziekprogrammering is volgens de commissie hoog. De programmeurs weten in een vroeg stadium van ontwikkeling talent te spotten en presenteren een frisse mix van uiteenlopende muzikale uitingen, van gerenommeerde oudgedienden tot jonge talentvolle nieuwkomers. De hand van de programmeurs is daarbij duidelijk te herkennen zonder dat dit tot eenkennigheid of voorspelbaarheid leidt. De kracht van de muziekprogrammering ziet de commissie minder terug bij de programmering van andere disciplines. Daar zou het festival scherpere keuzes kunnen maken. Als multidisciplinair festival zou Motel Mozaïque een betere balans moeten vinden in de kwaliteit van de verschillende disciplines. Met name de kwaliteit van de beeldende kunstprojecten vindt de commissie zeer wisselend en zeker niet altijd overtuigend.

De voornemens voor de komende periode liggen grotendeels in het verlengde van de gerealiseerde festivaledities. De activiteiten die de organisatie gedurende het jaar ontplooit, worden als samenhangend programma voor ontwikkeling gepresenteerd. Dat kan naar het oordeel van de commissie een zinvolle aanvulling zijn op de bestaande formule van het festival. De commissie is positief over de artists-in-residence die men daarvoor op het oog heeft. Op basis van het voorliggende plan heeft de commissie voldoende vertrouwen in de toekomst van Motel Mozaïque: zij beoordeelt de kwaliteit van dit festival als goed.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten in Nederland als ruim voldoende. De commissie vindt dat Motel Mozaïque een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de vernieuwing van het concept festival op zich en stelt vast dat presentatievormen die op Motel Mozaïque zijn ontwikkeld hun weg hebben gevonden naar andere festivals. De commissie is van mening dat Motel Mozaïque in die rol een functie vervult in het landschap van festivals. Veel programmeurs en muziekprofessionals bezoeken het festival vanwege het overzicht dat Motel Mozaïque jaarlijks biedt van de huidige stand van zaken met een accent op nieuwe en hernieuwde stromingen binnen de pop en dance. De commissie stelt vast dat dit gebeurt zonder dat het festival zelf vakinhoudelijke ontmoetingen of speciale programmering voor professionals programmeert. Als interdisciplinair festival is Motel Mozaïque naar het oordeel van de commissie minder geslaagd. Ook is de commissie van mening dat de randprogrammering te weinig organisch met het hoofdprogramma verbonden is en soms oogt als aankleding. De functie van het festival als plek om nieuw talent te lanceren wordt door de commissie als wisselend beoordeeld. Motel Mozaïque heeft met verrassende optredens een podium geboden aan bands en musici die daarmee een

grotere bekendheid hebben gekregen in Nederland, al kan daarmee naar de mening van de jury niet worden gezegd dat het festival daarmee trendsetter is gebleken binnen de popmuziek. Voor de bijdrage aan de ontwikkeling van andere vormen van podiumkunst zoals theater en performancekunst ontbreekt het Motel Mozaïque aan de mogelijkheden om daar daadwerkelijk ondersteuning en begeleiding aan te bieden.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

In 2008 schreef de commissie dat de verzilvering van het in potentie aanwezige culturele ondernemerschap van Motel Mozaïque meer aandacht verdiende. Ook nu beoordeelt de commissie het ondernemerschap als voldoende, maar er is nog flinke verbetering mogelijk. De organisatie heeft in dit opzicht een wat roerige periode achter de rug. De ziekte en het vertrek van de vorige zakelijk leider hebben ertoe geleid dat de organisatie bedrijfsmatig niet goed liep. Sinds afgelopen jaar werkt de organisatie met een nieuwe zakelijk directeur die een sterke staat van dienst op dit vlak heeft. Dat wekt bij de commissie vertrouwen, maar zij constateert dat het nog te vroeg is om daar de resultaten van te zien. Op dit moment is de financiële positie nog zorgelijk. Het festival verwacht in komende periode een sterke daling in overige eigen inkomsten, terwijl juist een omgekeerde beweging nodig is om de geplande toename in activiteiten te financieren. Tegen de achtergrond van de stijging in aantal activiteiten valt de daling in de totale activiteitenlasten niet goed te verklaren. Ook andere eigen inkomsten, zoals die uit private fondsenwerving, lopen voor de komende periode terug. In het algemeen vindt de commissie de kostenstructuur niet erg transparant.

Wel is de commissie positief over de publieksbenadering van het festival: Motel Mozaïque weet goed wie zijn doelgroepen zijn en kan deze ook uitstekend bereiken. Het festival is over het algemeen uitverkocht en loopt qua marketing en voor wat betreft toepassingen van nieuwe media en nieuwe apps voorop in vergelijking met andere festivals. Ook heeft Motel Mozaïque sterke mediapartners, wat dit jaar bekroond is met een directe uitzending op televisie. Hierdoor heeft Motel Mozaïque een belangrijke stap gezet naar het bereiken van een groter publiek. Ten slotte waardeert de commissie de wijze waarop het festival een directe verbinding aangaat met zijn Rotterdamse omgeving. Maatschappelijke betrokkenheid en gedrevenheid zijn kenmerkend voor de organisatie die ook tot uiting komt in een groot aantal samenwerkingsverbanden. Bovenstaande tegen elkaar afwegend beoordeelt de commissie het ondernemerschap van de organisatie als voldoende.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De bijdrage aan de pluriformiteit van het Nederlands podiumkunstenaanbod beoordeelt de commissie als neutraal. De commissie constateert dat er naast Motel Mozaïque veel instellingen zijn in Nederland die zich bezig houden met popmuziek. Het aanbod van Motel Mozaïque vindt zijn weg naar andere Nederlandse podia en festivals. Ook het aanbod op theater- en dansgebied onderscheidt zich onvoldoende van wat ook elders al getoond wordt.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Rotterdam; dat levert geen bijzondere bijdrage aan de spreiding van podiumkunsten in Nederland.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Motel Mozaique heeft in de afgelopen periode een bijdrage ontvangen van de gemeente Rotterdam en vraagt voor de periode 2013-2016 een vergelijkbaar bedrag aan. Als de gemeente het gevraagde subsidiebedrag toekent, levert dat een stevige lokale bijdrage op.

TOESLAG

Motel Mozaique heeft geen toeslag aangevraagd.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij de artistieke kwaliteit van het festival hoog vindt en positief is over de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten. Bij het criterium van ondernemerschap heeft de commissie een aantal kritische kanttekeningen gezet. Motel Mozaique levert geen bijzondere bijdrage aan de pluriformiteit of aan de spreiding van aanbod in Nederland. Het bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag alleen te honoreren als het budget dit toelaat en dan met een bedrag van 125.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	250.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet aangevraagd
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Mundial

Stichting Mundial Foundation

INLEIDING

Met hun gezamenlijke plan voor het nieuwe festival Mundial presenteren Festival Mundial en het International Gipsy Festival uit Tilburg een eerste aanzet tot een fusie tussen beide festivals. Het nieuwe festival wil een kwalitatieve impuls leveren aan de ontwikkeling van world culture binnen de podiumkunsten in binnen- en buitenland. Als uitgangspunt voor de artistieke programmering gelden de begrippen world culture, cross-culturaliteit en performing arts. Mundial wil, zoals het plan vermeldt, de wereldcultuur in volle breedte en diversiteit tonen en ontwikkelen, uitgaande van de actuele, glocaliserende wereld in een lokale context. Het nieuwe festival wordt georganiseerd door de Mundial Foundation; artistiek leider is Erwin Schellekens. Tot 2015 blijft het Gipsy Festival onder artistieke leiding staan van Albert Siebelink.

In de periode 2013-2016 wordt het samengaan van beide festivals gefaseerd doorgevoerd. Vooral nog is er eerder sprake van een intensieve samenwerking tussen beide festivals in tijd – Gipsy Festival eind mei, Festival Mundial half juni – waarbij elk zijn inhoudelijke waarden behoudt. In de tussentijdse periode wordt onder de noemer 'De Wereld in Brabant' (in 2013 nog 'De Wereld in Tilburg') een reeks overkoepelende festiviteiten georganiseerd op het vlak van wereldcultuur, waarvoor de organisatie samenwerkt met regionale partners. In 2012 wordt hiervoor de basis gelegd met het programma K'nekted in de weekends tussen beide festivals.

De twee festivals scherpen elk hun eigen doelstellingen verder aan. Het Gipsy Festival blijft zich richten op muziek van de Roma en Sinti en de Jiddische muziek en plaatst daarbij hedendaagse trends in een historische context. Met de Dutch Balkan Blues Contest daagt het Gipsy Festival Nederlandse groepen uit om nieuwe samenwerkingen aan te gaan. Met de Fontys Hogeschool worden masterclasses georganiseerd. Om zijn positie te verstevigen gaat het festival twee dagen beslaan in plaats van één.

Festival Mundial bouwt voort op de fundamenten van de afgelopen vijftientig jaar, maar laat de nadruk op wereldmuziek nog meer los ten behoeve van een bredere focus op cross-culturaliteit, waarbij nieuwe ontmoetingen worden getoond van traditionele roots en moderne kunstvormen. Het presenteert performing arts (dans, theater, circus) voor een breed publiek en focust daarbij op talentontwikkeling en samenwerking. Nadrukkelijk streeft het daarbij naar een kleinschaliger, intiemer beleving dan voorheen.

Binnen het kader van De Wereld in Brabant staan al samenwerkingen op stapel met onder andere Danshuis Station Zuid voor een programma ter stimulering van talent, met Paradox, Muzieklab Brabant, 03 en Music Meeting voor het presenteren van diverse producties; met collega-festival Incubate voor de organisatie van een world culture-afterparty en met festival Circo Circolo voor de presentatie van het nieuwe circus. Met partnerorganisaties in vijf Europese landen wordt een gezamenlijke theaterproductie gerealiseerd als vervolg op het eerder opgezette project Requiem for Auschwitz.

De bedoeling is de organisaties van het Gipsy Festival en Festival Mundial in 2015 samen te voegen; het jaar erop moet De Wereld in Brabant zijn uitgegroeid tot een provinciebreed evenement voor world culture.

Festival Mundial en het International Gipsy Festival ontvingen in de periode 2009-2012 beide structurele subsidie van de gemeente Tilburg en de provincie Noord-Brabant. Het Gipsy Festival ontving in deze periode subsidie van het Fonds Podiumkunsten in het kader van de vierjarige subsidieregeling. De aanvraag van Festival Mundial binnen deze regeling werd afgewezen. Wel ontving Mundial in de afgelopen periode projectsubsidies van het Fonds in het kader van de programmeringsregeling voor festivals.

Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festivaledities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

voldoende

De fusie van Festival Mundial en het Gipsy Festival is in de toekomst voorzien, maar het fusietraject en –plan worden nu aan de commissie voorgelegd. Dat betekent dat de commissie zowel een oordeel over de twee afzonderlijke festivals moet geven als over de voorgenomen fusie. Over het Gipsy Festival is ze uitgesproken positief. De commissie meent dat het festival zich kenmerkt door een goede artistieke visie, heldere programmatische keuzes en een grote mate van authenticiteit en oorspronkelijkheid. Daarmee weet het festival een heel eigen publiek aan te boren. Dat het Gipsy Festival zijn aandacht op traditionele muziek blijft richten in een tijd waarin veel wereldmuziekinitiatieven de focus daarop loslaten uit angst dat die een hedendaags publiek niet meer zou aanspreken, waardeert de commissie sterk. Zij ziet een festival dat keuzes durft te maken en staat voor wat het laat zien.

Nog wel positief, maar met een aantal kritiekpunten, is de commissie over het artistieke profiel van Festival Mundial. De kwaliteit van de geprogrammeerde muzikantiesten is goed en aantrekkelijk gebleken voor een jong en kleurrijk publiek. Die kwaliteit is in veel mindere mate aanwezig bij de andere programmaonderdelen, waar de commissie het vakmanschap soms ondermaats vindt. Daarbij ontbeert het festival volgens de commissie een overkoepelende artistieke visie op het totaal aan podiumkunstendisciplines die het voor het voetlicht wil brengen. Uit de samenstelling van het festival vindt de commissie een weinig oorspronkelijke of samenhangende visie spreken.

Het Gipsy Festival en Festival Mundial leveren nu een gezamenlijke aanvraag in voor een nieuw festival, dat zich in Tilburg zal richten op world culture, cross-culturaliteit en globalisering. Het gaat hier om de aankondiging van een fusie; beide festivals opereren tot en met 2014 onder hun oorspronkelijke namen en behouden elk hun eigen profiel. De commissie mist een artistieke onderbouwing voor het samengaan van Festival Mundial en het Gipsy Festival. De meerwaarde van een fusie lijkt er vooral uit te bestaan dat het voordelen oplevert vanuit organisatorisch en marketingoogpunt, waarbij het voor de regionale inbedding goed kan zijn om intensiever te gaan samenwerken. Maar op welke manier Festival Mundial en het Gipsy Festival elkaar in artistiek opzicht zullen verstevigen of verrijken, verzuimt het plan te vermelden. In de aanvraag staan hun plannen in afzonderlijke paragrafen omschreven. De fusiegedachte beperkt zich tot het organiseren van een reeks festiviteiten in de tussenliggende maand, waarvan de commissie de artistieke noodzaak onvoldoende onderbouwd ziet in de aanvraag. Pas in 2015 gaan beide organisaties samen en dan zal het festival zich kenmerken door een zeer brede programmering op het gebied van world culture, waarin weinig de diepte wordt ingegaan en nauwelijks ruimte is voor vernieuwing of

experiment. Er lijkt eerder sprake te zijn van een grootschalig podiumkunstenfestijn voor de stad Tilburg. Met betrekking tot het Gipsy Festival meent de commissie dat deze fusie eerder schadelijk kan zijn voor het eigenzinnige artistieke profiel. Op welke manier de oorspronkelijke programmering van het Gipsy Festival daarin nog een plek heeft acht de commissie onvoldoende gewaarborgd. Dat maakt dat de commissie de artistieke kwaliteit als voldoende beoordeelt.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

voldoende

De commissie beoordeelt de gemiddelde bijdrage die het nieuwe festival kan leveren aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als voldoende. Het Gipsy Festival fungeert als belangrijke ontmoetingsplek voor vakgenoten. Door het verstrekken van opdrachten en het programmeren van acts die anders niet in Nederland te zien zijn, geeft het een stimulans aan de ontwikkeling van Roma- en Sintmuziek.

De rol van Festival Mundial voor de ontwikkeling van de podiumkunsten vindt de commissie duidelijk kleiner; het festival functioneert vooral als laagdrempelig publieksfestival waar bezoekers muziek uit alle windstreken kunnen horen, maar genereert zelf geen vernieuwing binnen het genre. De commissie voorziet voor de komende jaren soortgelijke rollen voor het nieuwe festival, omdat beide festivals hun eigen identiteit zullen behouden en nog nauwelijks gezamenlijke initiatieven zullen ontplooiën op dit terrein. De gezamenlijke pijlers talent- en productontwikkeling vindt de commissie te mager uitgewerkt in de aanvraag.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van Mundial als voldoende. Het nieuwe festival zal worden georganiseerd door de Mundial Foundation, die verantwoordelijk is voor het oorspronkelijke Festival Mundial. Deze organisatie heeft in de afgelopen periode blijk gegeven van een zakelijke en ondernemende aanpak; het festival heeft een goede financiële basis en kan wat dat betreft mogelijk soelaas bieden aan het Gipsy Festival dat enkele financieel zware jaren achter de rug heeft.

Kritisch is de commissie over de uitwerking van de fusie in de begroting; de gepresenteerde cijfers uit de afgelopen periode zijn die van Festival Mundial. Het fusietraject gaat drie jaar in beslag nemen. De mogelijke financiële voordelen van de fusie blijken vooralsnog niet uit het voorliggende plan. De organisatie van het Gipsy Festival blijft de aankomende jaren in handen van een eigen, kleine organisatie met een eigen directie, waarbij een lid van het Gipsy-bestuur zal toetreden tot het bestuur van de Mundial Foundation.

Beide organisaties hebben een goed en stabiel percentage eigen inkomsten. Hierbij valt wel op dat de eigen inkomsten van het Gipsy Festival sinds 2009 jaarlijks zijn afgenomen, ondanks inspanningen op het gebied van sponsorwerving en crowdfunding. Daarbij wordt het festival in de aankomende periode sterker afhankelijk van publieke middelen, hoewel het zich inspant om de eigen inkomsten te vergroten door middel van sponsoring, crowdfunding, cateringservices en presentaties. Deze particuliere gelden vindt de commissie gezien de goede resultaten die in het verleden werden behaald krap begroot. Dit licht de aanvrager niet toe.

De verwachte publiekstoename en de daaraan gekoppelde zeer forse stijging van de

publieksinkomsten vindt de commissie onvoldoende overtuigend onderbouwd in het plan. Het gaat dan om een publiekstoeename van zo'n 10.000 betalende bezoekers, een stijging van een derde ten opzichte van voorgaande jaren. Positiever is de commissie over de marketing van het festival en de 'buzz' die het wil creëren. De aanvraag besteedt aandacht aan marketing- en communicatiedoelstellingen; branding van het nieuwe festival staat daarbij voorop. Wel merkt de commissie op dat het plan vooral rept over wat het wil bereiken, maar niet hoe de organisatie daarvoor gaat zorgen. Zo vermeldt de aanvraag dat het de bedoeling is dat beide festivals in een vroegtijdig stadium uitverkopen zodat er minder druk op de marketing en sales komt te staan en er meer geïnvesteerd kan worden in inhoud en merkbeleving. De commissie had graag willen lezen hoe Mundial deze door ook veel andere festivalorganisaties gekoesterde wens denkt te gaan realiseren.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van Mundial vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. De commissie merkt op dat er meer festivals zijn in Nederland met een soortgelijk aanbod als Mundial, maar de combinatie van wereld- en gipsycultuur is een zeer eigenzinnige tandem.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

voldoende

Mundial vindt plaats in Tilburg; daarmee is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd is er niet, zoals in bepaalde regio's, sprake van het geheel ontbreken van aanbod. In Tilburg en omliggende steden vinden meer festivals plaats en de stad kent een redelijke culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

Festival Mundial en het Gipsy Festival hebben de afgelopen periode beide subsidie ontvangen van de gemeente Tilburg en de provincie Noord-Brabant. Voor de periode 2013-2016 vraagt Mundial 220.000 euro aan bij de provincie en 145.000 euro bij de gemeente. Als beide subsidies worden toegekend, is sprake van een stevige lokale en regionale bijdrage.

TOESLAG

Mundial vraagt een toeslag aan om nieuwe culturele samenwerkingsverbanden aan te gaan met partijen op diverse niveaus die kunnen leiden tot een artistiek vernieuwend aanbod binnen de 'world culture'. Zo is De Wereld in Brabant, aldus de aanvraag, het resultaat van dit vernieuwde aanbod, dat zich heeft ontwikkeld door cross-culturele samenwerkingsverbanden. De Wereld in Brabant geeft stimulering aan het gehele culturele palet van makers, producten en publiek. Hierdoor ontstaat er naast een verrassend cultureel landschap ook meer aansluiting bij de vraaggestuurde businessmarkt. Daarnaast neemt de ontwikkeling van talent en lokale artiesten een belangrijke rol in binnen deze samenwerkingsverbanden. De organisatie wil de toeslag gebruiken om deze ontwikkelingen tot stand te brengen en voorziet een vertraging van de nieuwe impulsen aan de muziekpraktijk als deze niet wordt toegekend.

De commissie kan uit de omschrijving van de organisatie moeilijk een beeld vormen van wat nu concreet de bedoeling is, anders dan het creëren van De Wereld in Brabant. Het ontplooiën van samenwerkingsverbanden op zich komt echter niet in aanmerking voor een toeslag. De commissie merkt verder op dat de organisatie niet vermeldt met welke specifieke activiteiten zij een innovatie van het aanbod tot stand wil brengen of welke makers hiermee aan de slag gaan.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat ze gematigd positief is over de artistieke kwaliteit, de bijdrage aan de podiumkunsten en het ondernemerschap van Mundial. Daarnaast meent ze dat het festival bijdraagt aan de pluriformiteit van het landschap. Het plan voor de toeslag vindt ze onvoldoende concreet. Op grond hiervan adviseert ze de aanvraag van Mundial alleen te honoreren indien het budget het toelaat en in dat geval een bedrag van 125.000 euro toe te kennen, zijnde het bedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	300.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Music Meeting

Stichting Music Meeting

INLEIDING

Music Meeting is een driedaags muziekfestival in Nijmegen dat muziek presenteert met een internationale oriëntatie, vooral jazz, wereldmuziek en cross-overs. Het festival bestaat sinds 1985 en vindt jaarlijks plaats tijdens het pinksterweekend in diverse tentpodia in Park Brakkenstein. De laatste jaren wordt het festival bezocht door gemiddeld 17.500 mensen. Music Meeting wordt geleid door John van Merriënboer.

De hoofddoelstelling van Music Meeting is westerse en niet-westerse muziekvormen samen te brengen, met als verbindende factor vooral het improvisatie-element. Music Meeting wil een zo groot en divers mogelijk publiek bereiken met onbekende, hoogwaardige muziek uit alle windstreken die zelden of niet live te horen is in Nederland en Europa. Het festival initieert en ondersteunt grensverleggende projecten van nieuw en onontdekt of onderbelicht talent, met de nadruk op nieuwe muzikale ontmoetingen en stijlexperimenten. Vaak brengt het nieuwe combinaties van internationale en Nederlandse musici.

Het hoofdprogramma van het festival, dat zo'n dertig concerten beslaat, komt tot stand door een 'producerende programmering' en omvat compositieopdrachten, speciale projecten en nieuwe samenwerkingsverbanden. Het gaat daarbij om producties die nog in het ontwikkelingsstadium verkeren en niet bijvoorbeeld al zijn uitgegroeid tot een regulier samenkomend ensemble met een vast repertoire.

Het aanvullende verdiepingsprogramma kent twee zwaartepunten. Enerzijds is er een contextprogramma met interviews, lezingen, films, akoestische sessies, interactieve Q&A's, intieme brunchconcerten en het kinderprogramma Mini Meeting. Anderzijds is er een talentontwikkelingsprogramma met masterclasses, workshops, cross-overprojecten en participatieprojecten voor jongeren, amateurs en muziekstudenten.

Door het jaar heen organiseert Music Meeting enkele zogenaamde Club imm...l-concerten in samenwerking met het Nijmeegse poppodium Doornroosje. Het betreft hier concerten voor een jong publiek op het vlak van actuele, op roots-stijlen gebaseerde club- en dansmuziek. Ook hier wordt gestreefd naar inventieve cross-overs en genrevervagingen.

In de aankomende periode wil Music Meeting verder groeien en innoveren door nog nadrukkelijker de randen, contrasten en extremen van de muziek op te zoeken.

De organisatie geeft op drie manieren vorm aan deze ambitie: door vaker contrasterende muzikale concepten naast elkaar te programmeren (Cross Genres), door een verdere uitbreiding naar andere disciplines als dans, poëzie, spoken word of muziektheater (Cross Disciplines), en door het aanbod door te ontwikkelen naar nieuwe, kleinschalige locaties ter verhoging van de zeggingskracht en impact van de muziek (Cross Spaces). Meer dan voorheen gaat Music Meeting op zoek naar vernieuwende verbindingen met andere genres, zoals hedendaagse gecomponeerde muziek, funk, r&b, dance en minimal music. Ook zal het verdiepingsprogramma verder worden ontwikkeld.

Ten slotte is Music Meeting van plan om vanaf 2014 een Wintereditie te organiseren, waarvoor apart subsidie wordt aangevraagd bij de EU.

Music Meeting ontving in de periode 2009-2012 subsidie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de culturele basisinfrastructuur. Daarnaast werd het

festival in deze periode structureel ondersteund door zowel de gemeente Nijmegen als de provincie Gelderland.

De Raad voor Cultuur heeft het festival in de periode 2009-2012 gemonitord.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van Music Meeting als goed. Het festival heeft de afgelopen periode eigenzinnige programma's gebracht met uitstekende acts en verrassende optredens van bands die in Nederland nagenoeg onbekend waren. Ook het aandeel van Nederlandse musici in het programma is zeer sterk. Door producerend te programmeren legt het festival in de ogen van de commissie vaak interessante verbanden tussen musici die in hun eigen circuit niet zo snel het podium zouden delen. De commissie merkt wel op dat de programmeur soms combinaties maakt die eerder lijken te zijn ingegeven door de wens om extreme contrasten aan te brengen dan vanwege de artistieke kruisbestuiving die ervan kan worden verwacht. Dit doet echter niets af aan het feit dat het dikwijls tot in positieve zin verrassende resultaten leidt.

De commissie signaleert verder dat Music Meeting de laatste jaren meer naar buiten is getreden met zijn programma. Dat gebeurde niet alleen door een goede pr, maar ook doordat de focus in het programma iets meer verlegd is naar de publieksbeleving, echter zonder concessies te doen aan de kwaliteit van de inhoud. Volgens de commissie is Music Meeting hiermee een voorbeeld van hoe je ook wat minder toegankelijke muziekvormen voor een groter publiek kunt ontsluiten.

Het plan dat Music Meeting voor de komende periode presenteert, noemt de commissie aantrekkelijk, grensverleggend en innovatief. De plannen zijn overtuigend uitgewerkt en geven een goed beeld van de manier waarop het festival zijn ambitie wil gaan vormgeven om nadrukkelijker de randen, contrasten en extremen van de muziek op te zoeken. Met de verruiming van de programmamakers naar nog meer contrasterende muzikale genres, de uitbreiding naar andere kunst disciplines en tot slot de toevoeging van enkele nieuwe, kleinschalige locaties heeft het festival sterke instrumenten in handen om de belangstelling voor wereldmuziek te stimuleren en impulsen te geven. Wel meent de commissie dat door zo'n overdaad aan ideeën, vooral op het vlak van talentontwikkeling, het gevaar ontstaat dat de kern van het festival, de uiteindelijk geprogrammeerde kwaliteitsconcerten, in de verdrinking raakt.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten in Nederland als ruim voldoende. Ze stelt vast dat Music Meeting de state of the art toont op het gebied van wereldmuziek in een heel brede muzikale context. Dit brengt een duidelijke versterking teweeg van het aanbod op dit gebied. Het festival zoekt vernieuwing op en initieert die ook, bijvoorbeeld door Nederlandse componisten of musici te confronteren met collega's met wie ze anders niet snel zouden samenwerken. Dit dwingt tot reflectie en evaluatie over hun eigen werk en positie. Sommige geïnitieerde combinaties blijven ook na het festival bestaan, en delen van de programmering van Music Meeting worden

overgenomen door andere podia en festivals. Daarbij fungeert het festival als ontmoetingsplek voor experts en professionals uit de muzieksector.

Iets minder positief is de commissie over het aspect talentontwikkeling. In zijn aanvraag vestigt Music Meeting hier veel aandacht op, maar in de ogen van de commissie zijn de plannen op dit vlak nog weinig overtuigend uitgewerkt.

In zijn algemeenheid concludeert de commissie dat Music Meeting met zijn activiteiten bijdraagt aan de ontwikkeling van de podiumkunsten. Tegelijkertijd stelt de commissie vast dat de teweeggebrachte ontwikkelingen zich beperken tot de discipline van de muziek. Het festival is in de komende periode weliswaar voornemens de confrontatie op te zoeken met andere disciplines als dans, poëzie, spoken word en muziektheater, maar dit zal slechts een kleine rol vervullen in het totale festivalprogramma. In de shortlist van kandidaten voor de edities 2013 en 2014 zijn plannen op dit gebied nog niet uitgewerkt.

ONDERNEMERSCHAP

goed

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van Music Meeting als goed. Sinds 2011 heeft Music Meeting ingezet op meer betaalde bezoeken, wat leidde tot een ruime verviervoudiging ten opzichte van 2010. In 2013-2014 wil de organisatie het aantal betalende bezoekers nog verder omhoog brengen tot de maximale capaciteit van 21.000. Hiertoe versterkt het onder andere zijn marketing voor het hoofdpodium.

De commissie is positief over de marketingmix die Music Meeting inzet. Het festival speelt daarmee in op een klantmodel waarin bezoekers door onder andere een gedifferentieerd prijsbeleid worden verleid steeds een stap hoger in de piramide te zetten. Daarnaast zet het festival bezoekers in als ambassadeurs en organiseert het kortingsacties en prijsvragen om het aan zich te binden.

Wat betreft het verwerven van eigen inkomsten stelt de commissie vast dat Music Meeting een goede diversificatie van inkomstenbronnen kent. De commissie constateert een stijgende lijn in het verwerven van eigen inkomsten en de organisatie neemt hier voor de komende periode een aantal overtuigend onderbouwde maatregelen voor. Behalve dat het een sponsorwerver zal aanstellen die onder andere de mogelijkheid voor mecenaten zal verkennen, heeft de organisatie plannen om de horeca-inkomsten te verhogen en meer recettes binnen te halen door onder andere nieuwe arrangementen te gaan aanbieden. Op basis van de in het verleden gerealiseerde inkomstenmix spreekt de commissie haar vertrouwen uit in de genoemde plannen.

De totale kosten stijgen licht ten opzichte van 2011, maar door enkele uitgekende samenwerkingsverbanden worden de marketingkosten, de activiteitenlasten en de beheerslasten teruggebracht. Het gaat bijvoorbeeld om Doornroosje, dat een week na Music Meeting het metafestival FortaRock organiseert op hetzelfde terrein, marketingpartners als Cultureel Netwerk Nijmegen, Rabobank en NTR, en programmapartners als EFWMF, het Moers Festival en het Holland Festival. Ook over deze aspecten van het ondernemerschap is de commissie positief.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

zeer goed

De commissie vindt de activiteiten van Music Meeting zeer onderscheidend. Zij meent dat het festival daarmee een belangrijke bijdrage levert aan de pluriformiteit van het Nederlands podiumkunstenaanbod. De commissie merkt op dat Music Meeting een vernieuwend aanbod heeft op het gebied van jazz- en wereldmuziek, dat aanvullend is ten opzichte van het reguliere aanbod. De samenwerkingsprojecten die het festival initieert, dragen daar sterk aan bij.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

voldoende

Music Meeting vindt plaats in Nijmegen. Daarmee is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd merkt de commissie op dat in Nijmegen, niet zoals in bepaalde regio's, sprake is van het geheel ontbreken van vergelijkbaar aanbod. In Nijmegen en omgeving vinden ook andere festivals plaats en de stad kent een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

voldoende

Music Meeting heeft een subsidie van 35.000 euro aangevraagd bij de gemeente Nijmegen en vraagt 95.000 euro aan bij de provincie Gelderland. Als deze bedragen worden toegekend, levert dat een beperkte lokale bijdrage op.

TOESLAG

Music Meeting vraagt een toeslag aan voor drie onderdelen. Allereerst omdat innovatie de kern vormt van het festival en zonder innovatie de bijzondere programmering in gevaar komt. Volgens de commissie leidt het presenteren van innovatief aanbod echter niet automatisch tot een bijdrage aan de innovatie van het aanbod. In de aanvraag ziet zij onvoldoende onderbouwd dat het dit wel zou doen. De commissie is er dan ook niet van overtuigd dat er sprake is van effecten die het eigen festival overstijgen.

Voorts richt Music Meeting zich op nieuw repertoire en het samenbrengen van nieuwe makers, maar dit wordt niet specifiek toegelicht. De commissie kan daardoor niet beoordelen voor welke activiteiten wordt aangevraagd en wat voor extra kosten dat met zich meebrengt. Ten derde zou de toeslag de doorgang van het contextprogramma zeker kunnen stellen, waarvoor het festival tot dusverre is aangewezen op particuliere fondsen. Dit draagt echter niet bij aan de innovatie van het aanbod zelf.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

Concluderend is de commissie op de criteria artistieke kwaliteit, bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten, ondernemerschap, pluriformiteit en spreiding positief over de aanvraag. Music Meeting presenteert een kwalitatief sterk programma waarmee het ontwikkelingen aanjaagt in het veld van de muziek en waarmee het zich onderscheidt van andere festivals en podia, en toont zich daarbij een sterk ondernemer. De commissie oordeelt negatief over de aanvraag voor een toeslag voor een bijzondere bijdrage aan de innovatie van het podiumkunstenaanbod. Het bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag van Music Meeting te honoreren, maar de toeslag niet toe te kennen.

De commissie adviseert een bedrag toe te kennen van 125.000 euro, bestaande uit het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	300.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	250.000

Musica Sacra

Stichting Musica Sacra

INLEIDING

Musica Sacra is een jaarlijks festival op verschillende historische locaties in Maastricht, met sacraliteit als centraal uitgangspunt voor de programmering. Het festival, dat in 1983 startte als Europees Festival voor Religieuze Muziek, beleeft dit jaar zijn dertigste editie. Muziek is de belangrijkste discipline, maar in het uitgebreide programma komen ook andere disciplines aan bod. Vanaf 2013 wil het festival structureel uitbreiden met een vierde dag, een prelude op donderdag, waarbij in de eerste plaats het gekozen festivalthema verduidelijkt wordt.

Directeur van het festival is sinds 2011 Hugo Haeghens; voor de programmering is Stijn Boeve verantwoordelijk. In de periode 2013-2016 streeft Musica Sacra Maastricht naar een kernprogrammering van 50 activiteiten, aangevuld met een randprogrammering van zo'n 35 activiteiten. Het aantal bezoeken ligt rond de 10.000, waarvan de helft betaald.

Musica Sacra Maastricht beoogt met een compact thematisch (podium)kunstenfestival een wezenlijke bijdrage te leveren aan het geestelijke leven van de mens. De inhoudelijke aanpak, met een stringent gehanteerd sacraal-thematisch uitgangspunt en een kwalitatief hoogwaardig, origineel en pluriform aanbod - met de nadruk op muziek - is hierbij onderscheidend.

Omdat sacraliteit een erg breed begrip is, hanteert Musica Sacra Maastricht een leidend thema om die sacraliteit benaderbaar en hanteerbaar te maken. Aan de hand van het thema worden elk jaar nieuwe delen hiervan onderzocht. Voor de komende edities geeft het festival ook de programmering rond de respectievelijke thema's 'inkeer' (2013) en 'ontzagwekkend' (2014); voor 2015 en 2016 is de richting bepaald: respectievelijk 'de weg' en 'roeping'.

De komende periode wil Musica Sacra Maastricht vanuit haar geografische en artistiek leidende positie in de Euregio, tegen het licht van de kandidatuurstelling van Maastricht als Culturele Hoofdstad 2018, inzetten op deze internationale en internationaliserende wisselwerking. Ook zijn producerende rol wil het festival internationaal aanzienlijk ontwikkelen, en het wil aldus een stimulans geven in het creatieproces van kunst en cultuur op internationaal niveau. Naast muziek, van gregoriaans tot hedendaags, westers en buiten-Europees, zoekt het festival ook de confrontatie met andere podiumkunsten, vooral dans en theater. In de periode 2013-2016 wil Musica Sacra Maastricht het aandeel daarvan versterken. Daarnaast zal Musica Sacra Maastricht ook het uitgebreide aanbod film, beeldende kunst, lezingen en andere activiteiten (onder meer culturele wandelingen) continueren, en met specifieke projecten wil het festival de participatie van de amateurkunsten bij het festival stimuleren.

Musica Sacra heeft sinds 2001 subsidie ontvangen in het kader van de verschillende Cultuurnota's en ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. Musica Sacra ontvangt structurele subsidie van de gemeente Maastricht en provincie Limburg.

Musica Sacra heeft in afgelopen periode aanvullend subsidie van het fonds vanuit de afdelingen compositie en internationalisering ontvangen.

Adviseurs van het fonds hebben in de periode 2009 – 2012 de verschillende festival edities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie is positief over de kwaliteit van Musica Sacra, die zij goed noemt. Uit het plan dat de organisatie heeft ingediend, spreekt passie en gedrevenheid; de commissie waardeert de visie van het festival en de manier waarop het met de programmering een bijdrage wil leveren aan het geestelijke leven. De programmering is sterk inhoudelijk ingestoken en leidt tot een consequent doorgedreven sacraal-thematische programmering. De uitwerking van de gekozen thema's heeft in de afgelopen periode geleid tot bijzondere programmering. Wel vindt de commissie dat het festival soms iets minder behoudend met de thematiek kan omspringen, bijvoorbeeld door ook de keerzijde van het betreffende thema te laten zien. Los daarvan is de commissie van mening dat de thema's over het algemeen inspirerend uitgewerkt worden in het programma van de komende periode. Ze vindt dat het festival, op deze wijze geheel in het teken van gewijde muziek, op zichzelf een te waarderen unicum vormt, met een zeer eigen artistieke signatuur. Het eigen karakter en de focus van het festival passen perfect in het decor van de stad Maastricht; de locaties waar het festival plaatsvindt vormen daarbij niet alleen een indrukwekkende omgeving, maar voegen geregeld ook inhoudelijk iets toe aan de uitvoeringen.

De commissie oordeelt dat de uitvoeringskwaliteit van de programmering een hoog niveau heeft, met een keuze voor interessante componisten en goede ensembles. Het festival programmeert in uiteenlopende stijlen, genres en cross-overs, met aandacht voor jong talent. De oorspronkelijkheid in de samenstelling van het programma als geheel, met opmerkelijke contrasten, vindt ze groot. De evidente kwaliteit van de muzikale programmering vindt de commissie daarentegen niet altijd even duidelijk bij de andere podiumkunstdisciplines, waarvan ze de invulling - in ieder geval voor de Nederlandse programmaonderdelen - wat meer voor de hand liggend vindt uitgewerkt. De commissie is ten slotte positief over de aandacht voor niet-westerse muziek en dans. De toevoeging van niet-westerse sacrale theatrale onderdelen, bijvoorbeeld het presenteren van een triptiek van de boeddhistische rituelen in een katholieke kerk, geeft een bijzondere authenticiteit aan het festival.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

Het festival levert op muziekgebied een bijdrage door de opdrachten die het verstrekt, met een goed evenwicht tussen gevestigde namen en jong talent. De commissie vindt dat het festival door de wijze van programmeren op een beperkte schaal ontwikkelingen teweegbrengt die voortkomen uit de combinatie met speciale locaties en het zoeken naar nieuwe vormen en crossovers. Daarbij worden samenwerkingsverbanden gezocht met kunstenaars uit andere genres of disciplines. Het festival levert daarnaast een bijdrage door het ontsluiten van oud of ongekend repertoire. De randprogrammering geeft een goede context en verdieping aan het gepresenteerde programma. Dat maakt dat de commissie de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten in Nederland als ruim voldoende beoordeelt.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van het festival als ruim voldoende. Het festival heeft een stevige organisatiebasis, doordat het zijn wortels in Theater aan het Vrijthof heeft. Het theater heeft voor het negatieve eigen vermogen dat het festival in 2008 had, een voorziening getroffen en het festival heeft dit in de afgelopen periode met jaarlijks een positief exploitatieresultaat langzaam ingelopen. Een groot deel van de organisatie wordt in samenwerking met de verschillende afdelingen van het theater gerealiseerd, en voorts maakt het festival gebruik van de financiële afdeling van het theater en heeft het dezelfde directeur.

Kritische kanttekeningen zet de commissie bij de begroting. Deze groeit in de komende periode fors, met meer dan 20%. Dat heeft enerzijds met de wens van de organisatie te maken om meer zelf te produceren, maar ook met het feit dat het festival meer aandacht aan marketing en commerciële bedrijfsvoering wil besteden. De commissie ziet die investering aan de inkomstenkant niet terug, waar geen sprake is van bijdragen uit sponsoring of anderszins. De financieringsmix vindt de commissie vrij beperkt. De eigen inkomsten bestaan uit publieksinkomsten, de bijdrage van Theater aan het Vrijthof en private fondsen, naast een klein bedrag uit de vriendenstichting. De commissie constateert dat het zelf produceren of het versterken van de marketing niet leidt tot de stijging van (betalend) publiek of publieksinkomsten. Wel is de bijdrage van de private fondsen in de afgelopen periode toegenomen, maar de forse verwachte stijging wordt in het plan verder weinig onderbouwd. In het verleden was het festival geheel gratis. De commissie heeft op zich waardering voor de wijze waarop het festival stapsgewijs overgaat op betaalde activiteiten en voorzichtige prijsverhogingen. Na het invoeren van een gedifferentieerde prijsbeleid onderzoekt de organisatie nu de mogelijkheid van passe-partouts om herhaalbezoek te stimuleren. Dat vindt de commissie een positieve ontwikkeling, aangezien de doelgroep primair door een ouder en reeds bestaand publiek wordt gevormd.

Van belang vindt de commissie de structurele samenwerking met de radio als belangrijke schakel bij de ontwikkeling van het publieksbereik. Deze samenwerking zal ook in de periode 2013-2016 verder gecontinueerd worden met omroep MAX en deze garandeert het festival een groot landelijk bereik.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van Musica Sacra vindt de commissie onderscheidend. Het festival onderscheidt zich van andere festivals door de keuze voor sacraliteit als uniek thema dat de programmering bepaalt. Daarmee levert de aanvrager een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is deze niet uniek, omdat het soort aanbod deels elders op podia en festivals in Nederland gepresenteerd wordt.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het festival vindt plaats in Maastricht; de commissie vindt dat de bijdrage aan de spreiding daardoor beter is dan gemiddeld. Anderzijds merkt de commissie op dat er zeker niet zoals in bepaalde regio's sprake is van in het geheel ontbreken van vergelijkbaar aanbod. In

Maastricht en Zuid-Limburg vinden ook andere festivals plaats en Maastricht kent een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Musica Sacra heeft in de afgelopen periode een bijdrage ontvangen van de gemeente Maastricht en de provincie Limburg. Voor de periode 2013-2016 vraagt het festival hier een stevige verhoging aan; het totaal aangevraagde bedrag is 220.000 euro. Als provincie en gemeente tezamen dit subsidiebedrag toekennen, levert dat een stevige lokale en regionale bijdrage op.

TOESLAG

Musica Sacra vraagt de toeslag aan voor een aantal projecten: om opdrachten te kunnen geven en te participeren in coproducties en samenwerkingen, voor talentontwikkeling en voor het onderzoek om jongere doelgroepen bij het festival te betrekken. Om met het laatste te beginnen: daarover is de commissie van mening dat het niet gaat om het ontwikkelen van een nieuw of inhoudelijk ander aanbod, maar om marketinggerelateerd onderzoek dat als zodanig niet in aanmerking komt voor de toeslag.

Voor de andere projecten waarmee Musica Sacra voor deze toeslag in aanmerking wil komen merkt de commissie op dat de aanvraag weinig concreet is in de onderbouwing voor de komende periode; het gaat om compositieopdrachten zoals die ook in afgelopen periode zijn gegeven en die in een aantal gevallen zeker tot bijzonder werk hebben geleid. Om welke componisten of wat voor soort opdrachten het concreet gaat, is echter voor de komende periode niet aangegeven. Ook over de samenwerking met het Tenso Netwerk wordt niet meer geschreven dan dat die gezocht wordt. Wat de verwachte ontwikkeling is die met deze samenwerking beoogd wordt, wordt niet in het plan aangegeven. Dit manco geldt ook voor het onderdeel talentontwikkeling, waarover het plan slechts meldt dat het festival een podium wil blijven bieden aan nieuw en jong talent. De commissie vindt bovenstaande een te magere uitwerking om te kunnen beoordelen of het hier mogelijk gaat om het ontwikkelen van nieuw werk dat iets teweeg zal brengen in de podiumkunsten.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij de artistieke kwaliteit van het festival als goed beoordeelt en de overige criteria als ruim voldoende. Zij adviseert derhalve een bedrag toe te kennen van 125.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals. De commissie adviseert daarbij om de gevraagde toeslag niet toe te kennen.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	300.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	250.000

Nederlands Theater Festival

Stichting De Theaterdagen

INLEIDING

Het Nederlands Theater Festival is een elf dagen durend festival dat jaarlijks in Amsterdam aan het begin van het seizoen plaatsvindt. De hoofddoelstelling van het festival is de promotie van het Nederlandse theater en het vergroten van het enthousiasme en het draagvlak voor theater. Met het presenteren van de tien meest indrukwekkende theaterprestaties van het seizoen maakt het festival jaarlijks de artistieke stand van zaken in de Nederlandse en Vlaamse theaterwereld op. De kern van het festival wordt gevormd door deze juryselectie, de uitreiking van de belangrijkste Nederlandse toneelprijzen en een verdiepingsprogramma. Tegelijkertijd met het Nederlands Theater Festival vindt het Amsterdam Fringe Festival plaats. Het festival beschouwt zich als het visitekaartje van het Nederlandse theater en artistiek ijkpunt in het theaterseizoen. Het festival wordt geleid door Jeffrey Meulman.

Het Nederlands Theater Festival strekt zich uit van jeugd- en jongerentheater vanaf vier jaar en een fringe voor jongvolwassenen tot een breed toneelaanbod voor iedereen tot 96 jaar en ouder. De selectie van de jury wordt omlijst met een uitgebreid rand- en verdiepingsprogramma. Het festival opent jaarlijks met de Staat van het Theater. In de laatste jaren werd deze verzorgd door Joop van den Ende, Joan Nederlof, Pierre Audi en Ronald Plasterk. In 2010 is de jury van het Nederlands Theater Festival gefuseerd met de toneeljury van de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties. In Jeugdtheater de Krakeling zijn de genomineerden voor De Gouden Krekel, de prijs voor het beste jeugdtheater, te zien. Sinds kort maakt ook de Zappjury, gelieerd aan de kindertzender, een eigen keuze uit de genomineerden.

Het Amsterdams Fringe Festival steekt scherp af tegen de strikte juryselectie van het hoofdfestival. Het wordt in 2012 voor de zevende keer georganiseerd en is in de afgelopen jaren sterk gegroeid. De fringe functioneert meer volgens een opensourcemodel en toont zo'n tachtig jonge gezelschappen uit binnen- en buitenland. De selectie en de fringe zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het festival ambieert op termijn een 'festival de Cannes' te worden: een aaneenrijging van elkaar versterkende festivals, happenings, prijsuitreikingen en seminars in een aaneengesloten periode van elf dagen, die het voor de media en (inter)nationale bezoekers aantrekkelijk maakt om naar Amsterdam te komen.

Een belangrijke doelstelling van het Amsterdam Fringe Festival is het ondersteunen en ontwikkelen van cultureel ondernemerschap bij jonge, ongesubsidieerde makers en het bieden van een springplank voor jonge makers naar de (inter)nationale podia en festivals. Het festival biedt workshops en masterclasses aan (How 2Fringe) en nodigt internationale sprekers uit. In 2011 is The World Fringe Alliance gelanceerd, een samenwerkingsverband tussen de fringe festivals uit New York, Grahamstown Zuid-Afrika, Brighton, Hollywood, Praag, Perth, Adelaide en Amsterdam. Het festival is in afgelopen jaren flink gegroeid van 18.000 betalende bezoekers in 2009 naar 28.000 in 2011 en heeft de ambitie in 2016 40.000 bezoeken te realiseren. In de komende periode wil het festival ook locatietheater kunnen presenteren. Het wil een intensivering van de Vlaamse samenwerking, een belangrijker rol voor de Director's Choice en uitbreiding van de internationale samenwerking met het Berlijnse Theatertreffen. Ten slotte ambieert het festival een prominentere rol in de internationale promotie van Nederlands theater.

Stichting De Theaterdagen heeft sinds zijn doorstart in 2005 subsidie ontvangen in het kader van de Cultuurnota en ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. Stichting De Theaterdagen ontvangt structurele subsidie van de gemeente Amsterdam. Daarnaast ontving het festival in 2010 een bijdrage van het Fonds Podiumkunsten voor internationale activiteiten. Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festival edities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie is positief over de ontwikkeling die het Nederlands Theaterfestival in de afgelopen periode heeft doorgemaakt. Zij vindt dat het festival een scherp profiel heeft gekregen door de combinatie van juryselectie en fringe. Deze zijn naast elkaar uitgegroeid tot twee parallelle delen, twee tegenpolen, die in hun contrast het festival juist tot een oorspronkelijk geheel maken. Waar in het verleden het festival opgedeeld was in de verschillende compartimenten TF1 tot en met TF4 - wellicht duidelijk voor insiders, maar ondoorgroendelijk voor een gewoon publiek - wordt nu een heldere propositie gedaan. Het totaal biedt een goede staalkaart van wat er Nederland op theatergebied te bieden heeft, van hoog tot laag en voor jong tot oud. De commissie is benieuwd naar de doorstroming in de komende jaren: mogelijk staat er nu een eigenwijs klein broertje op de fringe dat over tien jaar in de juryselectie staat. Wat de overloop van het publiek betreft constateert de commissie dat die tussen beide onderdelen vooralsnog beperkt is.

De kwaliteit van de selectie vindt de commissie niet ter discussie staan en die is afhankelijk van de jury van dat moment. De kritiek op dit theaterfestival luidde vaak dat het om een reprisefestival ging dat daardoor artistiek gezien minder interessant zou zijn. Aan deze formule heeft de organisatie zich volgens de commissie ontworsteld door de sterke ontwikkeling van het totale festival en door thematische ontwikkelingen te signaleren aan de hand van accenten binnen de jurykeuze. Het plan van de organisatie om de selectie uit te breiden met locatietheater (lees: theater op locatie) vindt de commissie zinnig, zelfs enigszins aan de late kant: dit soort theater dat zich in Nederland zo sterk ontwikkeld heeft, mag eigenlijk niet ontbreken in een theaterfestival dat alomvattend beoogd te zijn. Wat de plannen voor de Vlaamse selectie betreft ziet de commissie geen inhoudelijke reden om hier qualitate qua de voorstellingen uit Circuit X aan toe te voegen. De commissie is van mening dat deze, indien er sprake is van bijzondere producties, terugkomen in de selectie of via de Director's Choice. De introductie van deze Director's Choice is een goede toevoeging voor het geval er een bijzondere productie buiten de selectieboot dreigt te vallen. Dat geldt ook voor het opnemen in het festival van de wijkjury van Adelheid Roosen, die stem geeft aan een multicultureel publiek dat in de selectie eigen accenten legt. De aandacht voor jeugdtheater die er sinds een paar jaar is, vindt de commissie erg goed en ook goed uitgewerkt, met televisieaandacht voor de Zappjury.

De commissie constateert voorts dat de fringe steeds beter gaat functioneren en beschouwt dit als een goede manier om een dynamische theatercultuur te stimuleren. De kwaliteit, eigen aan de fringe, is heel wisselend, hoewel de organisatie wel enigszins een selectie heeft ingebouwd. In het vorige advies was de commissie benieuwd of de toen piepjonge fringe de

potentie had om uit te groeien tot een centrale plek waar ook alle jonge (productiehuis) makers zich zouden presenteren. Dat is (nog) niet het geval. De fringe is nog volop in ontwikkeling en heeft potentie die vooral nog gebruikt moet worden. De makers komen van heinde en ver, maar dit onderdeel is op dit moment nog minder belangrijk dan in het plan wordt geschetst. De commissie is van mening dat de fringe dat belang zeker kan krijgen, vooral nu de theatersituatie in Nederland zo ingrijpend aan het veranderen is. Zij vindt het belangrijk dat er voor nieuwe makers een dergelijke ruimte geboden wordt. Over het geheel genomen beoordeelt de commissie de artistieke kwaliteit van het festival als goed.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

goed

Het festival is van oudsher primair bedoeld als visitekaartje en marketinginstrument voor het Nederlandse theater: een moment in het jaar waarop de schijnwerpers vol gericht staan op het beste wat het Nederlandstalige theater te bieden. Die promotionele waarde vindt de commissie van groot belang en ze constateert dat het de organisatie lukt om deze functie, onder meer door de televisieaandacht die wordt gegenereerd voor de prijzenuitreikingen, steeds beter te vervullen. Voor het publiek levert de juryselectie zeker een state of the art van het Nederlandse theater op. De commissie vindt daarnaast dat het festival van belang is voor de discipline. Het festival richt zich ook op het debat over podiumkunsten en organisaties beginnen daarbij aan te haken. Het momentum dat het Nederlands Theater Festival creëert, krijgt steeds meer gewicht, vooral ook door de kwaliteit van de steeds grotere en meer belangwekkende randprogrammering en door de functie van het festival als ontmoetingspunt. Het festival geeft een goed overzicht van de discipline, met ook een breed programma van aanstormend talent. Daarbij fungeert de fringe als springplank voor makers: fringevoorstellingen worden hier opgepikt door programmeurs. De commissie vindt het ten slotte van belang dat op het festival een dialoog in de volle breedte van het veld gevoerd kan worden.

Mede door de vorm van de fringe, de gastsprekers en de coaching van de jonge makers in meerdere aspecten is de commissie van mening dat de organisatie een goede bijdrage levert aan de ontwikkeling van de podiumkunsten.

ONDERNEMERSCHAP

goed

De commissie vindt de aanvraag van het Nederlands Theater Festival getuigen van goed ondernemerschap. Het plan anticipeert op de te verwachten problemen in de sector en bereidt zich daar onder meer op voor door de beheerslasten van de toch al niet ruim bemeten organisatie verder omlaag te brengen. Met de Fringe Society heeft de organisatie een groep mensen uit het bedrijfsleven aangetrokken die haar actief ondersteunen met kennis en kunde op zakelijk vlak. Kostenbesparing wordt voorts gerealiseerd door andere afspraken met partners en bedrijven. De commissie waardeert ook de wijze waarop de organisatie voor elk onderdeel van het festival een goede samenwerking zoekt, door bijvoorbeeld nu de Toneel Publieksprijs met het DeLaMar Theater te organiseren. In de begroting nemen in de komende periode de gemiddelde activiteitenlasten af. Daarmee houdt de organisatie een relatief fors percentage aan eigen inkomsten. Wel merkt de commissie op dat de opbrengsten die de organisatie uit

sponsoring en een businessclub wil verwerven vrij conservatief begroot zijn. Een belangrijk punt in het vorige advies en bij de monitorgesprekken, die het fonds in de afgelopen periode met de instelling heeft gevoerd, was de publieksontwikkeling. De commissie constateert dat daar in afgelopen periode hard en met succes aan is gewerkt. Het festival weet veel free publicity te trekken voor de diverse onderdelen. Daarnaast ligt er een uitgekiend marketingplan, doet het festival jaarlijks publieksonderzoek om de verschillende programmaonderdelen te kunnen peilen en heeft het bijvoorbeeld een terugbelservice op de site staan voor wie niet uit het programma kan kiezen. In het vorige beleidsplan gaf het festival aan te willen inzetten op eerste klas gastheerschap en optimale service. Daar lijkt de organisatie goed in geslaagd te zijn en nu de vruchten van te plukken.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van het Nederlands Theater Festival, en dan met name de fringe, vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. Het aanbod van de juryselectie is al ruimschoots op de Nederlandse podia te zien geweest.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Amsterdam; hiermee wordt geen bijzondere bijdrage geleverd aan de spreiding.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

Het Nederlands Theater Festival heeft in de afgelopen periode een bijdrage van de gemeente Amsterdam ontvangen en vraagt voor de periode 2013-2016 een verhoging naar 80.000 euro aan. Het betreft een bescheiden bedrag in relatie tot de totale omzet van de aanvrager, wat een beperkte lokale bijdrage oplevert.

TOESLAG

Het festival vraagt de toeslag aan voor de verdieping van het Amsterdam Fringe Festival. De organisatie wil theatermakers ook door het jaar heen ondersteunen met workshops, advies en het faciliteren van kennisdeling binnen de fringe community. Een deel van de toeslag wil het festival besteden aan een buitenprogramma binnen een met ledverlichting gemarkeerd gebied, gemodelleerd naar de Royal Mile van de Edinburgh Fringe. De activiteiten die het festival in dit kader noemt, komen echter niet in aanmerking voor een toeslag, omdat het deels gaat om infrastructurele aanpassingen en om activiteiten die bijvoorbeeld gericht zijn op het ontwikkelen van ondernemerschap. Het zijn activiteiten die echter als zodanig geen bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het aanbod.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij op de criteria artistieke kwaliteit, ontwikkeling van de podiumkunsten en ondernemerschap zeer positief is over de aanvraag en vindt dat het festival, waar het de fringe betreft, een bijdrage aan de pluriformiteit levert. De aanvraag voor een toeslag past niet binnen de kaders van de regeling. De commissie adviseert derhalve een bedrag toe te kennen van 125.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	300.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	250.000

Nederlandse Dansdagen

Stichting Nederlandse Dansdagen

INLEIDING

Festival de Nederlandse Dansdagen in Maastricht is in 1998 door Directie Overleg Dans, Theater aan het Vrijthof en NPS Televisie opgericht. De Nederlandse Dansdagen, met Theater aan het Vrijthof als centrale festivallocatie, presenteert drie dagen lang op verschillende locaties in Maastricht een staalkaart van de Nederlandse dans. Sinds 2010 is Peggy Ollislaegers als directeur verantwoordelijk voor het festival. Samen met een redactieraad wordt gezocht naar een staalkaart van actuele ontwikkelingen. Het totaal aantal activiteiten is gegroeid van 33 in 2009 naar 62 in 2011; afgelopen editie werd door 7.500 bezoekers bezocht, met ruim zesduizend verkochte kaarten.

Het festival toont hernemingen, premières en work in progress, ontwikkelt ook zelf speciale festivalprojecten en -producties en biedt een expertprogramma voor professionals.

Tijdens het festival worden de VSCD-prijzen voor de meest indrukwekkende dansproductie en meest indrukwekkende dansprestatie van het afgelopen seizoen uitgereikt.

Daarnaast geeft de Prijs van de Nederlandse Dansdagen Maastricht een jonge veelbelovende maker de mogelijkheid een productie te ontwikkelen. Het festival heeft een partnerschap met de NTR die het Gala met de prijsuitreiking uitzendt en ook verder tijdens het festival opnamen maakt. Het festival ziet voor zichzelf een centrale positie bij de (inter)nationale promotie van de Nederlandse danskunst en de inhoudelijke dialoog tussen dansprofessionals. Het festival omschrijft zichzelf als internationaal podium voor Nederlands toptalent en als platform voor innovatieve projecten van de Nederlandse gezelschappen.

De Nederlandse Dansdagen wil komende periode een compact publieksfestival zijn, dat een groeiend publiek bereikt, nieuwe presentatievormen voor nieuw publiek ontwikkelt en een programma voor nationale en internationale professionals presenteert. Uitgangspunt blijft het tonen, articuleren en stimuleren van de belangrijkste ontwikkelingen in de Nederlandse dans. Het programma zal enerzijds uit nieuwe projecten en producties bestaan en anderzijds bijzondere ontwikkelingen in het aanbod van het afgelopen seizoen tonen. Met de vier grote (BIS)gezelschappen van Nederland (Het Nationale Ballet, Nederlands Dans Theater, Introdans en Scapino Ballet Rotterdam) en met andere dansgezelschappen maakt het festival afspraken om festivalproducties en premières mogelijk te maken. Daarnaast wordt nauw samengewerkt met verschillende Maastrichtse partners als de Toneelacademie, Opera Zuid en Intro in Situ, om makers in het zuiden ruimte te bieden. Het presenteren en coproduceren van werk van getalenteerde jonge makers blijft een van de speerpunten van het festival. Naast het publiek dat de afgelopen jaren is opgebouwd richt het festival zich op een nieuw publiek buiten de theaters. Bij het ontwikkelen van nieuwe presentatievormen - Dansdagen Specials - wil het festival een rol spelen als platform en als coproducent. Met de NTR wil het festival naast de reguliere tv-uitzendingen een netvariant ontwikkelen, met live streaming van voorstellingen, aangevuld met exclusieve interviews en backstage-opnames. Mediapartner NTR benut het festival eveneens om op locatie (onorthodoxe) dansregistraties te maken voor autonome uitzending.

Vanaf 2013 wordt het professionele treffen georganiseerd onder de titel Moving Meetings, waarvan de eerste editie in 2011, voorafgaand aan het festival, in Heerlen plaatsvond.

Het programma bevat showcases ('live trailers'), pitches en good practices, waarbij met name

ook jonge makers de kans krijgen zich in de kijker van internationale programmeurs te spelen. De Dansdagen Satellite Act your Age, (2012-2013) is een internationaal project van twee jaar waarin verschillende generaties choreografen met verschillende generaties dansers samenwerken.

Festival de Nederlandse Dansdagen heeft een aantal jaren subsidie ontvangen in het kader van de verschillende Cultuurnota's en ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. Het festival wordt structureel ondersteund door de provincie Limburg en de gemeente Maastricht.

De Dansdagen Satellite Act your Age, met partners Contemporary Scene Centre (Italië) en Dance House Lemosos (Cyprus) werd dit jaar gehonoreerd door de Europese Commissie in het kader van het Europese Cultuur Programma en gematched met geld van VIA2018, Maastricht Culturele Hoofdstad 2018.

Adviseurs van het Fonds Podiumkunsten hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festivalaedities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De organisatie achter de Nederlandse Dansdagen heeft een helder geschreven plan ingediend. De commissie is van mening dat het festival als showcase van de beste Nederlandse dansvoorstellingen waardevol is. Zij merkt op dat de invoering van een vaste redactieraad in artistiek opzicht redelijk vruchtbaar is gebleken; het heeft geleid tot meer aandacht voor ontwikkelingen in de Nederlandse dans dan in de periode daarvoor. Er is sprake van een gevarieerd programma waarbij de kwaliteit van de programmering, door de aard van het festival, in het algemeen goed is.

De kanttekeningen die de commissie zet betreffen de beoogde functie en het profiel van het festival. Het beleidsplan voor de afgelopen periode had als doel het festival een scherper profiel en meer uitstraling te geven. Het festival bevond zich in een transitieperiode; de toenmalige commissie gaf het festival het voordeel van de twijfel. De formule blijft echter, zo constateert de commissie nu, onderhavig aan beperkingen: het festival ontsnapt niet aan de spagaat tussen brede showcase (met veel terugblik en een prijzengala) en artistiek-inhoudelijke verdieping (met de blik op vernieuwing en tendensen). Deze spagaat wordt door het plan eerder bevestigd dan ondervangen. Naast een staalkaart en een prijzengala wil het festival zich ook profileren met eigen producties en een nieuw publiek genereren met nieuwe presentatievormen. Te veel verschillende functies belemmeren elkaar volgens de commissie en verzwakken in de huidige vorm het programmeringsprofiel van het festival. Het plan is mager onderbouwd daar waar het gaat om een toelichting op de samenhang. Het ontbeert een visie op het samenbrengen van deze verschillende functies in de programmering van het festival. Dat leidt ertoe dat naar het oordeel van de commissie afzonderlijke onderdelen in de veelheid van het aanbod vaak onvoldoende uit de verf komen; de educatieprojecten en coproductieprojecten hebben zich te weinig geëvolueerd en de kwaliteit van de eigen producties vindt de commissie te vaak van te weinig toegevoegde waarde. Ten slotte merkt de commissie op dat het festival lijkt te zuchten onder de last van het te presenteren gala. Dit wordt als festivalavond weinig positief beoordeeld, hoewel het belang van de

prijzuitreiking als zodanig groot is vanwege de spin-off en de televisieaandacht die de Nederlandse dans bij een groot publiek in de schijnwerpers zet. Het Gala heeft echter een zodanig ander karakter dan de rest van het festival dat uitstraling en profiel hier botsen. Ook is niet altijd duidelijk voor wie het Gala nu is bedoeld: ingevoerde vakgenoten of een breed publiek. De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit daarom als ruim voldoende.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

voldoende

De commissie vindt de Nederlandse Dansdagen van bijzonder belang voor de promotie van de danssector in Nederland, met name door de aandacht daarvoor op televisie. Het festival brengt daarnaast belangrijke makers, deskundigen en programmeurs samen. Het gaat daarbij volgens de commissie vooral om informele ontmoetingen; de vakinhoudelijke verdieping die het festival organiseert is beperkt, mede door de geconcentreerde weekendprogrammering. Het belang van het jaarlijks bieden van een staalkaart van de Nederlandse dans is naar het oordeel van de commissie beperkt. De afgelopen jaren zijn de Nederlandse Dansdagen niet de plek gebleken voor het scouten van talent door (inter) nationale programmeurs. Moving Meetings, dat in 2011 voor het eerst samen met het Theater Instituut en de VSCD is georganiseerd, blijkt die functie wel te kunnen vervullen; de commissie vindt het incorporeren van dit onderdeel in het festival een verbetering. Het biedt de mogelijkheid om een substantieel, maar geconcentreerd programma van Nederlandse gezelschappen aan buitenlandse programmeurs te tonen. De commissie is van mening dat de rol van dit festival voor de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten bescheidener is dan hoe het festival dit zelf schetst. Zij waardeert de Nederlandse Dansdagen vooral om de functie die het vervult als etalage van de moderne dans met met een beperkt aantal aantrekkelijke randprogrammeringsactiviteiten, maar niet vanwege het ontwikkelen van de Nederlandse danskunst, zoals de missie van het festival luidt.

De inhoudelijke spin off van het festival reikt inhoudelijk vaak niet verder dan het festivalweekend zelf. De organisatie weet signaleerde ontwikkelingen nauwelijks te extrapoleren naar effecten buiten het festivalweekend om. Ook ziet de commissie vooraan geen rol weggelegd voor dit festival als expertisecentrum, dat gedurende het gehele jaar een adviserende en bemiddelende rol zou moeten vervullen. Daar zijn meer geëigende instellingen voor. Bovendien geeft de aanvrager ook niet aan in hoeverre het veld zo'n adviserende en bemiddelende rol van de Nederlandse Dansdagen noodzakelijk acht. De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten op basis van deze overwegingen als voldoende.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie vindt de aanvraag van de Nederlandse Dansdagen getuigen van ruim voldoende ondernemerschap. Zij is positief over de financiële gezondheid van de organisatie en het percentage eigen inkomsten dat het festival weet te genereren. Ook de wijze waarop de organisatie voor het project Satellite Act Your Age, Europese co-financiering heeft gekregen, verdient waardering. De publieksinkomsten vindt de commissie beperkt. De commissie constateert dat de stijging van de publieksinkomsten in de komende jaren geen tred houdt met de geplande forse groei van het aantal betalende bezoekers, als daarbij

zoals gesteld in het plan de gemiddelde ticketprijs zou halveren. Dat lijkt haar een ongewenste vorm van prijsdifferentiatie.

Ook merkt de commissie op dat de organisatie in de weging van beheerslasten ten opzichte van activiteitenlasten duurder is dan andere festivals waarmee de Nederlandse Dansdagen vergeleken kan worden. Dat geldt ook voor de balans tussen personeelslasten en materiële lasten. De stijging van de beheerslasten wordt in het plan niet verklaard. Wel is de commissie positief over de initiatieven die de organisatie neemt op het gebied van samenwerking en het zoeken van een steviger inbedding in de omgeving. Deze inspanningen resulteren in bijdragen in natura, zoals het om niet beschikbaar stellen van locaties of personeel. Tot slot is de commissie positief over de marketinginspanningen van de organisatie, zowel voor het festival zelf als waar het gaat om de promotie van Nederlandse dans in het algemeen, via de NTR en in samenwerking met Bureau Promotie Podiumkunsten.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De bijdrage aan de pluriformiteit van het Nederlands podiumkunstenaanbod beoordeelt de commissie als neutraal. Het is een van de vier bekendere dansfestivals die Nederland kent. Het festival kenmerkt zich door de presentatie van Nederlandse dans. Dit aanbod is echter voor het overgrote deel al eerder te zien geweest op Nederlandse podia en wordt incidenteel ook op andere festivals getoond.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het festival vindt plaats in Maastricht; de bijdrage aan de spreiding is daardoor beter dan gemiddeld. Anderzijds is er zeker niet, zoals in bepaalde regio's, sprake van in het geheel ontbreken van vergelijkbaar aanbod. In Maastricht vinden ook andere festivals plaats en de stad kent een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Festival de Nederlandse Dansdagen heeft in de afgelopen periode een bijdrage ontvangen van de gemeente Maastricht en de provincie Limburg. Voor de periode 2013-2016 vraagt het festival hier in totaal een bedrag van 150.000 euro aan. Als provincie en gemeente tezamen dit gevraagde subsidiebedrag toekennen, levert dat een stevige lokale en regionale bijdrage op.

TOESLAG

De Nederlandse Dansdagen en NTR willen de door de NTR vergaarde hoeveelheid geregistreerde dans de komende periode ook inzetten om media-applicaties te ontwikkelen die interactie en samenwerking met het publiek als doel hebben. Het verder delen van de Nederlands dans, door deze te verbinden met de virtuele wereld, is hierbij uitgangspunt. Tijdelijke podia in de virtuele wereld presenteren de Nederlandse dans in unieke combinaties en verbinden dansers en choreografen met nieuwe communities. Nieuw te ontwikkelen dansapps brengen de Nederlandse dans nog meer onder handbereik. Bij het ontwikkelen van deze nieuwe producten wordt nadrukkelijk ingezet op een nieuw publiek dat dans niet in het

theater, maar thuis of onderweg kijkt.

Op zich onderschrijft de commissie het idee om ook buiten de theaterzaal op zoek te gaan naar andere presentatievormen. Nieuwe presentatievormen voor hetzelfde aanbod vallen echter niet onder innovatie van het aanbod, dus wanneer het hier uitsluitend zou gaan om het ontwikkelen van media-applicaties viel het om die reden af. Het plan lijkt echter verder te gaan, op zoek naar een volwaardige kunstconfrontatie, met nieuwe media. Voor zover het daadwerkelijk een zelfstandige artistieke waarde beoogt, als een kunstvorm, mist de commissie in de aanvraag verwijzingen naar reeds bestaande pioniers op dit virtuele vlak. De samenwerkingen die het zoekt met organisaties die hierin gespecialiseerd zijn wijzen volgens de commissie toch meer op het puur ontwikkelen van apps en niet op het onderzoeken van een nieuwe virtuele kunstvorm. Dat maakt dat de commissie niet positief is over het voorliggende voorstel.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij met name positief is over de criteria artistieke kwaliteit en ondernemerschap. De bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten vindt de commissie beperkt, net als die aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap. Dat leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag alleen te honoreren als het budget dat toelaat en dan met een bedrag van 125.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	300.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Noorderzon Performing Arts Festival

Stichting Noorderzon Groningen

INLEIDING

Noorderzon is een elfdaags internationaal performing arts festival in Groningen, dat jaarlijks georganiseerd wordt in het Noorderplantsoen en de binnenstad. De artistieke leiding is sinds 2001 in handen van Mark Yeoman. Het festival verkoopt 50.000 tot 55.000 kaarten voor gemiddeld 450 activiteiten; jaarlijks bezoeken tussen de 125.000 en 150.000 bezoekers het festival. Noorderzon richt zich op het kleine en middelgrote aanbod van de interdisciplinaire en independent podiumkunsten. Het presenteert een internationaal programma dat veelal alleen tijdens Noorderzon in Nederland te zien is. Voor de programmering van arthouse-films, gecomponeerde nieuwe muziek, literatuur, populaire muziek, beeldende kunst en andere festivalonderdelen wordt samengewerkt met diverse partners in de stad.

Zelf omschrijft het festival de ietwat curieuze mix tussen internationale en lokale programmering als zijn unique selling point: een onderscheidend en actueel programma en een sterk sociaal evenement. Noorderzon heeft zich de afgelopen jaren ingezet om een context te creëren waarin makers ook buiten de voor hun gebaande paden kunnen treden. Het festival slaagt erin om daarbij het publiek in deze vaak cutting edge-programmering mee te nemen. Waar de artistieke visie namelijk het beeld oproept van een nicheprogramma, kleine publieksaantallen en voor een buitenstaander moeizaam begrepen artistieke doelen blijkt bij Noorderzon de drempel laag; er is sprake van goede en licht groeiende publieksaantallen, kaartverkoopcijfers en hoge gemiddelde bezettingsgraden (85 procent). Noorderzon zet voor de komende jaren in op het consolideren van het huidige beleid; groei is te lezen als het verdiepen van rol en betekenis en het behoud daarvan. In de afgelopen periode heeft het festival samen met het Grand Theatre ingezet op de presentatie en ontwikkeling van internationaal werk, wat soms in een residentie, soms in een coproductie, soms in een montageperiode resulteert. Jaarlijks zijn er een tot vijf coproducties gerealiseerd en gepubliceerd onder de naam Noorderzon/Grand Theatre Groningen. In de afgelopen jaren ging dat onder meer om coproducties en residenties van makers als Nature Theater of Oklahoma en Zachary Oberzan (VS), Gob Squad (DE), Phantom Limb Company (VS), Stalker Theatre (AU), Brokentakkers (IE), Quarantine (GB), Radiohole (VS), Chelfitsch (JP), Claudio Stellato (IT), Lola Arias (AR) en Berlin (BE, in 2012). Noorderzon wil in de komende periode niet zozeer in omvang groeien als wel investeren in de kwaliteit van organisatie en dienstverlening. Met het Groningse Grand Theatre en de Internationale Keuze van de Rotterdamse Schouwburg heeft Noorderzon plannen om jaarlijks te coproduceren. Internationaal komt daar de participatie in het Europese festivalnetwerk NXTSTP, the 2nd Generation bij.

Noorderzon heeft in de afgelopen jaren subsidie ontvangen vanuit de verschillende cultuurnota's van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige regeling van het Fonds Podiumkunsten. Noorderzon wordt structureel ondersteund door de provincie en de stad Groningen. Met ingang van 2013 participeert Noorderzon in NXTSTP dat tot 2017 ondersteund wordt in het kader van het Culture EU programma. Noorderzon neemt hier de plaats van De Internationale Keuze in. Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festivaledities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

zeer goed

De commissie is zonder meer positief over Noorderzon en vindt de kwaliteit van het festival zeer goed. Noorderzon wordt gewaardeerd om de wijze waarop compromisloos en louter op de inhoud en kwaliteit van de voorstellingen wordt geprogrammeerd. Het festival biedt volgens de commissie een samenhangende programmering van ongelijksoortige voorstellingen, waarin originele keuzes worden gemaakt voor onbekende groepen die er kwalitatief echt toe doen. In het plan leest de commissie een uitgesproken inspirerende visie, zelfbewust en eigenwijs, van een programmeur met een goede neus voor talent en maatschappelijke betrokkenheid. De commissie merkt op dat deze festivalleiding de kunst beheerst om voor een breed publiek te programmeren en tegelijkertijd een vernieuwend en inspirerend festival te bieden voor discipline- en vakgenoten. Het is opvallend dat bijna alle voorstellingen goed worden bezocht en dat de massale belangstelling voor het plantsoen, en voor de muziek en horeca aldaar, juist zorgen voor een versterking en niet voor concurrentie. Het internationale karakter vindt de commissie in het plan helder en overtuigend uit de doeken gedaan.

Een kritische kanttekening die de commissie wil plaatsen gaat over de discrepantie die zij bespeurt tussen het hoofdprogramma en het muziekprogramma op het festivalterrein. Bij de programmering van de muziek mist ze dezelfde visie en scherpte waarmee de andere disciplines worden geprogrammeerd. Nu komt de muziek er in het plan wat bekaaid af. Noorderzon heeft volgens eigen zeggen in de afgelopen cultuurnotaperiode zijn vorm en visie gevonden en wil komende jaren voortgaan op de ingeslagen weg met een programma dat zowel in het Noorderplantsoen als op een aantal locaties in de stad plaatsvindt. De commissie is positief over de wijze waarop Noorderzon zich in de afgelopen jaren stap voor stap heeft ontwikkeld tot een festival dat staat als een huis. Dat maakt dat ze ook de komende periode met vertrouwen tegemoet ziet.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De commissie vindt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten ruim voldoende. Het festival presenteert een state of the art op het gebied van internationaal contemporain theater. Het programma van Noorderzon stimuleert vakgenoten te reflecteren op ontwikkelingen in de internationale avant-garde. Wel merkt de commissie op dat het festival daarbij een grotere rol lijkt te spelen voor internationale programmeurs dan voor nationale. De Nederlandse spin-off vindt de commissie beperkt, hoewel de commissie constateert dat de afgelopen periode daar een lichte groei in te zien heeft gegeven. De nauwere samenwerking met De Internationale Keuze vindt de commissie in dit opzicht dan ook positief.

Noorderzon biedt verder geen speciale programma's aan voor (Nederlandse) vakgenoten, maar faciliteert de bezoeken op een informele manier. Dat behoort ook tot de filosofie van het festival: Noorderzon vindt dat het stevigste netwerk wordt gebouwd op vriendschapsfundamenten en niet op arrangementen en organiseert ontmoetingen en bezoeken die ruimte overlaten voor eigen invulling en gesprekken in informele setting. Deze werkwijze is voor het festival zelf vruchtbaar gebleken; met de nauwe banden die

Noorderzon nu heeft met zowel de Amerikaanse Director's Circle als het Europese festivalnetwerk NXTSTP kan het festival ook voor Nederlandse vakgenoten een grotere rol spelen als spin in een internationaal web. Ten slotte vindt de commissie dat met name het internationale coproduceren door Noorderzon, voor de komende periode ook in het kader van NXTSTP, een bijdrage kan leveren aan artistieke vernieuwing van de podiumkunsten, internationaal, maar zeker ook nationaal.

ONDERNEMERSCHAP

zeer goed

De commissie constateert dat het festival in de loop der jaren een financieel gezonde organisatie heeft opgebouwd, die gekenmerkt wordt door een solide bedrijfsvoering en een ondernemende houding. Het festival is stevig verankerd in Groningen en heeft hier een sterk netwerk aan samenwerkingspartners opgebouwd, voornamelijk op inhoudelijk en coproductioneel gebied. Wat dat financieel oplevert wordt niet expliciet in de begroting aangegeven; de organisatie geeft aan dat er zoveel mogelijk met gesloten beurzen wordt gewerkt; deze bijdragen zijn niet gekapitaliseerd in de begroting. Het festival gaat op een organische wijze met duurzaamheid om, wat de commissie zeer waardeert. De commissie constateert voorts dat de eigen inkomsten in de afgelopen jaren op een hoog niveau stabiel zijn gebleven; de ambities van het festival op dit vlak vindt ze overtuigend. De aanvrager ziet nieuwe, hoewel beperkte, kansen in het aanboren van private fondsen. Daarnaast wil hij projectmatiger werken en specifieke sponsoring en crowdfunding koppelen aan losse projecten. De financieringsmix is volgens de commissie realistisch en wordt in de aanvraag voldoende onderbouwd.

De ambities op het gebied van publieksbereik worden volgens de commissie gedragen door een gedegen aanpak die direct gerelateerd is aan de artistieke visie, bijvoorbeeld door videoboodschappen van de artistiek leider met een uitleg van zijn keuzes. Noorderzon zoekt verdieping van zijn marketingactiviteiten, meer dan dat deze gericht zijn op het aanboren van nieuwe of een grotere doelgroepen. De organisatie heeft hiertoe diverse marketingmiddelen ontwikkeld, van persoonlijke tips voor een programmasamenstelling tot het aanduiden van voorstellingen die geschikt zijn voor doven en slechthorenden. Met een jaarlijks terugkerend publieksonderzoek wil de organisatie haar prestaties op het gebied van service monitoren en verbeteren. Op basis van bovenstaande beoordeelt de commissie het ondernemerschap van Noorderzon als zeer goed.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

zeer goed

De activiteiten van Noorderzon vindt de commissie zeer onderscheidend. Er zijn weinig festivals in Nederland die zich richten op dit specifieke internationale aanbod dat ook op de reguliere podia vrijwel niet te zien is. Daarbij vindt de commissie de vorm waarin Noorderzon zijn zeker niet makkelijke aanbod als laagdrempelig publieksfestival presenteert onderscheidend. Daarmee levert Noorderzon een belangrijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het festival vindt plaats in Groningen; daardoor is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd merkt de commissie op dat er zeker niet, zoals in bepaalde regio's, sprake is van in het geheel ontbreken van aanbod. In Groningen vinden ook andere festivals plaats en de stad kent een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Noorderzon heeft in de afgelopen periode een bijdrage ontvangen van de gemeente en provincie Groningen en vraagt bij beide overheden voor de periode 2013-2016 respectievelijk een subsidie van 490.000 en 111.100 euro aan. De aanvraag bij de provincie ligt op hetzelfde niveau als eerder; bij de gemeente heeft Noorderzon een aanzienlijk hoger bedrag aangevraagd. Als beide overheden de gevraagde subsidies toekennen, levert dat een stevige lokale en regionale bijdrage op.

TOESLAG

Innovatietoeslag wordt aangevraagd om de coproductionele en programmatische activiteiten, internationaal via NXTSTP en nationaal met het Grand Theatre en De Internationale Keuze, te kunnen voortzetten en op deze wijze een signaleringsfunctie te blijven vervullen. De organisatie wijst er in dat kader ook op dat een innovatieve frame of mind verweven is door de gehele organisatie. De innovatietoeslag betekent volgens Noorderzon dat het festival minder teruggaat in financiële ondersteuning van het Fonds voor het totale scala aan activiteiten voor de periode 2013-2016, ten opzichte van 2009-2012.

De commissie merkt op dat een uitwerking van het plan voor een toeslag voor innovatie van het aanbod in de aanvraag ontbreekt. De organisatie verzoekt in wezen om een algemene bijdrage in het totaal van de organisatie. Het plan geeft geen informatie over de makers waarmee gewerkt zal worden, aan welk soort nieuw werk gedacht wordt en op welke wijze dit kan leiden tot verder reikende effecten in de podiumkunsten. Of 1 + 1 hier 3 wordt kan de commissie niet beoordelen bij gebrek aan informatie over de losse ingrediënten.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie constateert dat de aanvraag van Noorderzon op alle criteria ruim voldoende tot zeer goed scoort. Alleen het onderdeel innovatie vindt de commissie onvoldoende ingevuld om daar een positief oordeel over te kunnen geven. De commissie adviseert derhalve een bedrag toe te kennen van 250.000 euro, zijnde het basisbedrag voor grote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	600.000
Basissubsidie per editie	250.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	500.000

November Music

Stichting November Music

INLEIDING

November Music is een vijfdaags festival dat zich jaarlijks in november in 's-Hertogenbosch afspeelt. Sinds 1999 is Bert Palincx artistiek leider van deze instelling. November Music organiseert naast het festival ook door het jaar heen verschillende activiteiten. Doelstelling van de stichting is de bevordering van nieuwe muziek en de publieke belangstelling daarvoor in alle breedte en facetten.

Tijdens het festival komen ruim 5.800 bezoekers af op de zestig voorstellingen die gepresenteerd worden. Het accent van de programmering ligt op de nieuwe muziek van de eenentwintigste eeuw en beslaat alle genres, zoals hedendaags gecomponeerd, jazz, geïmproviseerd, elektronisch en pop. Ook interdisciplinaire projecten waarin muziek een belangrijke plaats inneemt, behoren tot het aandachtsgebied. In de programmering van het festival streeft November Music naar thematische verbanden en een goede mix tussen grotere en minder bekende namen.

Voor November Music neemt repertoirevorming voor nieuwe muziek een belangrijke plaats in; de organisatie voert daarom een actief opdrachtenbeleid. Jaarlijks worden gemiddeld aan een twintigtal componisten en makers uit binnen- en buitenland opdrachten gegeven voor nieuwe composities en producties. November Music beoogt voorts de export van Nederlandse makers en producties naar het buitenland te bevorderen.

Het festival kiest volgens eigen zeggen expliciet voor de eigenwijze en eigenzinnige maker/componist die zich bewust is van de ontwikkelingen binnen de nieuwe muziek, daar een eigen visie op geeft en oog en oor open heeft voor de (maatschappelijke) omgeving waarin zijn of haar werk wordt gepresenteerd. Het gaat hierbij om zowel opkomende talenten als de internationale en landelijke top van componisten, musici en ensembles binnen de nieuwe muziek. Met twee festivals, namelijk het Britse Huddersfield Contemporary Music Festival en het Belgische Transit Festival Leuven, zijn afspraken gemaakt om jaarlijks een aantal internationale producties te ontwikkelen. November Music profileert zich als een van de belangrijkste festivals voor nieuwe muziek in Europa en maakt in die hoedanigheid deel uit van een internationaal netwerk van de belangrijkste Europese nieuwemuziekfestivals.

November Music beoogt in de komende periode een rol te blijven spelen in de begeleiding van (een nieuwe generatie) makers. Bij het selecteren van de makers met wie het festival komende jaren zal werken zullen naast artistieke criteria ook andere criteria een grotere rol spelen, zoals de kansen voor een maker of productie om zich te ontwikkelen en te presenteren binnen een (internationale) context, de financiële randvoorwaarden, de bereidheid tot modulair werken, het openstaan voor coaching (met name bij jongere makers), de afzetmogelijkheid bij andere festivals en podia, het potentiële publieksbereik en de bereidheid om mee te werken aan publieksverbreding.

De organisatie wil, vanuit het belang voor de sector nieuwe muziek, een aantal van de kerntaken overnemen die met het wegvallen van de steuninstelling Muziek Centrum Nederland per 1 januari 2013 dreigen te verdwijnen, bijvoorbeeld ten aanzien van netwerk- en scènevorming, informatievoorziening en internationalisering.

November Music heeft een aantal jaren subsidie ontvangen in het kader van de verschillende Cultuurnota's en ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige regeling van het Fonds Podiumkunsten. November Music ontvangt structurele subsidie van de gemeente 's-Hertogenbosch en de provincie Noord-Brabant. November Music heeft de afgelopen edities aanvullend subsidie ontvangen van het Fonds Podiumkunsten voor composities. Adviseurs van het fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festival edities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie vindt de artistieke kwaliteit van November Music zonder meer goed. Het is een boeiend en uitdagend festival met een op veel punten verfrissende programmering: een festival waar het publiek geconfronteerd wordt met de diversiteit en enorme rijkdom op het gebied van nieuwe muziek. Bij November Music gaat het volgens de commissie altijd over oorspronkelijkheid, zeggingskracht, authenticiteit en vernieuwing. De kracht ligt in de scherpe keuzes in de programmering en het zeer eigen programmaprofiel dat zo tot stand komt. Het festival brengt de Nederlandse top op het gebied van nieuwe muziek, met uitstapjes binnen Europa. De verbreding met initiatieven waarbij hedendaagse muziek in een cross-over met pop of elektronische muziek wordt gepresenteerd, levert volgens de commissie interessante en oorspronkelijke ervaringen op. De hand van de programmeur is duidelijk te herkennen, hetgeen het festival zijn eigen kleur geeft; daarnaast meent de commissie te kunnen constateren dat de programmering inhoudelijk gegroeid is tot buiten de directe eigen voorkeur van deze artistiek leider. Het is een verdieping die volgens haar het festival sterker heeft gemaakt, zonder afbreuk te doen aan de eigen signatuur.

November Music geeft in het plan een duidelijke uiteenzetting van de werkwijze en van de doelstellingen die het nastreeft. De reputatie van het festival maakt duidelijk dat November Music slaagt in zijn zelf opgelegde missie de makers te coachen bij het totstandbrengen van een voorstelling. Het plan maakt duidelijk dat de organisatie een overtuigende strategie aan het ontwikkelen is om het profiel verder te verbreden. De organisatie is zich bewust van de problematische situatie waarin de nieuwe muziek zich in Nederland bevindt en de noodzaak om de beleving van deze muziek open te breken. November Music wil nieuwe vormen inzetten om het werk ook beter aan de man te brengen door modulair werken te stimuleren. De commissie merkt daarover op dat zij die methode, waardoor grotere stukken ook in kortere versies gepresenteerd kunnen worden, verstandig vindt, waar het om de verkoop en het beter inzetten van 'het product' gaat. Ze hecht eraan op te merken dat ze ook vindt dat dit geen inhoudelijk of generiek doel op zich moet worden, waar niet elk werk en ook niet elke maker zich daartoe leent.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

goed

De commissie beschouwt November Music als een onontbeerlijk festival voor het vakgebied; het festival levert een goede bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten in Nederland. November Music presenteert een state of the art op het gebied van de nieuwe muziek. Musici, componisten en programmeurs van zalen en festivals doen tijdens het festival

jaarlijks ideeën op en wisselen ervaringen met elkaar uit. Het festival organiseert jaarlijks een internationaal bezoekersprogramma – en zal dat in de komende jaren met ondersteuning van Buma Cultuur doen – vanuit het belang voor de export van Nederlandse nieuwe muziek. Het festival is door zijn specifieke producerende functie van groot belang voor Nederlandse componisten, die tijdens het festival de kans geboden wordt hun werk op een vernieuwende en publiekstoegankelijke manier te presenteren. Voor componisten betekent het een meerwaarde als het werk op November Music gepresenteerd wordt ten opzichte van een reguliere premiere door een ensemble. Het festival biedt daartoe begeleiding en (beperkt) faciliteiten.

Met het wegvallen van Muziek Centrum Nederland verwacht de organisatie dat een makers en uitvoerenden een groter beroep zullen doen op de kennis en expertise van November Music. De commissie zet een kanttekening bij de wens van de organisatie om taken van MCN over te nemen. Ze onderschrijft de noodzaak om op dat vlak iets te doen, maar de commissie is er niet van overtuigd dat November Music daarvoor de best toegeruste organisatie is. Zo is het internationale netwerk van het festival weliswaar uitgebreid, maar vindt de commissie het tegelijkertijd beperkt. November Music heeft in de afgelopen jaren geen goed antwoord geformuleerd op de kritiek dat er een stevige internationale aansluiting ontbreekt. Bij een aantal belangrijke internationale samenwerkingsprojecten tussen podia en festivals mist de commissie de aanwezigheid van November Music. Zo is November Music niet zichtbaar actief in het circuit van de toonaangevende ensembles voor hedendaagse muziek in Europa, en evenmin in het netwerk van grote festivals die hedendaagse muziek programmeren, zoals die in Wenen, Parijs, Berlijn, Donaueschingen of Witten.

ONDERNEMERSCHAP

goed

Na scherpe kritiek van de commissie in 2008 op de bedrijfsmatige kanten van het festival, vooral op de afzet van de door het festival geproduceerde producties, de krappe eigen inkomsten en beperkte publieksontwikkeling en –bereik, heeft het festival in de afgelopen jaren op een aantal punten belangrijke verbeteringen doorgevoerd. De eigen inkomsten zijn tot een aanvaardbaar minimum gestegen, het publieksbereik is mede door het ontwikkelen van een aantrekkelijke KunstmuziekRoute aanzienlijk gegroeid en het festival ontwikkelt een breed scala aan activiteiten om een breder publiek voor nieuwe muziek warm te maken. Het festival zal in de periode 2013-2016 zijn programmering terugbrengen naar jaarlijks minimaal veertig activiteiten binnen het festival, maar heeft daarbij het voornemen om het publiek in absolute zin te laten groeien. Gezien de resultaten die het festival in afgelopen periode heeft geboekt, de goede mediapartners en de mix van marketingmiddelen die het festival wil inzetten, vindt de commissie dit een overtuigende ambitie. De commissie merkt op dat de verhuizing van het festival naar de Verkadefabriek in 2009 een positieve uitwerking heeft op de uitstraling en de zichtbaarheid van het festival, naast de betere faciliteiten die dit theater biedt, waaronder - niet onbelangrijk - gratis repetitiemogelijkheden voor de makers binnen het festival.

In Noord-Brabant en Limburg heeft November Music samenwerkingsverbanden met een aantal festivals en musea voor hedendaagse kunst, waar nieuwe publieksgroepen worden bereikt. De afzet van de producties in Nederland blijft echter zorgwekkend en vertaalt zich in de begroting ook door een daling van de overige inkomsten. De organisatie wil dit nu deels

door een modulaire aanpak proberen te verbeteren, waardoor producties eenvoudiger en kostendekkend op plekken zoals musea kunnen staan.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

zeer goed

De activiteiten van November Music vindt de commissie zeer onderscheidend. De commissie constateert dat er naast November Music in Nederland maar een beperkt aantal instellingen zijn die zich op deze wijze bezighouden met nieuwe muziek. Het aanbod dat November Music presenteert, is tamelijk uniek en veelal speciaal voor het festival gecreëerd. De aanvrager levert een zeer belangrijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het festival vindt plaats in 's-Hertogenbosch; daarmee is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd merkt de commissie op dat er zeker niet, zoals in bepaalde steden of regio's, sprake is van in het geheel ontbreken van vergelijkbaar aanbod. In 's-Hertogenbosch vinden ook andere festivals plaats en de stad kent een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

November Music heeft in de afgelopen periode een bijdrage van bijna 170.000 euro ontvangen van de provincie Noord-Brabant en ruim 33.000 euro van de gemeente 's-Hertogenbosch. Voor de periode 2013-2016 vraagt het festival vergelijkbare bedragen aan, respectievelijk 150.000 en 34.000 euro. Als deze worden toegekend, levert dat een stevige lokale bijdrage op.

TOESLAG

November Music vraagt voor drie projecten toeslag. Allereerst voor het verder ontwikkelen van nieuwe presentatievormen en –plaatsen. Met dit modulaire werken ten behoeve van niet reguliere muziekpodia heeft het festival in afgelopen jaar een begin gemaakt. De commissie is van mening dat het hier niet gaat om het ontwikkelen van een nieuw of inhoudelijk ander aanbod, maar dat het gaat om het flexibiliseren van bestaand werk. Daarbij merkt de commissie op dat deze flexibele vorm op meer festivals en podia bestaat en ingezet wordt. In het tweede project worden jaarlijks enkele makers gevolgd bij hun werkproces, wat moet leiden tot meer interactie en samenwerking met het publiek. Het betreft hier geen bijzondere bijdrage aan de innovatie van het aanbod, maar een vorm van marketing en publieksbinding. Het derde project, de 'eSphere' biedt de bezoeker van een festival of concert de functionaliteit om het eigen bezoek te plannen, aanbevelingen te doen en zelf deel te nemen en te delen in social media. De 'eSphere' is oorspronkelijk ontwikkeld door Philips Research en de afgelopen jaren toegepast bij het STRP Festival in Eindhoven. November Music wil de toepasbaarheid van de 'eSphere' voor de nieuwe muziek uitwerken. Ook deze activiteit komt niet in aanmerking voor een toeslag, omdat het gaat om een ontwikkeling op het gebied van marketing.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij op alle criteria zeer positief is over de aanvraag. Alleen het plan voor innovatie vindt zij onvoldoende overtuigend aansluiten bij de doelstelling van dit onderdeel. De commissie adviseert derhalve een bedrag toe te kennen van 125.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	300.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	250.000

Oerol

Stichting Terschellings Oerol Festival

INLEIDING

Oerol is een tiendaags multidisciplinair locatietheaterfestival, dat in 2012 voor de 31e keer op Terschelling wordt georganiseerd. Sinds 2009 is Kees Lesuis artistiek leider van het festival; creatief directeur Joop Mulder is als boegbeeld van het festival het (inter)nationale gezicht van het festival en begeleidt op het eiland makers van idee naar uitvoering op locatie. Tijdens het festival vinden verspreid over het gehele eiland rond de achthonderd uiteenlopende presentaties en voorstellingen plaats. Daarmee trekt het festival een groot en trouw publiek van jaarlijks gemiddeld 55.000 unieke bezoekers die meerdere dagen op het eiland verblijven en verschillende activiteiten bezoeken en verkoopt het festival zo'n 120.000 theaterkaarten en expeditiepaspartouts.

Oerol speelt een voortrekkersrol op het gebied van locatietheater, omdat volgens de aanvrager het eiland zelf het DNA van Oerol vormt. Het festival biedt zowel beginnende als gearriveerde makers uit binnen- en buitenland een openluchtlaboratorium en een podium voor hun nieuwe werk. In afgelopen periode hebben ook meer gevestigde theatergroepen de weg naar Oerol gevonden en daar voorstellingen uitgebracht die het seizoen daarop in aangepaste versie in de theaters speelden.

Oerol heeft de ambitie om ontwikkelingen op het gebied van locatietheater te onderzoeken en van een Europese context te voorzien. Het festival richt zich daarbij op nieuwe vormen van locatietheater die zich begeven op het snijvlak van theater, beeldende vormgeving, landschapsarchitectuur en performance. Voor de komende periode staan onder meer projecten op stapel met Boukje Schweigman, Nick Steur, Sytse Pruiksmā, Lieux Publics & Cie en kunstenaarsgroep Observatorium.

Oerol is met het Amsterdamse Over het IJ Festival een vast samenwerkingsverband aangegaan. De gezamenlijke expertise van deze festivals wordt ingezet om een aantal makers te begeleiden die onderzoek willen doen naar het werken in zowel natuurlandschap en industrieel grootstedelijk gebied. Dit intensieve meerjarige traject vormt nu Atelier Oerol. Naast Atelier Oerol wil het festival jaarlijks tien meerdaagse werkbezoeken in de vorm van residenties. Dat kan in verschillende categorieën, van conceptontwikkeling en schrijven op locatie tot onderzoek met publiek. Ten slotte verwacht het festival in de komende periode als Europese springplank voor Nederlandse makers te kunnen fungeren door te coproduceren via het nieuwe, door de Europese commissie ondersteunde, IN SITU – META programma. Vanuit het gemis in het aanbod van kwalitatief, groot gemonteerd locatietheater van Nederlandse bodem heeft Oerol samen met een aantal andere zomerfestivals (Over het IJ Festival, Theaterfestival Boulevard, Karavaan en Cultura Nova) een intentieovereenkomst gesloten met enkele basisinfrastructuur (BIS) gezelschappen. Deze zullen voor het zomercircuit in de komende periode ieder een of twee locatieproducties maken.

Oerol ontvangt sinds 2011 met terugwerkende kracht voor de periode 2009-2012 subsidie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) in het kader van de basisinfrastructuur (BIS). Oerol werd in 2008 niet toegelaten tot de BIS. Daar heeft het festival met succes beroep tegen aangetekend. Het subsidiebedrag dat Oerol in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten in deze periode was

toegekend is vervolgens overgeheveld naar het budget van OCW.

Oerol ontvangt structurele subsidie van gemeente Terschelling en provincie Friesland. Oerol heeft afgelopen edities aanvullend subsidie ontvangen vanuit de afdeling compositie. Oerol maakt deel uit van het InSitu netwerk, dat in de afgelopen periode en tot 2016 Europese subsidie ontvangt.

Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009–2012 de verschillende festival edities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De kracht van dit festival ligt, zoals de organisatie ook aangeeft, in het eiland zelf besloten: daar waar producties een directe relatie aangaan met de natuur van de omgeving is het festival op zijn best. Oerol is een festival dat makers de mogelijkheid biedt om deze confrontatie met de omgeving daadwerkelijk aan te gaan. Oerol speelt daarmee een belangrijke rol in het toonaangevend presenteren van locatie- en landschapstheater en heeft daarmee een goede en heldere eigen signatuur. In de tien dagen dat Oerol plaatsvindt valt het eiland Terschelling haast een op een samen met het festival.

In de hele brede programmering van Oerol vindt de commissie met name dat de producties die deze confrontatie met de natuur zijn aangegaan eruit springen; de samenwerking met een aantal makers en gezelschappen heeft in de afgelopen periode tot opmerkelijke presentaties geleid. Daarbij levert de horizontale programmering op het eiland veel speelbeurten op voor gezelschappen, die daarbij vrij consequent het maximaal mogelijke publiek trekken. De opzet van de paspoortroute vindt de commissie in afgelopen periode zeer verbeterd. Bij deze multidisciplinaire routes gaan doorlopende installaties en optredens de confrontatie met het Terschellingse landschap aan, mooi aansluitend op de focus van het festival.

De commissie heeft ook een aantal punten van kritiek. Zij vindt de keuze voor bepaalde gezelschappen niet altijd even duidelijk; de organisatie zou kritischer kunnen zijn in de keuze wie en wat ze van de nieuwe generatie theatermakers op Oerol wil presenteren.

De commissie merkt op dat er geregeld makers staan die door de aard van hun werk beter in een gewone zaal tot hun recht komen. Dat vindt ze afbreuk doen aan de scherpheid van het profiel. Daarbij merkt de commissie op dat de kwaliteit van de voorstellingen sterk wisselend is. Bij de overige programmering is ook onduidelijk welke artistieke lijn hier leidend is.

Dat geldt met name bij de muziekprogrammering waar de commissie in het plan een toelichting mist over het profiel dat het festival voor ogen staat bij deze programmering.

Het plan van Oerol om de focus in de komende periode scherper op locatie- en landschapstheater te richten vindt de commissie positief, omdat het festival daarmee dicht bij zijn hart blijft. Oerol heeft in afgelopen periode een aantal interessante lijnen uitgezet die ze nu verwacht te verzilveren. De aandacht voor en het stimuleren van Nederlandse makers om grootschalig(er) locatiewerk te ontwikkelen vindt de commissie belangrijk. Primair vanwege de inhoudelijke ontwikkeling die dit tot gevolg kan hebben, maar daarnaast zeker ook omdat de productie hierdoor aan een groot publiek per voorstelling gepresenteerd kan worden.

De commissie is in dit kader ook benieuwd naar de resultaten van de afspraak tussen Oerol en enkele andere zomerfestivals met een aantal gezelschappen uit de basisinfrastructuur om in de komende periode ook op locatie te gaan werken.

Bovenstaande tegen elkaar afwegend beoordeelt de commissie de artistieke kwaliteit van Oerol als ruim voldoende.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

goed

De bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten beoordeelt de commissie als goed. Oerol heeft aan de wieg gestaan van het locatietheater. De ontwikkeling van dit genre en de emancipatie daarvan tot de positie die dit genre nu in het Nederlandse theaterleven inneemt zou er zonder Oerol heel anders uit hebben gezien. De stimulans die Oerol aan het locatietheater geeft en de manier waarop het festival makers die ruimte geeft, hebben volgens de commissie duidelijk tot ontwikkelingen op dat vlak geleid. Oerol heeft het locatiebewustzijn van makers sterk ontwikkeld, ook bij makers die zich nooit eerder met het werken op locatie hebben beziggehouden. Dit locatiebewustzijn nemen ze weer mee terug de zaal in. Door de grote aandacht die jonge makers krijgen op het festival, levert Oerol een substantiële bijdrage aan talentontwikkeling voor makers die ervaring met locatietheater willen opdoen. Het festival biedt verdieplings- en ontmoetingsprogramma's aan voor vak- en algemeen publiek. De lunchateliers, die sinds 2011 georganiseerd worden, blijken daarbij een goede laagdrempelige formule om met de jonge makers een gesprek over hun werk aan te gaan, meer dan de in de ogen van de commissie enigszins obligate koffiegesprekken op het festivalterrein.

De commissie zet wel kanttekeningen bij de manier waarop begeleiding van makers op Oerol plaatsvindt. Het festival laat veel over aan de praktijk, de inhoudelijke begeleiding is beperkt en wordt nauwelijks geëvalueerd. Oerol heeft een eigen stijl van coachen en die lijkt soms niet meer te passen bij de eisen die tegenwoordig gesteld worden aan de begeleiding van makers. De samenwerking met Over het IJ Festival en het bundelen van expertise van beide festivals op dit vlak biedt echter perspectief op een inhoudelijke verdieping en begeleiding op maat. Het plan beoogt in de komende periode ongeveer achttien nieuwe locatiegerichte makers te ondersteunen. De commissie is er van overtuigd dat een dergelijk plan, ondergebracht in Atelier Oerol, in deze tijd waarin de productiehuzen worden afgeschaft een belangrijke rol voor nieuwe makers kan spelen. De bundeling van expertise vindt de commissie een meerwaarde opleveren voor de te ondersteunen makers, maar de hoeveelheid makers vindt ze te groot. Ze vraagt zich af of er voldoende talent is op dit vlak en of er vervolgens voldoende plekken zijn waar al deze makers aan de slag kunnen. De commissie is de mening toegedaan dat met een strengere selectie gericht gewerkt kan worden aan een kwalitatief sterker eindresultaat.

De commissie wijst erop dat de organisatie ervoor moet waken zijn positie als vanzelfsprekend te beschouwen. Oerol is belangrijk voor het locatietheater, maar lijkt dat vooral te zijn door het bieden van een mogelijkheid tot reflectie aan makers. Diezelfde reflectie mist de commissie echter in het plan. De aanvraag ontbeert een visie op Oerols eigen rol in de ontwikkeling van het landschapstheater en locatietheater. Oerol neemt internationaal een duidelijke positie in deze discipline in en benadrukt in zijn aanvraag zijn groeiende internationale samenwerkingsverbanden. De commissie had het verhelderend gevonden als de betekenis hiervan inhoudelijk wat meer was toegelicht, waaronder een visie op de internationale tendensen van dit soort theater de rol van Oerol hierin.

Los van deze kritische noten, die niet de bijdrage aan zich ter discussie stellen als wel de wijze

waarop, constateert de commissie tenslotte nog dat Oerol jaarlijks voor (inter)nationale vakgenoten een belangrijke state of the art van het landschaps- en locatietheater vormt. Niet alles wat er wordt gemaakt heeft ook het hoogste uitvoeringsniveau, maar op Europees niveau hoort Oerol tot de top van het landschapstheater. De commissie is positief over de mogelijkheden die Oerols internationale contacten bieden, zowel voor het ontsluiten van de markt voor Nederlandse makers als voor binnenhalen van bijzondere internationale (co)producties.

ONDERNEMERSCHAP

goed

De commissie vindt het ondernemerschap van Oerol goed. De organisatie is financieel gezond en het festival weet een uitzonderlijk hoog percentage eigen inkomsten te verwerven, waarvan het grootste deel directe opbrengsten zijn. Daarbij is er een duidelijke visie op de diversificatie van en de risicospreiding tussen de inkomstenbronnen. De wijze waarop het festival in afgelopen periode de paspoorten heeft ontwikkeld, maar ook de online kaartverkoop heeft opgezet, zijn hier mede debet aan. De interne besparing en reorganisatie die het festival zegt door te voeren ziet de commissie overigens weinig geconcretiseerd in de begroting; ten opzichte van eerdere jaren (2011 was een atypisch jubileumjaar) groeien de (beheers)lasten, waar de commissie in haar vorige advies ook opmerkingen over heeft gemaakt.

De commissie merkt op dat Oerol een merk is geworden en dat het festival dit mediatechnisch goed weet uit te buiten. Oerol heeft een groot publieksbereik. Het eiland zit aan zijn maximale capaciteit en via televisie bereikt het festival een groot publiek van thuisblijvers. Oerol waakt voor vergrijzing en zoekt naar verjonging in haar publieksbereik met onder meer online media en meer tweerichtingverkeer. De commissie waardeert dat, maar constateert tegelijkertijd dat er niet zozeer sprake is van verjonging van het publiek maar dat de leeftijdsopbouw van het festival min of meer gelijk blijft. De commissie merkt daarbij op dat een bezoek aan Oerol de nodige logistieke uitdagingen met zich meebrengt - tijd, onderdak regelen, op tijd kaarten bestellen, de reis - zaken die een bezoek aan Oerol ook relatief kostbaar maken. De drempel voor een jong publiek blijft, zonder infrastructurele ingrepen, hoog.

Oerol heeft een groot en zeer welwillend publiek. Dat levert niet alleen die hoge publieksinkomsten op, maar is ook prettig voor optredende kunstenaars. Dat maakt dat iedereen ook graag op dit festival wil spelen en de weinig riante omstandigheden voor juist die makers en gezelschappen op de koop toe neemt. De commissie vindt het ondernemerschap van Oerol dan ook enigszins geflatteerd wordt doordat het festival het risico wat dit aangaat bij de artiesten legt. Deels kon dit in het verleden opgevangen worden door subsidie dat gezelschappen zelf ontvingen. Reflectie ontbreekt op de veranderde situatie van deelnemende gezelschappen.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

zeer goed

De activiteiten van Oerol vindt de commissie zeer onderscheidend. Er zijn in Nederland meer zomerfestivals en een aantal daarvan presenteren ook locatietheater, maar er is in Nederland geen ander festival dat zich richt op de specifieke vorm van landschapstheater waar Oerol

patent op heeft. Daarbij kenmerkt Oerol zich door zijn unieke totaalvorm, waarbij het hele eiland een podium aan het festival biedt. De aanvrager levert daarmee een zeer belangrijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

zeer goed

De bijdrage aan de spreiding is veel beter dan gemiddeld. Het festival vindt plaats op Terschelling, een plek waar vergelijkbaar aanbod ontbreekt.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Oerol heeft in de afgelopen periode bijdragen ontvangen van gemeente Terschelling en provincie Friesland van 50.000 en 250.000 euro en vraagt voor de periode 2013-2016 de instelling respectievelijk 100.000 en 325.000 euro aan. Als de gevraagde subsidiebedragen worden toegekend, levert dat een stevige lokale en regionale bijdrage op.

TOESLAG

Oerol dient voor de toeslag een plan in voor Atelier Oerol, waarbij met Over het IJ Festival en met de Theaterschool/DasArts van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten wordt samengewerkt. Oerol wil daarmee bijdragen aan de versterking en de innovatie van talentontwikkeling door een opkomende generatie makers ontwikkelingsmogelijkheden te bieden en kwetsbare nieuwe locatieprojecten te produceren.

De commissie vindt Oerols bijdrage aan talentontwikkeling van belang en heeft dat ook in het criterium voor bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten tot uiting laten komen. De commissie merkt op dat een uitwerking van deze plannen in de aanvraag ontbreekt.

Essentiële vragen blijven onbeantwoord, zoals de vraag wie artistiek verantwoordelijk zal zijn voor dit traject. Er wordt geen inzicht gegeven in de wijze waarop gescout gaat worden of op welke wijze de samenwerking vorm krijgt. Het plan is een bundeling van bestaande trajecten maar reflectie op de resultaten tot nu toe ontbreekt. Daarmee wordt het voor de commissie onmogelijk om een oordeel te geven of het hier gaat om ontwikkelingen die de effecten van het eigen werk van de makers overstijgen.

Met DasArts werkt Oerol in het kader van Atelier Oerol samen om de resultaten van het samenwerkingstraject tussen Oerol en Over het IJ in 2012 te onderzoeken en in 2013 te implementeren. De Theaterschool/DasArts participeert momenteel in het workshopdeel met de huidige deelnemers en onderzoekt welke meerwaarde de koppeling van festival en school oplevert voor de maker en het vakgebied locatie- en landschapstheater. De commissie vindt dit echter primair een onderzoek van de postacademische opleiding ten behoeve van de ontwikkeling van het eigen curriculum en als zodanig niet in aanmerking komen voor de toeslag.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij op alle criteria positief tot zeer positief is over de aanvraag, waarbij het festival op de punten pluriformiteit en spreiding maximaal scoort. Alleen de activiteiten waarvoor een toeslag is aangevraagd, vindt zij onvoldoende overtuigend aansluiten bij de doelstelling van dit onderdeel. De commissie adviseert derhalve een bedrag toe te kennen van 250.000 euro, zijnde het basisbedrag voor grote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	600.000
Basissubsidie per editie	250.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	500.000

Operadagen Rotterdam

Stichting Opera Rotterdam

INLEIDING

Het tiendaagse festival Operadagen Rotterdam bestaat sinds 2005 en staat sinds 2007 onder artistieke leiding van Guy Coolen. Het festival is een nauw samenwerkingsverband van een aantal presenterende en producerende Rotterdamse culturele organisaties op het gebied van opera en muziektheater. In tegenstelling tot het grote klassieke repertoire en andere grootschalige producties zoekt Operadagen Rotterdam naar wegen om opera en muziektheater anders en laagdrempelig te presenteren. Het beoogt daarbij een platform en toonplek voor Nederlands muziektheater en van internationaal belangwekkende projecten te zijn waar jonge en nieuwe Nederlandse makers de kans krijgen hun werk te tonen aan een binnen- en buitenlands publiek.

De missie van het festival is om opera en muziektheater als een toegankelijke en aansprekende podiumkunst op een artistiek hoog niveau te presenteren, waarbij het hedendaagse muziektheater zich op het platform dat Operadagen Rotterdam biedt als genre verder kan ontwikkelen. Daarbij biedt het festival een platform voor communityopera met een multicultureel karakter. Operadagen Rotterdam gelooft in de magie van de zangstem in een theatrale omgeving als middel om sociale cohesie te bevorderen en zo bij te dragen aan een positieve ontwikkeling van de samenleving. Het festival heeft hiervoor een breed scala aan projecten ontwikkeld: huiskamerconcerten, brunchconcerten in kantoren en winkels en buitenconcerten, waaronder een meezingopera voor een groot en breed publiek. Sinds vorig jaar organiseert Operadagen Rotterdam een parcours langs diverse kerkgebouwen in de stad waar de desbetreffende kerkgenootschappen hun vocale tradities en koormuziek presenteren. Het publieksbereik van Operadagen Rotterdam is in de afgelopen periode gegroeid van 18.950 bezoekers in 2009 naar bijna 25.000 in 2011 aan de verschillende door Operadagen Rotterdam georganiseerde zowel gratis als betaalde evenementen en concerten. Het festival werkt in Nederland samen met partners als Holland Festival, Kameroperahuis, Veenfabriek, VocaalLab, Ask|Schönberg, Alba Theaterhuis, TIME Den Haag, Codarts, Operastudio Nederland en De Nederlandse Opera Academie. Internationaal zijn onder meer Muziektheater Transparant, Lod, Walpurgis, De Munt, De Vlaamse Opera, Opera de Bordeaux, Kaleidoskop Berlijn en Garajistanbul samenwerkingspartners. De komende periode wil het festival voort op de ingeslagen weg. Het communitytheater wordt uitgebreid en hiervoor is Anthony Heidweiller, oprichter van YO! Opera, nu aan het festival verbonden. De thematische samenhang van waaruit het festival werkt, ligt voor de komende periode in de zoektocht naar "de vele betekenissen van alle drastische veranderingen die Nederland en de wereld op dit moment doormaken; het overkoepelende thema luidt: (R)evoluties."

Stichting Operadagen Rotterdam ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. De stichting ontvangt structurele subsidie van de gemeente Rotterdam. Het festival heeft in 2010 een projectsubsidie ontvangen vanuit de afdeling internationalisering van het Fonds Podiumkunsten.

Adviseurs van het fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festivaledities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie vindt de Operadagen op een uitstekende manier ingebed in zijn omgeving. Dat heeft enerzijds te maken zijn vaste samenwerkingspartners, een coalitie van producerende partijen en podia in Rotterdam. Bijzonder wordt het echter door de wijze waarop het festival de stad, de bewoners, betreft bij het zien en beleven van opera. De stad zelf is hierbij in volle omvang tot podium gemaakt. Het festival neemt drempels weg voor een groot en breed publiek, dat bij de Operadagen vaak voor het eerst met deze kunstvorm geconfronteerd wordt. Het zorgt ervoor dat het festival leeft in de stad en een sterkere zeggingskracht heeft dan wanneer het zich uitsluitend in de theaters zou afspelen. Het festival kent, volgens de commissie, een avontuurlijke programmering met kwalitatieve uitschieters naar beide kanten: pareltjes naast mislukte experimenten. De samenstelling van het programma wordt deels bepaald door het aanbod van de Rotterdamse partners, van OT tot Wunderbaum. Daarnaast programmeert het festival een sprankelend palet van grotendeels Belgisch muziektheater, deels gevoed door de connecties van de artistiek leider, aangevuld met door het festival zelf geïnitieerde producties. Het festival toont de top van wat er op het terrein van hedendaags muziektheater gebeurt in het kleine en middelgrote segment. De commissie constateert wel dat het brede internationale accent, dat in afgelopen periode een speerpunt in de programmering zou zijn, tot dusverre slechts mondjesmaat tot uiting is gekomen. Ze spreekt van een veelbelovende ontwikkeling nu de organisatie in de komende periode stevig inzet op een aantal internationale samenwerkingen. Ze verwacht dat deze voor een internationale programmatische meerwaarde kunnen zorgen. De commissie vindt, kortom, de kwaliteit van de Operadagen in zijn totaliteit goed. Wel plaatst ze een kritische kanttekening bij de uitgangspunten van het festival. Het festival beoogt opera en muziektheater als een toegankelijke en aansprekende podiumkunst op een artistiek hoog niveau te presenteren. Dat artistiek hoge niveau moet volgens de commissie dan ook het leidende principe zijn, ook bij projecten die bedoeld zijn om de sociale cohesie te bevorderen. Net als in haar advies van vier jaar geleden wil de commissie er ook nu met nadruk op wijzen dat het verlagen van drempels en het toegankelijk maken van deze podiumkunst niet moet leiden tot een knieval voor het publiek. De commissie vindt dat het festival hier alerter op kan zijn.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De commissie vindt de bijdrage van de Operadagen aan de ontwikkeling van de podiumkunsten ruim voldoende. Het festival presenteert een state of the art op het gebied van hedendaags muziektheater. Het toont de ontwikkelingen op dit vlak en vervult daarbij een belangrijke rol als schakel in de keten voor in Nederland ontwikkeld en te ontwikkelen muziektheater. Met het aftasten van de grenzen en mogelijkheden van het genre komen op het festival projecten tot stand die ter inspiratie voor het veld kunnen dienen. De commissie is er daarbij overigens niet van overtuigd dat deze aanjaagfunctie ook gaat gelden voor de wijkprojecten die het festival in de komende periode wil uitbreiden. Daarvoor lijkt de opzet te veel een kopie van projecten die bij YO! Opera in Utrecht zijn ontwikkeld; dat waren toen opvallende projecten die iets nieuws in gang zetten. De commissie is van mening dat het nu tijd is voor een verdere kwaliteitsslag.

Voorts merkt de commissie op dat het festival in toenemende mate als ontmoetingsplek voor (inter)nationale vakgenoten fungeert. Ze constateert dat de Operadagen zich in één klap in de internationale kijker heeft gespeeld door in 2010 het gastheerschap te vervullen voor het gerenommeerde internationale operacongres Opera Europa. Het Rotterdamse model, een succesvol operafestival in een stad zonder operahuis, heeft in de operawereld de nodige opzien gebaard. De organisatie maakt sindsdien deel uit van verschillende samenwerkingsprojecten, waardoor het festival in Nederland de spin in het internationale web voor hedendaags muziektheater is geworden. Daarmee kan het festival in de komende periode voor Nederlandse makers een belangrijke rol spelen.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie vindt het ondernemerschap van de Operadagen Rotterdam ruim voldoende, maar heeft wel een aantal punten van kritiek.

Positief is ze over de manier waarop het festival zich steeds beter weet te positioneren. Operadagen Rotterdam genereert een groeiend publiek voor de activiteiten en slaagt als zodanig in de ambitie om opera en muziektheater onder de aandacht van een groot en nieuw publiek te brengen. Daarbij tekent de commissie aan dat de publieksgroei in de afgelopen periode grotendeels veroorzaakt is door een toename bij en van de gratis activiteiten: de stadsprogrammering en de meezing- en wijkconcerten. Ook merkt de commissie op dat de organisatie eenzelfde aantal bezoekers verwacht bij veel minder activiteiten. In het plan is de marketing echter een volledig ondergeschoven paragraaf die niet verder reikt dan het uitspreken van de verwachting dat het publiek zal groeien door de consistentie in het programmabeleid. De commissie vindt het plan op dit aspect ernstig tekortschieten.

De organisatie heeft financieel op papier een stevige uitgangspositie door de constructie met de Rotterdamse instellingen. Tegelijkertijd is de organisatie daardoor afhankelijk van de bijdragen van deze instellingen, die ieder op zich afhankelijk zijn van subsidies. Dat maakt dat de commissie het een kwetsbare financieringsmix vindt: de begroting van het festival wordt in wezen slechts voor 26% door publieksinkomsten en private fondsen gedekt; het overige is afkomstig van publieke gelden en de bijdragen van de (gesubsidieerde) partners.

De commissie is positief over de plannen om onder meer via sponsoring meer eigen inkomsten te genereren, maar ziet hier vooralsnog een zeer voorzichtige vertaling van in de begroting.

De organisatie anticipeert op het teruglopen van de overheidsbijdragen en de daaraan gekoppelde matching en brengt voor de komende periode zijn totale begroting fors terug naar min of meer het niveau van 2009. De commissie constateert dat dit vooral gebeurt door de omvang van de kernprogrammering fors terug te brengen, maar niet door de organisatie zelf in te krimpen. De personele beheerslasten stijgen zelfs in de komende periode naar een niveau dat ruim het dubbele is van dat in 2009. De overige activiteiten, met uitzondering van de meezing- en wijkconcerten, nemen daarentegen in omvang af. De commissie ziet niet in waarom dat dan niet zou leiden tot in een kleinere overhead.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van de Operadagen Rotterdam vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. Het is weliswaar het enige festival in Nederland dat zich exclusief op deze discipline richt, maar het aanbod van de Operadagen Rotterdam rust voor een groot deel op de reguliere activiteiten van de meewerkende Rotterdamse instellingen die ook door het jaar heen op de Nederlandse podia gepresenteerd worden. De eigen producties en de internationale programmering zijn echter wel onderscheidend.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Rotterdam; hiermee wordt geen speciale bijdrage geleverd aan de spreiding.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Operadagen Rotterdam heeft in de afgelopen periode een bijdrage van ontvangen van de gemeente en vraagt voor de periode 2013-2016 een lager bedrag aan van 450.000 euro. Als de gemeente het gevraagde subsidiebedrag toekent, levert dat een stevige lokale bijdrage op.

TOESLAG

De toeslag wordt aangevraagd voor de activiteiten die het festival wil ontplooiën in het internationaal netwerk Réseau International de Théâtre Musical, een netwerk van muziektheaterprogrammeurs en producenten, dat er op gericht is om jonge makers in de gelegenheid te stellen kennis en projecten uit te wisselen en te verdiepen. Operadagen Rotterdam staat aan de basis van dit nieuwe initiatief samen met Théâtre des Bouffes du Nord (Parijs), Théâtres de la Ville de Luxembourg, Théâtre de la Place – Centre international de Création européen de Liège (Luik), Musikfestspiele Herrenhausen en Den Nye Opera (Bergen, Noorwegen). Het gaat hier om het organiseren van jaarlijkse masterclasses die in de komende jaren uitmonden in een aantal producties.

De commissie merkt op dat een uitwerking van deze plannen in de aanvraag ontbreekt. De aanvraag maakt niet duidelijk om welke Nederlandse makers het zou gaan, wie de masterclasses gaan geven of welk traject precies gevolgd gaat worden. Daarmee wordt het voor de commissie onmogelijk te beoordelen of het hier gaat om ontwikkelingen die de effecten van het eigen werk van de makers overstijgen. De commissie is er niet van overtuigd geraakt dat met deze activiteiten een bijdrage wordt geleverd aan de innovatie van het aanbod.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij de artistieke kwaliteit van de Operadagen Rotterdam goed vindt en positief is over de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten, het ondernemerschap en de bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap. De aanvraag voor een toeslag vindt ze onvoldoende uitgewerkt in de aanvraag. Het bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert om de aanvraag alleen te honoreren als het budget dat toelaat en dan met een bedrag van 250.000 euro, zijnde het basisbedrag voor grote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	600.000
Basissubsidie per editie	250.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	250.000 **

** positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om volledig bedrag toe te kennen

Rotterdam Philharmonic Gergiev Festival

Stichting Rotterdam Philharmonic Festival

INLEIDING

Het Rotterdam Philharmonic Gergiev Festival is een klassieke muziekfestival dat jaarlijks gedurende tien dagen in september in Rotterdam plaatsvindt. Het festival kiest jaarlijks een thema waarbij de stad centraal staat. Het Rotterdam Philharmonic Gergiev Festival bestaat sinds 1996, opgericht door het Rotterdams Philharmonisch Orkest en Gergiev, haar toenmalige chef-dirigent Valery Gergiev. Na het vertrek van Gergiev bij het orkest is de afgelopen jaren gewerkt aan de thematische, inhoudelijke verankering van het festival zonder de meerwaarde van de aanwezigheid van Valery Gergiev te verliezen, die jaarlijks voor het festival terugkeert. Het festival zal vanaf 2013 onder een nieuwe naam doorgaan. Voorlopig is gekozen voor de werktitel: Rotterdam Septemberfestival. Het artistiek team wordt gevormd door Valery Gergiev, Yannick Nézet-Séguin, Hans Waege en Jelle Dierickx.

Sinds 2011 is de programmering van het festival gebaseerd op vijf pijlers: symfonisch werk, internationale operaproducties, happenings, Parels (kamermuziek) en Little g (educatieve producties). Volgens aanvrager onderscheiden de symfonische concerten zich steeds meer van de reguliere concerten, omdat ze aansluiten bij het gekozen thema en door bijzondere festivalformats. Vanaf 2013 zullen eigen internationale operaproducties jaarlijks op het programma staan. Daarbij is gekozen voor een verbinding van opera met state-of-the-art videokunst om daarmee film- en muziekstad Rotterdam op het gebied van opera een eigen 21e-eeuws gezicht te geven. Happening 'C the City' wordt vanaf 2012 uitgebouwd tot een van de belangrijkste pijlers van het festival.

In afgelopen editie speelde Rotterdam al een belangrijke rol als internationale havenstad en als maatschappelijke draaischijf in de zeetrilogie (2011-2013). Voor de periode tot 2017 heeft het festival de thematiek uitgewerkt volgens het principe van een windroos, met Rotterdam als kern: 'Dutch Delight' (East, 2014), 'North Star' (North, 2015), 'Be Wild!' (West, 2016) en 'Southern Heat' (South, 2017). In deze grootse quadrologie wordt het glocal principe artistiek onderzocht. Waar het Rotterdam Philharmonic Gergiev Festival stevig verankerd is in de stad Rotterdam, kijkt het van daaruit naar de rest van de wereld. Samen met en net zoals Erasmus gaat het festival op reis langs de huidige wereldcentra op gebied van kunst, cultuur en denken. Men kijkt daarbij vanuit Rotterdam met de blik van Lazarillo de Tormes (kikvorsperspectief) naar de rest van de wereld.

De organisatie streeft ernaar dat het festival in 2013-2016 hét allround klassieke muziekfestival van Nederland wordt. Daarbij wil het festival het publieksbereik elk jaar laten groeien met 1.500 bezoekers: van 21.500 in 2013 tot 23.000 in 2014, waarvan 17.500 betalende bezoekers. Het festival beoogt daarbij een muzikaal stadsfestival te worden en Rotterdam een breed uit te dragen artistiek profiel te geven.

De subsidieaanvraag van het Rotterdam Philharmonic Gergiev Festival in 2008 in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten is afgewezen. Het festival ontvangt structurele subsidie van de gemeente Rotterdam. Het festival heeft in afgelopen periode bijdragen van het Fonds ontvangen uit de programmeringsregeling voor festivals.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De kwaliteit van de programmering van het Rotterdam Philharmonic Gergiev Festival staat buiten kijf: die is zonder meer goed en gedragen door de kwaliteit en het vakmanschap van het orkest. Het festival heeft een stevige naam opgebouwd en geeft het klassieke muziekseizoen in Rotterdam jaarlijks een vliegende start. De organisatie probeert daarbij al jaren een zelfstandig, los van het Rotterdams Philharmonisch Orkest staand festivalprofiel te presenteren. De commissie is van mening dat juist dat niet lukt: het festival is en blijft een (mooie) showcase van het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Ook in het nieuwe plan ziet de commissie geen festival met een eigen artistieke signatuur ontstaan. Daarvoor zijn festival en orkest nu eenmaal te veel vervlochten.

De aandacht die het festival genereert wordt primair getrokken door het symfonische werk. De commissie vindt het positief dat het orkest hier nu meer programma's voor ontwikkelt die aansluiten bij het gekozen thema, maar volgens haar maakt dat voor de perceptie van het publiek niet veel uit. Het publiek komt graag voor een bijzonder concert van het orkest, en helemaal als Valery Gergiev voor een gastoptreden in Rotterdam is. Een naamswisseling van het festival zal daar weinig aan veranderen en volgens de commissie eerder voor verwarring zorgen dan dat het een helder nieuw gezicht representeert.

Die nauwe verbinding, waarbij het festival als podium voor het orkest fungeert, blijft door alle plannen heen sijpelen. Zo schrijft aanvrager bijvoorbeeld over het voornemen om andersoortige operaproducties te ontwikkelen, waarmee 'het festival en het orkest internationaal een reputatie willen gaan opbouwen'. Dat laat overigens onverlet dat de commissie de heroriëntering van de operaproducties naar opera gelinkt aan state-of-the-art videokunst als een interessante ontwikkeling beschouwt.

De commissie vindt de plannen die het festival voor de overige onderdelen ontwikkelt, en die sterker het eigen gezicht van het festival moeten representeren, juist zeer globaal uitgewerkt. Los van de constatering dat ook hierbij de musici en de educatieafdeling van het orkest een belangrijke rol spelen, vindt de commissie de thematische programmering vrij gratis ingevuld. Het is een hele globale kapstok waar alles aan opgehangen kan worden, zonder dat er sprake is van een sterke artistieke visie op wat men wil laten horen en zien. Dat maakt dat de commissie het grote vakmanschap en de gebrekkige oorspronkelijkheid tegen elkaar afwegend de artistieke kwaliteit van het festival als ruim voldoende beoordeelt.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

zwak

Volgens aanvrager ligt de bijdrage in het nieuwe elan van het festival, waarbij de happenings 'C in the City' en 'Little g' als ook de heroriëntering van de operaproducties als vernieuwend element worden aangedragen. De commissie is van mening dat die onderdelen zeker een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het festival zelf, maar niet aan de, in de regeling breder bedoelde, ontwikkeling van de podiumkunsten.

De activiteiten, 'C in the City' en 'Little g', beogen een nieuw publiek, zowel oud als jong, kennis te laten maken met het festival, door bijvoorbeeld 'Het Langste Orkest ter Wereld' op de Erasmusbrug te organiseren, of met programmaonderdelen voor de jeugd. De commissie is ervan overtuigd dat deze laagdrempelige programmaonderdelen inderdaad aantrekkelijk

zijn voor het beoogde publiek, maar vindt deze wijze van programmeren op geen enkele wijze tot ontwikkelingen binnen de muziek leiden.

Voor de ontwikkeling van de operaproducties in nauwe samenwerking met videokunstenaars merkt de commissie op dat het plan aanleiding geeft om te mogen verwachten dat dit tot mooie producties zal leiden, maar niet dat dit ontwikkelingen in het genre zal veroorzaken die niet al elders plaats hebben gevonden. Met de constatering voorts dat het festival niet een state-of-the-art op het gebied van de klassieke muziek geeft en geen activiteiten voor vakgenoten organiseert of een verdiepend randprogramma of anderszins, beoordeelt de commissie de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als zwak.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van het festival als ruim voldoende. Het festival heeft een sterke organisatiebasis waar kennis van ondernemerschap goed vertegenwoordigd is en een zakelijke marktaanpak. Een groot deel van de organisatie wordt gedragen door de verschillende afdelingen van het Rotterdams Philharmonisch Orkest, die daar volgens de commissie in principe goed voor geequipeerd moeten zijn. Sponsoring, marketing en educatie van het festival wordt zo in samenwerking met betreffende afdelingen van het orkest gerealiseerd, en voorts maakt het festival gebruik van de financiële afdeling van het orkest en heeft het dezelfde directeur. De bedragen die het festival voor deze activiteiten op de begroting heeft staan zijn, in vergelijking met andere festivals, zeer hoog. De commissie is zeer kritisch over de zeer forse stijging van de begroting, die onder meer noodzakelijk is omdat, aldus de aanvrager, de druk op de middelen van het orkest toeneemt en het gebruik van de Doelen (huur en faciliteiten) onevenredig zwaar op de begroting drukt. De commissie merkt op dat het festival ook organisatorisch deel uitmaakt van een in de basisinfrastructuur gesubsidieerd orkest, die met dit festival een marketingtechnisch en voor de binding met de stad goed podium voor haar activiteiten heeft gecreëerd. Ze kan zich niet aan de indruk onttrekken dat deze begrotingsgroei ook bedoeld is om het orkest te ontlasten. De organisatie verwacht daartegenover een even zo forse stijging van de publieks- en sponsorinkomsten. De commissie merkt op dat het festival een goed percentage eigen inkomsten had en ook in komende periode verwacht en voor een goed deel ook afkomstig uit deze directe inkomsten. Hoewel de commissie zeker positief is over de marketingaanpak van het festival, gezien ook de resultaten tot dusverre, vindt ze de verwachte groei niet overtuigend onderbouwd. Te meer omdat het festival van plan is om zijn (sterke) merknaam te wijzigen.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De activiteiten van het Rotterdams Philharmonic Gergiev Festival leveren volgens de commissie geen bijzondere bijdrage aan de pluriformiteit. Het festival presenteert een aanbod van muziek dat ook door het jaar heen in Rotterdam en op festivals en podia in het land te beluisteren valt.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Rotterdam; hiermee wordt geen speciale bijdrage geleverd aan de spreiding.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Het Rotterdams Philharmonic Gergiev Festival heeft in de afgelopen periode een bijdrage van 543.500 euro ontvangen van gemeente Rotterdam en vraagt voor de periode 2013-2016 een bedrag van 690.000 euro aan.

Als de gemeente het gevraagde subsidiebedrag toekent, levert dat een stevige lokale bijdrage op.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie constateert dat zij de aanvraag op de criteria van artistieke kwaliteit en ondernemerschap als ruim voldoende beoordeelt, maar de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als zwak. Verder leveren de activiteiten van het festival geen bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap of aan de spreiding van het aanbod. In de eindafweging tussen deze en andere ingediende aanvragen adviseert de commissie om die reden aanvragen die beter aansluiten bij de criteria prioriteit te geven. Zij adviseert daarom de aanvraag niet te honoreren.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

300.000

Rotterdam Unlimited

Stichting Dunya Festival

INLEIDING

Rotterdam Unlimited is een nieuw, vijfdaags festival in Rotterdam dat jaarlijks zal plaatsvinden aan het eind van het theaterseizoen. In het festival bundelen het Dunya Festival en het Zomercarnaval Nederland hun krachten. Beide organisaties blijven verantwoordelijk voor hun eigen aandeel in het programma en behouden hun eigen artistieke profiel en merknaam. Rotterdam Unlimited ziet een rol voor zich weggelegd als grootschalig stadsevenement met nationale en internationale aantrekkingskracht: het festival wil enerzijds de artistieke kruisbestuiving tussen verschillende culturen bevorderen en anderzijds bijdragen aan het leef- en vestigingsklimaat van Rotterdam en het cultuurtoerisme in de stad. Rotterdam Unlimited verwacht op basis van de eerdere festivals een miljoen bezoekers. De organisatie is in handen van DUCOS Productions en de Stichting Dunya Festival. Directeur van beide organisaties is Guus Dutrieux.

Rotterdam Unlimited moet een festival worden dat grootstedelijke kunst en cultuur van nu in beeld brengt. Het festival presenteert kunstuitingen uit de smeltkroes van grote wereldsteden. Door artiesten van verschillende culturen, disciplines en lifestyles te laten samenwerken, wil het festival een klimaat tot stand brengen waarin nieuwe kunstvormen kunnen worden gecreëerd. Ook presenteert het festival kunstuitingen die voortkomen uit cultuurtradities als het Caribisch Zomercarnaval. Het festival stelt zich ten doel kunstuitingen van over de hele wereld uit de niche van exotisme en folklore te halen om te laten zien dat ze midden in de globaliserende samenleving staan. Inspiratiebron voor het nieuwe festival vormt de kosmopolitische ziel van de stad Rotterdam.

In de samenwerking tussen Dunya Festival en Zomercarnaval representeert Dunya vooral de actuele, grootstedelijke, cross-culturele kunsten en biedt het Zomercarnaval een platform voor de Zuid-Amerikaanse en Caribische (carnaval)cultuur.

In de maanden voorafgaand aan het festival worden enkele educatietrajecten georganiseerd waarbij aanstormend talent wordt klaargestoomd voor een optreden tijdens het festival. Zo besteedt Talent 4 NuMusic van het Dunya Festival aandacht aan talentvolle jongeren uit de Rotterdamse wijken. Nieuwe programmaonderdelen zijn onder andere City Dressing, waarbij dertig torens in de binnenstad worden aangekleed door beeldend kunstenaars, en Labyrint, een culturele ontdekkingstocht langs street acts en kleinschalige locatievoorstellingen met poëzie, storytelling, muziek, dans, circus en acrobatiek. Ook komt er een open podium voor bekend en onbekend talent, dat als het aan de organisatie ligt uitroeit tot proeftuin voor experimenteel werk. Onder de noemer New Talent vinden de finales plaats van talenttrajecten als Battle of Drums en Talent 4 NuMusic. Onder de noemer 'In te Spirit of' werkt Rotterdam Unlimited samen met diverse Rotterdamse culturele instellingen die uitgenodigd worden om een eigen programmering te verzorgen gerelateerd aan het festival en om op termijn nieuwe producties te ontwikkelen met Dunya of Zomercarnaval. Het gaat om Poetry International, de Rotterdamse Schouwburg, Concert- en Congresgebouw De Doelen, het Rotterdams Philharmonisch Orkest, Grounds, Music Matters, Dance Works, Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam en het Rotterdams Conservatorium.

Het Dunya Festival ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige

subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten; een aanvraag van het Zomercarnaval voor projectsubsidie van het Fonds werd afgewezen.

Beide festivals worden structureel ondersteund door de gemeente Rotterdam.

Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende edities van het Dunya Festival bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

voldoende

Volgens de commissie heeft Rotterdam Unlimited de potentie om uit te groeien tot één groot stadsfeest. Aan de aantrekkelijkheid van een dergelijk, grotendeels gratis evenement voor een groot publiek twijfelt ze niet, maar het plan heeft haar niet overtuigd van de te verwachten artistieke kwaliteit van het nieuwe festival. Ze constateert dat de twee evenementen wel onder één naam en onder de noemer van grootstedelijke cultuur worden geschaard, maar van inhoudelijke integratie is weinig sprake: beide festivals houden hun eigen karakter en naam. Dat leidt volgens de commissie niet tot één festival met een overkoepelende en samenhangende artistieke visie en een duidelijk programmeringsprofiel. Wat de twee gemeen hebben, is de oriëntatie op het Rotterdamse publiek, dat uit bijzonder veel verschillende culturen bestaat.

Over de twee afzonderlijke evenementen oordeelt de commissie wisselend. De artistieke kwaliteit van het Zomercarnaval beoordeelt de commissie als onvoldoende. Volgens haar is er geen sprake van een festival op het gebied van de professionele podiumkunsten. Het bieden van een platform aan cultuuruitingen uit het Caribisch gebied betekent in dit geval in eerste instantie het faciliteren van een grote carnavalsoptocht. Er is daarbij geen sprake van een oorspronkelijk samengesteld festivalprogramma met professionele en vakmatig voldoende podiumacts; op een enkele uitzondering na gaat het om semiprofessionele of amateuroptredens.

Wat betreft Dunya is de commissie positiever. De kwaliteit van de optredende musici is over het algemeen goed. Accenten die het festival in afgelopen periode in zijn programmering heeft aangebracht en die op de verschillende podia in het park tot uiting kwamen, vindt zij duidelijk. Wel mist de commissie in de afgelopen jaren een evenwichtige samenhang, waardoor de bijzondere optredens in de programmering zich soms lastig laten vinden tussen al het overige.

De commissie vindt het voornemen om zich meer te richten op jongeren in de stedelijke smeltkroes en daarmee de nadruk op traditionele muziek los te laten op zich uitdagend, maar mist concreet uitgewerkte programma-ideeën die een indruk van de nagestreefde kwaliteit geven. Ten slotte merkt de commissie op dat het breder inbedden van het festival in de culturele infrastructuur van de stad en de samenwerking met de gevestigde culturele instellingen een interessante ontwikkeling is. Een uitwerking van deze samenwerking ontbreekt echter in het plan, waardoor de waarde van deze programmering voor het overkoepelende profiel van het festival onduidelijk blijft. Bovenstaande tegen elkaar afwegend beoordeelt de commissie de kwaliteit in algemene zin als voldoende.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

zwak

De commissie beoordeelt de te verwachten bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als zwak. Het uitgangspunt van de organisatie is het vieren van culturen, niet het nastreven van een state of the art podiumkunstenfestival. In die viering slaagt het festival zeker: Dunya zorgt net als het Zomercarnaval voor een goede, uitgelaten festivalstemming onder de (zeer diverse) bezoekers, maar het is niet het festival dat van groot belang is voor de artistiek-inhoudelijke ontwikkeling van de (wereld)muziek. Voor programmeurs of andere vakgenoten biedt het festival weinig nieuws; een verdiepend programma voor professionals of andersoortige randactiviteiten ontbreken.

In het vorige advies was de commissie positief over de ambities van het festival om ruime aandacht te besteden aan Nederlandse wereldmuziek en aan in Nederland wonende talenten; zij meende dat het festival wellicht een belangrijke impuls zou kunnen betekenen voor wereldmuziekartiesten in Nederland. De commissie constateert dat dat onvoldoende het geval is gebleken. De activiteiten die het festival wil ontplooiën op het gebied van talentontwikkeling vindt de commissie van belang, maar deze richten zich in haar optiek meer op het ontwikkelen van muzikale vaardigheden bij jonge amateurs. Het gaat om uitgebreide talentontwikkelingstrajecten ter ondersteuning van talenten uit de Rotterdamse wijken, die zich vervolgens op het festival kunnen presenteren. Voorsnog ziet de commissie in de gepresenteerde plannen geen aanleiding om te verwachten dat er hier ook sprake zal zijn van een bijdrage die verder gaat en zal leiden tot een ontwikkeling van de podiumkunsten.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van Rotterdam Unlimited als voldoende. De organisatie is in handen van DUCOS Productions en de Stichting Dunya Festival, waarbij DUCOS verantwoordelijk is voor de bedrijfsvoering en de realisatie van het evenement. De organisatie heeft in de afgelopen periode blijk gegeven van een zakelijke en ondernemende aanpak en heeft een goed eigeninkomstenpercentage en een vertrouwenwekkende financieringsmix.

Kritisch is de commissie over de uitwerking van de fusie op de begroting en de slechte onderbouwing van een aantal aannames. De mogelijke financiële voordelen van de fusie blijken niet uit het voorliggende plan. Zo leidt de samenvoeging van beide evenementen bijvoorbeeld niet tot een significante daling van de beheerslasten voor het personeel. Voor de komende periode stijgen de totale lasten met ongeveer een derde ten opzicht van de gemiddelde lasten uit de afgelopen periode. Het totale aantal activiteiten neemt daarbij fors toe, van 190 naar 520, met een bijbehorende flinke stijging van de totale begroting. Hoewel daarmee de gemiddelde kosten per activiteit wel afnemen, blijft onderbelicht waarom de organisatie voor zo'n sterke toename van het aantal activiteiten kiest. Negatief is de commissie over de sterke stijging van de marketingkosten; waar het festival geheel gratis toegankelijk blijft, ziet de commissie hier geen noodzaak toe. Het festival heeft een paar sterke mediapartners; de verwachting op basis van eerdere festivals dat het evenement een miljoen bezoekers zal trekken, vindt de commissie pittig, maar niet ondenkbaar.

Dat vindt de commissie wel van de aanname van de organisatie dat ze in de komende periode 50% meer middelen uit de private sector zal halen, vanwege de samenvoeging van de twee

evenementen. De commissie vindt het op basis van de financiële gegevens van voorgaande jaren niet realistisch dat een dergelijke sprong structureel wordt behaald en mist hiervoor ook een onderbouwing in het plan.

De commissie vindt het voornemen om zich meer te richten op jongeren in de stedelijke smeltkroes en daarmee de nadruk op traditionele muziek los te laten op zich uitdagend, maar mist concreet uitgewerkte programma-ideeën die een indruk van de nagestreefde kwaliteit geven. Ten slotte merkt de commissie op dat het breder inbedden van het festival in de culturele infrastructuur van de stad en de samenwerking met de gevestigde culturele instellingen een interessante ontwikkeling is. Een uitwerking van deze samenwerking ontbreekt echter in het plan, waardoor de waarde van deze programmering voor het overkoepelende profiel van het festival onduidelijk blijft. Bovenstaande tegen elkaar afwegend beoordeelt de commissie de kwaliteit in algemene zin als voldoende.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van Rotterdam Unlimited vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap door zijn focus op wereldmuziek en grootstedelijke cultuuruitingen, maar is niet uniek. Nederland is meer festivals rijk op dit vlak en een deel van het (niet-Rotterdamse) aanbod wordt ook elders in Nederland op festivals en podia gepresenteerd.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Rotterdam Unlimited vindt plaats in Rotterdam. Daarmee wordt geen bijdrage geleverd aan de spreiding.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Rotterdam Unlimited ontving in de afgelopen periode een bijdrage van 410.000 euro per jaar van de gemeente Rotterdam en vraagt voor de periode 2013-2016 600.000 euro aan. Als de gemeente het gevraagde bedrag toekent, levert dat een stevige lokale bijdrage op.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie constateert dat de aanvraag van Rotterdam Unlimited op de criteria van artistieke kwaliteit en ondernemerschap weliswaar voldoende scoort, maar dat er daarbij steeds ook sprake is van een flink aantal kritische kanttekeningen. De bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten beoordeelt ze als zwak. Wel levert het festival een bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap, maar niet aan de spreiding van het podiumkunstenaanbod in Nederland. In de eindafweging tussen deze en andere ingediende aanvragen adviseert de commissie om die reden aanvragen die beter aansluiten bij de criteria prioriteit te geven. Zij adviseert daarom de aanvraag niet te honoreren.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)

250.000

Sonic Acts

Stichting Sonic Acts

INLEIDING

Sonic Acts, opgericht in 1994, is een festival op het snijvlak van muziek, beeldende kunst, wetenschap en technologie. Het vindt tweejaarlijks plaats op diverse locaties in Amsterdam. Het wil elektronische muziek en aanverwante kunsten toegankelijk maken voor een breed publiek. Aan de voorstellingen, optredens en performances is een drie- tot vierdaagse internationale conferentie gekoppeld, alsmede een uitvoerig filmprogramma en een expositie. Sonic Acts staat onder leiding van Lucas van der Velden.

Sonic Acts brengt componisten, muzikanten, wetenschappers, beeldend kunstenaars, historici, schrijvers, filmmakers, journalisten en critici bij elkaar. Elke festivaleditie kent een overkoepelend thema, zoals tijd (2012), energie (2014) en materie (2016), waaraan conferentieonderdelen en performances worden opgehangen. In de programmering wordt het accent gelegd op bijzondere en verrassende internationale producties die nog niet eerder in Nederland te zien zijn geweest – vaak wereldpremières – en op eigenzinnig en onconventioneel werk. Er worden hedendaagse en historische ontwikkelingen getoond die bijdragen aan het duiden en begrijpen van de huidige en toekomstige kunst en cultuur, met haar invloed van digitale en technologische ontwikkelingen. Nieuwe ontwikkelingen worden daarbij expliciet in een historisch perspectief geplaatst en oudere generaties componisten en kunstenaars worden naast de jonge garde gepresenteerd. Sonic Acts verleent zelf ook opdrachten aan jonge, talentvolle buitenlandse componisten en kunstenaars, uitmondend in internationale coproducties. Op internationaal vlak organiseert Sonic Acts daarnaast tevens spin-off festivals in het buitenland (het Kontraste festival in Krems, Oostenrijk; per (vermoedelijk) 2015 ook in Kirkenes, Noorwegen). Tot slot verzorgt het festival door het jaar heen gastprogrammering voor diverse Nederlandse en internationale partners en festivals. In de periode 2013-2014 intensiveert Sonic Acts zijn samenwerking met bestaande partners (Paradiso, De Balie, STEIM) en worden allianties verstevigd of opgestart met het Stedelijk Museum, Muziekgebouw aan 't IJ, EYE Film Instituut en SMART Project Space. Ook worden de verschillende programmaonderdelen meer in samenhang gebracht en worden nieuwe programmaonderdelen ontwikkeld, zoals het inbedden van het werk van jonge componisten en kunstenaars in een historisch programma. Ook wil Sonic Acts muziek- en filmarchieven in (Oost-)Europa bezoeken op zoek naar 'vergeten' werken en onderbelichte kunstenaars. Het festival wil daarnaast belangrijke componisten of kunstenaars centraal stellen in nieuwe 'artist in focus'-programma's. Ter gelegenheid van de vijftiende editie en het twintigjarig bestaan in 2014 verplaatst het festival zich een dag naar zenderpark Radio Kootwijk.

Sonic Acts ontvangt sinds 2009 subsidie in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. Het festival ontving geen structurele subsidie de gemeente Amsterdam.

Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de twee edities van deze biënnale bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van Sonic Acts als goed. Het festival brengt een breed en voor liefhebbers interessant programma op het grensvlak van muziek, kunst en technologie, dat kwalitatief hoogstaand is en voor oorspronkelijke invalshoeken kiest. In de programmering en in het conferentieprogramma is zichtbaar dat Sonic Acts de vinger aan de pols houdt van de elektronische muziek en kunst. In het festivalprogramma staan projecten met een hoog artistiek gehalte en er treedt een aantal grote namen op uit het genre van de elektronische muziek. De kruisbestuiving tussen kunst en elektronische muziek, in het bijzonder in de audiovisuele installaties, leidt tot bijzondere acts. Ook de manier waarop het festival de traditie met het heden (en de toekomst) verbindt spreekt tot de verbeelding. Het plan heeft de commissie er niet van kunnen overtuigen echter dat een zoektocht naar onbekend werk in Oost-Europese archieven van wezenlijk belang is voor het versterken van de aandacht voor en appreciatie van elektronische muziek en kunst.

De commissie constateert verder dat het festival opereert in een zeer klein segment van het podiumkunstenveld en daar heel minutieus op zoek is naar de essentie van elektronische muziek; bijna op een filosofische manier houdt het zich bezig met de vraag wat klank is. Dat is te zien in zowel het festivalprogramma als op de conferentie. Thema's worden op hoog theoretisch niveau uitgediept en omgezet naar een radicale, interessante programmering, zonder zeggingskracht voor het publiek te verliezen. Dat waardeert de commissie in het festival. Maar waar de aanvrager schrijft de publiekservaring centraal te stellen, is de commissie naar aanleiding van de afgelopen edities van mening dat de theoretische benadering van het programma hier en daar juist ten koste gaat van een publieksgerichtere benadering. Het festival slaagt er naar het oordeel van de commissie onvoldoende in om uit te stralen dat het hier niet een vorm van podiumkunst betreft die uitsluitend bestemd is voor een relatief kleine kring van kenners en ingewijden. Zo gaat het festival bijvoorbeeld voorbij aan iets populairdere nieuwe ontwikkelingen op het gebied van elektronische kunst, zoals virtual theatre en games, die voor nieuw publiek volgens de commissie juist een uitgelezen instapmogelijkheid zouden bieden.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de bijdrage die Sonic Acts levert aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als ruim voldoende. De commissie meent dat de ontwikkeling van de kunst de core business is van Sonic Acts. Hier wordt door onderzoek ontwikkelingen in gang gezet die later mogelijk kunnen worden toegepast door anderen. Ook worden thematische publicaties samengesteld, lezingen georganiseerd, masterclasses gehouden en optredens online toegankelijk gemaakt voor geïnteresseerden wereldwijd. Het festival loopt voorop in het onderzoek naar klank en het zoeken van manieren om daar een kunstzinnige invulling aan te geven. Professionals kunnen er veel knowhow opdoen die ze later kunnen gebruiken in een meer praktijkgericht podiumcircuit, zoals in de dance of de beeldende kunst. Een kanttekening die hieruit voortvloeit, is dat de directe invloed van het festival op de podiumkunstenpraktijk marginaal blijft, omdat het specialistische onderzoek nauwelijks door andere festivals of podia wordt opgepikt. Wel verzorgt Sonic Acts door het jaar heen nu en

dan gastprogrammering voor Nederlandse en internationale partners en festivals. Toch bestrijkt het festival een zeer kleine niche van de podiumkunsten in hun totaliteit. Om die reden concludeert de commissie dat Sonic Acts een bijdrage levert aan de ontwikkeling van de podiumkunsten, maar dat die beperkt blijft tot het eigen genre.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van Sonic Acts als voldoende. Dat is vooral gebaseerd op de publiekstoeename die de organisatie in de afgelopen periode heeft weten te bewerkstelligen. Door een goede marketingmix en enkele boeiende mediapartners is ze erin geslaagd meer publiek te trekken, en de commissie heeft er op basis van het plan vertrouwen in dat dit in de komende periode wordt voorgezet.

In haar advies over de meerjarensubsidie 2009-2012 schreef de commissie een verhoging van de eigen inkomsten noodzakelijk te vinden. Dit probleem is in de afgelopen periode niet verholpen. Tegenover een lichte stijging van de publieksinkomsten staat in 2014 ten opzichte van 2010 een afname van overige eigen inkomsten, wat voornamelijk te wijten is aan een afname van de steun van private fondsen. Hiertegenover wil de organisatie andere inkomstenbronnen binnenhalen, zoals crowdfunding, sponsoring en inkomsten uit publicaties en merchandise. Uit voorgaande jaren en uit de begroting voor 2013-2014 blijken hiermee echter geen significante bedragen te worden binnengehaald. De commissie zet een kanttekening bij het realiteitsgehalte van dit plan. Ook constateert ze dat het festival sterk afhankelijk is van bijdragen van partners en fondsen, waarbij in de komende periode het percentage overheidsfinanciering toeneemt.

Tot slot merkt de commissie op dat de organisatie nauwelijks beschikt over eigen vermogen en dat er in de loop der jaren geen financiële buffer is opgebouwd, waardoor in 2010 bijvoorbeeld de vlottende activa net afdoende waren voor het aflossen van de kortlopende schulden.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van Sonic Acts vindt de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap, maar is niet uniek. De commissie meent dat de combinatie van visuele kunst in relatie tot elektronische muziek een belangrijke disciplineoverschrijdende aanvulling vormt op het reguliere aanbod, maar dat elektronische muziek, weliswaar beperkt, op meer podia en festivals gepresenteerd wordt.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Sonic Acts vindt plaats in Amsterdam. Daarmee wordt geen bijdrage geleverd aan de spreiding.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

Sonic Acts ontving de afgelopen periode geen structurele subsidies van de gemeente Amsterdam, maar heeft hier nu wel een bedrag van 50.000 euro aangevraagd. Als deze aanvraag wordt gehonoreerd, is er sprake van een beperkte lokale bijdrage.

TOESLAG

Sonic Acts vraagt een toeslag aan voor drie activiteiten. Allereerst voor het produceren van nieuwe locatiespecifieke werken. Ten tweede voor de contextualisering van het werk van jonge kunstenaars en componisten door middel van onder andere een essay-opdracht en de presentatie van verwant nieuw en historisch werk. En tot slot voor het verstrekken van opdrachten aan talentvolle interdisciplinaire kunstenaars en musici of componisten.

De commissie is van mening dat Sonic Acts met deze activiteiten een wezenlijke bijdrage kan leveren aan de vernieuwing van het aanbod van elektronische kunst en muziek. Zo kan werk dat wordt gemaakt voor speciale locaties mogelijk leiden tot nieuw repertoire dat ook na het festival een eigen weg vindt of anderszins iets teweegbrengt in de podiumkunsten. De commissie adviseert daarom de toeslag voor innovatie van het aanbod toe te kennen indien Sonic Acts subsidie ontvangt.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij op de criteria artistieke kwaliteit, bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten en pluriformiteit positief is over de aanvraag. Kritische kanttekeningen zet de commissie vooral bij het ondernemerschap. Het onderdeel innovatie vindt zij overtuigend aansluiten bij de doelstelling van de regeling. Bovenstaande leidt ertoe dat de commissie adviseert de aanvraag van Sonic Acts alleen te honoreren als het budget dat toelaat en in dat geval met een bedrag van 150.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals, aangevuld met de toeslag.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	150.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	25.000
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

SPRING festival Utrecht

Stichting Moderne Dans en Beweging

INLEIDING

Springdance en Festival aan de Werf presenteren een gezamenlijk plan voor een nieuw festival, met de werktitel SPRING festival Utrecht. SPRING wil vanaf 2013 het toonaangevende, internationale platform worden voor actuele ontwikkelingen in de podiumkunsten (dans, theater en cross-over). Artistiek verantwoordelijk voor dit nieuwe festival worden de huidige artistiek directeuren van Springdance en Festival aan de Werf, Bettina Masuch en Rainer Hofmann. Voor de eerste festivals in 2013 en 2014 zal een groep nationale en internationale experts de vorming van het nieuwe festival begeleiden. Zowel Springdance als Festival aan de Werf bestaat ruim 25 jaar en beide hebben zich in de loop der jaren geprofileerd als platform voor jonge (inter)nationale experimentele dans en theater. Zij vinden elkaar in een gedeelde artistiek-inhoudelijke visie, waarbij kunst de plek is om op de samenleving te reflecteren. Daarbij zijn de scheidslijnen tussen de disciplines vervaagd; producties laten zich vaak niet meer onder één noemer vangen. SPRING wil zich voorbij deze grenzen richten op de nieuwe en actuele vormen van podiumkunst. Dit moet uiteindelijk leiden tot een festivalvorm die kan mee bewegen met actuele ontwikkelingen. De aandacht van het nieuwe festival gaat uit naar theater- en dansmakers, die aan het begin staan van een nieuwe ontwikkeling. SPRING wil niet enkel een trend introduceren of presenteren, maar actief scouten naar juist die ontwikkelingen die een belofte voor de toekomst inhouden. SPRING beoogt voeding en vernieuwing van de podiumkunsten te bewerkstelligen. Dit zal verder ondersteund worden door een ontwikkelings- en reflectieprogramma.

Van het samenvoegen van de internationale netwerken van beide festivals verwacht de organisatie een belangrijke meerwaarde voor zowel internationale gezelschappen, makers en programmeurs, als voor Nederlandse makers die zich in een internationale context kunnen presenteren. SPRING festival wil een grote rol in Europa spelen en de bestaande netwerken inzetten en verbreden naar theater, dans en cross-over. Dankzij de Europese netwerken en de combinatie van Nederlandse en internationale producties verwacht SPRING festival een sterk platform te kunnen zijn voor internationale uitwisseling in de podiumkunsten van Nederland. Het programma zal in de komende jaren tot 2016 uitgroeien naar minimaal tachtig voorstellingen met 30.000 bezoekers, onder wie 11.000 betalende bezoekers. Het programma bestaat voor driekwart uit internationale presentaties (Nederlandse premières en in geval van coproductie wereldpremières) en voor een kwart uit nationale programmering, waarbij premières van jonge, in Nederland gevestigde makers worden beoogd. SPRING festival verwacht een belangrijke rol te spelen in het presenteren van jonge makers nu er landelijk minder ruimte is voor jong talent.

Springdance heeft een aantal jaren subsidie ontvangen in het kader van de verschillende Cultuurnota's. Het festival diende ook in 2008 een aanvraag in bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De Raad voor Cultuur (RvC) vond de artistiek-inhoudelijke missie en het publieksbereik van het festival echter te smal voor een internationaal festival binnen de basisinfrastructuur (BIS). Sinds 2009 ontvangt Springdance subsidie in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten.

Festival en Huis aan de Werf ontvangt als productiehuis met het daar aan verbonden festival subsidie in het kader van de BIS.

Beide festivals ontvangen structurele subsidie van de gemeente en provincie Utrecht; beide festivals hebben in afgelopen periode verschillende Europese subsidies verworven.

Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festival edities van Springdance bezocht.

De RvC heeft Huis en Festival aan de Werf in de periode 2009-2012 gemonitord.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie is positief verrast over het plan dat Springdance en Festival aan de Werf nu gezamenlijk presenteren. Beide festivals hebben in de afgelopen periode nieuwe artistieke leiders gekregen; sinds 2008 is Bettina Masuch verantwoordelijk bij Springdance en sinds 2009 drukt zij haar stempel op het festivalprogramma; sinds 2010 is Rainer Hofmann betrokken bij Festival aan de Werf, dat hij vanaf de editie van 2011 vormgeeft. Het plan geeft een blauwdruk van een mogelijk daadwerkelijk nieuw festival, dat nadrukkelijk de verbinding opzoekt en experts van buitenaf uitnodigt mee te werken aan het vormgeven van dit nieuwe festival. Het plan geeft nadrukkelijk een tussenstand: twee organisaties op weg naar een toekomstgerichte festivalorganisatie. Het samengaan van beide festivals, zowel in tijd als in kleur, biedt volgens de commissie uitzicht op een nieuwe kern voedingsbodem van waaruit nieuwe, actuele vormen van podiumkunst kunnen ontstaan.

Beide festivals hebben een stevige staat van dienst waar het gaat om het tonen van nieuwe tendensen. Festival aan de Werf is een belangrijke presentatieplek gebleken voor de ontwikkelingstrajecten van het productiehuis en heeft zich sterk geprofileerd met locatieprojecten en ervaringstheater. De instelling heeft onder de vorige artistieke leiding een aantal interessante makers aan zich gebonden dat zich richt op het veld van performance, beeldende kunst en theater. De nieuwe artistiek leider heeft nog geen duidelijk eigen stempel gezet, mede door zijn recente aantreden. Met ingang van komend jaar stopt het Huis aan de Werf als productiehuis voor nieuwe makers. Daarmee stopt ook de 'natuurlijke' aanvoer van makers en producties vanuit het Huis naar het Festival. Herbezinning ligt daarmee voor de hand. Springdance heeft in het verleden altijd een voorhoede positie ingenomen bij het verkennen van hedendaagse dans en performance. Deze positie heeft volgens de commissie in de afgelopen periode aan belang ingeboet, omdat het festival twee sporen probeert te verenigen; toegankelijk zijn voor een breder publiek en tegelijkertijd met vernieuwing en experiment vooruit lopen. Gelet op het verloop van de bezoekersaantallen bij de vroegere edities van het festival is date een begrijpelijke keuze, maar de commissie ziet daarin een gevaar voor de uitgesproken eigen signatuur. Naar het oordeel van de commissie is het de organisatie nog niet gelukt om daar een evenwichtig nieuw programmeringsprofiel voor te ontwikkelen.

Het plan reflecteert op deze huidige situatie en schetst een toekomst met een geheel nieuw profiel. Dat profiel is naar het oordeel van de commissie nog onvoldoende uitgekristalliseerd. De commissie constateert in het voorliggende plan een vorm van convergentie, maar dat neemt niet weg dat er sprake blijft van twee leiders met ieder verschillende netwerken. Dat voor het totstandbrengen van de synthese, de transitie, een adviesraad wordt gevormd

vindt de commissie op zich een goede stap, maar zij wijst op het gevaar dat met de beoogde experts uit de respectievelijke natuurlijke achterbannen van beide festivals het nieuwe festival zich mogelijk onvoldoende kan losmaken uit het verleden en een jaarlijk nieuwe visie kan ontwikkelen. Los van deze kanttekening vindt de commissie dat met de vestiging van een aantal interessante makers in Utrecht, de plannen voor de internationale programmering van het festival en de betekenis van de internationale netwerken van Springdance en Festival aan de Werf er perspectief is op een vruchtbare toekomst. Zij beoordeelt het plan op dit aspect als ruim voldoende.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

goed

Kijkend naar de rol die beide festivals hebben gespeeld in het begeleiden en ontdekken van nieuw (inter)nationaal talent, dat vervolgens doorgebroken is, beoordeelt de commissie de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten in Nederland als goed. Ook nieuwe genres zijn, met name op Festival aan de Werf, tot ontwikkeling gekomen, in nauwe samenwerking met het bijbehorende productiehuis. Springdance heeft in de afgelopen jaren een belangrijke impuls gegeven aan de ontwikkeling van jonge choreografen met het speciale reizende talentontwikkelingsprogramma Europe in Motion met partners in onder andere Brut Wenen, Nottdance Nottingham, iDance Istanbul en CC Boekarest. Van de nieuwe manieren van presenteren, die in het nieuwe plan een prominente rol innemen, verwacht de commissie dat deze een ontwikkeling teweeg kunnen brengen die internationaal van invloed kan zijn. Daarvoor werkt Festival aan de Werf op dit moment al samen binnen een ander Europees project, Second Cities en Global city – Local city, met partners als Baltic Circle Festival Helsinki, LIFT-Londen, SpielArt Festival München, MTÜ Teine Tants Talin, Hellerau Dresden, Kaserne Basel en Teatr Laznia Nowa Cracow. Het belang van deze relaties in een Europees netwerk meewegend, heeft de commissie vertrouwen in de potentie van dit nieuwe SPRING festival om ook de komende jaren een belangrijke rol te spelen in de ontwikkeling van de multidisciplinaire podiumkunsten in Nederland.

Daarnaast biedt het nieuwe festival nog een ontwikkelingsprogramma, gericht op regulier publiek en een workshopprogramma voor vakstudenten en young professionals. Met het reflectieprogramma richt het festival zich op professionals en specialisten. Daarmee bevordert het festival volgens de commissie theoretische verdieping en reflectie, waarbij actuele ontwikkelingen in de kunst een relatie hebben met wat speelt in de samenleving. Bovenstaande leidt ertoe dat de commissie de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten goed noemt.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

In het vorige advies over Springdance in 2008 werden kritische noten gekraakt over het ondernemerschap; de commissie zag bij het festival hoge beheerslasten, een gering aantal betalende bezoekers en weinig plannen voor het verwerven van andere inkomsten. Met name op dit laatste vlak heeft Springdance stappen vooruit geboekt, als 'trekker' van twee succesvolle aanvragen bij de Europese commissie. Ook Festival aan de Werf heeft op dit vlak goede resultaten geboekt.

Aan de fusie liggen, naast artistiek- inhoudelijke overwegingen, bedrijfseconomische redenen

ten grondslag. De festivals gaan in SPRING gezamenlijk op een veel kleinere schaal verder, met aanzienlijk minder activiteiten. In het plan zijn besparingen zichtbaar, zoals bijvoorbeeld in de backoffice, maar de commissie betwijfelt sterk of deze besparingen voldoende zijn. De begroting die gepresenteerd wordt is nog geen fusiebegroting, maar een samenvoeging van beide begrotingen. De commissie is van mening dat het plan had moeten uitgaan van wat een festival met een dergelijke grootte op termijn nodig heeft. De gemaakte keuzes, zoals die voor een dubbele artistieke directie, leiden ertoe dat het festival in de nieuwe constructie nog steeds kostbaar is in relatie tot het aantal betalende bezoekers.

Positief vindt de commissie de ontwikkeling van een programma waarbij ondernemers in maandelijks bijeenkomsten worden uitgenodigd mee te denken over de ontwikkeling van een loyaliteits- en sponsorprogramma. Ook de publieksbenadering van het festival wordt daarbij kritisch onder de loep genomen. De commissie heeft waardering voor de wijze waarop de organisatie een groter publiek wil vinden, daarbij gebruik makend van de positieve merklading van de twee afzonderlijke festivals. Het nieuwe festival formuleert daarbij ambitieuze publieksdoelen. In de afgelopen jaren hebben beide festivals stevig in publieksonderzoeken geïnvesteerd. Dat werpt nu resultaten af voor de nieuw te ontwikkelen marketingstrategie. Waar beide festivals in de afgelopen jaren ook letterlijk zichtbaarder zijn geworden in de stad Utrecht kan deze bundeling naar het oordeel van de commissie tot het gewenste resultaat leiden. Op basis van de verschillende overwegingen beoordeelt de commissie het ondernemerschap als ruim voldoende.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

zeer goed

De commissie vindt de activiteiten van SPRING zeer onderscheidend. Beide festivals zorgden al voor een stevige bijdrage aan het Nederlandse podiumkunstenlandschap; de bundeling van disciplines kan een vorm van podiumkunsten opleveren waarmee het festival een zeer belangrijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap levert.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Utrecht; daarmee wordt geen bijzondere bijdrage geleverd aan de spreiding van het aanbod in Nederland.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Beide festivals hebben in de afgelopen periode een bijdrage ontvangen van de gemeente en provincie Utrecht. Als nieuw festival heeft SPRING een soortgelijke bijdrage aangevraagd. Als de provincie en gemeente de gevraagde subsidiebedragen toekennen, levert dat een stevige lokale bijdrage op.

TOESLAG

In het kader van de toeslag voor innovatie draagt het festival het project 'Size Matters' voor, een internationaal stimuleringsproject voor nieuwe grote zaalproducties van veelbelovende choreografen onder leiding van een internationaal gerenommeerde choreograaf of regisseur. Samen met de dansfestivals in Den Haag en Amsterdam heeft SPRING een gebrek

geconstateerd aan mogelijkheden voor choreografen om zich van de kleine zaal naar een groot podium te ontwikkelen. Om die reden wil SPRING het project 'Size Matters' starten, een internationaal stimuleringsproject voor nieuwe grote zaalproducties van veelbelovende choreografen. Het betreft een traject van ontwikkeling tot presentatie en is gericht op choreografen die deze overstap willen maken. De bedoeling is dat zij dit traject aangaan onder begeleiding van een internationaal gerenommeerde choreograaf/regisseur. Het project moet uitmonden in een Europees project met partners als Sadler's Wells (Londen), impulstanzen (Wenen), Theatre de la Ville (Parijs) en Tanz im August (Berlijn).

De commissie vindt het voorstel goed uitgewerkt. Het project is duidelijk beschreven, waarbij de verschillende stappen zijn aangegeven. Het gaat om makers die voor de ontwikkeling van een andersoortig werk opteren, waarbij het festival zorg draagt voor het samenbrengen van de makers met verschillende achtergronden en in verschillende stadia van ontwikkeling. Daarbij gaat het om een project dat een festivaloverstijgend doel nastreeft. De namen van jonge choreografen die worden genoemd en de begeleiders die worden beoogd geven de commissie het vertrouwen dat dit project zowel zal bijdragen aan de ontwikkeling van kwalitatief grootschalig nieuw repertoire als aan de doorstroming van jonge makers naar de grote zaal.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij op alle criteria positief is over het plan voor het nieuwe festival SPRING, waarbij het festival op de punten van pluriformiteit en matching door andere overheden maximaal scoort. Ook wat betreft het onderdeel innovatie vindt zij de plannen van het nieuwe festival SPRING overtuigend aansluiten bij de doelstelling van de regeling. De commissie adviseert derhalve een bedrag toe te kennen van 150.000 euro, zijnde het basisbedrag voor kleine en middelgrote festivals, aangevuld met de toeslag voor innovatie van het aanbod.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	300.000
Basissubsidie per editie	125.000
Toeslag	25.000
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	300.000

Theaterfestival Boulevard

Stichting Theaterfestival Boulevard s-Hertogenbosch

INLEIDING

Theaterfestival Boulevard is een tiendaags podiumkunstenfestival in 's-Hertogenbosch dat theater, dans en muziektheater van aanstormende en meer ervaren theatermakers presenteert in theaters en op vele locaties in 's-Hertogenbosch en ommelanden. Het staat onder artistieke en zakelijke leiding van Geert Overdam.

Jaarlijks presenteert het festival vijftientig à dertig premières. Van de totale programmering betreft een derde deel werk van Brabantse makers en nog een derde werk van de nieuwe generatie Nederlandse locatietheatermakers, en het resterende derde deel bestaat uit werk van opvallende gezelschappen uit Vlaanderen. Ook studenten krijgen een plaats in de programmering. De nadruk ligt op beeldende voorstellingen zonder tekst, montageproducties, theatervoorstellingen op basis van nieuwe toneelteksten of tekstbewerkingen, nieuwe choreografieën en eigentijdse muziek of muziektheater op basis van nieuwe composities. Boulevard hecht daarbij veel belang aan samenwerkingen en coproducties.

In de periode 2013-2016 zal Theaterfestival Boulevard langs drie hoofdlijnen programmeren, waarbij de helft van het hoofdprogramma uit premières bestaat: (1) grote en middelgrote voorstellingen en concerten, gedeeltelijk op locatie en deels van Vlaamse makers; (2) jonge makers die voor het eerst voor publiek staan; (3) straattheater, animaties, muziek en kleinkunst die bijdragen aan het laagdrempelige karakter van het festival.

Binnen de tweede hoofdlijn gaat het festival onder andere relaties aan met jonge makers die verbonden zijn aan het Huis van het Zuiden (Het Zuidelijk Toneel, Productiehuis Brabant en Theater Artemis) en met vijf jonge Brabantse makers(gezelschappen) die vanaf 2013 meerjarig worden bijgestaan bij het ontwikkelen van eigen producties. Samen met acht andere Brabantse theaters en festivals participeert Boulevard in Gloednieuw, een talentontwikkelingstraject voor vier Brabantse makers die bij hun loopbaanontwikkeling worden ondersteund door het Brabants Kenniscentrum voor Kunst en Cultuur. Onder de noemer Boulevard Carrousel kunnen jonge makers vanaf 2014 hun idee voor een kleine locatietheaterproductie pitchen aan publiek en bedrijven om in aanmerking te komen om op het festival te spelen.

Binnen de derde hoofdlijn, met straattheater, animaties, muziek en kleinkunst, vindt onder andere het Europese straat- en animatietheaterproject Street-Art EU plaats. Daarin laat Boulevard vanaf 2014 Europese straattheatergezelschappen een week lang met Bossche bewoners werken rond een nieuwe voorstelling (drie in 2014, vijf in 2015 en tien in 2016). In 2013 maakt ook voor het eerst een kinderprogramma deel uit van het festival, de Kinderboulevard. Boulevard neemt deel aan het project waarbij vijf zomerfestivals zes toneelgezelschappen (Het Zuidelijk Toneel, Nationale Toneel, Toneelgroep Maastricht, Oostpool, Tryater en NNT) een speciale productie laten maken die op elk van deze festivals minstens zes keer speelt. De andere deelnemende festivals zijn het Over het IJ Festival, Karavaan, Oerol en Cultura Nova. Ook participeert het festival in een door de Stichting Jheronimus Bosch 500 op te richten Europees coproductienetwerk, het Bosch Cities Network. Vanaf 2013-2014 biedt Boulevard een podium aan internationale coproducties die binnen dit netwerk tot stand komen.

In de periode 2009-2012 werd Theaterfestival Boulevard meerjarig gesubsidieerd in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds Podiumkunsten. Daarnaast ontving het festival structurele ondersteuning van de provincie Noord-Brabant en de gemeente 's-Hertogenbosch.

Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2011 de verscheidene festivaledities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van Theaterfestival Boulevard in het algemeen als ruim voldoende. De vele premières en presentaties van interessante jonge makers maken volgens de commissie Boulevard tot een aantrekkelijk evenement. Ook de speciale aandacht voor Brabantse makers vindt zij van belang, net als het feit dat met bepaalde jonge makers meerdere edities achtereen wordt samengewerkt. Het programma met relatief veel jonge makers en gezelschappen heeft een bruisende uitstraling, meent de commissie. Daarbij noemt ze als sterke kwaliteit van het festival dat het op een aansprekende manier gebruikmaakt van de stad: van het (gemakkelijk toegankelijke) festivalterrein tot allerlei boeiende locaties in en buiten de binnenstad. Ze bespeurt een goede wisselwerking tussen het kwaliteitsaanbod in theaters en op locatie en het laagdrempeliger straat- en tentjestheater op het festivalplein.

De commissie is echter ook kritisch over een aantal punten. Ten eerste is ze niet overtuigd van het aandeel Vlaamse voorstellingen in het programma. De kwaliteit van de geprogrammeerde voorstellingen en gezelschappen staat buiten kijf, maar de commissie meent dat de bewezen successen van grote Vlaamse namen te sterk in contrast staan tot de prille ontwikkelingen van de vele jonge makers op het festival. Daarnaast meent de commissie dat de programmeur van Boulevard scherper zou mogen kiezen voor makers en voorstellingen die binnen het profiel passen; nu loopt de kwaliteit van het gebodene sterk uiteen en is niet altijd duidelijk waarom bepaalde voorstellingen een plek binnen het festival hebben gekregen.

In dit laatste opzicht is de commissie wel positief over het feit dat Boulevard de komende periode zijn festivalprofiel verstevigt door te kiezen voor drie onderscheiden hoofdlijnen in zijn programmering. Ook in eerdere periodes constateerde de commissie al dat het festival erg breed en veel programmeert en daarbij niet altijd even kritische artistiek-inhoudelijke keuzes maakt. De aanvraag voor de komende periode wekt de indruk dat het festival dit probleem de komende periode iets ondervangt: door lijnen aan te brengen in de programmering tekent het onderscheid tussen artistiek-inhoudelijke voorstellingen en meer laagdrempelige publiekstrekkingen zich scherper af. Ook vindt de commissie het een sterke keuze niet meer zozeer nieuwe makers te presenteren, veelal zonder ervaring, maar bewust te kiezen voor jonge makers die al wat verder zijn in hun ontwikkeling, zoals onder andere gebeurt in het onderdeel Gloednieuw. Ook het internationale street-artproject vindt de commissie een prikkelende toevoeging aan de programmering; dat verstevigt de oorspronkelijkheid van de programmering.

De veelheid wordt nu wel gestroomlijnd langs programmajlijnen, maar voor het voorkomen van al te grote kwaliteitsverschillen tussen de presentaties heeft het plan minder aandacht.

Dat komt de zeggingskracht volgens de commissie niet ten goede. Welke theater- en dansproducties uit het Bosch Cities Network zullen voortkomen, laat de aanvraag voorts nog onbenoemd, maar de commissie vindt het op zich interessant om via deze thematische verbindingen tussen steden andersoortig, internationaal talent aan te boren.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

ruim voldoende

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten in Nederland als ruim voldoende. De commissie stelt vast dat Boulevard een sterke bijdrage levert aan talentontwikkeling, vooral van jonge (Brabantse) makers. Het feit dat het festival makers voor enkele jaren achtereen aan zich verbindt, zorgt ervoor dat het van wezenlijke betekenis kan zijn voor hun ontwikkeling. Nu de productiehuizen wegvallen of anders vorm krijgen, kan dit vroegtijdige en meerjarige commitment van serieuze betekenis zijn. Voor deze jonge makers vormt Boulevard een goede springplank naar een groter, eigen publiek en naar andere festivals en podia. In de komende periode wil Boulevard zich meer richten op activiteiten die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de podiumkunsten, zoals het onderdeel Gloednieuw voor jonge makers en het internationale street-artproject, waar makers worden uitgenodigd om in Bossche wijken aan voorstellingen te werken. De commissie is positief over deze plannen. De commissie heeft echter geen goed beeld van de wijze waarop Boulevard door het jaar heen de geprogrammeerde jonge makers blijft begeleiden, zoals het in zijn aanvraag aangeeft; deze begeleiding wordt niet concreet toegelicht. De bezoekersprogramma's voor professionals vindt de commissie slechts in beperkte mate vakinhoudelijk gericht; ook het plan geeft weinig duidelijkheid over hoe die vakinhoudelijke aspecten gestalte krijgen.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van Boulevard als voldoende. Boulevard begon de periode 2009-2012 met een sterk negatief vermogen, maar slaagde erin dit om te buigen naar een positief vermogen. Boulevard bereikte in 2011 140.000 bezoekers en verwierf 46% eigen inkomsten uit recettes, horeca- en sponsorinkomsten en particuliere fondsen. De commissie waardeert het voornemen van Boulevard om dit percentage verder te laten te groeien naar 63% in 2016 door vriendenwerving, crowdfunding, een nieuwe sponsor- en relatiemarketingaanpak en een andere horeca-exploitatie. De commissie constateert hierbij echter dat Boulevard een groot gedeelte van de toename aan eigen inkomsten verwacht uit subsidies in het kader van het Jheronimus Boschjaar 2016 en Brabantstad Culturele Hoofdstad van Europa 2018. Zij stelt vast dat het festival hiermee erg sterk leunt op overheidssteun en weinig een beroep doet op alternatieve gelden. Daarbij is de steun sterk gerelateerd aan enkele specifieke projecten die plaatsvinden in de aanloop naar deze festiviteiten, waarmee het om incidentele toezeggingen zal gaan. De commissie zet derhalve kanttekeningen bij de hardheid van het eigen inkomstenpercentage.

De commissie is van mening dat het plan zeer ondernemend oogt, maar mist daarbij op veel plaatsen een onderbouwing of uitwerking. Zo meldt Boulevard dat het veel samenwerkingsvormen heeft, wat de commissie positief vindt, maar vermeldt daar niet bij hoe die een voordeel voor het festival opleveren. Dat gebeurt alleen bij het hoofdstuk publiciteit,

via het Brabants Dagblad en Omroep Brabant. De commissie zou juist met die steun verwachten dat het festival de publieksinkomsten sterker weet te vergroten, zeker met de sterke nadruk die het festival legt op 'bestaand publiek' als belangrijkste doelgroep en de constatering dat 80% van de bezoekers uit Brabant komt. Dat zou volgens de commissie tot ofwel de conclusie moeten leiden dat daar dus kennelijk de doelgroep ligt en dat die moet worden overgehaald om meer aan het festival zelf te besteden, of dat er elders in Nederland nog veel te werven valt. In plaats daarvan wordt aangegeven dat de marketing op het buitenland wordt gericht. De commissie constateert voorts dat de fijnmazigheid in de programmering, die ontstaat door drie duidelijke programmalijnen te onderscheiden, geen doorwerking vindt in het marketingplan. Dit richt zich bovendien met name op bestaande bezoekers. Het festival formuleert weliswaar de ambitie om nieuw publiek te verleiden, maar koppelt hier geen specifieke middelen aan.

Boulevard wil een geleidelijke publieksgroei realiseren om meer inkomsten uit kaartverkoop te halen. Er zullen minder voorstellingen worden geprogrammeerd met een kleine publiekscapaciteit, het aantal middelgrote en grote voorstellingen neemt toe en de toegangsprijzen stijgen licht. Dat kan volgens de commissie ook goed, omdat de gemiddelde opbrengst per bezoeker vrij laag ligt, nog onder de 2,50 euro. De commissie constateert ten slotte dat het aanstellen van een extra artistiek leider naast de huidige directeur leidt tot een forse stijging van de beheerslasten. Deze komen daardoor uit op vrijwel het dubbele van soortgelijke festivals.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

ruim voldoende

De activiteiten van Boulevard zijn volgens de commissie onderscheidend. De aanvrager levert een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van het landschap door ondermeer zijn focus op het Vlaamse theater- en dansaanbod, maar is niet uniek. Het is een van de vele zomerfestivals die Nederland rijk is en presenteert veel aanbod dat ook elders in Nederland op festivals en podia te zien is.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

Het festival vindt plaats in 's-Hertogenbosch; daarmee is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd is er niet, zoals in bepaalde steden of regio's, sprake van het geheel ontbreken van vergelijkbaar aanbod. In 's-Hertogenbosch vinden ook andere festivals plaats en de stad kent een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

Theaterfestival Boulevard heeft een subsidie van 300.000 euro aangevraagd bij de provincie Noord-Brabant en een subsidie van 400.000 euro bij de gemeente 's-Hertogenbosch. Als deze bedragen worden toegekend, levert dat een stevige lokale bijdrage op.

TOESLAG

Boulevard schrijft met betrekking tot deze toeslag alleen dat die het festival in staat zal

stellen "de innovatie van het festival adequaat te ontwikkelen". Boulevard specificeert echter niet voor welke activiteiten het de toeslag wil gebruiken of hoe die activiteiten bijdragen aan de innovatie van het aanbod binnen de podiumkunsten. De commissie ziet daardoor niet aangetoond dat er sprake is van activiteiten die leiden tot innovatie van het aanbod.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij over de artistieke kwaliteit en bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten positief is. Het ondernemerschap vindt ze voldoende, en zij vindt dat de activiteiten een bijdrage leveren aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap en de spreiding van het aanbod. Over de aanvraag voor de toeslag voor innovatie van het aanbod adviseert de commissie negatief. De commissie adviseert derhalve om de aanvraag van Boulevard alleen te honoreren als het budget dat toelaat en dan met een bedrag van 250.000 euro per editie, zijnde het basisbedrag voor grote festivals.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	600.000
Basissubsidie per editie	250.000
Toeslag	niet toekennen
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

Tromp Percussion Eindhoven

Stichting Tromp Muziek Biënnale

INLEIDING

Stichting Tromp Muziek Biënnale, opgericht in 1970 en sinds 2000 een zelfstandige stichting, is primair een concours voor klassiek slagwerk solo. Het concours is gekoppeld aan een festival voor slagwerk dat zich naar buiten presenteert als Tromp Percussion Eindhoven (TROMP) en dat de belangstelling voor het concours en het genre moet vergroten. Het beleid wordt vastgesteld door het bestuur en de operationele uitvoering is ondergebracht bij Muziekgebouw Frits Philips Eindhoven.

Met de keuze voor percussie wil TROMP nieuw elan in de concertzaal brengen met vernieuwend repertoire, nieuwe vormen van samenspel en een aansprekende opstap naar (klassieke) muziek voor jong publiek, aldus de aanvraag. De kernactiviteiten zijn drieledig: het concours, het festival en een uitgebreid educatief programma.

Het tweejaarlijkse concours vindt plaats in de even jaren in het Muziekgebouw in Eindhoven en duurt elf dagen. De deelnemers (tot dertig jaar) worden wereldwijd geworven. Het programma omvat twee voorrondes, halve finales en de finale. Voor de finale wordt aan een internationaal bekende componist de opdracht gegeven om een nieuw werk te schrijven voor soloslagwerk en orkest. In 2014 is dit Louis Andriessen; de finalisten worden dan begeleid door ASKO|Schönberg. De educatieve projecten variëren van een schoolpleinorkest voor basisschoolleerlingen tot Beats & Barrels, een talentenklas voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs. De internationale jury, met als voorzitter Lucas Vis, bestaat in 2012 onder anderen uit Nancy Zeltsman, Jean Geoffroy en Zoltán Rácz.

TROMP heeft samenwerkingsverbanden met onder andere het Internationaal Liszt Piano Concours, het Internationaal Vocalisten Concours en de Nederlandse conservatoria.

Daarnaast kent Tromp vaste samenwerkingsrelaties met bijvoorbeeld de Percussive Arts Society en het slagwerkconcours in Luxemburg en voor educatie met organisaties als Circle Percussion en het Fort van Verbeelding. Ook heeft het festival de intentie om een brug te slaan naar het GLOW lichtfestival dat in dezelfde periode in Eindhoven wordt gehouden, om gezamenlijk meer publiek te trekken.

Aandachtspunten voor de periode 2013-2016 zijn onder meer: het consolideren van de positie als topconcours met een internationale uitstraling; het uitbreiden van de algemene ondersteuning van laureaten; het vergroten van het publieksbereik en de naamsbekendheid; het uitbreiden van het aanbod aan projecten gericht op jeugd en het verder ontwikkelen van community-projecten en projecten gericht op amateurs.

Stichting Tromp Muziek Biënnale ontvangt structurele subsidie van de gemeente Eindhoven en sinds 2010 van de provincie Noord-Brabant. In de afgelopen periode ontving TROMP projectsubsidie van het Fonds Podiumkunsten uit de programmeringsregeling voor festivals.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie is positief over TROMP. Het festival heeft kwaliteit en uitstraling en slaagt erin om de belangstelling voor slagwerk en de muziek hiervoor te vergroten. Het concours kan bogen op uitstekend vakmanschap van de deelnemers, die internationaal worden geworven. Het niveau van de jury is hoog; het gezamenlijke concert dat de juryleden geven aan de vooravond van de finale oogst grote waardering. De opbouw van het programma van het concours en het festival is goed doordacht en de uitgebreide randprogrammering, waarin veel aspecten van het veelomvattende slagwerkinstrumentarium aan de orde komen, levert zeker een meerwaarde voor het concours op.

Daarnaast heeft de commissie waardering voor het streven van de organisatie om het publiek in aanraking te brengen met nieuwe muziek en "nieuwe vormen van samenspel", zoals de aanvrager aangeeft. Het verplicht stellen van een nieuw werk door een Nederlandse componist is hier een goed voorbeeld van. De plannen voor de komende periode zijn wat dat aangaat veelbelovend in de ogen van de commissie. Zij waardeert de ambitie om steviger in te zetten op de begeleiding van de deelnemers en laureaten, al had dit aspect van talentontwikkeling volgens de commissie concreter mogen worden uitgewerkt in de aanvraag. De programmering omvat een zeer breed spectrum aan muziekstijlen; de commissie vindt dat goed aansluiten bij zowel de instrumentgroep als bij de ambitie om een breed publiek te bereiken. Het concours heeft bovendien gerenommeerde componisten voor de verplichte hedendaagse werken weten aan te trekken. Dat geldt eveneens voor de begeleidende ensembles. Ten slotte is de commissie van mening dat de samenwerking met November Music een inhoudelijke meerwaarde voor het concours kan betekenen.

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van het concours als goed.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

goed

De commissie vindt dat er sprake is van een goede bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten. Het concours heeft aantoonbaar geïnvesteerd in jong talent en het winnen van het concours heeft voor verschillende laureaten een belangrijke stap in hun (internationale) carrière betekend. Door de actieve wijze waarop de kandidaten wereldwijd geworven worden, met voorrondes in Boston en Shanghai, weet het concours de kwaliteit van de deelnemers op een hoog niveau te houden.

Daarnaast heeft het concours in combinatie met het festival bijgedragen aan de zichtbaarheid van het slagwerk als solo-instrumentarium. Het brede instrumentarium is bij uitstek geschikt om te koppelen aan het brede palet van hedendaagse muziek en daar heeft het concours dan ook stevig op ingezet. Uit de plannen blijkt tevens dat de organisatie deze koers ook in de toekomst wil blijven volgen. Ten slotte is de commissie positief over de uitgebreide randprogrammering en het educatieve traject.

ONDERNEMERSCHAP

zeer goed

De commissie kwalificeert het ondernemerschap van TROMP als zeer goed. De commissie constateert dat er sprake is van een uitstekende financiële positie van de organisatie met een goed percentage eigen inkomsten.

Uit de plannen van het festival vindt de commissie een ondernemende instelling spreken. De samenwerkingsverbanden met onder meer Muziekgebouw Frits Philips pakken in meerdere opzichten gunstig uit voor het concours. De plannen voor samenwerking met het GLOW lichtfestival vindt de commissie veelbelovend; voor beide partijen kan deze in ieder geval meer naamsbekendheid opleveren.

Het festival weet veel lagen van de bevolking van Eindhoven te bereiken en de inbedding van het concours in het festival zorgt voor een groter publieksbereik. Aanvrager heeft een gedegen en overtuigend marketingbeleid ontwikkeld, dat naadloos aansluit bij de doelgroepen die TROMP wil bereiken. De organisatie is zich er terdege van bewust dat slagwerk, mede door het brede scala aan muziekstijlen waarin het wordt gebruikt, zeer toegankelijk is voor jongeren. Hoewel de plannen om meer jong publiek te genereren nog wat algemeen verwoord zijn in de aanvraag, heeft de commissie er vertrouwen in dat het concours deze doelgroep goed zal weten te bereiken.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De commissie is van mening dat er geen sprake is van een bijzondere bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenaanbod. Hoewel TROMP een van de weinige festivals is op het gebied van slagwerk, wordt dit aanbod volop gepresenteerd op andere podia en festivals in Nederland.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

ruim voldoende

TROMP vindt plaats in Eindhoven; daardoor is de bijdrage aan de spreiding beter dan gemiddeld. Tegelijkertijd merkt de commissie op dat er zeker niet, zoals in bepaalde plaatsen, sprake is van in het geheel ontbreken van aanbod. In Eindhoven vinden ook andere festivals plaats en de stad kent een goede culturele infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

zeer goed

In de afgelopen periode ontving Stichting Tromp Muziek Biënnale structurele subsidie van de gemeente Eindhoven (circa 150.000 euro per jaar) en sinds 2010 van de provincie Noord-Brabant (ruim 50.000 euro per jaar). Voor de komende periode vraagt de organisatie 60.000 euro aan bij de provincie en 150.000 euro bij de gemeente. Als deze subsidies worden toegekend, levert dat een stevige lokale en regionale bijdrage op.

TOESLAG

niet van toepassing

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie beoordeelt de aanvraag van Stichting Tromp Muziek Biënnale op vier criteria als ruim voldoende tot zeer goed. Alleen de bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenaanbod vindt ze beperkt. Zij adviseert derhalve een bedrag toe te kennen van 50.000 euro per editie, zijnde het bedrag voor concoursen.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	50.000
Basissubsidie per editie	50.000
Toeslag	niet van toepassing
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	50.000

Tweetakt

Stichting Storm

INLEIDING

Tweetakt is een internationaal jeugdpodiumkunstenfestival dat zich afspeelt in Utrecht en dat zich richt op publiek en professionals. Tweetakt presenteert zich als belangrijkste jeugdpodiumkunstenfestival van Nederland en Vlaanderen. Het wil maatgevend zijn voor de kwaliteit van en ontwikkelingen in de hedendaagse jeugdpodiumkunst in binnen- en buitenland. Tweetakt wordt georganiseerd door Stichting Storm. De artistieke en zakelijke leiding is in handen van directeur Petra Blok.

Tweetakt ziet het als zijn verantwoordelijkheid om ontwikkelingen binnen de internationale jeugdpodiumkunst zichtbaar te maken en impulsen te geven aan het Nederlandse veld. Het is een interdisciplinair festival dat belangwekkend en vernieuwend aanbod laat zien uit de jeugdpodiumkunst uit Nederland, Vlaanderen en elders. Voor vakspecialisten en media wil het een graadmeter zijn voor de ontwikkelingen in de jeugdpodiumkunst door accenten uit te lichten in de programmering.

Het festival stimuleert samenwerking tussen makers/groepen uit binnen- en buitenland en uit verschillende disciplines. Het organiseert debatten, verstrekt opdrachten en ondersteunt/toont werk van nieuwe, jonge makers. Daartoe werkt het festival samen met productiehuisen, gezelschappen, opleidingen, theaterinstituten, producenten en andere festivals in binnen- en buitenland. Tweetakt wil afzetmogelijkheden voor makers vergroten en hun doorstroming stimuleren, onder meer door buitenlandse programmeurs actief uit te nodigen en jaarlijks een internationaal bezoekersprogramma te organiseren.

Tweetakt onderscheidt zich door de interdisciplinaire benadering van jeugdpodiumkunst (teksttoneel, mime, muziektheater, bewegingstheater, dans, muziek, theatrale games, installaties, performances, cabaret en nieuwe media), gericht op kinderen en jongeren van twee tot zestien jaar. Met de internationale programmering wil het festival zijn voorbeeldfunctie vervullen. Tweetakt ontwikkelt een intensief educatief programma (waaraan meerdere onderwijsvormen bijdragen) om kinderen en jongeren receptief en actief aan podiumkunsten te laten deelnemen.

Tweetakt gelooft in de sandwichformule: de toegankelijkheid en kwaliteit van het laagdrempelige aanbod moet publiek ertoe verleiden ook minder bekende groepen te bezoeken. Het programma bevat zowel laagdrempelige als experimentele, en zowel publieksvriendelijke als ontregelende voorstellingen. In 2011 trok het festival 25.000 bezoekers.

In de komende periode streeft Tweetakt naar een tweeledige schaalvergroting: inhoudelijk wil het festival de internationale programmering uitbreiden evenals het aandeel muziek, cabaret, theatrale games en nieuwe media in de programmering; kwantitatief wil het groeien van een week naar twee weken, waarbij de programmering zich concentreert tijdens de drie weekenden (om meer vrij publiek te trekken). Het festival streeft naar een bezoekersgroei richting 34.000 in 2016.

Er wordt gepoogd een samenwerking met Muziekcentrum Vredenburg gestalte te geven, vergelijkbaar met coproductie Stadsschouwburg Utrecht. Ook wil het festival nog meer samenwerking tussen makers/groepen uit Nederland en buitenland stimuleren. Aan nieuwe en jonge makers wordt extra ruimte geboden ter bevordering van de doorstroming.

Het educatieve aanbod wordt verder ontwikkeld. Tot slot gaat extra aandacht uit naar nieuwe ontwikkelingen in de jeugddans om het huidige niveau van de jeugddans in Nederland te verhogen.

Tweetakt diende voor de periode 2009-2012 een aanvraag in bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap als internationaal platform in de basisinfrastructuur. Deze werd afgewezen en de aanvraag werd vervolgens overgedragen aan het Fonds Podiumkunsten, die deze positief beoordeelde. Op grond hiervan ontving Tweetakt in de periode 2009-2012 subsidie in het kader van de vierjarige subsidieregeling van het Fonds. Daarnaast ontving het festival incidenteel projectsubsidies van het Fonds in het kader van de deelregeling internationalisering. Tweetakt wordt structureel ondersteund door de provincie en de gemeente Utrecht.

Adviseurs van het Fonds hebben in de periode 2009-2012 de verschillende festivaledities bezocht.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit van Tweetakt als goed. De aanvraag weerspiegelt de deskundige en uitgesproken kijk van de organisatie op het jeugdpodiumkunstenveld. Het festival slaagt er volgens de commissie in jaarlijks een aansprekend en kwalitatief sterk programma te presenteren met een groot aandeel premières en een scherp oog voor vernieuwing en experiment. De blik is internationaal gericht, maar met vooral een sterk accent op België. De inbreng van Vlaamse gezelschappen zorgt regelmatig voor hoogtepunten in de buitenlandprogrammering; de inbreng uit andere landen is volgens de commissie beperkt en nog in ontwikkeling.

Het Nederlandse aandeel binnen de programmering vindt de commissie een redelijke afspiegeling van de ontwikkelingen in de landelijke jeugdpodiumkunsten. De commissie merkt op dat Tweetakt artistiek staat voor wat het programmeert, met een onderbouwing van gemaakte keuzen, en dat het kwalitatief een hoge standaard zet.

Ook over de plannen die Tweetakt presenteert voor de aankomende periode is de commissie positief. Ze onderschrijft de mening van de organisatie dat vernieuwing te verwachten kan zijn van de intensivering van het aandeel uit disciplines als muziek, cabaret, nieuwe media en games, maar gaat er daarbij wel van uit dat het festival recht blijft doen aan zijn authenticiteit en dit aandeel programmeert in cross-over met theater en dans. Het plan om de opkomst van de Nederlandse jeugddans te stimuleren met extra impulsen kan binnen de commissie op waardering rekenen; daar ligt nog een interessant terrein te ontginnen. Hetzelfde geldt voor het idee om buitenlands-Nederlandse contacten te initiëren, in de hoop op meer structurele samenwerking. Wel vindt de commissie de plannen op dit vlak nog prematuur; die verdienen een meer concrete uitwerking.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

goed

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten als goed. Het festival presenteert een state of the art op het gebied van de jeugdpodiumkunsten en

trekt veel programmeurs uit binnen- en buitenland. Het festival geldt als belangrijke ontmoetingsplek voor vakgenoten wereldwijd. Onder de internationale jeugdtheaterfestivals geldt Tweetakt als toonaangevend; het festival heeft een duidelijk signalerende functie voor nieuwe ontwikkelingen in het jeugd- en jongeren theater. In zijn programmering reflecteert het festival op actuele, inhoudelijke thema's en op die manier draagt het bij aan het onderzoek naar vernieuwend theater binnen het jeugd- en jongerencircuit. Een aantal van de Belgische en Nederlandse voorstellingen dat op Tweetakt staat, wordt vervolgens ook in het buitenland geprogrammeerd.

Daarnaast levert Tweetakt een bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten door de creatie van kleine producties in samenwerking met de kunstvakopleidingen en met jonge makers, die zodoende een stimulans krijgen zich verder te ontwikkelen. Ook het verdiepingsprogramma voor vakgenoten kent interessante onderdelen, waarbij actuele vragen worden uitgediept op het gebied van inhoud, vormonderzoek en beleidsmatige ontwikkelingen.

Binnen de helder uitgewerkte aanvraag blijft het onderdeel van de artistieke coaching van jonge talenten nog onderbelicht. De commissie hoopt dat deze op hetzelfde niveau gestalte krijgt als de etalagefunctie van het festival. Het voornemen om meer jonge makers te positioneren past goed in het huidige tijdsgewricht, maar behoeft eveneens nog uitwerking, vooral op het gebied van artistieke coaching en doorstroming in het (complexer wordende) afzetveld.

De commissie constateert enig risico in de keuze voor kunstvakstudenten om het educatieprogramma voor scholieren uit het basis- en voortgezet onderwijs gestalte te geven; hoewel het belangrijk is dat deze studenten zich in een vroeg stadium bewust worden van het belang van en de mogelijkheden voor educatie, is ook hier begeleiding noodzakelijk om de kwaliteit van het educatieve aanbod over de gehele linie te garanderen.

ONDERNEMERSCHAP

ruim voldoende

De commissie beoordeelt het ondernemerschap van Tweetakt als ruim voldoende. Het festival weet veel publiek te trekken, vooral onder vakgenoten en programmeurs. In de komende periode wil het daarnaast een groter publiek van kinderen en jongeren bereiken door het festival uit te smeren over zestien dagen, waardoor het festival drie weekenden gaat omvatten. De commissie ziet dit als een pragmatische keuze om het festival toegankelijker te maken voor schoolgaande jeugd en ouders, ook van buiten Utrecht. Op dit moment werkt de programmering praktisch niet altijd even uitnodigend voor gezinnen van buiten de stad, ondervindt de commissie. Daarbij genereert meer weekendprogrammering ook meer inkomsten uit horeca en naar verwachting, wanneer meer families komen, ook uit kaartverkoop.

Om de kostenstijging te dekken die met de uitbreiding gepaard gaat, rekent het festival op een aanzienlijk steviger aandeel aan subsidies van gemeente en provincie. De organisatie meent dat het zonder deze extra publieke gelden zijn ambities en kwaliteit niet kan blijven waarmaken. Ze gaat er daarbij van uit dat meer subsidiegeld een positieve uitwerking zal hebben op private financiers, zoals sponsors en private fondsen. Voor het eerst zijn in 2012 contracten gesloten met enkele sponsors. In de komende jaren zet Tweetakt zijn sponsorwerving voort. Tweetakt is voornemens tegenover de stevige publieke financiering in

een tijdsbestek van vier jaar een eigeninkomstenpercentage te zetten van 50% – tevens de norm voor grote festivals. Hoewel de commissie het aannemelijk acht dat de inspanningen van Tweekt op langere termijn tot een substantieel aandeel aan eigen inkomsten zullen leiden, constateert ze tegelijk dat de eigen inkomsten die Tweekt de eerstkomende periode wil realiseren relatief laag zijn. De inspanningen leiden namelijk pas in 2015-2016 tot substantiële inkomstenverhogingen; een dergelijke verhoging binnen twee jaar acht de aanvrager niet reëel. Daarbij speelt ook mee dat de publieksinkomsten, ondanks een lichte stijging van de entreprijzen, aan de lage kant blijven, omdat voor jeugdtheater doorgaans lagere entreprijzen gelden. Hoewel de commissie zich realiseert dat de verdien capaciteit in de jeugdpodiumkunsten beperkt is, meent zij dat de organisatie haar inspanningen om de eigen inkomsten te vergroten tot de vereiste norm wel zou kunnen opschroeven om de verhouding tot de verhoging van de publieke financiering in balans te brengen. De in het plan genoemde zes punten in de strategie voor ondernemerschap dienen met voorrang geconcretiseerd te worden.

De commissie is positief over de wijze waarop het festival investeert in technische ontwikkelingen die aansluiten bij de doelgroep, zoals een website voor mobiele telefoons. Zij waardeert de manier waarop de organisatie ook samen met de doelgroep onderzoekt hoe deze de social media gebruikt. De totale marketingmix is helder op de doelgroep toegesneden en geeft volgens de commissie vertrouwen in de verwachte groei van het publiek en de publieksinkomsten.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

zeer goed

De activiteiten van Tweekt vindt de commissie onderscheidend. Tweekt is het enige landelijke festival voor jeugdpodiumkunsten, met bovendien een sterke internationale uitstraling. Een groot deel van het (internationale) aanbod dat op het festival staat, wordt door het jaar heen niet of nauwelijks op reguliere podia of op andere festivals getoond. Tweekt levert daarmee een zeer belangrijke bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenlandschap.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

Het festival vindt plaats in Utrecht; daarmee is er geen sprake van een bijdrage aan de spreiding van het aanbod.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

ruim voldoende

Tweekt heeft in de afgelopen periode een bijdrage van ruim 140.000 euro ontvangen van de gemeente Utrecht en vraagt voor de periode 2013-2016 een bedrag aan van 290.000 euro. Van de provincie ontving Tweekt de afgelopen periode ruim 100.000 euro; voor 2013-2016 vraagt het 160.000 euro aan. Als de gevraagde subsidies worden toegekend, is er sprake van een stevige lokale bijdrage.

TOESLAG

Tweetakt vraagt een toeslag aan voor de realisatie van nieuwe innovatieve projecten die experiment en vernieuwing stimuleren binnen de jeugdpodiumkunst. De plannen zijn duidelijk toegelicht; het gaat om activiteiten die de effecten van het eigen werk van de betrokken makers en van het festival zullen overstijgen. De organisatie wil daarmee zijn aanjaagfunctie in de jeugdsector behouden en versterken.

In dit kader is de commissie positief over het plan om jonge talentvolle makers onder begeleiding de kans te geven voor nieuw publiek te werken en ze in contact te brengen brengen met makers uit andere disciplines en landen. Het plan geeft de commissie het vertrouwen dat de jonge makers op hun beurt een bijdrage zullen leveren aan de ontwikkeling van de podiumkunsten. Ook vindt de commissie de plannen om gevestigde makers uit het volwassencircuit te interesseren voor een publiek van kinderen en jongeren om zodoende onder meer vernieuwing in de jeugddans te stimuleren, van belang.

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie concludeert dat zij positief is over de artistieke kwaliteit, de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten, het ondernemerschap en de bijdrage aan de pluriformiteit. Het plan voor innovatie vindt zij overtuigend aansluiten bij de doelstelling van dit onderdeel. De commissie adviseert derhalve de aanvraag van Tweetakt te honoreren en een bedrag toe te kennen van 300.000 euro, bestaande uit het basisbedrag voor grote festivals aangevuld met de toeslag voor een bijzondere bijdrage aan de innovatie van het aanbod.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	600.000
Basissubsidie per editie	250.000
Toeslag	50.000
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	600.000

De Violdagen

St. Nationale Viololconcoursen Iordens en Davina van Wely

INLEIDING

De Violdagen wordt de naam van de overkoepelende organisatie van drie viololconcoursen voor verschillende leeftijdsgroepen. De Iordens Violdagen (voor violisten van zes tot zestien jaar) worden gehouden in de even jaren, en het Davina van Wely Viololconcours (voor vijftien- tot en met zeventienjarigen) en het Nationaal Viololconcours Oskar Back (voor - bijna - professionele musici) worden gehouden in de oneven jaren, vanaf 2013. Met de bundeling van de drie concoursen wil de organisatie aankomend viololtalent een uitgebalanceerd traject aanbieden, aldus de aanvraag.

De organisatie is in handen van de Stichting Nationale Violdagen Iordens en Davina van Wely, met als uitvoerend producent Noortje Zanen.

De voorliggende subsidieaanvraag bij het Fonds behelst alleen het Oskar Back-concours. De doelstelling is het opsporen, onderwijzen en begeleiden van jong Nederlands viololtalent door het aanbieden van een samenhangend ontwikkelingstraject. De aanvrager heeft de ambitie om uiteindelijk een gidsfunctie te vervullen voor de Nederlandse viololgemeenschap. De Violdagen wil het niveau van het Nederlandse violospel handhaven en zo mogelijk verhogen en daarmee een bijdrage leveren aan de westerse klassiekemuziektraditie. Door het verplicht stellen van het spelen van een hedendaags werk van een Nederlandse componist (in opdracht van De Violdagen), wil men deze traditie tevens een impuls geven. De jury bestaat uit internationale topviolisten en oud-prijswinnaars.

De eerste editie van De Violdagen, die het Nationaal Viololconcours Oskar Back en het Davina van Wely Concours omvat, duurt drie weken en wordt gehouden in Den Haag en Amsterdam; de finale van het Oskar Back vindt plaats in de Grote Zaal van het Concertgebouw in Amsterdam. Naast de voorrondes en de finale wordt een randprogrammering aangeboden, zowel aan het publiek als aan de deelnemers en hun docenten. Door de bundeling van de drie concoursen en het feit dat er nu elk jaar een evenement plaatsvindt, wil men meer belangstelling genereren bij het publiek en de media en eventueel sponsoren. Het is de bedoeling dat het concours een meer festivalachtig karakter krijgt.

De voorloper van De Violdagen, het Nationaal Viololconcours, bestaat sinds 1967 en wordt vanaf het begin ondersteund door het Rijk. Het Davina van Wely Concours werd in de afgelopen periode financieel ondersteund door het Fonds Cultuurparticipatie.

In 2008 is door Stichting Studiefonds Oskar Back een subsidieaanvraag ingediend voor vierjarige subsidie bij het Fonds. Deze werd niet gehonoreerd.

BEOORDELING

ARTISTIEKE KWALITEIT

goed

De commissie is van mening dat het Oskar Back-concours van grote waarde is voor de Nederlandse viololwereld. Het concours heeft een (inter)nationale uitstraling en een lange staat van dienst. Er is sprake van uitstekend vakmanschap van de kandidaten, en vanwege de constante aanwas van potentiële deelnemers weet het concours dit niveau door de jaren

heen te handhaven. Ook de jury bestaat uit musici van internationale statuur. Voor het verplichte moderne werk heeft de organisatie steeds gerenommeerde componisten weten aan te trekken.

De commissie ziet het hoge niveau van het concours zelf echter te weinig terug in de voorliggende plannen. Zij verbaast zich erover dat de voorgenomen bundeling van de drie vioolconcoursen, waarvan vier jaar geleden ook al sprake was, nog steeds geen beslag heeft gekregen en opnieuw als initiatief gepresenteerd wordt. De plannen voor deze samenwerking zijn bovendien artistiek-inhoudelijk erg algemeen uitgewerkt. De aanvrager zegt een 'uitgebalanceerd leer- en ervaringstraject' aan te bieden aan de deelnemers, maar dit aspect is weinig ontwikkeld in de aanvraag.

Ondanks de mager uitwerkte plannen beoordeelt de commissie de kwaliteit van De Violdagen, vanwege de onomstreden statuur van het concours, als goed.

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING PODIUMKUNSTEN

goed

De commissie vindt dat er sprake is van een goede bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten. Het concours is een belangrijk meetmoment voor jong viooltalent in Nederland en het winnen van het concours heeft voor veel laureaten een belangrijke stap in hun (internationale) carrière betekend. Wel is de commissie van mening dat het concours, op grond van zijn statuur, voor de begeleiding een orkest van hoger niveau aan zich zou mogen binden. Daarbij vindt zij dat de uitstraling van het evenement, in verhouding tot de reputatie die het concours heeft binnen de vioolwereld, daarbuiten tamelijk beperkt blijft.

De commissie is positief over het feit dat de organisatie een compositieopdracht verstrekt aan een hedendaagse componist en daarmee een bijdrage levert aan de vernieuwing van het vioolrepertoire.

ONDERNEMERSCHAP

voldoende

De commissie stelt vast dat de financiële situatie van de stichting zeer goed is; de instelling beschikt over een groot eigen vermogen, in de vorm van instrumenten die in haar bezit zijn.

De commissie is echter kritisch over de uitwerking van de begroting. Zo stelt zij vast dat het concours voor de periode 2013-2014 rekent op een forse groei van de overige eigen inkomsten, maar dat nergens wordt toegelicht hoe men deze denkt te realiseren.

De verdrievoudiging van de opbrengsten uit private middelen acht de commissie dan ook niet realistisch. Verder vindt zij de publieksinkomsten laag voor een concours met een dergelijke uitstraling. De aanvrager geeft weliswaar aan dat men streeft naar een stijging van het aantal betalende bezoekers in 2013, maar dit vertaalt zich niet in de begrote publieksinkomsten, die zelfs sterk dalen in 2013. Ook de financiële bijdragen van de samenwerkingspartners zijn beperkt. Ten slotte is de commissie kritisch over de plannen voor marketing en publiciteit.

De profilering van de doelgroepen is ontoereikend en de plannen om deze doelgroepen te bereiken zijn summier uitgewerkt. De website van De Violdagen is weinig aantrekkelijk en nauwelijks actueel. Wel ziet de commissie kansen in de samenwerking met de NTR, die door de tv- en radio-uitzendingen meer publiciteit kan genereren.

BIJDRAGE AAN DE PLURIFORMITEIT

neutraal

De commissie is van oordeel dat er geen sprake is van een bijzondere bijdrage aan het Nederlandse muziekaanbod. Het repertoire dat tijdens De Violdagen ten gehore wordt gebracht, wordt volop op diverse Nederlandse podia en festivals gepresenteerd.

BIJDRAGE AAN DE GEOGRAFISCHE SPREIDING

neutraal

De Violdagen worden gehouden in Amsterdam. Daarmee is er geen sprake van een bijdrage aan de geografische spreiding van het aanbod.

FINANCIËLE BIJDRAGE PROVINCIE OF GEMEENTE

neutraal

De Stichting Nationale Violdagen Iordens en Davina van Wely vraagt geen subsidie aan de gemeente Amsterdam.

TOESLAG

niet van toepassing

CONCLUSIE EN HOOGTE SUBSIDIE

De commissie constateert dat ze de aanvraag van de Stichting Nationale Violdagen Iordens en Davina van Wely goed beoordeelt op de artistieke kwaliteit en de bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten, maar dat er veel kanttekeningen zijn bij het ondernemerschap. Daarbij is er geen sprake van een bijdrage aan de pluriformiteit van het podiumkunstenaanbod of aan de landelijke spreiding. De commissie adviseert de aanvraag alleen te honoreren als het budget dat toelaat en dan met een bedrag van 50.000 euro, zijnde het bedrag voor concoursen.

Aangevraagd bedrag 2013-2014 (in euro's)	50.000
Basissubsidie per editie	50.000
Toeslag	niet van toepassing
Totaal toe te kennen subsidie voor 2 jaar	0*

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

BIJLAGE

FESTIVALS & CONCOURSEN (B-CATEGORIE)

Overzicht honoreren voor zover het budget het toelaat

Totaal budget Festivals & Concoursen (in euro's, per jaar)	2.100.000
Totaal gehonoreerde aanvragen (in euro's, per jaar)	1.975.000
Resterend budget (in euro's)	125.000

	Geadviseerd (in euro's, per editie)	Toekennen (in euro's, per editie)
Operadagen Rotterdam	250.000	125.000
Internationale Koorbiennale	125.000	0
Gaudeamus Muziekweek	50.000	0
Incubate	250.000	0
Internationaal Orgelfestival Haarlem	150.000	0
Circo Circolo	125.000	0
Theaterfestival Boulevard	250.000	0
Sonic Acts	150.000	0
hetdansfestival.nl	125.000	0
Amsterdamse Cello Biennale	125.000	0
Internationaal Vocalisten Concours	50.000	0
De Internationale Keuze	125.000	0
Flamenco Biennale Nederland	125.000	0
Mundial	125.000	0
Amsterdams Kleinkunst Festival	50.000	0
Motel Mozaique	125.000	0
Cement	125.000	0
Nederlandse Dansdagen	125.000	0
Its Festival	125.000	0
De Violdagen	50.000	0
Jonge Harten Festival	125.000	0
Amsterdam Dance Event	125.000	0
Cultura Nova	125.000	0
Grachtenfestival Amsterdam	125.000	0

Uitgave Fonds Podiumkunsten: meerjarige activiteitsubsidies 2013-2016
Redactie: Fonds Podiumkunsten
Ontwerp en opmaak: Taluut (Utrecht)
Huisstijl: LAVA (Amsterdam)
Drukwerk: Veenman+

Alle adviezen en toekenningen meerjarige activiteitsubsidies 2013-2016 kunt u ook vinden op www.fondspodiumkunsten.nl/meerjarigeadvies

Fonds Podiumkunsten
Postadres
Postbus 85974
2508 CR Den Haag

Bezoekadres
Koningin Julianaplein 2
2595 AA Den Haag

T +31 (0)70 707 27 00
F +31 (0)70 358 47 15
info@fondspodiumkunsten.nl
www.fondspodiumkunsten.nl

© Fonds Podiumkunsten 2012
aan de inhoud van deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

